شنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش

نومۇرى: Z/ 0002 ــ CN 65

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 ــ 57)

1996 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 21 ـ كۈنى (شەنبە) (بۇ سان ئالتە بەت)

شنجاڭ دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىنىڭ ئالتە تەتقىقات ئورنى مەملىكەت بويىچە 100 كۆچلۈك تەتقىقات ئورنى قاتارىغا ئۆتتى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۈرۈمچى خەۋىرى. يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ يېرىم يىلغا يېقىن ھەر تەرەپلىمە باھالىشى بىلەن شنجاڭ دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىنىڭ ئالتە تەتقىقات ئورنى 8 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە مەملىكەت بويىچە يېزا ئىگىلىك پەن تەتقىقات تەرەققىياتىدا ئۇنۇمبرسال كۆچلۈك 100 تەتقىقات ئورنى قاتارىغا ئۆتتى. ئۇلاردىن دەرىجىلىك 100 كۆچلۈك دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىنى باھالاشتا شنجاڭ دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىمۇ 3 ـ ئورۇندا تۇرىدىغان ياخشى نەتىجە بىلەن مەملىكەت بويىچە 100 كۆچلۈك دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەلىرى ئارىسىدىن ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى.

بۇ قېتىمقى باھالاشقا مەملىكەت بويىچە يېزا ئىگىلىك سىستېمىسىدىكى 1220 دېھقانچىلىق پەن تەتقىقات ئاپپاراتى قاتناشتى. شنجاڭ دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىنىڭ ئالتە تەتقىقات ئورنى جاپالىق پەن تەتقىق مۇھىتىدا ياخشى نەتىجە يارىتىپ، شنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا زور تۆھپە قوشۇپ، ئۇنۇمبرسال ئەملي كۆچى بىلەن مەملىكەت بويىچە 100 كۆچلۈك تەتقىقات ئورنى قاتارىغا كىردى.

8 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە شنجاڭ دېھقانچىلىق پەنلەر ئاكادېمىيەسىنىڭ 103 تۈردىكى پەن تەتقىقات نەتىجىسى مۇكاپاتلاندى، بۇنىڭ ئىچىدە ئالتە نەتىجىسى مۇكاپاتنىڭ دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مۇكاپات تۇرى 24 كە يەتتى.

شنجاڭ ئۇنۇمبرسىتېتى يېقىندا مەكتەپنىڭ مەركىزىي قىسمىغا 32 مېتر ئۇزۇنلۇقتا گېزىت جاھازىسى ئورناتتى. گېزىت جاھازىسىغا شۇ كۈنلۈك «خەلق گېزىتى»، «شنجاڭ گېزىتى»، «جۇڭگو گېزىتى» (ئىنگلىزچە نەشرى) قاتارلىق 20 خلغا يېقىن گېزىت قويۇلدى. بۇ گېزىت جاھازىسى ئوقۇنقۇچى ـ ئوقۇغۇچىلارنىڭ دۆلەت ئىچى ـ سىرتىدىكى چوڭ ئىشلاردىن خەۋەردار بولىدىغان كۆزنىكى بولۇپ قالدى. ئۇز مۇخبىرىمىز ياۋشىنشېڭ فوتوسى

ۋاڭ لېچۈەن قەشقەر، ئاقسۇ ۋىلايەتلىرىدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە مۇنداق دەپ تەكتلىدى:

پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسىدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇش لازىم

ئۇز مۇخبىرىمىز شى جيەن خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ئابدۇرېھىم ھامىد ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى 12 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنىدىن 17 ـ كۈنگىچە قەشقەر، ئاقسۇ ۋىلايەتلىرىدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە مۇنۇلارنى تەكتلىدى: بۇ يىل بەزى جايلاردا پاختا ھوسۇلى كېمەيىپ كەتتى، بۇ جەھەتتىكى تەجرىبە ـ ساۋاقلارنى ئوبيېكتىپ، ئومۇمىيۈزلۈك، ئىلمي يەكۈنلەش لازىم، ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، روھنى ئۇرغۇتۇپ، ئىشەنچنى چىڭىتىپ، بەسمنى ھەربىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قىلىپ، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسىدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، يەرلىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش يولىغا مېڭىش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن، ئابدۇرېھىم ھامىد قەشقەر، ئاقسۇ ۋىلايەتلىرىدىكى يېزىلار ۋە بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش تۈەن-مەيدانلىرىدا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى، دېھقانلار، يېزا ئىگىلىك ئىشچىلىرى بىلەن سەمىمي مۇڭداشتى، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بۇ يىل پاختا ھوسۇلى كېمەيىپ كەتكەنلىكنىڭ سەۋەبىنى تەھلىل قىلدى، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى، دېھقانلار، بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش ئىشچىلىرىنىڭ روھنى ئۇرغۇتۇپ، بەسمنى ھەربىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قىلىپ، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ئىشەنچنى چىڭىتىشقا رىغبەتلەندۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ۋاڭ لېچۈەن ۋە ئابدۇرېھىم ھامىد شۇ يەردە تۇرۇشلۇق قىسىملارنىڭ كوماندىر- جەڭچىلىرىنى يوقلىدى.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: بۇ يىل بەزى جايلاردا پاختا ھوسۇلى كېمەيدى، بۇ جەھەتتىكى تەجرىبە ـ ساۋاقلارنى ئوبيېكتىپ، ئومۇمىيۈزلۈك، ئىلمي يەكۈنلەش، بىر تەرەپلىمىلىكتىن قاتتىق ساقلىنىش لازىم. بۇ يىل پاختا ھوسۇلىنىڭ كېمەيىپ كېتىشىدىكى سەۋەب ناھايىتى كۆپ، ئاساسلىقى، تېمپېراتۇرا نورمال بولمىدى، ئۇنىڭ ئۇستىگە، غوزا قۇرتى زىيان سالدى. لېكىن ھاۋا رايىنى پاختا ھوسۇلىنىڭ كېمەيىپ كېتىشىگە تەسىر كۆرسەتكەن بىردىنبىر ئامىل دېگىلى بولمايدۇ. بۇنى خىزمەت جەھەتتىن يەكۈنلەش كېرەك، بۇ يىل يازدا كېۋەز قۇرتى پاختىچىلىققا زىيان سالدى. تېمپېراتۇرىنىڭ نورمال بولماسلىقى قارشى تۇرغىلى بولمايدىغان تەبىئي ئامىل، غوزا قۇرتىنىڭ يامرىشىنى ئۇنۇملۇك توختىتالمىسلىك تەبىئي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇشقا قۇربى يەتمىگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى. شۇنىڭ ئۈچۈن، كېۋەز ھوسۇلىنىڭ كېمەيىپ كەتكەنلىكىنى ھاۋا رايى ۋە سورتتىن كۆرۈشكە بولمايدۇ، بۇ بۇنىڭدىن كېيىنكى پاختىچىلىققا توغرا يېتەكچىلىك قىلىشقا مۇناسىۋەتلىك ئىش.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، تونۇشنى ئۇستۇرۇپ، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ئىشەنچىنى چىڭىتىش لازىم. بەزىلەر «كېۋەز تېرىغىچە ئاشلىق تېرىساق بوپتىكەن، دەپتۇ، بۇ قاراش توغرا ئەمەس. بۇ ئومۇمىيلىقنى نەزەردە تۇتمىغانلىق، پاختىچىلىق ـ ئاپتونوم رايونىمىز يېزىلىرىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۇرۇش قىلىشتىكى ئاساسىي يۆلەنچۈكى، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرمىغانلار، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكىلى بولمايدۇ، بىر يىل مەسئۇلاتنىڭ كېمەيىپ كەتكەنلىكى سەۋەبىدىن تەۋرىنىشكە بولمايدۇ، شۇنى. ئېنىق تونۇش كېرەككى، پاختا ـ شنجاڭنىڭ ھەقىقىي ئۇستۇنلۇكى، مەملىكەت بويىچە كۆتۈرۈپ چىققىلى بولىدىغان بىردىنبىر كوزىر. بىز ئاپەتكە ئۇچراش سەۋەبىدىن تەۋرىنىپ قالساق بولمايدۇ، بۇ يىلقى زىيانىنى كېلەر يىلى كۆچەپ ئىشلەپ تولۇقلۇۋېلىشىمىز لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن پۈتۈن مەملىكەتنىڭ پاختا بازارلىرىنىڭ ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇلتۇر مەملىكەت بويىچە پاختا ھوسۇلى 4 مىليون 500 مىڭ تونىنا دېيىلدى، ئەمەلىيەتتە ئاران 3 مىليون تونىنا يىغىۋېلىندى، بۇ يىل پۈتۈن مەملىكەت 4 مىليون تونىنا پاختىغا ئېھتىياجلىق، سېتىۋېلىنىدىغان پاختا 2 مىليون 500 مىڭ تونىدىن ئاشماسلىقى مۇمكىن. شۇڭا مەملىكىتىمىزنىڭ پاختا بازارلىرىدا تەمىنلەش تەلەپنى قاندۇرالمايدىغان ۋەزىيەت شەكىللىنىشى مۇمكىن. مەملىكەت بويىچە پاختا ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان ئۇچ چوڭ رايونغا كەلسەك، خۇاڭخې دەريالىسىنىڭ ئوتتۇرا، تۆۋەن ئېقىنىدىكى خېبېي، شەندۇڭ، خېنەن رايونلىرىدا ھوسۇل زور ھەجمدە كېمەيىپ، پىلانلىق تەڭشەش ھالىتىدە تۇرۇۋاتىدۇ، چاڭجىياڭ دەريالىسىنىڭ ئوتتۇرا، تۆۋەن ئېقىنىدىكى پاختىچىلىق رايونلىرى ھازىرقى سەۋىيىسىنى ساقلاپ قېلىشى مۇمكىن، پەقەت شنجاڭنىڭ پاختىچىلىق رايونلىرىدىلا زور تەرەققىيات بولۇشى مۇمكىن. ھازىرقى ئەھۋالنى ئېلىپ ئېيتساق، مەملىكەتنىڭ پاختا بازارلىرىدا پاختا قىس بولۇۋاتىدۇ، پاختا يېپىنىڭ باھاسى ئۆرلەپ كەتتى، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ بازارلىرىدا ئۆزگىرىش بولدى، بەزى يولداشلار بۇ ئەھۋالنى بىلمىگەچكە، ئومىدسىزلىنىپ قېلىۋاتىدۇ. قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، كېلەر

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

دەلىلقان مامقان ئاشلىق كارخانىلىرىدا ئەق مەيدانىدا ئىش بېجىرگەندە مۇنۇلارنى تەكتلىدى:

زەنجىرسىمان تىجارەتنى زور كۆچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش كېرەك

ئۇز مۇخبىرىمىز ۋاڭ شىك خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى دەلىلقان مامقان 12ـ ئاينىڭ 11ـ كۈنى چوڭتىن كېيىن ئاپتونوم رايون ۋە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن بىللە شۇيمىگو رايونلۇق ئاشلىق شۆبە ئىدارىسىگە بېرىپ، ئەق مەيدانىدا ئىش بېجىرگەندە مۇنۇلارنى تەكتلىدى: قوتۇلدۇرۇشى كېرەك.

شۇيمىگو رايونى ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئاۋات، سودا رايونىدىن يىراق بولۇپ، ئۇزاقتىن بۇيان سودا تور-نوقتا قورۇلۇشى ئارقىدا قالغاچقا، بۇ يەردىكى 100 مىڭدىن ئارتۇق ئاھالىنىڭ تۇرمۇشى كۆپ جەھەتتىن قولايسىزلىقلارغا ئۇچرىغانىدى. شۇيمىگو رايونلۇق ئاشلىق شۆبە ئىدارىسى بۇ خىل

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ ۋەكىللىرى مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەكشۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز گاۋيەنمىڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى ۋە ئۈرۈمچى شەھەرلىك مەدەنىيەت سورۇنلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئۈرۈمچىدىكى قىسمەن كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىنى تەكشۈردى.

12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى نەنمېن كىتابخانىسى بىناسىغا كېلىپ، ھەر خىل كىتابلارنىڭ جاھازىغا ناھايىتى رەتلىك قويۇلغانلىقىنى، مەخسۇس تەسىس قىلىنغان «كىتاب ئوقۇش ئورنى»دا كىتابخانلارنىڭ كىتاب - ژۇرنال ئوقۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىلى شوي سيى، جيادېمىن: شىنخۇا كىتابخانىسىدا ناھايىتى زور ئۆزگىرىش بوپتۇ، ئىچكى ئۆلكىلەردىكى چوڭ-چوڭ كىتابخانىلاردىكىدەك كىتاب ئوقۇش كەيپىياتى بارلىققا كەپتۇ، دەپ خۇشال بولدى ھەم ئاز سانلىق مىللەتلەر يېزىقىدىكى كىتاب-ژۇرناللارنى سېتىش ۋە تارقىتىش جەھەتتە كۆپ كۈچ چىقىرىپ، تېخىمۇ كۆپ ئاز سانلىق مىللەت كىتابخانىنى ئېھتىياجى چۈشكەن كىتاب - ژۇرناللارغا ئىگە قىلىشنى ئۈمىد قىلدى. تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى يەنە «جياڭخې» كىتاب- ژۇرنال توپ سېتىش بازىرىغا كېلىپ، كىتاب - ژۇرنال توپ سېتىش سودىگەرلىرىنىڭ سودا - سېتىق ئەھۋالىنى ئىگىلىگەندىن كېيىن، ۋەكىل شوي سيى بىلەن ۋاڭ يۈيفىن مۇنداق دېدى: بۇ شىنجاڭ بويىچە ئەڭ چوڭ كىتاب-ژۇرنال توپ سېتىش بازىرى ئىكەن، مال كىرگۈزۈش ۋە توپ سېتىش ئۆتكىلىنى ياخشى ئىگىلەپ، سېرىق نەرسىلەرنىڭ بۇلغىشىدىن ساقلىنىش كېرەك.

شۇ كۈنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىدىكىلەر يەنە نەنمېن يەر ئاستى سودا شەھىرى غالتەكلىك كانكى سارىيى، گۈاڭخۇي دوملاتما توپ سارىيى ۋە «ئىسلام» مېھمانخانىسى قاتارلىق مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىنمۇ تەكشۈردى.

يولداش مامىڭلياڭ ۋاپات بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لۇۋاڭخاۋ خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ مۇنەۋۋەر ئەزاسى، پارتىيەنىڭ ياخشى كادىرى، ئاپتونوم رايونلۇق 7 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، پارتكۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى يولداش مامىڭلياڭ (خۇيزۇ) يۈرەك كېسىلى ئۇشتۇمتۇت قوزغىلىپ، شىپا تاپالماي 1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى سائەت ئۇچتىن 40 مىنۇت ئۆتكەندە(ئۈرۈمچى ۋاقتى) ئۈرۈمچىدە 76 يېشىدا ۋاپات بولدى.

يولداش مامىڭلياڭ ۋاپات بولغاندىن كېيىن مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى تۆمۈر داۋامەت، دۆلەت ئىشلىرى كومىسارى، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمائىل ئەھمەد، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى سەيپىدىن ئەزىزى تېلېفون بېرىپ، يولداش مامىڭلياڭنىڭ ۋاپاتىغا تەزىيە بىلدۈردى ۋە ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابئاتلىرىدىن سەمىمىي ھال سورىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايونىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى جانابىل يولداش مامىڭلياڭنىڭ ئۆيىگە ئادەم ئەۋەتىپ ياكى ئۆزلىرى بېرىپ تەزىيە بىلدۈردى ھەم ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابئاتلىرىدىن ھال سورىدى.

كۆيتۈگدە 15 مىڭ ئۇرچۇقلۇق ياڭتا توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنى كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى 11- ئاينىڭ 30 - كۈنى پۈتتى ھەم سىناق تەرىقىسىدە ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى.

سۈرەتتە: ئىنچىكە يىپ ئېگىرىش سېخىدىن كۆرۈنۈش.

شۈي ۋېنلى فوتوسى

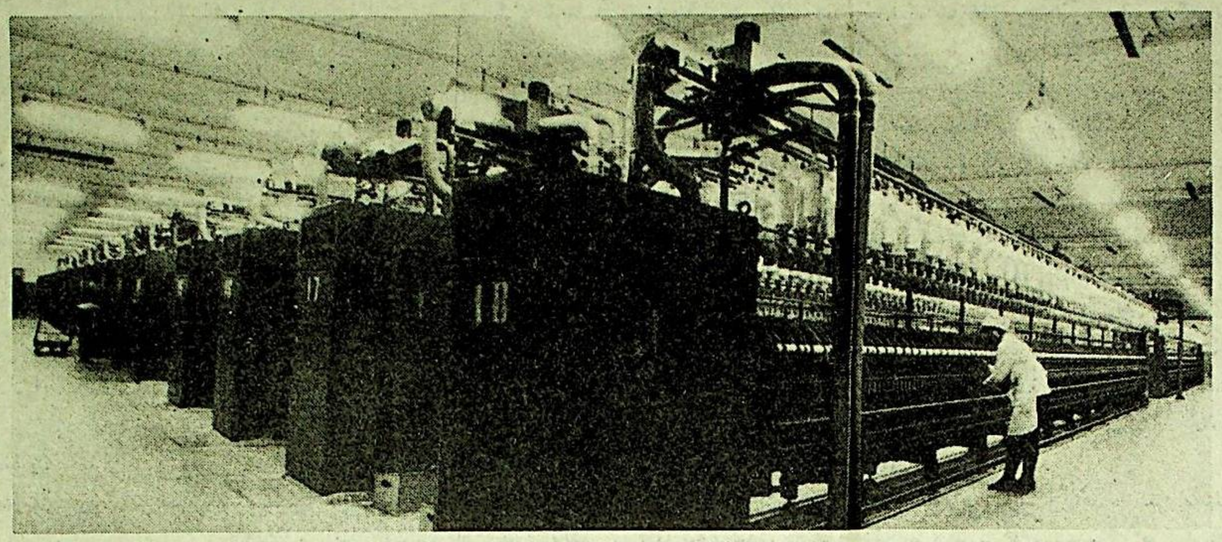

پوچتا - تېلېگراف شىنجاڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئۇچقۇر قانىتى بولماقتا

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇشى ئىدارىسى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ئابدۇرېھىم راخمان

شىنجاڭنىڭ دېگىزدىن ئۇ شەرقتىكى تەرەققىي قىلغان رايونلاردىن يىراق بولغانلىقى، قاتناش ۋە خەۋەرلىشىش ئىشلىرى قالاق بولغانلىقى خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا ئېغىر تەسىر كۆرسىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىنى بوغىدىغان «بوغما» كەسىپكە ئايلىنىپ قالغانىدى. ئەينى چاغدا شىنجاڭنىڭ پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش ئىقتىدارى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشتىن تولىمۇ يىراق بولۇپ، ھەر ساھە ۋە كەسىپلەر ئىچىدە گەۋدىلىك ئاجىز ھالقىلارنىڭ بىرى بولۇپ قالغانىدى.

ئىسلاھات، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا - تېلېگراف ئىشلىرىدا غايەت زور ئۆزگىرىش بولدى، بولۇپمۇ 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىن بۇيان ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى پارتكومىنىڭ رەھبەرلىكى ۋە ھەر مىللەت پوچتا - تېلېگراف ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا شىنجاڭنىڭ پوچتا - تېلېگراف ئىشلىرىدا زور ئىلگىرىلەش بولدى.

1) ئۇنۇۋېرسال خەۋەرلىشىش ئىقتىدارى زور دەرىجىدە يۇكسەلدى. 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە جەمئىي 3 مىليارد 990 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، ئاپتونوم رايون ئىچىدىكى سۈنئىي ھەمراھ خەۋەرلىشىش تورى، جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ رەقەملىك مىكرو دولقۇن غول لىنىيىسى، ئىشەن - لەنجۇ - ئۈرۈمچى ئوپتىكىلىق كابېل غول لىنىيىسى، ئۈرۈمچى- غۇلجا ئوپتىكىلىق كابېلى قاتارلىق مۇھىم قۇرۇلۇشلار ئىشلىنىپ، شىنجاڭدا ئوپتىكىلىق كابېل غول لىنىيىسى 4300 كىلومېترغا، رەقەملىك مىكرو دولقۇن غول لىنىيىسى 3514 كىلومېترغا يەتكۈزۈلدى، يەنە جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ ئوپتىكىلىق كابېل غول لىنىيىسى بۇ يىل پۈتتۈرۈلدى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدا يەر ئاستىدا ئوپتىكىلىق كابېل ئارقىلىق يوللاش، يەر يۈزىدە رەقەملىك مىكرو دولقۇن ئارقىلىق يوللاش، ھاۋا بوشلۇقىدا سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق يوللاش ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلگەن زامانىۋى سىغىمچانلىقى زور، ستېرېئولۇق غول لىنىيىلىك يوللاش تورى قۇرۇپ چىقىلدى.

8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە سىغىمنى كېڭەيتىپ ئۆزگەرتىش ئارقىلىق شەھەر تېلېفونى 710 مىڭ توچكىغا يەتكۈزۈلدى، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 16 يەرلىك تېلېفون تورى ئاساسەن شەكىللىنىپ بولدى. يېزا تېلېفونىنىڭ ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 146 مىڭ توچكىغا يەتكۈزۈلدى. جامائەت توربەتكى كومپيۇتاتورلارنىڭ ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 857 مىڭ توچكىغا يەتكۈزۈلدى. ئاپتوماتىك سەييارە مۇلازىملىق قىلىدىغان 800 مېگاگېرتسلىق كۆچمە خەۋەرلىشىش سىستېمىسى قۇرۇپ چىقىلدى؛ 900 مېگاگېرتسلىق كۆچمە خەۋەرلىشىش سىستېمىسى ئۈرۈمچىدە ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى. ھەم مەملىكەتلىك تور بىلەن تۇتاشتۇرۇلدى، سىمسىز ئىزدەپ چاقىرىش مۇتلەق كۆپ ساندىكى ناھىيە بازارلىرىغچە كېڭەيتىلدى ھەم مەملىكەتلىك تور بىلەن تۇتاشتۇرۇلدى.

2) خەۋەرلىشىش تورىنىڭ قۇرۇلمىسى ۋە تېخنىكىلىق قوراللىنىش سەۋىيىسى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. 7- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىنىڭ ئاخىرىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا شەھەر تېلېفونى پروگراممىلاشقان ئىدارىدىن بىر قانچىسىلا بار ئىدى. يېزا تېلېفونى ئاساسەن ئاپتوماتسىز ئۇلىناتتى. 1995- يىلىنىڭ ئاخىرىدا ناھىيىدىن يۇقىرى شەھەرلەرنىڭ تېلېفونى پۈتۈنلەي پروگراممىلاشتۇرۇلدى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا-بازار، تۈمەن - مەيدانلىرىنىڭ % 40 دىن ئارتۇق قىسمى تېلېفون ئالاقىسى يولغا قويۇلدى، ئاپتوماتىك تور ئارقىلىق يۇرۇشتۇرۇلگەن ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون % 99.5 تىن ئېشىپ كەتتى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرى قانۇنى

(1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىندا ماقۇللاندى)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى
76 - نومۇرلۇق
«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرى قانۇنى» 1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىندا ماقۇللىنىپ ئېلان قىلىندى، 1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن.
جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن
1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 29 - كۈنى

1 - ماددا بۇ قانۇن يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تۈزۈلۈشىنى، ساغلام راۋاجلىنىشىغا يار - يۆلەك بولۇش ۋە ئۇنى يېتەكلەش، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ھەرتەرەپلىمە ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش، يېزا ئىقتىسادىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش مەقسىتىدە تۈزۈلۈپ چىقىلدى.

2 - ماددا بۇ قانۇندا ئېيتىلغان يېزا - بازار كارخانىلىرى يېزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار ياكى دېھقانلار سالغان مەبلەغنى ئاساس قىلغان، يېزا - بازارلار (جۈملىدىن ئۇلارغا تۇتاش كەنتلەر) قۇرغان، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىش مەجبۇرىيىتىنى ئۈستىگە ئالغان كارخانىلارنى كۆرسىتىدۇ.

ئالدىنقى تارماقتا ئېيتىلغان مەبلەغنى ئاساس قىلىش يېزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار ياكى دېھقانلار سالغان مەبلەغ% 50 تىن ئاشقان ياكى % 50 كە يەتمىسمۇ، پاينى تېزگىنلەش ياكى ئەمەلىي تېزگىنلەش رولىنى ئويناياليدىغان بولۇشىنى كۆرسىتىدۇ.

يېزا - بازار كارخانىلىرىدىن كارخانا تېپىدىكى قانۇنىي ئىگە شەرتىگە توشىدىغانلىرى كارخانا تېپىدىكى قانۇنىي ئىگە سالاھىيىتىگە قانۇن بويىچە ئېرىشىدۇ.

3 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى يېزا ئىقتىسادىنىڭ مۇھىم تەۋرۈكى ۋە خەلق ئىگىلىكىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى.

يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى - بازار ئېھتىياجىغا ئاساسەن تاۋار ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش، ئىجتىمائىي مۇلازىملىق قىلىش، ئىجتىمائىي ئۇنۇملۇك تەمىناتنى كۆپەيتىش، يېزىلاردىكى ئارتۇق ئەمگەك كۈچلىرىنى قوبۇل قىلىش، دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش، يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىش، يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزىلارنىڭ زامانىۋىلىشىشىنى، خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

4 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشتا، يېزا كوللېكتىپ ئىقتىسادىنى يېتەكچى قىلىش، كۆپ خىل ئىقتىسادىي تەركىبلەرنى ئورتاق راۋاجلاندۇرۇش پرىنسىپىدا چەك تۇرغۇزىدۇ.

5 - ماددا دۆلەت يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ پائال يۆلەيدۇ، مۇۋاپىق پىلانلاپ، تۈر بويىچە يېتەكلەپ، قانۇن بويىچە باشقۇرىدۇ.

ھەرقانداق تەشكىلات ياكى شەخسنىڭ قانۇنغا، مەمۇرىي نىزاملارغا خىلاپ ھالدا يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش - تىجارىتىگە ئارىلىشۇىلىشىغا، كارخانا مەسئۇلىنى ئالماشتۇرۇۋېتىشىغا يول قويۇلمايدۇ؛ يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مال - مۈلكىنى قانۇنسىز ئىگىلىۋىلىشىغا ياكى ھەقسىز ئىشلىتىۋىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

13 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى قانۇن، مەمۇرىي نىزاملاردا بەلگىلەنگەن كارخانا شەكلى بويىچە قۇرۇلىدۇ؛ مەبلەغ سالغۇچى قانۇن، مەمۇرىي نىزام بويىچە كارخانىنىڭ چوڭ - چوڭ ئىشلىرىنى قارار قىلىدۇ، ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئورنىتىدۇ، قانۇن بويىچە ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولىدۇ ۋە مەجبۇرىيەتنى ئۈستىگە ئالىدۇ.

14 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى قانۇن بويىچە دېموكراتىك باشقۇرۇشنى يولغا قويىدۇ؛ مەبلەغ سالغۇچى كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ۋە كارخانا مەسئۇلىنى بەلگىلىگەندە، مۇھىم ئىگىلىك باشقۇرۇش تەدبىرىنى قوللانغاندا ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىش ھەققى، تۇرمۇش پاراۋانلىقى، ئەمگەك مۇھاپىزىتى، ئەمگەك بىخەتەرلىكى قاتارلىق چوڭ مەسىلىلەرنى بېكىتكەندە، ئۈزۈل كارخانىسىدىكى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى يېكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پىكرىنى ئاڭلايدۇ، يولغا قويۇلۇش ئەھۋالىنى ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قەرەللىك ئېلان قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىدۇ.

15 - ماددا دۆلەت شارائىتى بار جايلارنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرىدا ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىجتىمائىي سۇغۇرتا تۈزۈمىنى ئورنىتىشى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشىگە ئىلھام بېرىدۇ.

16 - ماددا توختىتىلغان، تاقۇلىتىلگەن يېزا - بازار كارخانىلىرىدىن ئىجتىمائىي سۇغۇرتا تۈزۈمى ئورناتقانلىرى ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە ئورۇنلاشتۇرىدۇ؛ قانۇن بويىچە ئەمگەك توختامى تۈزۈلگەنلىرى توختامدا پۈتۈشكىنى بويىچە ئىش كۆرىدۇ. ئەسلى يېزا كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلىرىغا تەۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر يېزا كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلىرىغا قايتىپ ئىشلەپچىقىرىش بىلەن ئىشۇغۇللىنىشقا ھوقۇقلۇق ياكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆزى ئىش تاپسا بولىدۇ.

17 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى باجدىن كېيىنكى پايدىسىدىن مەلۇم نىسبەتتە مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئۇنى يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىشكە ۋە يېزىلارنىڭ ئىجتىمائىي چەمبىلىرىغا ئىشلىتىدۇ، ئۇنىڭ نىسبىتى ۋە باشقۇرۇش - ئىشلىتىش چارىسىنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بەلگىلەيدۇ.

ھەرقانداق ئورگان، تەشكىلات ياكى شەخسنىڭ ھەرقانداق شەكىل بىلەن يېزا - بازار كارخانىلىرىدىن ھەق ئېلىشىغا ۋە ئۇنىڭغا سېلىق سېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ، قانۇن، مەمۇرىي نىزاملاردا ئايرىم بەلگىلىمە بارلىرى بۇنىڭ سىرتىدا.

18 - ماددا دۆلەت يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالىغا ئاساسەن، مەلۇم مەزگىل ئىچىدە يېزا - بازار كارخانىلىرىدىن ئېلىنىدىغان باجنى مەلۇم نىسبەتتە كېمەيتىدۇ. كېمەيتىلىدىغان باج تۈرى، مۇددىتى ۋە نىسبىتىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

(4) يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تېخنىكائۆزگەرتىش، داغلىق، ئالاھىدە، ئەلا، يېڭى مەھسۇلاتلارنى يارىتىش ۋە ئەنئەنىۋى قول ھۈنەرۋەنچىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشىنى قوللاش؛

(5) يېزا ئىگىلىكىگە ئىشلىتىلىدىغان ئاستىلىرىنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان ياكى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن بىۋاسىتە خىزمەت قىلىدىغان يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش؛

(6) ئاشلىق، يەم - خەشەك، گۆش پىششىقلاش، ساقلاش، توشۇش - سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش؛

(7) يېزا - بازار كارخانىلىرىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ماھارىتىنى ۋە تېخنىكا تەربىيىسىنى قوللاش؛

(8) يار - يۆلەك بولۇشقا تېگىشلىك باشقا تۈرلەر.

يېزا - بازار كارخانىلىرى تەرەققىيات فوندىنى تەسىس قىلىش، ئىشلىتىش - باشقۇرۇش چارىسىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

23 - ماددا دۆلەت يېزا - بازار كارخانىلىرىغا ئىختىساس ئىگىلىرىنى پائال يېتىشتۇرۇپ بېرىدۇ، پەن - تېخنىكا خادىملىرى، ئىگىلىك باشقۇرۇش خادىملىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش خادىملىرىنى كۆپ يول، كۆپ شەكىللەر بىلەن تەربىيىلەيدۇ ھەمدە ئېتىبار بېرىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ ئىختىساس ئىگىلىرىنى جەلپ قىلىدۇ.

24 - ماددا دۆلەت ئېتىبار بېرىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ پەن - تېخنىكا ئىلپازاتلىرى، ئالىي مەكتەپلەر، دۆلەت كارخانىلىرى ۋە باشقا كارخانىلار، تەشكىلاتلار ئوتتۇرىسىدا تۈرلۈك شەكىلدىكى ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى قانات يايدۇرۇشىغا ئىلھام بېرىدۇ.

25 - ماددا دۆلەت يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تاشقى ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى ۋە ئالماشتۇرۇشنى قانات يايدۇرۇپ، ئېكسپورت تاۋار ئىشلەپچىقىرىش بازىسىنى قۇرۇپ، ئېكسپورتتىن تاشقى پېرېۋوت يارىتىشغا ئىلھام بېرىدۇ.

شەرت ھازىرلىغان يېزا - بازار كارخانىلىرى قانۇن بويىچە تەستىقلىتىپ، تاشقى سودا تىجارەت ھوقۇقىغا ئېرىشسە بولىدۇ.

26 - ماددا يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بىرتۇتاش پىلانلاش، مۇۋاپىق جايلاشتۇرۇش پرىنسىپى بويىچە، كىچىك شەھەر - بازار قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى كىچىك شەھەر - بازارلار قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۇرۇپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى مۇۋاپىق مەركەزلەشتۇرۇپ راۋاجلىنىشقا يېتەكلەپ ۋە ئىگىلىرى سۇرۇپ، ئۇل ئەسلىمە ۋە مۇلازىملىق ئەسلىمەسى قۇرۇلۇشىنى تەدرىجىي كۈچەيتىشى لازىم.

27 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى بازار ئېھتىياجى ۋە دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتىگە ئاساسەن، كەسىپ قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، تېخنىكا ئۆزگەرتىشىنى كۈچەيتىپ، ئىلغار مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا، سېنتىشقا يول قويۇلمايدۇ؛ مەھسۇلات ئىچىگە باشقا نەرسىلەرنى، ساختا نەرسىلەرنى ئارىلاشتۇرۇشقا، يالغاننى راستنىڭ ئورنىغا، ناچارنى ياخشىنىڭ ئورنىغا دەسستىشكە يول قويۇلمايدۇ.

34 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى تاۋار ماركىسىنى قانۇن بويىچە ئىشلىتىشى، ئىناۋەتىنى ساقلىشى كېرەك؛ دۆلەتنىك بەلگىلىمىسى بويىچە ئىشلەپچىقىرىش - تىجارىتىنىڭ تاۋار بەلگىسىنى باسقاندا، مەھسۇلاتنى ئىشلەپ چىقارغان جايىنى ئۈيدۈرۇشقا ياكى باشقا زاۋۇتلارنىڭ نامى، ئادرېسىنى ۋەھىتىراپ قىلىنغان بەلگىسى، داغلىق، ئەلا مەھسۇلات بەلگىسىنى ئۈيدۈرۇپ چىقىرىشقا، ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

35 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى مۇھىت ئاسراشقا ئالاقىدار قانۇن - نىزاملارغا ئەمەل قىلىپ، دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتى بويىچە، شۇ جايدىكى خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىرتۇتاش بېتەكچىللىكىدە، تەدبىر قوللىنىپ، بۇلغىمايدىغان، ئاز بۇلغايدىغان ۋەبايلىق ئاز سەرپ بولىدىغان كارخانىلارنى پائال راۋاجلاندۇرۇپ، مۇھىتنى بۇلغاش ۋەبىكولوگىيىنى بۇزۇشنىڭ ھەقىقىي تۇرە ئالدىنى ئېلىپ ۋە ئۇنى تۈزەپ، مۇھىتنى قوغداش ۋە ياخشىلاش لازىم.

يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مۇھىت ئاسراش پىلانىنى تۈزۈپ ۋە يولغا قويۇپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك.

36 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى مۇھىتقا تەسىر كۆرسىتىدىغان تۈرلەرگە تۇتۇش قىلغاندا، مۇھىتقا بولغان تەسىرىنى باھالاش تۈزۈمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىش لازىم.

يېزا - بازار كارخانىلىرى قۇرۇلۇش تۈرلىرىدىكى بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، تۈزىش ئەسلىمەلىرىنى ئاساسىي گەۋدە قۇرۇلۇشى بىلەن تەڭ لايىھىلىشى، تەڭ قۇرۇشى، تەڭ ئىشقا كىرىشتۇرۇشى شەرت. بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تېزگىنلەش ئېسلىمەلىرى مۇھىت ئاسراش مەمۇرىي مەسئۇل تارمىقى تەرىپىدىن تەكشۈرۈشتە لايىقەتلىك بولغانىدىن كېيىن، ئاندىن ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۇرۇلسە ياكى ئىشلىتىلسە بولىدۇ.

يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ دۆلەت مەنئى قىلىشقا بۇيرۇغان، مۇھىتنى ئېغىر ھالدا بۇلغايدىغان ئىشلەپچىقىرىش ھۇنەر - سەنئىتى ۋە ئۇسكۇنىلەرنى قوللىنىشىغا ياكى ئىشلىتىشكە، دۆلەت مەنئى قىلىشقا بۇيرۇغان، مۇھىتنى ئېغىر ھالدا بۇلغايدىغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىشىغا ۋە تىجارەت قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ. بۇلغىغۇ چىقىرىشى دۆلەت ياكى يەرلىك ئورۇنلار بەلگىلىگەن ئۆلچەمدىن ئېشىپ كېتىپ، مۇھىتنى ئېغىر ھالدا بۇلغايدىغانلىرىنى سۈرۈك ئىچىدە تۈزىش شەرت. تۈزىش ۋەزىپىسىنى سۈرۈك توشقىچە ئورۇندىمىغانلارنى قانۇن بويىچە تاقاش، توختىتىش ياكى باشقىغا ئۆزگەرتىش لازىم.

37 - ماددا يېزا - بازار كارخانىلىرى ئەمگەك مۇھاپىزىتى، ئەمگەك بىخەتەرلىكىگە مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملارغا ئەمەل قىلىپ، «بىخەتەرلىك بىرىنچى، ئالدىنى ئېلىش ئاساس» دېگەن ئاڭ ئېڭىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، ئۇنۇملۇك ئەمگەك تارتىلىقى، تېخنىكا تەدبىرلىرى ۋە باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، ئىشلەپچىقىرىشتىكى زەخمىلىنىش - ئۆلۈش ھادىسىلىرى ۋە كەسپىي كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىشى شەرت؛ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بىخەتەرلىكىگە زىيان يەتكۈزىدىغان يوشۇرۇن

5 ـ ماددا دۆلەت ییزا ـ بازار کارخانلىرىنى ياشال يۆلەيدۇ، مۇۋاپىق پىلانلاپ، تۆر بويىچە يېتەكلەپ، قانۇن بويىچە باشقۇرىدۇ.

6 ـ ماددا دۆلەت ئىقتىسادى ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايونلار ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشىغا ئىلھام بېرىدۇ ۋە ئۇقتىلىق يار ـ يۆلەك بولىدۇ، ئىقتىسادى تەرەققىي قىلغان رايونلاردىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرى ياكى باشقا ئىقتىسادىي تەشكىلاتلارنىڭ ئىقتىسادى ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايون ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى قۇرۇشىغا، كۆپ خىل شەكىل بىلەن مەدەت بېرىشكە ئىلھام بېرىدۇ.

7 ـ ماددا گوۋۇيۈەننىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى ۋە ئالاقىدار تارماقلار ئۆز مەسئۇلىيىتى بويىچە پۈتۈن مەملىكەتتىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى پلانلايدۇ، ماسلاشتۇرىدۇ، نازارەت قىلىدۇ ۋە ئۇنىڭغا مۇلازىملىق قىلىدۇ؛ ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى ۋە ئالاقىدار تارماقلار ئۆز مەسئۇلىيىتى بويىچە ئۆز مەمۇرىي رايونىدىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى پلانلايدۇ، ماسلاشتۇرىدۇ، نازارەت قىلىدۇ ۋە ئۇنىڭغا مۇلازىملىق قىلىدۇ.

8 ـ ماددا قانۇن بويىچە تىزىملىتىپ قۇرۇلغان ییزا ـ بازار كارخانلىرى شۇ جايدىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقىغا تىزىملىتىدۇ ۋە ئەنگە ئالدۇرىدۇ.

ییزا ـ بازار كارخانلىرىدىن نامى، ئادرېسى ئۆزگەرتىلىدىغان ياكى ئايرىۋېتىلىدىغان، قوشۇۋېتىلىدىغان، ئىشتىن توختىتىلىدىغان، تاقىۋېتىلىدىغانلىرى ئۆزگەرتىش ياكى رويخەتتىن ئۆچۈرۈش رەسمىيىتىنى قانۇن بويىچە بېجىرگەندىن كېيىن، ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقىغا ئەنگە ئالدۇرىدۇ.

9 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ شەھەرلەردە قۇرغان تارماق ئاپپاراتلىرى ياكى ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلارنىڭ شەھەرلەردە قۇرغان ھەمدە ییزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىش مەجبۇرىيىتىنى ئۈستىگە ئالغان كارخانلىرىغا ییزا ـ بازار كارخانلىرى قاتاردا مۇئامىلە قىلىنىدۇ.

10 ـ ماددا ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار مەبلەغ سېلىپ قۇرغان ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلۇك ھوقۇقى شۇ كارخانىنى قۇرغان بارلىق دېھقانلارنىڭ كوللېكتىپ ئىلكىدە بولىدۇ.

ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار بىلەن باشقا كارخانىلار، تەشكىلاتلار ياكى شەخسلەر مەبلەغ سېلىپ قۇرغان ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلۇك ھوقۇقى مەبلەغ ئۇلۇشى بويىچە مەبلەغ سالغۇچىنىڭ ئىلكىدە بولىدۇ.

دېھقانلار شېرىكلىشىپ ياكى ئۆز ئالدىغا مەبلەغ سېلىپ قۇرغان ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلۇك ھوقۇقى مەبلەغ سالغۇچىنىڭ ئىلكىدە بولىدۇ.

11 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى قانۇن بويىچە مۇستەقىل ھېسابات قىلىدۇ؛ ئۆز ئالدىغا ئىگىلىك باشقۇرىدۇ، پايدا ـ زىيانغا ئۆزى ئىگە بولىدۇ.

كارخانا تېپىدىكى قانۇنىي ئىگە سالاھىيىتىگە ئىگە ییزا ـ بازار كارخانلىرى قانۇنىي مەبلەغ سالغۇچىنىڭ مال ـ مۇلۇك ھوقۇقىدىن قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدۇ.

12 ـ ماددا دۆلەت ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق ـ مەنپەئىتىنى قوغدايدۇ؛ ییزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ قانۇنلۇق مال ـ مۇلكى دەخلىسىزدۇر.

13 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى ئىشلەپچىقىرىشتىكى زەخمىلىنىش ـ تۆلۈش ھادىسىلىرى ۋە كەسىپىي كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىشى شەرت؛ ئىشچى ـ خىزمەتچىلىرىنىڭ بىخەتەرلىكىگە زىيان يەتكۈزىدىغان يوشۇرۇن خەۋپلىرىنى سۈرۈك ئېچىدە بىرتەرەپ قىلىش ياكى ئىشلەپچىقىرىشنى توختىتىپ تەتىپكە سېلىش لازىم. باشقۇرغۇچىلارنىڭ قائىدىگە خىلاپ قوماندانلىق قىلىشى ۋە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنى قارا ملىق بىلەن مەشغۇلات قىلىشقا زور لىشى قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ. ئىشلەپچىقىرىشتا زەخمىلىنىش ـ تۆلۈش ھادىسىلىرى يۈز بەرگەندە، پائال قۇتقۇزۇش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، قانۇن بويىچە ئوبدان بىرتەرەپ قىلىش ھەمدە ئالاقىدار تارماقلارغا مەلۇم قىلىش لازىم.

38 ـ ماددا بۇ قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ، تۆۋەندىكى قىلمىشنىڭ بىرىنى سادىر قىلغانلارنى ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى تۆزىتىشكە بۇيرۇيدۇ؛

(1) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلكىنى قانۇنسىز ئىگىلىۋالغان ياكى ھەقسىز ئىشلەتكەنلەر؛

(2) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مەسئۇللىرىنى قانۇنسىز قالدۇرغان ۋە ئالماشتۇرغانلار؛

(3) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مەسئۇللىرىنى قانۇنسىز قالدۇرغان ۋە ئالماشتۇرغانلار؛

(4) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلكىنى قانۇنسىز ئىگىلىۋالغان ھوقۇقىنى قانۇنسىز ئۆزگەرتكەنلەر؛

(2) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مال ـ مۇلكىنى قانۇنسىز ئىگىلىۋالغان ياكى ھەقسىز ئىشلەتكەنلەر؛

(3) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ مەسئۇللىرىنى قانۇنسىز قالدۇرغان ۋە ئالماشتۇرغانلار؛

(4) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ ئۆزگەرتكەنلىكى باشقۇرۇش ھوقۇقىغا دەخلى ـ تەرۇز قىلغانلار.

ئالدىنقى تارماقتىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلسا، ییزا ـ بازار كارخانلىرىغا ئىقتىسادىي زىيان كەلتۈرگەنلەر قانۇن بويىچە تۆلەم تۆلەيدۇ.

39 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى قانۇنسىز ھەق ئالغان، سېلىق سالغان ياكى مەمۇرىي جەرىمانە قويغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى، ئىقتىسادىي تەپتىش، مەمۇرىي تەپتىش، مالىيە، باھا تارمىقى ۋە ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقىغا شىكايەت قىلىش ۋە پاش قىلىشقا ھوقۇقلۇق، ئالاقىدار تارماقلار ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك ئورگانلار جاۋابكارلىقى بار لارنى قىلمىشنى توختىتىشقا بۇيرۇيدۇ ھەمدە مۇناسىۋەتلىك پۇل ـ مالنى سۈرۈك ئېچىدە قايتۇرغۇزىدۇ. بۇاسىتە جاۋابكارلىقى بار لارغا قىلمىشنىڭ ئېغىر ـ يېنىكلىكىگە قاراپ مۇناسىپ جازا بەرسە بولىدۇ.

40 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى دۆلەتنىڭ مەھسۇلات سۇپىتى، مۇھىت ئاسراش، يەر باشقۇرۇش، تەبىئىي بايلىقلارنى ئېچىش، ئەمگەك بىخەتەرلىكى، باجغا ۋە باشقا ئىشلارغا دائىر قانۇن، نىزاملىرىغا خىلاپلىق قىلسا، ئالاقىدار قانۇن، نىزاملار بويىچە بىر تەرەپ قىلغاندىن سىرت، تۆزىتكىچە بولغان ئار لىقتا قىلمىشنىڭ ئېغىر ـ يېنىكلىكىگە قاراپ، ئۇلار مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمە بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان ئېتىباردىن قىسمەن ياكى پۈتۈنلەي مەھرۇم قىلىنىدۇ.

41 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى بۇ قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ، ییزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلمىسا، ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى تۆزىتىشكە بۇيرۇيدۇ. تۆزىتكىچە بولغان ئار لىقتا ئۇلار مۇشۇ قانۇندىكى بەلگىلىمە بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان ئېتىباردىن قىسمەن ياكى پۈتۈنلەي مەھرۇم قىلىنسا بولىدۇ.

42 ـ ماددا مۇشۇ قانۇننىڭ 38 ـ ماددىسىدىن 41 ـ ماددىسىغىچە بولغان بەلگىلىمە بويىچە بېرىلگەن جازا ۋە بىرتەرەپ قىلىش قارارىغا قايىل بولمىغانلار قانۇن بويىچە مەمۇرىي جەھەتتىن قايتا قاراپ چىقىشنى ئىلتماس قىلسا ۋە دەۋا قىلسا بولىدۇ.

43 ـ ماددا بۇ قانۇن 1997 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ.

كەسىپ سىياسىتىگە ئاساسەن، كەسىپ قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، تېخنىكا ئۆزگەرتىشنى كۈچەيتىپ، ئىلغار تېخنىكا، ئىشلەپچىقىرىش ھۇنەر ـ سەنئىتى ۋە ئۇسكۇنىلىرىدىن ئۈزلۈكسىز پايدىلىنىپ، كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى لازىم.

28 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى قۇرۇشتا ئۇنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىدىغان ییرى يەردىن پايدىلىنىش ئۈمۈمي پىلانىغا ئۇيغۇن بولۇشى، ئىشلىتىدىغان يەرنى قاتتىق تىزگىنلەش، يەردىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش ۋە يەرنى تېجەپ ئىشلىتىش لازىم، بوزيەر، ناچار يەرلەردىن پايدىلىنىشقا بولىدىغانلا بولسا، تېرىلغۇ ییرى ۋە ئوبدان يەرنى ئىگىلەشكە يول قويۇلمايدۇ.

ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى قۇرۇشتا، ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلەتكەندە قانۇن ۋە نىزاملاردىكى بەلگىلىمە بويىچە مۇناسىۋەتلىك يەردىن پايدىلىنىشنى تەستەلاش رەسمىيىتى ۋە يەرنى تىزىملاش رەسمىيىتىنى بېجىرىش لازىم.

ییزا ـ بازار كارخانلىرى ئىشلەتكەن ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىگىدارلىقىدىكى يەر ئۇدا ئىككى يىلدىن ئارتۇق تاشلىنىپ قالسا ياكى ئىش توختاتقانلىق تۈپەيلىدىن بىر يىلدىن ئارتۇق تاشلىنىپ قالسا، ئەسلىدىكى يەر ئىگىدارى شۇ يەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى قايتۇرۇپ، باشقىدىن ئورۇنلاشتۇرىدۇ.

29 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى تەبىئىي بايلىقلارنى قانۇن بويىچە مۇۋاپىق ئېچىشى ۋە ئىشلىتىشى لازىم.

ییزا ـ بازار كارخانلىرى قېزىلما بايلىقلارنى ئاچقاندا، ئالاقىدار قانۇنلاردىكى بەلگىلىمە بويىچە، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈپ قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش ئىجازەتنامىسى، ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسىنى ئېلىپ، مۇنتىزىم مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشى، بايلىقنى ئىسراپ قىلىشتىن ساقلىنىشى لازىم، بايلىقلا بۇزغۇنچىلىق قىلىش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ.

30 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، مالىيە ـ بوغالتىرلىق تۈزۈمى ئورنىتىپ، مالىيىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشى، قانۇن بويىچە بوغالتىرلىق ھېسابات دەپتىرى تۇتۇپ، مالىيە پائالىيىتىنى ئەينەن خاتىرىلەپ تۇرۇشى كېرەك.

31 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى دۆلەتنىڭ ستاتىستىكا تۈزۈمى بويىچە، ستاتىستىكا ماتېرىياللىرىنى ئەينەن يوللاپ تۇرۇشى لازىم. دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا تۈزۈپ تارقىتىلغان ستاتىستىكا تەكشۈرۈش مەلۇمات جەدۋەللىرىنى ییزا ـ بازار كارخانلىرى تولدۇرۇپ يوللاشنى رەت قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

32 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى قانۇن بويىچە باج تىزىملىتىپ، بەلگىلەنگەن مۇددەت ئىچىدە باج تاپشۇرۇشنى ئىلتماس قىلىپ، باج پۇلىنى تولۇق تاپشۇرۇشى لازىم.

ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ باج باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە كۈچەيتىشى لازىم، ئالاقىدار باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرىدىن ئېلىنىدىغان باجنى ھوقۇق دائىرىسىدىن ھالقىپ كېمەيتىشىگە، كەچۈرۈم قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

33 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى مەھسۇلات سۇپىتىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەھسۇلات سۇپىتىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈشى لازىم؛ ئىشلەپچىقىرىلىدىغان ۋە سېتىلىدىغان مەھسۇلاتلار كىشىلەرنىڭ جىسمانىي ساغلاملىقىنى كاپالەتلەندۈرۈش، جىسمانىي ۋە مال ـ مۇلۇك بىخەتەرلىكى جەھەتتىكى دۆلەت ئۆلچىمى ۋە ساھە ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن بولۇشى شەرت؛ سۇپىتى ئۆزگەرگەن مەھسۇلاتلار ۋە دۆلەت شاللۇبتىشكە بۇيرۇغان

كەسىپ قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشىشىنى قوللاش؛

(2) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ يىلدا تاپشۇرغان يەرلىك باج سوممىسىدىن ئاشۇرغان قىسمىنىڭ مەلۇم نىسبىتى؛

(3) فوندتىن يارىتىلغان پايدا؛

(4) ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار، ییزا ـ بازار كارخانلىرى، دېھقانلار ۋە باشقىلارنىڭ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن بەرگەن مەبلىغى.

22 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى تەرەققىيات فوندى ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا يار ـ يۆلەك بولۇشقىلا ئىشلىتىلىدۇ، ئۇنىڭ ئىشلىتىلىش دائىرىسى تۆۋەندىكىچە:

(1) ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى، چەت ـ ياقا رايونلار ۋە نامرات رايونلارنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشىنى قوللاش؛

(2) ئىقتىسادىي ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايونلار، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى بىلەن ئىقتىسادىي تەرەققىي قىلغان رايونلاردىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئىقتىساد ـ تېخنىكا ھەمكارلىقىنى ۋە شېرىكلىشىش تۈرلىرىنى قوللاش؛

(3) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتى بويىچە كەسىپ قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشىشىنى قوللاش؛

باجنى مەلۇم نىسبەتتە كېمەيتىدۇ. كېمەيتىلىدىغان باج تۇرى، مۇددىتى ۋە نىسبىتىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

19 ـ ماددا دۆلەت تۆۋەندىكى شەرتلەرنىڭ بىرىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان ئونتۇرا، كىچىك ییزا ـ بازار كارخانلىرىغا ئوخشاش بولمىغان ئەھۋالغا قاراپ، مەلۇم مۇددەت باجدا ئېتىبار بېرىدۇ؛

(1) كوللېكتىپ ییزا ـ بازار كارخانلىرىدىن دەسلەپكى مەزگىلدە تىجارەتتە ھەقىقەتەن قىيىنچىلىقى بولغانلار؛

(2) ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى، چەت ـ ياقا رايونلار ۋە نامرات رايونلاردىكى كارخانلار؛

(3) ئاشلىق، يەم ـ خەشەك، گۆش پىششىقلاش، ساقلاش، توشۇش سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار؛

(4) دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتىدە ئالاھىدە يۆلەشكە تېگىشلىك دەپ بەلگىلەنگەنلەر.

ئالدىنقى تارماقتىكى باجدا ئېتىبار بېرىشنىڭ كونكرېت چارىسىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

20 ـ ماددا دۆلەت كرېدىت ۋاستىسىنى قوللىنىپ ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ئىلھام بېرىدۇ ۋە يار ـ يۆلەك بولىدۇ. ئالدىنقى ماددىدا بەلگىلەنگەن شەرتلەرنىڭ بىرىگە ئۇيغۇن بولغان ھەمدە قەرز پۇل بېرىش شەرتىگە ئۇيغۇن بولغان ییزا ـ بازار كارخانلىرىغا دۆلەتنىڭ ئالاقىدار پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرى ئالدىن قەرز بەرسە بولىدۇ، بۇنىڭ ئۈچىدىكى ئىشلەپچىقىرىش مەبلىغىدە قىيىنچىلىقى بولغان ھەمدە تەرەققىيات ئىستىقبالى بولغانلارغا ئېتىبار بەرسە بولىدۇ.

ئالدىنقى تارماقتىكى ئالدىن قەرز بېرىش ۋە ئېتىبارلىق قەرز بېرىشنىڭ كونكرېت چارىسىنى گوۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.

21 ـ ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمەتلىرى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن، ییزا ـ بازار كارخانلىرى تەرەققىيات فوندى بەلگىلەپ، ئۇنىڭ مەبلەغلەردىن تەركىب تاپىدۇ؛

(1) ھۆكۈمەتنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئاجراتقان ئوبوروت مەبلىغى؛

(2) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ يىلدا تاپشۇرغان يەرلىك باج سوممىسىدىن ئاشۇرغان قىسمىنىڭ مەلۇم نىسبىتى؛

(3) فوندتىن يارىتىلغان پايدا؛

(4) ییزىلاردىكى كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلار، ییزا ـ بازار كارخانلىرى، دېھقانلار ۋە باشقىلارنىڭ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن بەرگەن مەبلىغى.

22 ـ ماددا ییزا ـ بازار كارخانلىرى تەرەققىيات فوندى ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا يار ـ يۆلەك بولۇشقىلا ئىشلىتىلىدۇ، ئۇنىڭ ئىشلىتىلىش دائىرىسى تۆۋەندىكىچە:

(1) ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى، چەت ـ ياقا رايونلار ۋە نامرات رايونلارنىڭ ییزا ـ بازار كارخانلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشىنى قوللاش؛

(2) ئىقتىسادىي ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايونلار، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى بىلەن ئىقتىسادىي تەرەققىي قىلغان رايونلاردىكى ییزا ـ بازار كارخانلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئىقتىساد ـ تېخنىكا ھەمكارلىقىنى ۋە شېرىكلىشىش تۈرلىرىنى قوللاش؛

(3) ییزا ـ بازار كارخانلىرىنىڭ دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتى بويىچە كەسىپ قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشىشىنى قوللاش؛

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «2 - بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئۇرىيە ئىمامنىياز** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك قانۇن - ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئورگانلىرى قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيە خىزمىتىنىڭ «2 - بەش يىللىق» پىلانى بويلىغا قويۇلغاندىن بۇيان، «پۈتۈن پارتىيە ھەربىكەتكە كېلىش، پۈتۈن خەلقنى سەپەرۋەر قىلىش، ھەر تەرەپ ھەمكارلىشىپ بىللە تۇتۇپ، ئورتاق باشقۇرۇش» فاكتورىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، پىلاندىكى ۋەزىپىلەرنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇندىتاپ كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

- ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىنىڭ قانۇنچىلىق قارىشى، قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش ئالگلىقلىقى كۈچەيدى، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 11 مىليون 380 مىڭدىن ئارتۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئوبيېكتى ئېچىدە 10 مىليون 310 مىڭدىن كۆپرەك ئادەم «2- بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئومۇمىي پىلانىدا بەلگىلەنگەن 22 قانۇن- نىزامنى ئۆگەندى. بۇنىڭ بىلەن كادىرلار، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇنغا ئاساسلىنىپ تەدبىر بەلگىلەش، قانۇن بويىچە باشقۇرۇش ۋە قانۇنغا ئاساسلىنىپ ئىجتىمائىي ئىشلارغا قاتنىشىش سەۋىيىسى ئۆستى. ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق- مەنپەئىتىنى قانۇن بويىچە قوغداش ۋە قانۇنىي مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلىش ئاڭلىقلىقىمۇ كۆچەيدى.

- قانۇن بويىچە تۈزمش خىزمىتى ئەمەلىي ئۇنۇمگە ئېرىشتى. ئاپتونوم رايون بويىچە % 30 ناھىيە (شەھەر)، % 41 يېزا (بازار) ۋە % 49 كەنت مەمۇرىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە تۈزمش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى. سىياسىي قانۇن ئورگانلىرى ۋە قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلار ھوقۇق يۈرگۈزگەندە قانۇنغا ئايلىنىپ، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلارنى سۈرۈشتۈرۈپ، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ئوبرازىي ۋە قانۇننىڭ ئوبرازىنى قوغدىدى. جايلار - تارماقلار قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىنىڭ جەمئىيەت ئاممانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ئەمەلىي تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئىزچىل ئىلگىرى سۈرۈپ، ئومۇمىي جەھەتتە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

- نورمال ئىقتىسادىي تەرتىپ قوغدىلىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى. قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار، بولۇپمۇ كارخانىلاردىكى ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ قانۇن بويىچە تىجارەت قىلىش، قانۇن بويىچە كارخانا باشقۇرۇش ئىقتىدارى ۋە سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈردى.

- مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى يەنمۇ كۈچەيتىلىپ، مىللەتلەرنىڭ گۈللىنىشى ۋە تەرەققىي قىلىشى ئىلگىرى سۈرۈلدى. قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئومۇمىي پىلاننىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدا ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل، خەنزۇ، ئۆزبېك، قىرغىز، تاجىك، رۇس، تاتار، سىبې، داغۇر، ئاۋار، تۇڭشيەن، سالار، ئۇيغۇر، ماڭغۇل، تۇجيا، ياۋ، مياۋ، كورېيە قاتارلىق مىللەتلەرنىڭ ئاممىسى ئورتاق ئىلگىرىلەش، ئورتاق گۈللىنىش، ئورتاق يۇقىرى كۆتۈرۈلۈش ئۈچۈن ئورتاق كۈچ چىقىرىپ، ئورتاق ئىشلەپ، ئورتاق ياشىدى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدە ئۇيغۇر - ياپونچىلارغا زەربە بېرىش كۆرۈشتىك نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ماموت بارات** خەۋىر قىلدۇ: ئۇرۇمچى شەھىرىدە ئۇيغۇر - ياپونچۇقچىلارغا زەربە بېرىش كۆرۈشى قانات يايدۇرۇلغان بىر ئايدىن بۇيان خىزمەتلەر ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، تۇرلۇك تەدبىرلەر ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەنلىكتىن، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى ج خ تارماقلىرى بۇ مەخسۇس كۆرەش جەريانىدا چوڭ دېلولارنى پاش قىلىش، ئۇيغۇرلىق گۈرۈھلىرىغا زەربە بېرىش، قاچقۇن جىنايەتچىلەرنى قولغا چۈشۈرۈشنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. بۇ جەريانىدا تېنىشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى 1مىليون يۈەنلىك چوڭ ئۇيغۇرلىق دېلوسىنى ناھايىتى تېزلا پاش قىلدى. ئۇرۇمچى ناھىيىلىك ج خ شۆبە ئىدارىسى ئارقا - ئارقىدىن ئۈچ چوڭ ئۇيغۇرلىق گۈرۈھىنى قولغا چۈشۈرۈپ، بۇنىڭغا چېتىشلىق 91 دېلونى پاش قىلدى، ئۇيغۇرلىق گۈرۈھىدىكى 26 جاۋابكارنى تۇتتى. ئۇرۇمچى بىنالىرىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداش خىزمىتىنى كۈچەيتتى. سايياغ رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى ئۆز تەۋەسىدىكى پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنىڭ ئۇيغۇرلاردىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ، ئۇيغۇرلاردىن مۇداپىئە كۆرۈش تەدبىرلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى.

ئۇيغۇرلىق قىلمىشلارغا زەربە بېرىش كۆرۈشى قانات يايدۇرۇلغان بىر ئاي ئېچىدە ئۇرۇمچى شەھىرىدە 411 پارچە ئۇيغۇرلىق دېلوسى، 170 نەچچە چوڭ ئۇيغۇرلىق دېلوسى پاش قىلىنىپ، ھەر خىل جىنايى ئىشلار جىنايەتچىسىدىن 550 نەچچىسى قولغا چۈشۈرۈلدى. 1 مىليون 300 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق قىممەتتىكى ھارام پۇل ۋە ھارام مال قايتۇرۇۋېلىندى. 89 كىشىدىن تەركىب تاپقان 20 ئۇيغۇرلىق شايكىسى بىتچەت قىلىندى.

قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرى «ئىككى مەدەنىيەت» قۇرۇلۇشىدىكى رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۇكۇر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ھەر دەرىجىلىك پارتكومىلار، ھۆكۈمەتلەر ۋە زاۋۇت كان - كارخانا رەھبەرلىرىنىڭ «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاكتورىنى ئىزچىللاشتۇرۇشقا يېقىندىن ماسلىشىپ،ئوبلاستىمىزدىكى ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە تايانچلىق رول ئوينىدى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش، تىرىشچانلىق بىلەن ئىگىلىك يارىتىش تەربىيىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ۋە مەدەنىيەت، تېخنىكا ئۆگىنىش كۆرسى ئېچىپ، تەربىيىلەش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئومۇمىي گەۋدە ساپاسىنى ئۆستۈردى. رايون ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە كارخانىلارنىڭ ئۇنۇمىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن كان، كارخانا، كەسىپي ئورۇنلاردىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «ئىلغارلاردىن ئۆگىنىش، تۆھپە قوشۇش، يۇقىرى سەۋىيە يارىتىش»، «سۈپەت، سۇرئەت، ئۇنۇم يىلى» مۇسابىقىسى پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ خىزمەت ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىكى ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە،ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ

يوپۇرغا تاشيول ئۇچاستىكىسى پارتىيە ياچېيكسىنىڭ شۇجىسى ئابدۇرېھىم مەھەممەت تاشيول ئاسراش ۋە باشقۇرۇش، داۋابەنلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك نەتىجە يارىتىپ ناھىيە، باش ئۇچاستكا، تاشيول ئىدارىسى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم «ئىلغار خىزمەتچى»، «ئىلغار پارتىيە ئەزاسى»، «ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: ئابدۇرېھىم مەھەممەت (ئوڭدىن 1 - كىشى) ئۇچاستكا مەسئۇللىرى بىلەن بىللە داۋابەنلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تېخمۇ كۈچەيتىش تەدبىرلىرىنى مەسلىھەتلەشمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابلاجان ئەمەت**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم** فوتوسى

قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداشتا «كۇنلۇك» بولدى، ھال - ئەھۋال ئېيتىپ كەلگەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قىزغىن كۈتۈۋېلىپ ئۇلارنىڭ ئۆي، داۋالىنىش،ئەمگەك توختامى، تەقسىمات، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش قاتارلىق جەھەتلەردىكى قىينىچىلىق، تەلەپ - پىكرىنى ئالاقىدار ئورۇن ۋە تارماقلارغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكنىڭ توغرا تەدبىر بەلگىلىشىنى پۈختا ئاساس بىلەن تەمىن ئەتتى، ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار كارخانىلاردىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەردىن ھال سوراپ، ئۇلارغا پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ غەمخورلۇقىنى يەتكۈزدى.

«ئەمگەك قانۇنى» ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرى بۇ قانۇننى تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئوبلاستلىق باش ئىشچىلار ئۈيۇشمىسى «ئەمگەك قانۇنى» ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن، ئوبلاست بويىچە تۆت قارار كورس ئېچىپ 821 تەشۋىقات تايانچىسىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۇردى، 13 قېتىم كەڭ كۆلەملىك تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ، 10 مىڭدىن ئارتۇق ئىشچى- خىزمەتچىنى تەربىيىلىدى. 15 كارخانا، كەسىپتە ئورۇننى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، «ئەمگەك قانۇنى»نىڭ ئىزچىللاشتىشنى ئىلگىرى سۈردى. كارخانا تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ چوڭقۇرلىشىشى بىلەن ئۇلار كارخانا ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋەكىللەر قورۇلتىيى تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ خوجايىنلىق ئورنىنى ئۆستۈردى.ھازىر ئوبلاست بويىچە% 80 كارخانا، كەسىپتە ئورۇنداشىشچىلار ئۈيۇشمىسى بارلىققا بولدى. ئىشچىلار ئۈيۇشمىسى ئەزالىرى 1989 - يىلىدىكى 12 مىڭ 514 تون ھازىر 20 مىڭ 630 غا يەتتى. 90 كارخانا، كەسىپتە ئورۇندىكى ئىشچىلار ئۈيۇشمىسىدا ئايالار خىزمەت كومىتېتى قۇرۇلدى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ دېموكراتىك باشقۇرۇشقا قاتنىشىشى كاپالەتلەندۈرۈلدى.

ژىما يېزىسى خىزمەت بىناسى سېلىشقا ئىشلەتكىلى بولغان مەبلەغنى ماكتەپ قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى

قانۇنچىلىق تەشۋىقات ـ تەربىيىنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى يېتەكچىلىك ۋە ئۇللۇق رولىنى گەۋدىلەندۈردى. جايلار ئامانلىق قوغداش، ئالدىنى ئېلىش سستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەخسۇس كۈرەش ۋە نۇقتىلىق تۇزمشنى قانات يايدۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن مۇقىم بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە مەدەنىيەتلىك ئورۇن، بەشتە ياخشى ئائىلە، قانۇن ـ ئىنتىزامغا رىئايە

تەركىب تاپقان 20 ئوغرىلىق شايكىسى بىتچەت قىلىندى.

ج خ ئورگانلىرى ئوغرىلىق قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىش كۈرىشى جەريانىدا يەنە باشقا جىنايى ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىشنىمۇ چىڭ تۇتتى. باشقا جىنايى ئىشلار دېلوسىدىن 950 نى پاش قىلىپ، جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنىڭ چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئۇنۇملۇك ئىلگىرى سۈردى.

چېتىشلىق 91 دېلونى پاش قىلدى، ئوغرىلىق كۆرۈھىدىنكى 26 جاۋابكارنى تۇتتى. تۇرۇمچى شەھەرلىك ئامنىڭ قاتناش ج خ شۆبە ئىدارىسى خىزمەت ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، يانچۇقچىلارغا زەربە بېرىش كۈرىشىنى پائال قانات يايدۇرۇپ، يانچۇقچىلىق دېلوسىدىن 54 نى پاش قىلدى.

ج خ ئورگانلىرى كۈرەش جەريانىدا «زەربە بېرىش بىلەن ئالدىنى ئېلىشنى بىرلەشتۈرۈش» فاكتىجىندا چىڭ تۇرۇپ، بىرلەشمە مۇداپىئە خادىملىرىنى پائال تەشكىللەپ، ئائىلىلىكلەر

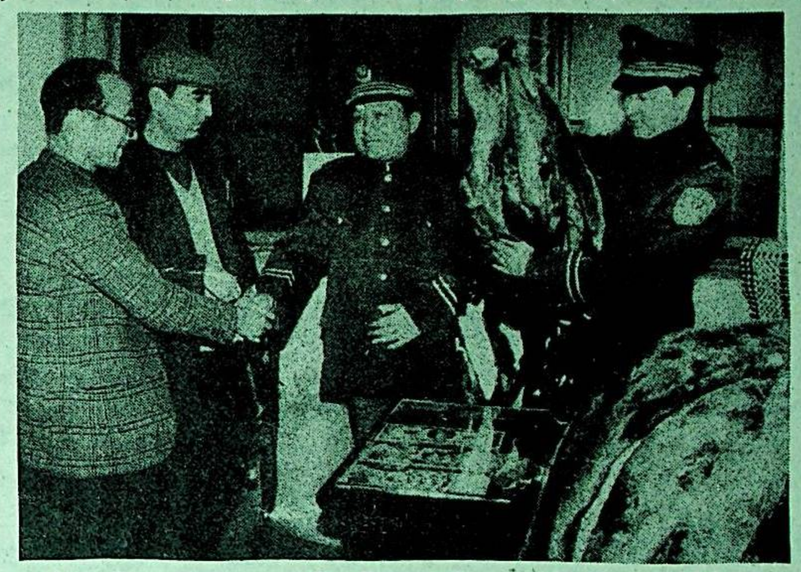

بېقىندا ئۇرۇمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ نەگۈەن پەيچۇسوسى يەككە تىجارەتچى ماگووۇنىڭ 90 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى سۇ چاشقىنى تېرىسىنى ئالداپ ئېلىۋالغان ئىككى جىنايەتچىنى ژاڭ مال بىلەن بىللە قولغا چۈشۈردى ھەمدە ژاڭ مالنى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بەردى.

سۈرەتتە: پەيچۇسونىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئالىم قاسىم (ئوڭدىن 2 ـ كىشى) ژاڭ مالنى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بەرمەكتە. **ئابدۇراخمان توختى** فوتوسى

ئىلى ۋىلايىتىدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ئاربىسىدا تىل ئۆگىنىش دولقۇنى قوزغالدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **قەيسەر قېيۇم** خەۋەر قىلدۇ: ئىلى ۋىلايەتلىك پارتكوم خىزمەت بىناسى زالىنىڭ كۆزگە ئالاھىدە تاشلىنىپ تۇرىدىغان يېرىگە بىر تىل ئۆگىنىش تاختىسى قويۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ھەر كۈنى كۈندىلىك تۇرمۇشتا ئىشلىتىلىدىغان بىر جۈملە سۆز ئۈيغۇرچە، قازاقچە، خەنزۇچە ئۇچ خىل تىلدا يېزىلىپ تۇرىدۇ. ئىشچى-خىزمەتچىلەر ھەر كۈنى ئىشقا چۈشكەندە بۇ بىر جۈملە سۆزنى خاتىرىلەۋېلىپ ئۆگىنىدۇ. بۇ يىل 9 ـ ئايدا ئابتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات خىزمىتى يىغىندا «بۈگۈندىن كېيىنكى بەش يىل ئىچىدە كۆپ يولدار ئازقىلىق كادىرلار ئاربىسىدا قوش تىللىق بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك» دېگەن چاقىرىق ئوتتۇرىغا قويۇلغاندىن كېيىن، بۇ ۋىلايەتتىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ئاربىسىدا تىل ئۆگىنىش قىزغىنلىق قوزغالدى. ئىلغات، ئېچۇشنى قەدىمىنىڭ تېزلىشىشكە ئىگىشىپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ئاربىسىدا پارتىيەنىڭ فاكتىجىن، سىياسەتلىرىنى تەشۋىق قىلىش، يېڭى ئۇچۇرلارنى ئىگىلەش ۋە ئامما بىلەن يەنىكۇزۇش، ياساسىي قانۇنلار خىزمەتلىرىگە يېتەكچىلىك قىلىشنا تىل ئۆگىنىلى مۇھىم ئۆگىنىل بولۇپ قالماندى. بۇ قېتىم چقىرىلغان تىل ئۆگىنىش چاقىرىقى ئۇلارغا زور مەدەت ۋە ئىلھام بەردى. ئىلى ۋىلايىنى كادىرلارنىڭ تىل ئۆگىنىش قىزغىنلىقىغا ئىلھام بېرىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن تىل ئۆگىنىش ماتېرىيالى تۈزۈپ تارقاتتى. ئۇرۇنارا ئۆگىنىش، لېكسىيە سۆزلەش، كۆرسىتا قاتنىشىش ياكى ئۆزلۈكسىز ئۆگىنىش قاتارلىق كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، بۇ خىزمەتنى كەڭ ۋە چوڭقۇر قانات يايدۇردى. ئىلايەنكە بېۋاستە قاراشلىق، شارائىتى بار بىر قىسىم ئورگانلار تىل ئۆگىنىشنى مۇھىم خىزمەتلەر قاتارىغا كىرگۈزۈپ چىڭ تۇتتى. ھازىر ئىلى ۋىلايىتىدىكى كادىرلار ئاربىسىدا ئىككى خىل تىلدا بىمالال سۆزلەشەلەيدىغان ۋە ماتېرىيال كۆرەلەيدىغانلار %20 نى، قوش تىللى قوللىنىپ ئامما بىلەن سۆھبەت ئۆتكۈزەلەيدىغانلار %35 نى ئىگىلەيدۇ.

ئوقۇتۇش مۇنبىرىدىكى ھارماس باغۋەن

دىلشات مۇھەممەتسەيت، يۈسۈپجان سۇلايمان

ئوقۇتقۇچى ئۆز ئەمگەك ھۆرمىتى باشقىلاردىن ئايىمايدىغان جاپاكەش باغۋەن، ئۇ ئۆزى يېتىشتۇرگەن كۆچەتلەرنىڭ باراقسان ئۆسۈپ ئەتراپىغا سايە تاشلىغانلىقىنى، ئېتەك ـ ئېتەكلەپ ھۆۋە بەرگەنلىكىنى كۆرۈشنى ئۆزىنىڭ ئېڭىغا چوڭ بەختى ھېسابلايدۇ. شۇنىڭ قۇرۇقلۇق ئارمىيە شۆبىسىنىڭ ئورۇمچى شۆبىسى تەرجىمانلار كاۋىدراسىدا خىزمەت قىلىۋاتقان ھەربىي مەكتەپلەردىكى ئۇيغۇر ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ پروفېسورلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن، نام شەرىپى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى دۆلەت مۇداپىئە داشۆسى تۇزگەن «ئارمىيەدىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ داڭلىق ئوقۇتقۇچىلىرى قامۇسى»غا كىرگۈزۈلگەن ئوقۇتقۇچى بەكرى سېيت ئەنە شۇنداقلارنىڭ بىرى.

يېقىندا بىز پىشقەدەم ئوقۇتقۇچى بەكرى سېيتنى زىيارەت قىلدۇق. بىز بەكرى مۇئەللىم بىلەن كۆرۈشۈپ ئەھۋال سوراشقاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا كېلىشتىكى مۇددىئايىمىزنى ئېيتتۇق.

ـ سىزنىڭ تىل ئوقۇتۇش جەھەتتە تۆھپىگىز زور ئىكەن، مۇشۇ ھەقتە بىزگە بىر نەرسە دەپ بەرگەن بولسىڭىز؟

ـ مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشى ھەققەتەن تەس. تىل ئوقۇتۇش داۋاملىدىن كەلگەن جەڭچىلەرنىڭ ئانا تىل ئاساسىنىڭ ناھايىتى ئاجىزلىقىنى، ئۇلارغا خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشتىن ئىلگىرى ئۇيغۇر تىلى ئاساسىنى پۇختىلاشنىڭ تولىمۇ مۇھىملىقىنى ھېس قىلدىم. شۇڭا ھەر يىلى مەكتەپكە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغاندا، بىرىنچى سائەتلىك دەرسنە قىلىدىغان ئىشىم ئالدى بىلەن ئۇلاردىن ئۇيغۇر تىلىدىن سىناق ئېلىپ، ئۇلارنىڭ تىل ئاساسىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئىگىلەپ چىقىش بولدى. ئاندىن شۇ ئاساستا ئۇلارغا دەرسنى نەدىن باشلاش توغرىسىدا كۆڭلىدىكى سان ئورغۇزدۇم. ئۇنىڭدىن باشقا ياش ئوقۇتقۇچىلارنىڭ دەرسنى ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ دەرس ئۆتۈش ئۇسۇلى ۋە ئوقۇتۇش ھېنوددىكى ئارتۇقچىلىق ۋە يېتەرسىزلىكىنى ئەينەن كۆرسىتىپ بېرىپ، ئۇلارغا توغرا ئۇسۇلنى ئۆگەتتىم، ـ دېدى ئۇ.

بەكرى مۇئەللىم ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئالغان 20 يىلدىن بۇيان ئىزچىل تۇرمە «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى» ۋە «تەرجىمە نەزەريىسى»دىن ئىبارەت ئىككى ئاساسلىق دەرسنى ئۆتۈش ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئېلىپ، ئوقۇغۇچىلار قاراملىدى. ھەربىر قاراردا 500 سائەتتىن ئارتۇق دەرس ئۆتتى. يەرلىك مەكتەپلەرگە بەش قاراز دەرس ئۆتۈپ بېرىشكە تەكلىپ قىلىندى. ئوقۇتۇش داۋامىدا ئۇ ئاۋۇال ئۆمەلي مسال ئارقىلىق تەھلىل قىلىپ يېتەكلەش، كېيىن يەكۈنلەپ بېرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ قېيىن، ئۇقىتىلىق مەسىلىلەرنى ھەل قىلۇېلىشىغا ياردەم بەردى ۋە ئۇلارغا ھەقلىي بىلىم بېرىشكە تىرىشتى. مۇشۇ جەريانىدا ئۇ ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۇرۇپ ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە ئىككى خىل يېزىقتا «سۆز بىرىكمىلىرىنىڭ ئورگە ئايرىلىشى توغرىسىدا»، «ئۇيغۇر تىلىدىكى مەنداش باغلىغۇچىلارنىڭ ئىشلىتىلىشى»، «مەنا دائىرىسى ئەڭ كۆپ جۈملە بۆلۈكى ـ ھالەت»، «ئالماشلارنى ئۆزگەرتىپ تەرجىمە قىلىشنىڭ شەرتلىرى» قاتارلىق ئىلمىي ماقالىلەرنى يېزىپ، «تىل ۋە تەرجىمە» ژۇرنىلىدا ئېلان قىلدۇرۇپ، قوش تىل ئوقۇتۇشىدىكى قىسمەن مۇجمەل ۋە قېيىن نوقتىلارنى ھەل قىلىپ، بۇ جەھەتتىكى بوشلۇقنى تولدۇردى. ئۇنىڭ ئۆزۈن يىللىق قوش تىل ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتىدە ھېس قىلغان ۋە ئويلىغان بىلىم، تەجرىبىلىرى ئاساسىدا يېزىپ چىققان «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى» دەرسلىك كىتابى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى.

بەكرى سېيت ئۆلمي تەتقىقاتتىن سىرت، ئەدەبىي تەرجىمە بىلەنمۇ پائال شۇغۇللاندى. باشقىلار بىلەن بىرلىكتە «جۇڭگو كومپارتىيەسىنىڭ تارىخى»نىڭ 1ـ قىسمىنى تەرجىمە قىلدى. ھەر خىل ژانىردىكى ئەدەبىي ئەسەرلەردىن 40 نەچچە پارچىنى تەرجىمە قىلىپ، ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلدۇردى.

بىز ئۇنىڭدىن بۇنىڭدىن كېيىنكى پىلانىنى سورىغىنىمىزدا، ئۇ:

ـ مائارىپ خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقىنىمغا 20 نەچچە يىل بولىتۇ، بۇ جەريانىدا تىرىشىپ ئۆگەندىم، بىلىم ئۇرۇلمىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈردۇم. بىلىمىنىڭ چېكى يوق. مەن يەنىلا بىلىدىغان نەرسىلىرىمنىڭ تېخى ئازلىقىنى، ئۆگىنىشكە تېگىشلىك نەرسىلەرنىڭ ناھايىتى كۆپلۈكىنى ھېس قىلدىم، شۇڭا مەن داۋاملىق بىلىم ئىگىلەپ، ئوقۇغۇچىلارغا تېخىمۇ كۆپ بىلىم بېرىش ئۈچۈن تىرىشۋاتىمەن، ـ دېدى.

ژىما يېزىسى خىزمەت بىناسى سېلىشقا كىشلاق‌كىچى بولغان مەبلەغنى مەكتەپ قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ئايۇپ** خەۋەر قىلدۇ: پوسكام ناھىيىسىنىڭ ژىما يېزىسى مەكتەپلەرنىڭ 41 ئېغىز سىنىپ، 400 يۇرۇش پارتا-ئورۇندۇق كەم بولۇش مەسىلىسىنى تېزدىن ھەل قىلىش ئۈچۈن، يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ خىزمەت بىناسى سېلىش، ھەرقايسى كەنتلەردە كەنت مەمۇرىيىتىنىڭ بولۇشقا تېگىشلىك كەم قۇرۇلۇشلىرىنى سېلىش قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى قىلىشنى پىلانلاپ، بىر قىسمىدا ئىش باشلىغانىدى. لېكىن بۇ يىل يەنە يېزىغا قاراشلىق 16 مەكتەپتە سىنىپ ۋە پارتا-ئورۇندۇق يېتىشمەسلىك مەسىلىسى كۆرۈلۈپ، 693 يېزا بازىرىنى ئۆلچەملەشتۈرۈپ تۇزەپ، يوللارنى ئاسفالتلاشتۇرۇش، ئاپتوماتىك تېلېفون ئورنىتىش، يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خىزمەت بىناسىنى سېلىش، ھەرقايسى كەنتلەردە كەنت مەمۇرىيىتىنىڭ بولۇشقا تېگىشلىك كەم قۇرۇلۇشلىرىنى سېلىش پىلانىنى دەرھال توختىتىپ، مەكتەپلەرنىڭ كەملىگەن ئوقۇتۇش ئۈيلىرىنى سېلىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەل ۋاقتىدا ئوقۇشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشنى قارار قىلدى. نەتىجىدە، يېزا ۋە كەنتلەر 44 مىڭ يۈەن چقىرىپ، 400 يۇرۇش پارتا-ئورۇندۇق ياسىتىپ مەكتەپلەرگە تارقىتىپ بەردى. 625 مىڭ 440 يۈەن ئاجرىتىپ مەكتەپلەرگە 2012 كۇادرات مېتر كۆلەمدە 47 ئېغىز سىنىپ ۋە ئىشخانا سېلىپ بەردى. بۇ قۇرۇلۇشلار بۇ يىل 11 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى تاماملىنىپ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش ئىشلىپ بېرىشىغا تاپشۇرۇپ بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن 693 ئوقۇغۇچى ئوقۇشقا كىرىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولدى. بۇ يېزا يەنە ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىشتا خاتىرجەم ئوقۇشى ئۈچۈن، 27 مىڭ 900 يۈەن ئاجرىتىپ 11 ـ ئاينىڭ 10ـ كۈنىگىچە جەمئىي 186 تونا كۆمۈر، 480 ھارۋا ئوتۇن ئەكىلىپ بەردى.

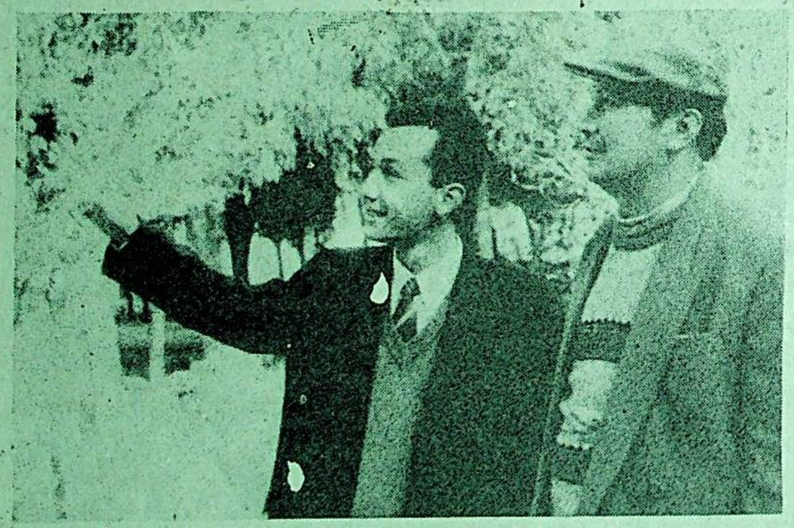

قەشقەر شەھەرلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، كومپارتىيە ئەزاسى رۇستەم ئابدۇرۇھۇم 1978 ـ يىلى شىنجاڭ داشۆسىنىڭ خەمىيە فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرۈپ، ماتارىپ سېپىگە قەدەم قويغان 18 يىلدىن بۇيان، ياش ئۆلادلارنى تەربىيىلەش يولىدا جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەش بىلەن بىللە، ئوقۇتۇش تەتقىقاتى بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. ئۇ يەنە شۇ نەتىجىلىرى بىلەن يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تۆت قېتىم ۋىلايەت ۋە شەھەر بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى» دېگەن نامغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوڭدىن 1 ـ كىشى) ئىتتىپاق ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى مۇھەممەت كىرىم بىلەن مەكتەپ مۇھىتىنى گۈزەللەشتۈرۈش ئۈستىدە پىكىرلەشمەكتە.

ئۆزى مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئادىلجان ئابدۇقادىر** فوتوسى

پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسىدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇش لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

يىلقى پاختا ئىشلەپچىقىرىشدا يېڭى سەۋىيە يارىتىپ، مۇشۇ ئەسرىنىڭ ئاخىرىدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پاختا ھوسۇلىنى 1 مىليون 500 مىڭ توننىغا يەتكۈزۈشىمىز لازىم. قەشقەر بىلەن ئاقسۇ 1 مىليون توننا پاختا ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان. شۇڭا بىز نىشاننى توغرا تونۇپ، پاختىچىلىقنى قەتئىي تەۋرەنمەي راۋاجلاندۇرۇشىمىز لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدا مۇنداق دېدى: «مۇقىملىق ھەممىنى بېسىپ چۈشىدۇ» دېگەن فاكتىجىندا چىڭ تۇرۇپ، مۇقىملىق خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ، خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى بەلگىلەپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك سۈيىقەستىدە بولۇۋاتقان ئەكسىلئىنقىلابىي تەشكىلاتلار، گۇرۇھلار ۋە تېررورلۇق قىلمىشقا ئۇرۇنغان جىنايەتچىلەرگە قاتتىق زەربە بېرىش لازىم. ھەر تەرەپلىمە تۈزەش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، جەمئىيەت، مەكتەپ تەربىيىسىنى كۈچەيتىش لازىم. مۇداپىئەنى كۈچەيتىش، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، بولۇپمۇ يېزا - بازار ھاكىمىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش كېرەك. كەنت دەرىجىلىك ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلارنىڭ سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، كەنت دەرىجىلىك تايانچ خەلق ئەسكەرلىرى تەشكىلاتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش لازىم. دۇشمەنگە قارشى كۈرەش داۋامىدا زەربە بېرىش بىلەن مۇداپىئەنى بىرلەشتۈرۈش، باش كۆتۈرسىلا زەربە بېرىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش، كۆچىنى مەركەزلەشتۈرۈپ مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەرگە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەربىكەتلەرگە قاتتىق زەربە بېرىش لازىم. يولداش ۋاڭ لېچۈەن ئىككى ۋىلايەتتە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە، مۇقىملىق خىزمىتى توغرىسىدا يەرلىك رەھبەرلەر بىلەن مەخسۇس مۇزاكىرە لەشتى ۋە خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇردى.

ئاخىرىدا ۋاڭ لېچۈەن مالىيە مەسىلىسى توغرىسىدا توختىلىپ، جايلارنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ مالىيىنى راۋاجلاندۇرۇش يولىغا مېڭىپ، مەۋقەنى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈشكە، يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ مالىيە مەسىلىسىنى ھەل قىلىشقا قويۇشنى ئۈمىد قىلدى.

پوچتا - تېلېگراف شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئۇچقۇر قانىتى بولماقتا

(بېشى 1 - بەتتە)

13 پوچتا رايونى مەركىزىي بۇدارىسى ئاساسىي جەھەتتىن قۇرۇلۇپ بولدى، ئۇرۇمچىنى مەركەز قىلغان كېچە-كۈندۈز قاتناۋدىغان تېز سۈرئەتلىك پوچتا ترانسپورت تورى شەكىللەندى؛ پوچتىنىڭ ئاپتوماتلىشىش، تېلېكترونلىشىش سەۋىيىسى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈلدى. خەت - چەكلەرنى ئاپتوماتىك ئايرىش ماشىنىسى ئۇرۇمچىدە ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى، كومپيۇتېر قاتارلىق زامانىۋى باشقۇرۇش ۋاستىلىرى گېزىت - ژۇرنال تارقىتىش، پوچتا پۇل ئامانىتى، پوچتا ترانسپورتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، ئالاھىدە تېز يەتكۈزۈش ۋە پوچتا تىجارىتى قاتارلىق ساھەلەردە كەڭ كۆلەمدە قوللىنىلماقتا.

3) پوچتا - تېلېگراف كەسىپلىرى ئىزچىل يوسۇندا يۇقىرى سۈرئەت بىلەن تەرەققىي قىلدى، پوچتا- تېلېگرافىنىڭ مۇلازىملىق ساھەسى ئۆزلۈكسىز كېڭەيدى، مۇلازىملىق سۈپىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى. تېلېفونىنىڭ ئومۇملىشىش سۈرئىتى تېزلىتىلدى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېلېفونلارنىڭ ئومۇمىي سانى 650 مىڭ دانىگە، تېلېفونىنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى 4.06 % كە، شەھەرلەردە تېلېفونىنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى 10.06 % كە يەتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئۇرۇمچىنىڭ 15.4 % كە يەتتى؛ ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون كەسىپى تېز تەرەققىي قىلدى، 1995- يىلى ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون كەسىپ مىقدارى 117 مىليون ۋاراقتا يەتتى، جامائەت توربىدىكى تۇرالغۇ جاي تېلېفونى 250 مىڭغا يېتىپ، تېلېفون ئومۇمىي سانىنىڭ 58.1 % نى ئىگىلىدى؛ پوچتا پۇل ئامانىتى، ئالاھىدە تېز يەتكۈزۈش كۆچمە خەۋەرلىشىش قاتارلىق يېڭى كەسىپلەر تېز تەرەققىي قىلدى: ئالاھىدە تېز يەتكۈزۈش، كەسىپى 33.4 ھەسسە ئاشتى؛ كۆچمە تېلېفون يوقلۇقتىن بارلىققا كېلىپ، ئابونىتلىرى 26 مىڭ 879 غا يەتتى؛ سىمسىز ئىزدەپ چاقىرىش ئابونىتلىرى 124 مىڭغا يەتتى. يېزا تېلېفونىدا جەمئىي 54 مىڭ 400 ئابونت تەرەققىي قىلدۇرۇلۇپ، ئابونىتلار سانى 65 مىڭغا يەتتى؛ ئېلېكترونلۇق خەت ساندۇقى، يىغىن تېلېۋىزىيىسى، ئېكرانلىق ئۇچۇر، 200 - نومۇرلۇق كەسپ، ماگنىت كارتوچكىلىق تېلېفون، ئۇچۇر مۇلازىملىقى ۋە سانلىق مەلۇمات خەۋەرلىشىش كەسپىنىڭ قوللىنىلىش دائىرىسى كۆنسېرى كېڭەيىپ، پوچتا - تېلېگراف خەۋەرلىشىش مۇلازىملىقىنىڭ كۆلىمى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈلدى.

خەۋەرلىشىش كەسپى مەبلەغ كۆپ كېتىدىغان كەسىپ، ۋاھالەنكى شىنجاڭنىڭ مالىيىسىدە قىيىنچىلىق ئېغىر، تەرەققىياتنى تېزلەتمەكە كېرەكلىك مەبلەغنى قانداق توپلاش كېرەك؟

شىنجاڭ پوچتا- تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى رەھبەرلىرى ئىگىلىك باشقۇرۇشتا «قانچىلىك پۇل بولسا، شۇنچىلىك ئىش قىلىش» تەك تەپەككۇر رامكىسىنى بۆزۈپ تاشلاپ، پۇل قەرز ئېلىپ ئاپپارات سېتىۋېلىش، ئاپپارات ئارىيەتكە ئېلىپ پۇل تېپىش ئىدىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، قەرز ئېلىپ ئىگىلىك باشقۇرۇش يولىنى تېپىپ چىقتى.

1990- يىلىدىن بۇيان پوچتا-تېلېگراف كارخانىلىرى جەمئىيەتتىن مەبلەغ توپلاش، پۇل قەرز ئېلىش قاتارلىق كۆپ خىل يوللار بىلەن 180نەچچە مىليون ئامېرىكا دوللىرى مەبلەغ توپلىدى. بىر نەچچە چوڭ خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشلىرى قەرز پۇل ئېلىش ئارقىلىق پۈتتۈرۈلدى.

پوچتا- تېلېگراف خەۋەرلىشىش كەسپى تەرەققىيات سەۋىيىسىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشى بىر رايوننىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنىڭ ياخشى - يامانلىقىنىڭ مۇھىم ئۆلچىمى. پوچتا- تېلېگرافى ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، نۇرغۇن ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر ۋە تارماقلار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشلىرىنىڭ ئوگۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

8- بەش يىللىق پلان مەزگىلىدىكى قۇرۇلۇشلار ئارقىلىق پوچتا - تېلېگرافنىن پايدىلىنىش قىيىن بولۇش مەسلىسى ئاز - تولا ھەل قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن ئومۇمىي جەھەتتىن ئېيتقاندا تېخى پۈتۈنلەي ھەل قىلىنىپ بولمىدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا- تېلېگرافى خەۋەرلىشىش تورى يۇكسىلىش باسقۇچىدا ۋە يېتىلىش مەزگىلىدە تۇرۇۋاتقاچقا، مۇئەييەن قۇرۇلۇش كۆلىمىنى ۋە بىر قەدەر تېز تەرەققىيات سۈرئىتىنى داۋاملىق ساقلاش ھەم تەرەققىياتنى يېڭى مەزمۇنلارغا ئىگە قىلىش، يالغۇز سانغا ئەھمىيەت بېرىپلا قالماستىن، سۈپىتىگىمۇ ئەھمىيەت بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. بازار ئېھتىياجىدىن قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدا خەۋەرلىشىشنىڭ ئومۇملىشىش دەرىجىسى ناھايىتى تۆۋەن، تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياج ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت شەھەرلەردە تېخى ئەمدىلا سەل پەسەيتىلدى، يېزىلاردىكى كەڭ بازارلار تېخى ئېچىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، خەۋەرلىشىش ئىستېمالىدا يەنە قاتلىمى كۆپ، ھالقىش دائىرىسى كەڭ بولۇشتەك مەسىلىلەر ساقلانماقتا، جەمئىيەتنىڭ ھەر خىل خەۋەرلىشىش يېڭى كەسىپلىرىگە بولغان ئېھتىياجىمۇ ناھايىتى جىددىي ئاشماقتا. خەۋەرلىشىش تورىنىڭ تېخنىكا سالمىقىدىن قارىغاندا، نوقۇل تېلېفون تورى جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ئۈيغۇنلاشالمىغاچقا، تېلېفون تورى، تېلېگراف تورى، رەقەملىك سانلىق مەلۇمات تورى، ئۇچۇر توربىغا قاراپ يۈزلىنىپ، يۇقىرى تېخنىكا ۋە ئىلغار ئۇسكۇنىلەرنى قوللىنىشنى تەلەپ قىلماقتا ھەم خەۋەرلىشىش توربىدا يېڭى كەسىپلەرنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، يۇمشاق دېتال سېلىنمىسىنىڭ سالمىقى بارغانسېرى زورايماقتا. خەۋەرلىشىش تورىنىڭ ئىشەنچلىك يۇرۇشىگە كاپالەتلىك قىلىپ، ئۇنۇمۇرسال ئۇنۇمنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، يەنە تور باشقۇرۇش تېخنىكىسى ۋە قوراللىنىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا - تېلېگرافى ھازىر رىقابەتكىمۇ، پۇرسەتكىمۇ دۇچ كەلمەكتە، بولۇپمۇ رىقابەت مېخانىزمىنىڭ كىرگۈزۈلۈشى پوچتا - تېلېگرافى تەرەققىياتىنىڭ قەدىمىنى ۋە پوچتا- تېلېگرافى تارماقلىرىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇشىنىڭ ياخشىلىنىشىنى زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا- تېلېگرافى باشقۇرۇش ئىدارىسىدىكىلەر ھازىر تەرەققىياتنى مەركەز قىلىش، «تەرەققىيات، ئىسلاھات، باشقۇرۇش، مۇلازىملىق، ئۇنۇم» دە چىڭ تۇرۇپ، يېڭى ۋەزىيەتتە كەسىپلەرنى زور كۆچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇشنى يېتەكچى قىلىپ، خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، ئۇنۇمۇرسال ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشنى ئاساس قىلىپ، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى ياخشىلاپ، كارخانا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، مۇلازىملىق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ زامانىۋى خەۋەرلىشىش تەرەققىياتىنىڭ تارىخىي مۇساپىسىنى تېزلىتىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسى»نى تەكشۈرۈپ تارقىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (1995) 91-نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىغا ئاساسەن، شوپۇرلارنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى يەنىمۇ قىلىپلاشتۇرۇش، جەمئىيەتكە تېخىمۇ ياخشى مۇلازىملىق قىلىش، ئامىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش مەكتەپلىرى (كۇرسلىرى)كە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسى» (تۆۋەندە قسقارتىپ «ئىجازەتنامە» دەپ ئاتىلىدۇ)نى ئالماشتۇرۇپ تارقىتىشقا ئالاقىدار ئىشلارنى تۆۋەندىدەكچە ئۇقتۇرىمىز:

باشقۇرۇش ھەققى تاپشۇرۇش تالونىنىڭ كۆپەيتىلمىسىنى ۋە مۇشۇ يىللىق خىزمەت خۇلاسىسىنى ئېلىپ، ئۆزى تەۋە رايوندىكى ترانسپورت باشقۇرۇش باش پونكىتى (باشقارما)غا تاپشۇرۇپ، ئىجازەتنامىنى ئالماشتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلىدۇ. ترانسپورت باشقۇرۇش باش پونكىتى (باشقارما) تەكشۈرۈش ئارقىلىق شەرتكە ئۇيغۇن كېلىدۇ دەپ قارىغان تەربىيىلەش ئورۇنلىرىنىڭ ئىجازەتنامىسىنى ۋە تەكشۈرۈشكە تاپشۇرۇلغان ھۆججەتلەرنى قاتناش نازارىتىنىڭ ترانسپورت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە ئېلىپ بېرىپ، بىر تۇتاش بېجىرىپ بېرىدۇ.

شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيىتى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيىتىنىڭ بىرلەشكەنلىكى توغرىسىدا ئېلان

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار قانۇنى»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتى ئورنى) نى قانۇن بويىچە كەسپىي جەھەتتىن باشقۇردۇ ھەم مالىيە نازارىتى، ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتىنىڭ نازارىتى ۋە پىتەكچىلىكىنى

1. «ئىجازەتنامە»نى ئالماشتۇرۇپ تارقىتىش دائىرىسى: ئومۇمەن «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ۋاقىتلىق ئىجازەتنامىسى» ئالغان ھەم قاتناش مۇنستىرلىكى بەلگىلىگەن تىجارەت باشلاش شەرتلىرى بويىچە شوپۇر تەربىيىلەش كەسپىنى باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ باھالاپ تەكشۈرۈشىنى قوبۇل قىلغان، قاتناش نازارىتى تەستىقلاپ تۇغرا تاپقان شوپۇر تەربىيىلەش ئورۇنلىرى.

2. بۇ قېتىمقى ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇشتا تەربىيىلەش ئورۇنلىرى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ۋاقىتلىق ئىجازەتنامىسى»نى، قاتناش نازارىتىنىڭ تەستىقى بويىچە يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن ئۆگىنىش ئاپتوموبىلى، يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن تەربىيىلەش تۈرلىرى، تەربىيىلەش قۇرۇلمىسىغا دائىر ھۆججەتلەرنى، باھا ئىدارىسى تەستىقلىغان ھەق ئېلىش ئىجازەتنامىسى (قوشۇمچە نۇسخىسى)نى، 1996-يىللىق تەربىيىلەش

3. بۇ قېتىم ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇش ۋاقتى: 1996-يىل 12-ئاينىڭ 20-كۈنىدىن 1997-يىل 1-ئاينىڭ 30-كۈنگىچە بولىدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش ئازارىتىنىڭ «قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسىنى تەكشۈرۈپ تارقىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى» (شىنجاڭ قاتناش ترانسپورت (1996) 81-نومۇرلۇق ھۆججىتى)دىكى بەلگىلىمە بويىچە بەلگىلەنگەن ۋاقىت ئىچىدە ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇش رەسمىيىتىنى ئۆتىمگەنلەر ئۆزلۈكىدىن تىجارىتىنى توختاتقان دەپ قارىلىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى

1996- يىل 12- ئاينىڭ 17- كۈنى

نازارىتى، ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتىنىڭ نازارىتى ۋە يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ. بىرلەشكەندىن كېيىنكى شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ئىش بېجىرىش ئاپپاراتى ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىدە بولىدۇ.

ئىش بېجىرىش ئادرېسى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى شىمالىي بىنا 4 - قەۋەت

خەۋەرلىشىش ئادرېسى: ئۇرۇمچى مىڭدې يولى 16 - نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 2813910 (0991)

فوتو تېلېگراف نومۇرى: 2815380 (0991)

پوچتا نومۇرى: 830002

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتى

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى

قاتناش»، «جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەپتىش قانۇنى» دېكى بەلگىلىمە ۋە مالىيە مىنىستىرلىكى، ئىقتىسادىي تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ «جۇڭگو رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيىتى بىلەن جۇڭگو رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيىتىنىڭ بىرلەشكەنلىكىگە ئائىت ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» (1993 - يىل 26 - نومۇر)ىنىڭ روھىغا ئاساسەن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى، ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتىنىڭ قارار قىلىشى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيىتى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيىتى 1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنىدىن باشلاپ بىرلەشتى. بىرلەشكەندىن كېيىن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيىتى دەپ ئاتالدى، ئۇ شىنجاڭدىكى ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي تەپتىش ئاپپاراتلىرى (بوغالتىرلىق ئورنى، ئىقتىسادىي تەپتىشلىك

پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «1996 - يىللىق يېڭى پاختا سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل، ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»ىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا پاختىنىڭ نورمال ئوبوروت تەرتىپىنى قوغداپ، قانۇنسىز پاختا تىجارىتىنىڭ زەربە بېرىپ، دۆلەتنىڭ توختام بويىچە سېتىۋېلىش ۋەزىپىسى ۋە يۆتكەش، تەمىنلەش پىلانىنى ئۇرۇندىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشقا ئالاقىدار مەسىلىلەرنى تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرىمىز:

1. پاختا تىجارىتىدە «بازارنى قويۇۋەتمەسلىك، تىجارەتنى قويۇۋەتمەسلىك، باھانى قويۇۋەتمەنلىك» سىياسىتىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇش كېرەك. تەمىنات-سودا كوپېراتىپىغا قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك پاختا - چىگە شىركەتلىرى (بىڭتۈەنگە قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك پاختا - چىگە شىركەتلىرىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) دىن باشقا ھەرقانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ پاختا سېتىۋېلىش، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش ۋە پاختا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىشىغا بولمايدۇ. يېزا ئىگىلىك تارماقلىرىغا تەۋە ئۇرۇقلۇق چىگىت تەييارلاش زاۋۇتلىرى، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى دېھقانچىلىق مەيدانلىرى، ھەربىي قىسملار، ج خ ئورۇنلىرى، ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ دېھقانچىلىق مەيدانلىرىنىڭ ئۆزى ئىشلەپ چىقارغان پاختىنى سېتىۋېلىپ پىششىقلاپ ئىشلىشگە رۇخسەت قىلىنىدۇ، پىششىقلاپ ئىشلىگەن پاختىنىڭ ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جايدىكى پاختا-چىگە شىركەتلىرىگە سېتىپ بېرىشى لازىم، ئۆزى پاختا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانسا بولمايدۇ، يېزا - بازار كارخانىسىغا كىرىدىغان پاختا زاۋۇتلىرىنىڭ پاختا سېتىۋېلىشىغا، تەمىنات - سودا كوپېراتىپىنىڭ ھاۋالىسىنى ئالماي تۇرۇپ پاختا پىششىقلاپ ئىشلىشگە رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

2. قوشنا پاختىچىلىق رايونلىرىدىن سېتىۋېلىش تەرتىپىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، نورمال سېتىۋېلىش تەرتىپىنى قوغداش كېرەك. توختامغا كىم ئىمزا قويسا شۇ سېتىۋېلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش كېرەك، رايون ئىتالاپ سېتىۋېلىشقا، بىگىنۈەن ۋە يەرلىكنىڭ ئۆزئارا ئالماشتۇرۇپ سېتىۋېلىشىغا بولمايدۇ.

3. توختامنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، توختام سىرتىدىكى سودىنى قاتتىق چەكلەش كېرەك. توقۇمچىلىق كارخانىلىرى پاختا بىلەن تەمىنلەشنىڭ ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان دۆلەت پىلانىنىڭ يېتەكچىلىكىدە تەمىنلىگۈچى بىلەن ھاجەتمەن بۇاستە ئۆچرىشىپ، ئۆزئارا تاللاش ئۇسۇلى پاختا ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان ناھىيىلەردىكى پاختا - چىگە شىركەتلىرىدىن پاختا بىلەن تەمىنلەش پىلانىغا ئاساسەن پاختا سېتىۋالسا بولىدۇ. تەمىنلىگۈچى بىلەن ھاجەتمەن سېتىۋېلىش - سېتىش توختامى ئىمزالىشى ھەم شۇ جايدىكى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىنىڭ قانۇن بويىچە تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكۈزۈشى كېرەك. پاختا ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان رايونلارغا بېرىپ پاختا سېتىۋېلىش ياكى پاختا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانمايدىغان ئورۇنلار ئارقىلىق پاختا سېتىۋېلىشقا بولمايدۇ، توقۇمچىلىق كارخانىلىرى سېتىۋالغان پاختىنى ئۇلارنىڭ ئۆزىلا ئىشلىتىشى كېرەك.

4. جەمئىيەتتىكى چىگىت ئايرىش ماشىنىلىرىنى قەتئىي يوقىتىش كېرەك. چىگىت ئايرىش ماشىنىسى ۋە تايلاش ماشىنىسىنى ئىشلەپچىقىرىشقا ۋە سېتىشقا بولمايدۇ. تەمىنات - سودا كوپېراتىپى، ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىكىتۈەنى، سودا-تۇقۇق پاختا رايونى، يېزا - بازار كارخانىسى، يەرلىك دۆلەت دېھقانچىلىق مەيدانلىرى، ھەربىي قىسىم، ج خ، قوراللىق ساقچى، ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش قاتارلىق سىستېمىلارغا قاراشلىق دېھقانچىلىق مەيدانلىرىدىكى پاختا زاۋۇتلىرى تېخنىكا نازارەت قىلىش تارماقلىرىنىڭ ئىجازەتنامىسىگە ئېرىشكەندىن كېيىن، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش بىلەن شۇغۇللانسا بولىدۇ.

5. ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى پاختا يۆتكەش تەرتىپىنى ئۇنۇملۇك قوغداش ئۈچۈن، رايون ئىتالاپ پاختا يۆتكەشكە دائىر گۇۋاھنامە ۋە رەسمىيەتلەر تولۇق بېجىرىلىشى كېرەك. شۇنداق بولمايدىكەن، رايون ئىتالاپ پاختا يۆتكەش ۋە پاختىنى يۆتكەشنى ھۆددىگە ئالغۇچىلارنىڭ ھەرىكىتى قانۇنسىز دەپ قارىلىدۇ.

6. شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىلىدىغان پاختىغا (قىسقا تالالىق پاختا، دەرىجىگە توشمايدىغان پاختا، ھەر خىل كېرەكسىز پاختا، ئىمپورت قىلىنغان پاختا ۋە قىسقا تالالىق پاختىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) «شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى» تۆزۈمى داۋاملىق يولغا قويۇلىدۇ. تۆمۈرىيول تىرانسپورتى ئارقىلىق شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىلىدىغان پاختىلار بەلگىلەنگەن تۆمۈرىيول ئىستانسىسى، بەلگىلەنگەن تۆمۈرىيول پاختا توشۇش مەخسۇس لىنىيىسىدە توشۇلۇشى كېرەك. باشقا پويىز ئىستانسىسى ۋە باشقا ئىدارە (ھەربىي قىسملارمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) لەرنىڭ مەخسۇس لىنىيىسى، ئامبارلىرىدا ۋەكالىتەن پاختا ساقلاشقا، ۋەكالىتەن پاختا توشۇشقا بولمايدۇ.

7. ھەر دەرىجىلىك پاختا سېتىۋېلىش ئورۇنلىرى ۋە پاختا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى ئورۇنلار دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بەلگىلەنگەن پاختا سېتىۋېلىش، تەمىنلەش باھاسى ۋە بەلگىلەنگەن ئوبوروت ھالقىلىرى راسخوتىنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى كېرەك، پاختا دەرىجىسىنى، باھاسىنى ئۆستۈرۈشكە، پاختا دەرىجىسىنى، باھاسىنى چۈشۈرۈشكە بولمايدۇ، پاختا سېتىۋېلىش، تەمىنلەش باھاسىنى ئۆز مەيلىچە ئۆستۈرۈشكە ياكى باشقا يول بىلەن ئۆستۈرۈشكە بولمايدۇ. ھەر خىل ناملار بىلەن باھا سىرتىغا باھا قوشۇش ۋە باھادىن باشقا يەنە ھەق ئېلىشقا بولمايدۇ.

8. يۇقىرىقى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ بازار تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرغانلارنى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرى «ھايانكەشلىكنى مەمۇرىي جەھەتتىن جازالاش ۋاقتىلىق نىزامى» ۋە ئالاقىدار قانۇن ۋە بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن جازالايدۇ.

9. پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشتا جايلاردىكى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرى پاش قىلىش ئورنى ۋە پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلدى، يۇقىرىقىدەك قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلار كۆرۈلسە شۇ جايدىكى سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىغا پاش قىلىنسا بولىدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ پاش قىلىش تېلېفون نومۇرى: 2811890، 2811875، 2811715، 2811709.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى

تۆزىتىش

گېزىتىمىزنىڭ 20 - دېكابىر 1 - بېتىدىكى «ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرگە ئىلمىي ۋارىسلىق قىلىش بويىچە سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى» ماۋزۇلۇق خەۋەرنىڭ تېكىستى ۋە ماۋزۇسىدىكى «ناچار ئۆرپ - ئادەت» دېگەننى «كونا ئۆرپ - ئادەت» دەپ تۆزىتىپ ئۇقۇشكىلارنى سورايمىز.

تەھرىر بۆلۈمى

* * * * * * * *

بالا ئىزدەش ئېلانى

غەيرەت مۇسا: 14 ياش، بويىنىڭ ئېگىزلىكى 1.60 مېتىر، ئاق يۈزلۈك، ئىككي چىشى چوڭراق بولۇپ سەل ئالدىغا چىقىپ تۇرىدۇ.قاپقىنىڭ ئۈستىدە بىلىنەر - بىلىنمەس كۆك تومۇرى بار، ئورۇقراق كەلگەن. بۇ بالا 1996 - يىل 5 - ئاينىڭ 18 - كۈنى دۆڭكۆۋرۈكتە يوقاپ كېتىپ قايتىپ كەلمىدى. غەيرەت ئاپىڭىز ئېغىر كېسەل. تېزدىن قايتىپ كېلىڭ. كۆرگۈچىلەر 2626838، 2306808 (0991) تېلېفونىغا ياكى 1021125 - 126- نومۇرلۇق چاقىرغۇ ئارقىلىق ئالمىغا خەۋەر قىلىشنى سورايمىز. خەۋەر قىلغۇچىغا سۆيۈنچە بېرىلىدۇ.

* * * * * *

ئېلان

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدىن بېرىلگەن 652922720206523- نومۇرلۇق راخمان ئابدۇرېھىم نامىدىكى سالاھىيەت گۇۋاھنامىسىنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

سەھرانى سېغىنىش

تۇرغۇنجان تۇرسۇن

ئۇزۇمچىدە توپ - توپ ئادەمنىڭ
ئارىسىدا قىستىلىپ يۈرۈپ،
ئەسكە ئالدىم سەھرايىم سېنى.

قەلبىمدىكى كەپتەر بۇقۇلداپ
ئۇچۇپ كەتتى باغرىڭغا قاراپ.
ساڭا تەشنا يۈرىكىمنى ئۇ
ئېلىپ كەتتى يېنىڭغا شۇتاپ.

1

ئەنە، شاپاق دوپپىلىق دېھقان
كەلدى ئاستا يېنىمغا كۈلۈپ.
كۆزلىرىدىن شۇقەدەر ساددا
بىر مۇھەببەت تۇرار تۆكۈلۈپ.

كەتمەن، كەتمەن،
ئىگە بولدى جاپاكەش دېھقان،
ئىگە بولدى ئالتۇن قۇياشقا.
بۇ قۇياشنى قۇچاقلاپ تۇرۇپ،
ئاتلاندى ئۇ بېھىش ياساشقا.

ئۇچۇپ بېرىپ چۆمۈلگۈم كېلەر
دېھقان ئاتا، سېنىڭ تەرىگە.
بىر دوپپىنى كەيدۇرگەن پېتى
ئېلىپ بېرىپ مېنى سەھرالىغا،
كۆمۈپ قويغىن ئوتلۇق مېھرىگە.

2

مايسىلارغا پۈركەنگەن دالا
دولقۇنلىنىپ تۇرار ئالدىمدا.
ئىدىم بىر چاغ ئۇنىڭ قوينىدا
ئويناپ يۈرگەن بىر غەمسىز بالا.

بارمۇ سىلەر ئىزلىرىم
كەڭ دالانىڭ ئىللىق باغرىدا؟
ئىزدەمدۇ-يوق سىلەرنى پات-پات،
بىر چاغلاردا مەن باققان پادا؟

دولقۇنلىنىپ تۇرغان مايسىلار،
مېنى ئېلىپ بارسا شامالار،
قىزغىن كۈتۈپ ئالارسىلەرمۇ
تاڭ سەھەردە ئاستا چايقىلىپ؟
چىقارمۇ-يوق مۆككەن سازاڭلار.
تۇۋىڭلارغا باھاردا تۆككەن -
تەرلىرىمگە چۆمۈپ پاكلىنىپ.
نۇرغا چۆمگەن يېزا بازىرى،
سەن ئەڭ ئاۋات شەھەرىڭ بىرى.
كاتتا شەھەر ئۇرۇمچىدىمۇ
نۇرغا كۆمۈپ تۇرىسەن مېنى.

قاينىق شەھەردە،
خىيالىمدا ھەر بىر قەدەمدە
يولۇقىمەن ئاشۇ بازارغا...
ئىككى باغلام ئوتۇننى
ئېلىپ كېلەر ئاقساقال بوۋاي
كەلگۈسىگە تۇتروق قىلىشقا.
ناۋاي يىگىت يېقىپ تۇرار نان
يېڭى كۈنگە ئورزۇق قىلىشقا..

قېتىقچى قىزلار
ئوغۇز كەبى ئاپئاق كۆڭلىنى
پاك قاچىغا پەۋىس تولدۇرۇپ،
ئولتۇرىدۇ ئىللىق دوقمۇشتا.

نامرات تۇل ئايال
ئۆشكىسىنى تۇتۇپ ئولتۇرار،
يولغا سېلىش ئۇچۇن ئوغلىنى
چوڭ شەھەرگە ھېرىپ ئوقۇشقا.
دەگدە سانسىز ئېشەك ھارۇسى،
تاكسىلاردەك قاتار سەپ تارتىپ،
قۇياش بىلەن بەسلىشىپ،
تەبىيارلىنىپ تۇرار ئۇچۇشقا...

ئېھ، قاينىق بازار!
قۇچقىدا ھەر بىر قەدەمدە،
پاك يۈرەكلەر تۇرىدۇ ئۇچراپ.
ئۇستىگىلا ھېرىپ قونائتىم،
جۇپ قانىتىم بولسا مۇشۇ تاپ.

3

بىر پەرىشتە سۆيدى قولۇمغا،
سەھرا سۆيگەن لەۋلىرى بىلەن.
يۈرىكىمگە پىچىرلىدى ھەم:
«سەھرالارمۇ سۆيۈملۈك ۋەتەن»

بىر بېلىجان چۆككەندەك كۆلگە،
چۆكتۇم مەنمۇ پەرىشتە قىزىنىڭ
سەھرا چۆكۈپ تۇرغان كۆزىگە.

× ×

ئۇزۇمچىدە توپ-توپ ئادەمنىڭ
ئارىسىدا قىستىلىپ يۈرۈپ،
سېغىپ كەتتىم سەھرايىمدىكى،
سان-ساناقسىز يولتۇز توپىغا.

يۇلتۇزلارغا يېقىن يەردە پەرۋازلىق

مۇھەممەتجان راشىدىن

ۋاراقلىسام، ئالبومىمدا جەق سۈرەت،
دېھقان قىزى، ئوخشىمايسەن ھېچ قىزغا.
سېنىڭ ئىزىڭ يوكسىلىشىڭ ئولگىسى،
ئىزلار ئارا ئوخشىمايدۇ ھېچ ئىزغا.

ئىزلىرىڭدا ئۆزۈڭ باردەك، ئەزىزىم،
سۈيۈرگۈم يوق كوچىلارنى سەن ماڭغان.
ئۇنتۇمايمەن: بارغىنىمدا يېزاڭغا،
ئورغاق كەسكەن قوللىرىمنى بەن تاڭغان!

كېيىن بىلدىم: سەن بولمىغان باھار، ياز
يەتمەيدىكەن ئالما ئۈزگەن چېغىڭغا.

قىزغىنىمەن قۇياش سۆيسە مەڭزىڭنى،
سېنىڭ ئۈچۈن بىراق قۇياش بولماق تەس.
قىساي دېيمەن قوللىرىڭنى ھەر كۈنى،
يىراقتىمەن، قوللىرىمنى سۇنماق تەس.

دېپلوم ئېلىپ قايتقىنىڭدا داشۇدىن،
بويتۇ يۈرتۇڭ ئۆي سالغاندەك پەلەككە.

ئۇرۇمچىگە ھېرىپ كەيسەن نەچچە رەت،
شېكەر كۆلدە پاراڭلاشتۇق قوغۇن يەپ.
ئۇچراپ قالدىڭ چىقۇېتىپ تەلكىدىن،
ئۆتۈپ كەتتىڭ: مۇخبىر، ئامان بولغىن!دەپ.

جىنى يولدا ئىشلىرىڭ بار مۇبارەك،
ئىزلىرىڭدا ئۆزۈڭ باردەك ئويلايمەن.
ئۇچۇپ ئۆتسە ئۇچقۇلار باش ئۈستۈمدىن،
سېنى باردەپ قول شىلتىيەمەن، بويلايمەن.

ئىككى شېئىر

ئوسمانجان ساۋۇت

جۇڭغاردىن ئۆتكەندە

ئالتۇنغا چىقاردىم قۇملارنى قورقماي،
ئەي جۇڭغار دالاسى سەندىن ئۆتكەندە.
ھەرزەررەڭ بولدىڭغۇ بىردىن تولۇن ئاي،
ھەققىڭدە خۇشتارىڭ ئويغا چۆككەندە.

ھاياجان پەسلىدە دەريادا ئاقتىم،
يولتۇزدەك، يىلتىزدەك پارلىدى كۆز ياش.
باھاسىز باغرىڭغا باغرىمنى ياقتىم،
ئېغىناقشىپ كېزىدۇ تومۇردا قۇياش!

ھېچنەگە قويغۇم يوق مەن سېنى ئېلىپ،
قەلبىمدىن، بەختىمدىن، تاجۇ تەختىمدىن.
تۇرىسەن ئۇمىدنىڭ سازىنى چېلىپ،
مەڭ ئالەم ئىسسىيدۇ بىرلا تەپتىڭدىن.

بولالارنىڭ تاڭىسىن ئىز، دەپ كېلىمەن،
ئىزلاردا ئەجدادلار تۇرىدۇ كۈلۈپ.
سۆزلە دەپ يۈرەكنى تال-تال تىلىمەن،
مەڭگۈلۈك كۈيۈمنى بېرىسەن بۆلۈپ.

ھەمىسگە ھەيران مەن، سەبىيمەن شۇتاپ،
ئىنچىكە ھېسياتلار يايرىتار جاننى.
نەرەڭنى ئۇچارسا شامالار ئاز ناپ،
سوراققا تارتىمەن يەتتە ئاسماننى.

دېڭىز دەپ ئويلىدىم دولقۇنى تاغدەك،
تامچىلار سۆيگۈسى ئەلا بولسا دەپ.
باغ دېدىم شۇزامات پۇرىدىڭ باغدەك،
ياپراقلار شىلدىرى دىلىمغۇ ئەجەپ.

× ×

ئالتۇنغا چىقاردىم قۇملارنى قورقماي،
ئەي جۇڭغار دالاسى سەندىن ئۆتكەندە
سەن بەرگەن سەزگۈلەر سۆرەلدى پاتماي،
جەۋھەرگە ئايلىنار دىلنى سۆيكەندە.

ئەسلەش

(نېپەت سەركەردىلىرىگە)

ئىدىڭىز كاروان ئارا كاروان بېشى،
تۇتسىڭىز ئالتۇن ئىدى ساينىڭ تېشى.
مەڭدىدى ئوغلان تۆكۈلدى يولىورۇق،
قۇلدا مەھكەم تۇرار تونىڭ پىشى،
جۇغجەم بۇندا ئەنە نەچچە ئاسمان يولتۇزى.

ھەمىسى ئىجىل، ئىناق بىرى بوۋاق، بىرى ئېشى،
باستىڭىز دانا قەدەم توقۇز توغان دوقمۇشدا،
سىزگىلا ئايان ئىدى كەلگۈسىڭ قارا قېشى.
ئۆزىنى دەپ ئۆزگىنى قويغان ئۆزچىلەر
سىز ئۇچۇن ئىدى گويا كۆلىڭ لېشى.

قەدىرىڭىزنى تارتقىدەك تارازا يوق،
قارا يامغۇر بولدى ئاھ، كۆزىڭ ئېشى.
ئۆچتىڭىز چېقىن سىڭارى سىز لېكىن
ھەر كۆڭۈلنىڭ دىلبىرى، لەيلۇېشى.

تاغ يولى

قايلۇر ئايدۇللا فوتوسى

ئورغاق كەسكەن قوللىرىنى سەن تاڭغان!

كېۋەزلىكتە كۆڭلى قالغان يىگىتىمەن،
يادىڭدىدۇ، سېنى تۇنجى كۆرگەندە.
داداڭ تۇرسا، كۆزۈم سېنى ئىزدەيتتى،
شۇندىن تارتىپ كېۋەزلىككە كىرگەندە.

ئايرالمىدىم ئالماردىن مەڭزىڭنى،
كۆز كەلگەندە كىرىپ بارسام بېغىڭغا.

بىر دەھەرگە بىر سۆزما

تۇرسۇنجان ئابدى

بۇ رەھبەر يېزىغا كەلگەن ئاخشامدىن،
باشلاپ ھال سوردى كادىر، دېھقاندىن،
ئىشلىگەچ خەلقە ھېرىلىپ جاندىن،
تامايى بولمىغاچ ئەجرىسىز شاندىن،
سۆيۈندى ئەل-ئاۋام بۇ پاسباندىن.

ھەر ئىشتا ھەقنى - ھەق نىشان ئەتتى ئۇ،
دېھقانىنىڭ رايىنى مىزان ئەتتى ئۇ،
ئىشلىدى، تۆھپىسىنى پىنھان ئەتتى ئۇ،
يۇقىرىغا بارنى بار بايان ئەتتى ئۇ،
دان ئىزدەپ يۈرمىدى كونا ساماندىن.

دېھقانغا ئورۇنسىز چاچمىدى سېلىق،
ئارىلاپ ھارمىدى ئېتىزىمنىم ئېرىق،
بولۇشنى ئويلىدى سۈدىكى بېلىق،
ھەر كۆڭۈلنىڭ دىلىرى، لېيلۇشىنى.

تەر تۆكتى، بولسۇن دەپ يۇرت مەمۇرىيىچىلىق،
قورقۇپمۇ قالمىدى ھەرگىز ياماندىن.

سوۋغات ھەم پارىغا بېرىلمىدى ئۇ،
يەرتېرىپ جاي-جايدىن كېرىلمىدى ئۇ،
نە سېلىق بولسىلا سېرىلمىدى ئۇ،
ئاۋامدىن نەپ شىلىپ كېرىلمىدى ئۇ،
پاكلىقنى ئۇلۇغ دەپ بىلدى ئىماندىن.

بىراۋلار قوي، كالا... ئاپىرىپ تالاي،
دېيىشتى: قانچە رەت داستىخان سالاي،
مەقسىتىم: پالانى كەنتنى سوراي،
ئۇنداقنى دېگۈزدى «ۋاي، ئادەم بولاي»،
سەسكەندى ئاشۇنداق پارا-چايىاندىن.

كىيىردىن يات قىلىپ ھەر چاغ ئۆزىنى،
تىڭشىدى بېرىلىپ دەردەمىن سۆزىنى،
ئاۋامنىڭ بەختىگە تىكتى كۆزىنى،
كۆرسەتتى ئەل ئۈچۈن يولنىڭ تۈزىنى،
يىرگىنىپ قاچمىدى يىرتىق چاپاندىن.

ماتارىپ، سەھىيىنى قوللاپ كەلدى ئۇ،
كېيىنكى نەشانىنى ئوللاپ كەلدى ئۇ،
ئەۋالنى ئۆز پېتى يوللاپ كەلدى ئۇ،
ئوقۇتۇش ئىشىنى ئويلاپ كەلدى ئۇ،
بىلىملىك كۆپ چىقسۇن دەپ بۇ ماكاندىن.

دېھقانغا بولدى ئۇ ئىچ ھەم تاش قويۇن،
ئاڭلىدى ھەر سۆزنى پەس تۇتۇپ بويۇن،
قايغۇردى مايسىنى ئۇششۇتسە جۇدۇن،
شادلاندى ئويىنسا دېھقان توي، ئويۇن،
خۇشاللىق ئىزدىدى ئەل بەرگەن نادىن.

ئەل دەيدۇ: بۇ باشلىق ياشىسۇن ئۆزاق،
دېھقان دەر: ئىكەن ئۇ بەكمۇ كەڭ قورساق،
ئۇ بولسا يوق ئەسلا خاپىلىق-توساق،
شۇ رەھبەر شەنگە توقۇدۇم قوشاق،
مۇشۇنداق رەھبەر كۆپ چىقسۇن ھەر جايدىن.

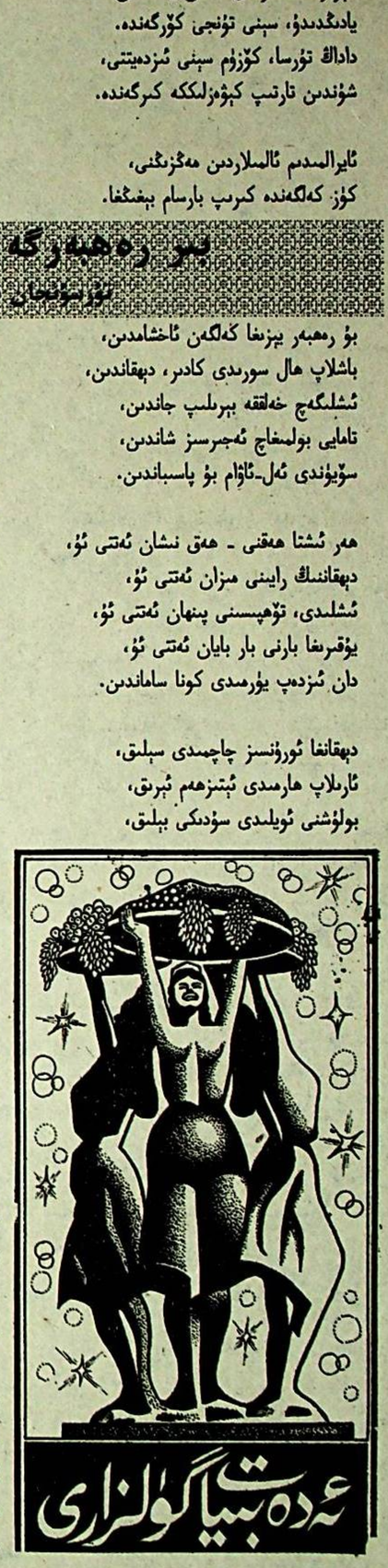

دېپلوم ئېلىپ قايتقىنىڭدا داشۋدىن،
بويتۇ يۇرتۇڭ ئۈي سالغاندەك پەلەككە.
سۈناي چاپتۇ شەرىپىڭگە تەگرىتاغ،
تەگرى گويا يەتكۈزگەندەك تىلەككە.

ئېتىكىڭگە تللا ساپتۇ تىجارەت،
راست ئېيتسەن: تىجارەتلىك ئەل ئاۋات.
نە-نەلەرگە توشۇلاركەن، ماشىنالىق
كارخانالىرىڭدىن ئېسىپ ماڭغان قەنت - ناۋات.

يولالارنىڭ ئانىسىن ئىز، دەپ كېلىمەن،
جەۋھەرگە ئايلىنار دىلنى سۆيگەندە.

سېنى باردەپ قول شىلتىيەمەن، بويلايمەن.

يەرگە قاراپ تۇرىدىغان گەپ قىلما،
ئاددىي دېھقان قىزى ئەمەس بۇگۈن سەن.
تاشلۇڭىتىپ پەرەنجەڭنى يۇزۇڭدىن،
ئۆز - ئۆزۈڭنى يېشۇاتقان تۇگۈن سەن.

بولۇپ قالدۇق قىزىلسۇغا سەپەرداش،
كېزىپ بويسەن قانچە-قانچە شەھەرنى.
كەچتە چىقىسالىق ئۇزۇم ئېسىپ تۇرپاندىن،
قارامايدا كۆتۈۋاپسەن سەھەرنى.

ناخشا ئېيتساڭ، سەھرالارغا سۇ بەرگەن
قارلىق تاغقا يېتىپ چىقار ئاۋازىڭ.
دېھقان قىزى ئۆچتى! دېسە، راست دەيمەن،
يۇلتۇزلارغا يېقىن قاپتۇ پەرۋازىڭ.

يۈكسەلمەسلىك ئىللەت ساڭا، يۈك ساڭا،
يۈكسەلمەسلىك چىقماس لەگمەن چويلاڭغا.
شۇنى بىلگەچ ئۆتىۋەرمەس بولدۇڭ سەن،
خىنە بىلەن ئوسما تېرىپ ھويلاڭغا.

گۈزەل ئىدىڭ، گۈزەللەشتىڭ تېخىمۇ،
كۆرمىگەنلەر جامالىڭغا تاڭ قالدى.
ھۆسنىڭ بىلەن پەخرلەنگەن ۋادىلار،
ھىدىڭ بىلەن كۆنده بەر رەت چايقالدى.

سۆزلەپ بەرگەن ھېكايەڭدە تاڭ ئاتتى،
تۆكۈۋەتتىڭ دېھقان قىزى بارىڭنى.
ھەزەر قىلغاچ سېنىڭدىكى ھايادىن،
سورالمىدىم قەيەردە دەپ يارىڭنى.

بىلمەيمەن

ئابلىز قۇربان

ئادەممەنكى، ھوقۇشتەك، تاپ چوقۇشنى بىلمەيمەن،
ئۆمۈچۈكتەك كۆز باغلاپ، تور توقۇشنى بىلمەيمەن.

يارالغان مەن ئاتامدەك بولۇپ ۋىجدان ئىگىسى،
بەختىيارمەن، خۇشالمەن، غەم يۇتۇشنى بىلمەيمەن.

جەڭگاۋارلىق خىسلىتىم، تېنىمدە بار قۇدرىتىم،
مۇشكۈللەرنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈشنى بىلمەيمەن.

تىرىشىمەن، ئۆرلەيمەن، پەللىلەرگە يېتىنىم،
غايە، نىشان، مەقسەتسىز جىم ئۆتۈشنى بىلمەيمەن.

جان كەتسىمۇ سۆزلەيمەن ھەقنى-ھەق دەپ مەيداندا،
قىلىپ غەيۋەت ئارقىدىن يۇز تۆكۈشنى بىلمەيمەن.

چوڭنى كۆرسەم سالمىم، كىچىكلەرگە مېھرىم بار،
«ھاكاۋۇر» دەپ ئۆزۈمگە نام پۈتۈشنى بىلمەيمەن.

دوستلىرىمغا باھارمەن، ياۋ- رەقىبكە زىمىستان،
رەقىبلەرنىڭ ئالدىدا مۇكچىيىشنى بىلمەيمەن.

ئاجىز، يېتىم - يېسىرغا ئايمايمەن بارىمنى،
ئاشۇلاردىن قىلچىلىك نەپ كۈتۈشنى بىلمەيمەن.

چۈشكۈنلۈككە ھەر جايدا قەھرىم گويا ئوق مېنىڭ،
بوپ كۈشەندە ياخشىغا سۈركىلىشنى بىلمەيمەن.

ھايات ئۈچۈن قەلبىمدە مۇھەببەت بار، سۆيگۈ بار،
يالغان بىزەپ ئۆزۈمنى كۆرسىتىشنى بىلمەيمەن.

بابا

ئابدۇر ئوسمان ھوتەن

- نەس باستى دېگەن شۇ دەڭا!
بۇگۈن تازىمۇ بىر يامان كۈن بولدى.
بەللى، ھەيران قېلىۋاتامسىز؟ مانا، كۈن
پىتىشقا ئاز قالدى، ساتارمەن ئۈچۈن
ۋاقىتنىڭ نېمىلىكىنى بىلەمسىز؟ ھوي،
مۆرىمەيلا تۇرىسىزغۇ، ئەسلىدىغۇ، شەھەر
كۆرمىگەن ئادەمنىڭ قولىدىن ئىش
كەلمەيدۇ! ئوكام، سىز-زە، تازا بىر
لامزەللە ئوخشىمامسىز؟ قاراپ تۇرۇپ
بىر ھەپتىنىڭ ئالدىدا 25 كويدىن
بولۇۋاتقان ئاياغنى بىراقلا بەش كوي
چۇشۇرۇپ ساتتىڭىز، مەنچۇ! ئۇنداق
ئەخمەقلىقنى يېنىمغا ئاتام كەلسىمۇ
قىلغۇچى بولمايمەن...

«توختى ۋاتۋات»نىڭ ئېغىزى
بېسىلمايدىغاندەك قىلاتتى. «توۋا
بۇگۈنكى كۈندە ئادەملەر نېمە بولۇپ
كەتتى؟ نەچچە پۇلدىن ساتسا مال
ئۆزىنىڭ ئەمەسمۇ، تازا بىر ئىش بولدى،
بوزەكنى بوزەك ئەتمىسەك، قىيامەتتە
سوربقى بار دېگەندەك.» ياشتا چوڭراق
كەلگەن يايمىچى يىگىت شۇنداق دەپ
غۇدىراپ قويدى.

مانا، ئەخمەتنىڭ بىر دۆۋە ئايىغى
يېرىم بولاي، دېدى. شۇنىڭ ئۆزى چوڭ
گەپ! مال سۇ بولۇپ تۇرسا، پايدا
دېگەن شۇ.

- ئوكام، ئاياغلىرىڭنىڭ
ھەممىسىنى ئالاي، ئازراق چۇشۇرۇپ
بېرەمسەن؟

ئەخمەت گەپ قىلاي دېگۈچە
«توختى ۋاتۋات»نىڭ ئېغىزى
پىلىموتتەك سايراشقا باشلىدى:

- ھوي، ئاكاھوي! قانداق ئادەم
سىلە، مەن چېغىمدا 25 كويدىن
سېتىۋاتىمەن، باشقىلارمۇ شۇنداق،
ئاياغ بىر زاۋۇتنىڭ ئايىغى. بالا
كىچىك-تە، چوڭنىتكىدىكى تىللالارنى
كۆتۈرەلمەي قالغان چېغى، بۇگۈن
قاق سەھەردىلا بازارنى بۇزۇپ 20
كويدىن ساتتى.

بۇ سۆزلەر خېرىدارنىڭ ئوتتەك
كۆڭلىنى بىراقلا يانداۋۇۋەتتى. ئۇ
ئارقىسىغا بۇرۇلۇپ كېتىشكە
تەمشىلىۋېدى، دەل شۇ چاغدا
بىر-ئىككى ئايدىن بېرى «مۆرىمەس
كالا» دەپ نام ئالغان ئەخمەت
«توختى ۋاتۋات»قا قاتتىق تەگدى:

- ئادەشەي، نېمە چوڭچىلىق؟
بايا تىندىن بېرى گەپ قىلمىسام...
تولا ھەددىڭدىن ئېشىپ كەتتىڭا! ئاڭلاپ
قوي، مال مېنىڭ، ئەرزان ساتامدىم،
قىممەت ساتامدىم ئۆزۈمنىڭ ئىشى، سەن
ساتمىساڭ، ئاياغلىرىڭنى 15 كۈن
ئاستىڭدا بېسىپ يېتىپ چۇجە چىقار!
شۇ چاغدا تازا پۇل بولىدۇ...

- خوپ بولدى.

- يارايسەن!

- ئاناڭ ئوغۇل بالا دەپ تۇغۇپتىكەن!

- كىچىك بولغان بىلەن جېنىڭ
بارىكەن، ئوكام.

يىغىلىۋالغان كىشىلەر شۇنداق
دېيىشتى. «توختى ۋاتۋات» بولسا
جىمىپ كەتتى.

- ئوكام، مەن خوتەندىن كەلدىم،
خېلى جىگىرىڭ بارىكەن، قېنى، بولا
يېرىنى دېگىنە!

- گەپ قىل، ئوكام، گەپ قىل!

- گەپ قىل، ئوغۇل بالىدەك گەپ
بولدى.

- گەپ قىل، بازار چاقماننىڭ.

كىشىلەر ئەخمەتكە مەدەت بەرگىلى
تۇردى، ئەخمەت چاقماق تېزلىكىدە
پايدا-زىيانىنى مۆلچەرلەپ كۆرۈپ،
سالماقلىق بىلەن سۆز ئاچتى:

- ئاكا، بىرلا ئېغىز گەپ قىلاي،
دىتلىرىغا ياقسا مالنى ئالالا، بولمىسا
ماڭا قېپقالار، قانداق؟

- ھېساب!

- 18 كوي بولسۇن.

- بولدى، ئەمسە ماڭا ھېساب، -
سودىگەر ئىچ يانچۇقىدىن پۇلنى ئالدى...
كۆپچىلىك تازا خۇدا ئۇچراشتۇرغانلاردىن
ئىكەن، دەپ قالدى.

ئەخمەت ماللىرىنى سېتىپ بولدى.
ئۇ بۇگۈن تازا خۇشال بولدى. ئۇ
مۆتىۋەرلەرگە خاس سالاپەت بىلەن قولىنى
كۆتۈرۈپ «سانتانا» دىن بىرنى توختاتتى.
«توختى ۋاتۋات»قا مەنسىپ
قويۇپ، ماشىنىنىڭ ئىشىكىنى «جاق» قىلە
يۇپتى...

ئۇيغۇر: جۇڭگو بازارىنى تەرتىپلىك ۋە تەدرىجىي ئېچىۋېتىدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرى ۋۇيى بۇگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش مەسلىسىدە جۇڭگودىن بازار دەرۋازىسىنى بەك چوڭ ئېچىۋېتىشنى تەلەپ قىلىش رېئاللىق بولمايدۇ، ئۆتكۈنچى مەزگىل ئۈسۈلنى قوللىنىش بىر قەدەر ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىنگەنلىك بولىدۇ.

ۋۇيى مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ بازارلارنى ئېچىۋېتىشى تەدرىجىي ئىلگىرىلەش جەريانى بولىدۇ، ئۇ جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ مۇقىملىقى ۋە گۈللىنىشىگە كاپالەتلىك قىلىشنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. ئىقتىساد راۋاجلانسىلا، جۇڭگو چەت ئەل سودىگەرلىرىنى تېخىمۇ چوڭ سودا بازارلىرى ۋە مەبلەغ سېلىش بازارلىرى بىلەن تەمىن ئېتەلەيدۇ.

ۋۇيى بۇ سۆزنى چۈشتىن بۇرۇن زىيارەتكە كەلگەن كانادا خەلقارا سودا مىنىستىرى ئاسسېي ئىگىلتون بىلەن سۆھبەتلەشكەندە قىلدى.

ئىگىلتون سىنگاپوردا ئېچىلغان دۇنيا سودا تەشكىلاتى مىنىستىرلار يىغىنىدىن كېيىن جۇڭگوغا زىيارەتكە كەلگەن تۇنجى چەت ئەل سودا مىنىستىرى، ئۇ سىنگاپوردا ئامېرىكا، ياۋروپا ئىتتىپاقى ۋە ياپونىيە سودا مىنىستىرلىرى بىلەن جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى مەسلىسىنى مۇزاكىرە قىلغان.

سۆھبەتتە، ئىگىلتون ۋۇيىغا سىنگاپوردىكى مۇزاكىرە ئەھۋالىنى مەلۇم قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئامېرىكا، كانادا، ياۋروپا، ياپونىيە تۆت تەرەپ بىردەك، جۇڭگو دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا بالدۇرراق كىرىش كېرەك، دەپ قارىدى. تۆت تەرەپ سۆھبەت جەريانىنى داۋاملىق تېزلىتىشكە رازى بولدى، لېكىن جۇڭگو كۆپ تەرەپلىك قائىدىگە ئەمەل قىلىشى لازىم، دەپ قارىدى.

ۋۇيى مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى توغرىسىدىكى سۆھبەتنىڭ يادروسى بازارغا كىرىشكە رۇخسەت قىلىش مەسلىسى. ئەھۋالدىن قارىغاندا، ھەرقايسى تەرەپلەر ئون يىل سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق ئۆتكۈنچى مەزگىل چارىسىنى قوللىنىپ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىش مەسلىسىنى ھەل قىلىشتەك ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلغاندەك تۇرىدۇ. مۇنداق پوزىتسىيە ھەققەتەن ئەمەلىيەتتىن ئىزدىنگەنلىك.

يېقىنقى كۈنلەردە لوندوندىكى بۇيۇك ئەنگلىيە مۇزېيىنىڭ ئىشكى ئالدىغا ئېچى كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان ئىككى ئىنانە ساندۇقى قويۇلدى ھەم ئېكسكۇرسىيچىلەرنىڭ ئار دېگەندە بىر ئەنگلىيە فوندستېرلىڭى ئىنانە قىلىپ، بۇ مۇزېينى قوللىشى تەلەپ قىلىنىدى. ئۇقۇشمىچە، ئەزەلدىن ئېكسكۇرسىيچىلەرنى ھەقسىز كۈتۈۋېلىپ كەلگەن بۇ مۇزېي راسخور يېنىشمېسلىك تۆۋەيلىدىن، 1997 - يىلى 1 - ئايدىن باشلاپ ئېكسكۇرسىيچىلەردىن ھەق ئېلىشنى قارار قىلغان، بېلەت باھاسى بەش فوندستېرلىڭ بولىدىكەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ب د ت نىڭ يېڭى باش كاتىپى تۇنجى قېتىم مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 18 - دېكابىر تېلېگراممىسى. يېڭىدىن سايلانغان ب د ت باش كاتىپى ئانان مۇشۇ ئاينىڭ 18-كۈنى تۇنجى قېتىم مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، باش كاتىپنىڭ ۋەزىپىسى، ب د ت نىڭ ئىسلاھات ۋە تەنچلىق ساقلاش ھەرىكىتى قاقارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەردى. ئۇ يەنە ھەرقايسى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ب د ت نىڭ خىزمىتىنى پۈتۈن كۈچى بىلەن قوللاپ، بۇ خەلقارا تەشكىلاتنىڭ يېڭى ھاياتي كۈچ قوشۇشقا ئۈندىدى.

ئانان مۇنداق دېدى: ب د ت غا يېڭى كۈچ ئاتا قىلىشتا ئالدى بىلەن بۇ تەشكىلاتنىڭ ھەممە ئەزالىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش كېرەك. ئۇ مۇنداق دېدى: «بىز ھەرقايسى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ب د ت نى قەتئىي تەۋرەنمەي قوللاشقا ئىلھاملاندۇرۇشىمىز كېرەك.» ئۇ مۇنداق دېدى: 21 - ئەسىرگە يۈرۈش قىلىش مۇساپىسىدە ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، ب د ت مۇ تېخىمۇ ئىشكىنى ئېچىۋېتىشى، ئادەتتىكى پۇقرالارغا تېخىمۇ يېقىنلىشىشى كېرەك.

ئانان ئامېرىكىنىڭ ب د ت غا تاپشۇرمايۋاتقان سۆزەپ كېلىۋاتقان نۇرغۇن بەدەل پۇلى توغرىسىدا توختالغاندا، ئۆزىنىڭ كلىنتون ھۆكۈمىتى ۋە ئامېرىكا دۆلەت مەجلىسى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ ئۇنى ئەزالىق بەدىلىنى ۋاقتىدا تاپشۇرىدىغان قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئانان مۇنداق دېدى: مېنىڭ ھازىرقى مۇھىم ۋەزىپەم خىل، قاۋۇل خادىملاردىن تەركىب تاپقان بىر رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇش، مەن بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىللىق ۋەزىپە ئۆتەش مەزگىلىدە ھەرقايسى ئەزا دۆلەتلەر بىلەن، چوڭ دۆلەت ياكى كىچىك دۆلەت بولسۇن، ئۇلار بىلەن ئىناق كەيپىيات ئىچىدە ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرىمەن.

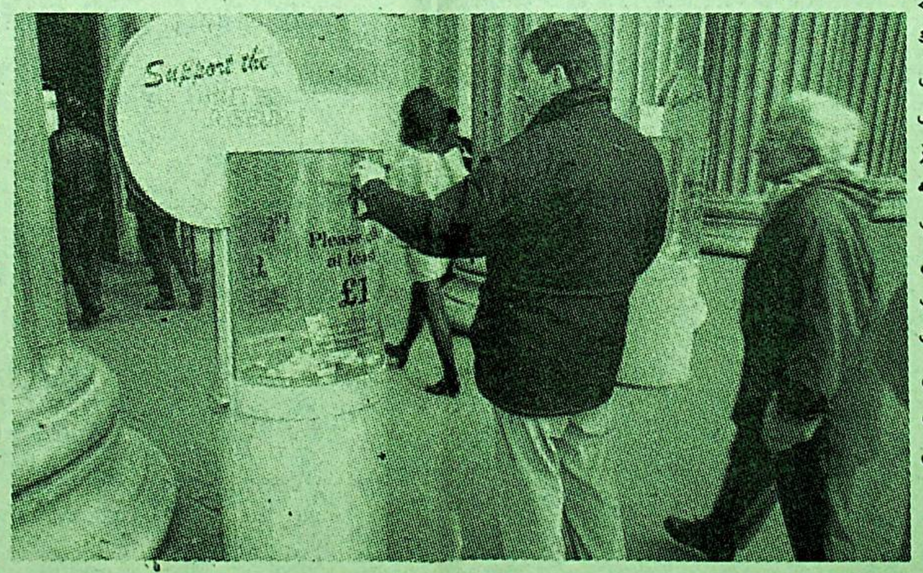

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ جياڭ زېمىن لۇبىيە دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بىلەن كۆرۈشتى

△ لى پېڭ كومورو زۇڭتۇڭى تاجى بىلەن كۆرۈشتى

△ ئامېرىكا دۆلەت ئىشلىرى كاتىبى لىيۇخۇاچيۇ بىلەن كۆرۈشتى

△ لى پېڭ ب د ت سودا ۋە تەرەققىيات يىغىنىنىڭ باش كاتىبى بىلەن كۆرۈشتى

△ لى پېڭ مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن 28 - كۈنگىچە روسىيەدە خىزمەت زىيارىتىدە بولىدۇ

△ چىەن چىچېن روسىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

△ دۇنيا پۇل فوند تەشكىلاتى شياڭگاڭنىڭ ئىستقبالىدىن ئۈمىدۋار ئىكەنلىكنى بىلدۈردى

△ چىەن چىچېن توگو دىپلوماتىيە مىنىستىرى كوفي پاند بىلەن سۆھبەتلەشتى

△ لىيۇ خۇاچيۇ ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنىڭ دۆلەت خەۋپسىزلىك ئىشلىرى بويىچە مۇئاۋىنى بىلەن سۆھبەتلەشتى.

جۇڭگو ۋەكىلى ئامېرىكا بىلەن روسىيىنىڭ «خىمىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش ئەھدىنامىسى» نى بالدۇرراق تەستىقلىشىنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، گاتاگا، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. خىمىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش تەشكىلاتى تەييارلىق كومىتېتىنىڭ 15 - قېتىملىق ئومۇمىي يىغىنىغا قاتناشقان جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى خۇاڭ يۇ مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنىدىكى يىغىندا مۇنداق دېدى: جۇڭگو خىمىيىلىك قوراللارغا ئىگە چوڭ دۆلەتلەرنىڭ «خىمىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش ئەھدىنامىسى» نى بالدۇرراق تەستىقلاپ، «ئەھدىنامە»نىڭ بالدۇرراق ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلۇشىغا زۆرۈر شەرت ھازىرلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

خۇاڭ يۇ مۇنداق دېدى: ھازىر «ئەھدىنامە» نى تەستىقلىغان دۆلەت سانى ئەھدىنامىنىڭ كۆچكە ئىگە بولۇشىغا زۆرۈر بولغان 65 تىن ئېشىپ دۆلەتلەر بىلەن، چوڭ دۆلەت ياكى كىچىك دۆلەت بولسۇن، ئۇلار بىلەن ئىناق كەيپىيات ئىچىدە ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرىمەن.

لېكىن ئۇ مۇنداق دېدى: خىمىيىلىك قوراللارنى ئومۇمىيۈزلۈك مەنئى قىلىش ۋە تەلتۆكۈس يوقىتىش - «ئەھدىنامە» نىڭ مەقسىتى ۋە نىشانى، ھالبۇكى، خىمىيىلىك قوراللارغا ئىگە ئىككى چوڭ دۆلەت ئەھدىنامىنى تەستىقلاش مەسلىسىدە ھازىرغىچە بىر ئىزدا توختاپ قېلىۋاتىدۇ. بۇ خەلقارا جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك دېققىتىنى قوزغىماقتا. شۇڭا جۇڭگو ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ ئۆزلىرىنىڭ «ئەھدىنامە» دەبەرگەن سىياسىي ۋەدىسىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن خەلقارا جەمئىيەتنىڭ مۇراجىئەتكە ئاۋاز قوشۇپ، ھەقىقىي ھەرىكەتكە كېلىپ، ئەھدىنامىنى بالدۇرراق تەستىقلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

«خىمىيىلىك قوراللارنى مەنئى قىلىش ئەھدىنامىسى» 1993 - يىلى پارىژدا ئىمزالانغاندىن بۇيان، ئەھدىنامە تۆزۈشكەن 160 دۆلەتنىڭ 66 سى

قازاقستان زۇڭتۇڭى سىياسىي مۇقىملىق ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئالمۇتا، 16 - سىياسىي مۇقىملىقىمۇ ئۆتكۈنچى

تېرىشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۇبىي 17 - دېكابىر تېلېگراممىسى. ب د ت پارس قولتۇقى ئۇرۇشى تۆلەم كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى پارس قولتۇقى ئۇرۇشىدىكى 70 مىڭ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىغا 637 مىليون دوللار تۆلەم پۇلى بېرىشنى، كۆۋەيت نېفىت شىركىتىگە 610 مىليون دوللار تۆلەم پۇلى بېرىشنى قارار قىلدى.

مەبلەغ كەمچىل بولغانلىقتىن، تۆلەم كومىتېتى ھازىرغا قەدەر ئاران 4000 غا يېقىن ئېغىر دەرىجىدە يارىلانغان ياكى ئۆلۈپ كەتكەنلەرنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا 13 مىليون 450 مىڭ دوللارلىق تۆلەم پۇلى بېرەلىگەن. خەۋپسىزلىك كېڭىشمىنىڭ 1995 - يىلىدىكى 986 - نومۇرلۇق قارارىغا ئاساسەن، ئىراق ژۇرۇر تەرمۇش ماددىي ئەشيالىرىغا ئېرىشىش ئۈچۈن مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن باشلاپ ئېكسپورت تېنىرمىسىنى باشلىدى. خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ 986 - نومۇرلۇق قارارى بويىچە ئۇرۇش مەزگىلىدە زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلارغا تۆلەم بېرىش ئۇچۇن، ئىراق نېفىت سېتىشتىن قىلغان كىرىمىنىڭ 30% نى ب د ت تۆلەم كومىتېتىغا تاپشۇرىدۇ، يەنى ئالتە ئاي ئىچىدە ئېيغانلارغا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان 100 مىليون دوللار پۇل تاپشۇرىدۇ. تۆلەم كومىتېتى ئىراقنىڭ نېفىت ئېكسپورت قىلىشىنى ئەسلىگە كەلتۈرگەنلىكىنى ئالقىشلىدى، چۈنكى بۇ كومىتېتنى ئۇرۇشتا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان نەچچە 100 مىڭ كىشىگە تۆلەم پۇلى بېرىش نىشانىغا يېتىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشى مۇمكىن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئالمۇتا، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. قازاقستان زۇڭتۇڭى نەزەربايېۋ مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن دۆلەت مۇستەقىللىكىنىڭ بەش يىللىقىنى تەبرىكلەش يىغىندا ئېچكى سىياسىي مۇقىملىق ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - دۆلەت تەرەققىياتىنىڭ مۇھىم كاپالىتى، دېدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: مىللەتلەرنىڭ ئىناق ئۆتۈشى قازاقستان ئۈچۈن ئېيتقاندا، ئىنتايىن مۇھىم. دۆلەت ئېغىر ئىقتىسادىي كرىزىستە تۇرۇۋاتقان، سىياسىي ۋە ئەدلىيە ساھەلىرىدە چوڭ ئۆزگىرىش بولغان ئەھۋالدا، قازاقستان مىللەتلەر ئارا توقونۇشتىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ساقلىنىپ قالدى. بۇ قازاقستان مۇستەقىل بولغان بەش يىلدىن بۇيان قولغا كەلتۈرگەن ئەڭ مۇھىم نەتىجىلەرنىڭ بىرى. دۆلەتنىڭ سىياسىي مۇقىملىقىنى ئۆتكۈنچى مەزگىلدىكى ئىنتايىن مۇھىم ئامىل، لېكىن سىياسىي مۇقىملىق مىللەتلەر ئارا ئىناقلىق ئاساسىغا ئورنىتىلىدۇ.

نەزەربايېۋ مۇنداق دېدى: قازاقستان مۇستەقىل بولغاندىن كېيىن خەلقئارا سەھنىگە ئۆگۈشلۈق كىردى ھەم خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ كەڭ دائىرىدە ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشتى. ئۇ مۇنداق دېدى: قازاقستان ياخشى تاشقى مۇھىت يارىتتى، بۇمۇ قازاقستاننىڭ ئېچكى ئىسلاھاتىنىڭ ئوگۈشلۈق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلغان مۇھىم ئامىللارنىڭ بىرى. بەش يىلدىن بۇيانقى تەجرىبىلەر قازاقستاننىڭ ئەڭ دەسلەپكى ھەر تەرەپلىمە دېپلوماتىيە سىياسىتىنىڭ قازاقستاننىڭ جۇغراپىيىلىك سىياسىي ئورنىغا تامامەن ئويغۇن ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى.

تەبرىكلەش يىغىنىغا قازاقستاننىڭ ھەرساھە ۋەكىللىرىدىن نەچچە مىڭ كىشى ۋە بۇ يەردە زىيارەتتە بولۇۋاتقان ئورکىيە زۇڭتۇڭى دەمىرىل قاتناشتى.

روسىيە دېپلوماتىيە مىنىستىرى ھەر تەرەپلىمە دېپلوماتىيە فاڭجېنى ئۇستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. روسىيە دېپلوماتىيە مىنىستىرى پىرىماكوۋ ئامېرىكا بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش روسىيە دېپلوماتىيە سىياسىتىنىڭ ئەڭ مۇھىم بىر تەرىپى، دېدى. ئەمما ئۇ مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: روسىيە كەلگۈسىدىكى دۇنيا ھەرىكەتلىرىنىڭ بىرى بولۇشى سۇپىنى بىلەن ھەر تەرەپلىمە دېپلوماتىيە فاڭجېندا، يەنى دۇنيادىكى ھەممە دۆلەتلەر بىلەن مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشنا چېڭ تۇرىدۇ.

پىرىماكوۋ بۇ سۆزنى روسىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقى - ت ئا س س مۇخبىرىنىڭ مەخسۇس زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا قىلدى.

بۇ دېپلوماتىيە مىنىستىرى يەنە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرقە كېڭىيىش مەسىلىسى ئۈستىدە توختالدى. ئۇ روسىيىنىڭ بۇ تەشكىلاتنىڭ كېڭىيىشىگە قارشى تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى، ئەمما روسىيىگە بولغان پايدىسىز ئامىللارنى «ئەڭ ئۆزەن دەرىجىگە» ئازايتىش ئۈچۈن بۇ تەشكىلات بىلەن سۆزلىشىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: «روسىيە بولمىسا، ياۋروپانىڭ بىخەتەرلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلغىلى بولمايدۇ».

سۈرەتتە: سۇرىيىنىڭ پايتەختى دەمەشقتىكى مەلۇم تېلېۋىزور زاۋۇتىنىڭ قۇراشتۇرۇش سېخى. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ جۇڭگو مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى شاڭجىيالڭ چى خاۋتيەن مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى ئامېرىكىدىكى زىيارىتىنى ئايالاشتۇرۇپ، ھاۋايىدىن دۆلتىمىزگە قايتىپ كەلدى.

△ روسىيە دېپلوماتىيە مىنىستىرلىكى ئاخبارات ئىدارىسىنىڭ باشلىقى تاراسوۋ مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى ئاخبارات ئىلان قىلىش يىغىنىدا تەكتلەپ مۇنداق دېدى: روسىيە - جۇڭگو دۆلەت چېگرىسىنىڭ شەرقىي بۆلۈكى توغرىسىدىكى كېلىشىم ھازىرقى زامان خەلقئارا قانۇنى - مىزانىنى ئاساس قىلغان بولۇپ، ئۇ روسىيىنىڭ مەنپەئىتىگە تامامەن ئۇيغۇن، ئۇنى شەرتسىز ئىجرا قىلىش كېرەك.

△ ئامېرىكا ژۇڭتۇڭى كلىنتون مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى ئامېرىكا قوشۇنلىرىنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى قىسىملىرى ئاساس قىلىنغان بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادا تۇرۇشلۇق كۆپ دۆلەت مۇقىملاشتۇرۇش قىسمىغا قاتنىشىپ، بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادا داۋاملىق تىنچلىق ساقلاش ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىشنى رەسمىي تەستىقلىدى.

△ روسىيە لېنىنگراد ھەربىي رايونىنىڭ سېرگىي سېرىزنيوۋ شاڭجىيالڭ ئولتۇرغان ھەربىي ترانسپورت ئايروپىلانى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى ۋېترئوبلاستىدا چۈشۈپ كېتىپ، ئايروپىلاندىكى 17 ئادەمنىڭ ھەممىسى قازا تاپتى. ئايروپىلاندا سېلېزنيوۋدىن باشقا توققۇز يولۇچى ۋە ئايروپىلان گۇرۇپپىسىنىڭ يەتتە خادىمى بار ئىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ياپونىيىنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسىنىڭ ساريىي قوراللىق ئۇنسۇرلار تەرىپىدىن ئىگىلۋېلىنىدى

چىاۋبىن پېرۇ ھۆكۈمىتىدىن تۇنۇقۇن قىلىنغانلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لىما، 17 - دېكابىر تېلېگراممىسى. بىر توپ قوراللىق ئۇنسۇر بۈگۈن كەچ ياپونىيىنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى چېگمۇ سىنجۇنىڭ ساريىنى ئىشغال قىلىۋالدى ۋە پېرۇ ھۆكۈمىتىنىڭ بىر قىسىم يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلىرىنى، چەت ئەللەرنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق ئەلچىلىرىنى تۇنۇقۇن قىلىۋالدى.

چېگمۇ بۈگۈن كەچ سارايدا كۇتۇۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ ياپونىيە پادىشاھى تۇڭغۇلغانلىقىنى تەبرىكلەۋاتاتتى. پېرۇنىڭ دېپلوماتىيە مىنىستىرى تۆترا، ئالىي سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى باسالى چىرنوس قاتارلىق ھۆكۈمەت ئەمەلدارلىرى ۋە بىر قىسىم پارلامېنت ئەزالىرى، بەزى دۆلەتلەرنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىلىرى، دېپلوماتلىرى كۇتۇۋېلىش يىغىنىغا قاتناشقانىدى.

كۇتۇۋېلىش يىغىنى داۋاملىشۋاتقاندا، تەخمىنەن 20 چە قوراللىق ئۇنسۇر سارايغا بېقىن جايدا بومبا پارتلاتتى، ئاندىن ئامانلىق ساقلاش خادىملىرى بىلەن ئېلىشتى. نەچچە مىنۇتتىن كېيىن سارايغا بېسىپ كىرىپ، سورۇندىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى تۇنۇقۇن قىلىۋالدى. ھۆكۈمەتتىن «توپاك ئامارو ئىنقىلابى ھەرىكىتى» نىڭ تۇرمىدىكى ئەزالىرىنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى، ئۇلارنى قويۇپ بەرمىسە، تۇنۇقۇنلارنى ئېتىپ تاشلايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ۋەقە يۈز بەرگەندىن كېيىن، پېرۇ ساقچى دائىرىلىرى دەرھال نەق مەيدانىنى قورشىدى. پېرۇ ئېچكى ئىشلار مىنىستىرى خۇئان بورئوناس داۋىرا تۇنۇقۇنلارنى تۇرۇشكەن 160 دۆلەتتىن 66 سى ئەھدىنامىنى تەستىقلىدى. خەمىيلىك قورالالارغا ئىگە ئىكەنلىكىنى جاكارلىغان ئامېرىكا بىلەن رۇسىيە «ئەھدىنامە» نى تېخى تەستىقلىمىدى.

قۇنتۇرۇشقا بۇاستە قوماندانلىق قىلدى. قىزىل كرېست ۋەكىلىنىڭ ئارىغا چۈشۈشى بىلەن قوراللىق ئۇنسۇرلار شۇ جايىنىڭ ۋاقتى كېچە سائەت 12 دە تۇنۇقۇنلار ئېچىدىكى ئايالالارنى قويۇپ بەردى، لېكىن 400 كىشىنى قويۇپ بەرمىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دۈشەنبە، 18 - دېكابىر تېلېگراممىسى. ياپونىيىنىڭ باش ۋەزىرى چياۋبىن لۇگىتەيلاك بۈگۈن چۈشتىن كېيىن پېرۇ ۋۇگتۇڭى تىگسىنغا تېلېفون بېرىپ، پېرۇ ھۆكۈمىتىدىن ياپونىيىنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسىنىڭ ساريىدىكى تۇنۇقۇنلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ياپونىيە ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ خەۋەر قىلىشچە، چياۋبىن تېلېفوندا پېرۇنىڭ سىياسىي ساھەسىدىكى بىرمۇنچىلىغان مۇھىم ئەربابلار ۋە بىر قىسىم دۆلەتلەرنىڭ پېرۇدا تۇرۇشلۇق دېپلوماتلىرىنىڭ تۇنۇقۇن قىلىنغانلىقىدىن ئىنتايىن ئېچىنىدىغانلىقىنى ئېيتقان، پېرۇ ھۆكۈمىتىنىڭ ئۇنۇملۇك تەدبىر قوللىنىپ تۇنۇقۇنلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشنى ھەم پېرۇنىڭ ياپونىيە تەرەپنى ئالاقىدار ئەھۋاللار بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەپ تۇرۇشنى ئۈمىد قىلغان.

تېگسىن چياۋبىنغا تۇنۇقۇن قىلىش ۋەقەسىنىڭ ئەھۋالىنى ئېيتقان، شۇنداقلا، بۇ ۋەقەنى ئەڭ زور تېرىشچانلىق كۆرسەتىپ ياخشى بىر تەرەپ قىلىپ، تۇنۇقۇنلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجيالڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئىلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: "5028". پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: Z / 0002 ــ CN 65
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 ــ 57）

1996 - يىل
دېكابر
22
يەكشەنبە

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（بۇ سان تۆت بەت）

كۆكتوقاي ناھىيىسى 9 - بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغان تۇنجى يىللا ئالتە جەھەتتە بۆسۈش قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز يۈي گۈيلىڭ خەۋىر قىلدۇ: كۆكتوقاي ناھىيىسى ئىككى مەدەنىيەتنى تەڭ تۇتۇش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، 9-بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغان تۇنجى يىلدىلا ئالتە جەھەتتە غەلىبىلىك بۆسۈش قىلدى.

ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر «ئىقتىسادنى ئادەتتىن تاشقىرى تېز، سەكرەش شەكلىدە راۋاجلاندۇرۇش» جەھەتتە يېڭى تونۇشقا ئىگە بولدى. كادىرلار ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «كۆكتوقاي روھى» تولۇق جارى قىلدۇرۇلدى. كۆپچىلىك ئىنتىپاقلىشىپ، جاپالىق ئىشلەپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىپ، تۇرلۇك ئىشلارنى پائال ياخشى ئىشلىدى. بۇنىڭ بىلەن ئەمەلىي ئىشلەيدىغانلار، ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۇتىدىغانلار، ئۇلگىنىشكە، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىدىغانلار، توغرا كەيپىياتنى تەكتىلەيدىغانلار كۆپەيدى.

دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا يېڭى بۆسۈش بولدى. ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 25 مىليون 100 مىڭ كىلوگرامغا يەتتى؛ چارۋا 800 مىڭ 100 تۇياقتا يېتىپ، تارىختا ئەڭ يۇقىرى رېكورت يارىتىلدى.

كان ئېچىش خىزمىتىدە يېقىنقى بىرنەچچە يىلدا بىر ئىزدا توختاپ قېلىش ھالىتى بۇزۇلۇپ تاشلىنىپ، زور بۆسۈش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. 1996-يىلىدىكى 26 سانائەت پىلانى تۇرى ئېچىدە كان ئېچىش تۇرى 19 نى ئىگىلىدى، بۇنىڭ ئىچىدە شۇ يىلى ئىش باشلاپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگىنى 13 كە يەتتى.

ئىچكى جەھەتتە كىرگۈزۈش، تاشقى جەھەتتە بىرلىشىش، مەبلەغ كىرگۈزۈش خىزمىتىدە زور بۆسۈش بولدى. 1996-يىلى ئىش باشلاپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن 90 قۇرۇلۇش تۇرى ئېچىدە سىرت بىلەن بىرلىشىپ يولغا قويۇلغان تۇر % 14 نى ئىگىلىدى. باشقا ئۆلكە، شەھەرلەردىن ئەمەلىي كىرگۈزۈلگەن مەبلەغ 5 مىليون 400 مىڭ يۈەنگە يەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، سىرت بىلەن بولغان ئالاقە يەنمۇ كېڭەيدى، دوستانە ھېرىش-كېلىش كۆپەيدى. بۇ ناھىيە بۇ يىل ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ سايياغ رايونى، شىنجاڭ پولات-تۆمۈر گۇرۇھى باش شىركىتى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئورناتتى.

شەھەر مەمۇرىيىتى قۇرۇلۇشدا يېڭى بۆسۈش بولدى. 1996-يىلى يېڭىدىن سېلىنغان (داۋاملىق سېلىنىۋاتقان) 29 كورپۇس بىنانىڭ % 80ى پۈتۈپ ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇلۇپ، كادىرلار ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆي قىسىنچىلىقى ھەل قىلىندى. يېڭىدىن ئىككى ئىسسىقلىق بىلەن تەمىنلەش مەركىزى قۇرۇلۇپ، ناھىيە بازىرىنى ئىسسىقلىق بىلەن تەمىنلەش مەسلىسى تۈپتىن ھەل قىلىندى. بۇ يىل ناھىيە بازىردا ئىككى كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى پاسكىنا سۇنى چىقىرىۋېتىش قۇرۇلۇشى پۈتتۈرۈلسە، پاسكىنا سۇنى چىقىرىۋېتىش مەسلىسى تۈپتىن ھەل بولدۇ.

يەر ئېچىش جەھەتتە زور بۆسۈش بولدى. 1996-يىلى ئۇلۇنگۇر دەرياسى ۋادىسىدا 23 مىڭ مو يەر ئېچىلدى، كەڭ كۆلەمدە ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك تېرىلدى، 300 ئائىلىلىك چارۋىچى مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كۆمۈر كانلارنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتى ئۇنۇملۇك بولدى

لايىقەتلىك 170 كۆمۈركان ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسى ئالدى

سانائەت سېپىدىن خۇش خەۋەر

ئۆز مۇخبىرىمىز لىۋفېڭ خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا ھازىرغا قەدەر 170 تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى.

بىر يىلدىن بۇيان، گوۋۇيۈەننىڭ ئىككى نىزامنامىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، كانلارنى تەرتىپكە سېلىش ۋە قانۇن بويىچە شىركىتىمىزنىڭ ئوخشاش بىرلىشىپ كان قۇرۇش، مەركەزلىك ئىشلەپچىقىرىش، بىرلىشىپ سېتىش، ئورتاق راۋاجلىنىشنى يولغا قويغان تېپلار بارلىققا كەلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېساباتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش يولغا قويۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز فالىڭ يۇنجىڭ خەۋەر قىلدۇ: 12-ئاينىڭ 16-كۈنى ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېسابىتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش بويىچە سەپەرۋەرلىك يىغىندا بۆگۈندىن باشلاپ ئاپتونوم رايونىمىزدا خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېسابىتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلىدىغانلىقى قارار قىلىندى. 12-ئاينىڭ 20-كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي، كەسىپىي ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلىغى 1996-يىلى 11-ئاينىڭ ئاخىرىدىكى قالدۇق سوممىسىنىڭ % 90ى مالىيە نازارىتى بانكىدا ئاچقان خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ ھېسابىتىغا كىرگۈزۈپ بولىدۇ. 12-ئاينىڭ 20-كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەمۇرىي، كەسىپىي ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلىغى 1996-يىلى 11-ئاينىڭ ئاخىرىدىكى قالدۇق سوممىسىنىڭ % 90ى مالىيە نازارىتى بانكىدا ئاچقان خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ ھېسابىتىغا كىرگۈزۈپ بولىدۇ. ئىككىنچى قەدەمدە خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ ھېسابىتى ئېنىقلاپ چىقىلىپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى تاپشۇرۇش، پۇل ئاجرىتىپ بېرىش تۈزۈمى ئورنىتىلىدۇ.

كەسىپىي، مەمۇرىي ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ پۇل ئامانەت ھېسابىتى بىكار قىلىندۇ. مالىيە تارماقلىرىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن بىر ئورۇن بىر بانكا خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ چىقىم قىلىش ھېسابىتى ئاچىدۇ. ھەقىقەتەن زۆرۈر بولۇپ قالسا، مالىيە تارماقلىرىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشى ئارقىلىق بەلگىلەنگەن بانكىدا كىرىم ئۆتكۈزۈۋېلىش ھېسابات دەپتىرى ئاچسا بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، ھەرقايسى تارماق ۋە ئىدارىنىڭ خام چوت سىرتىدىكى كىرىمى يۇقىرى دەرىجىلىك مالىيە ھېسابىتىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈلۈشى كېرەك. كېچىكتۈرۈشكە بولمايدۇ.

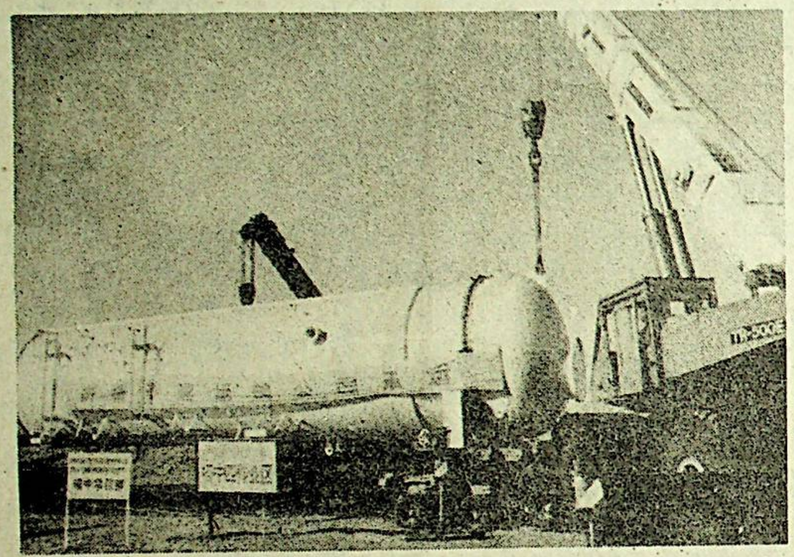

شىنجاڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش ترانسپورت باش شىركىتىدىكى كادىرلار ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئۈچ كۈن جاپالىق تىرىشىش ئارقىلىق 12-ئاينىڭ 14-كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت بەشتە ئۇزۇنلۇقى 23.78 مېتر كېلىدىغان نېفتتىن ئىسسىقلىق ئاجرىتىش ئۇسكۇنىسىنى كورلا شەھىرىدىن تەكلىماكان قۇملۇقىدىكى ئوتتۇرا تارىم نېفتلىكىگە يەتكۈزۈپ بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ترانسپورت تارىخىدا ئۇسكۇنە توشۇش جەھەتتە رېكورت يارىتتى. ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۈن فوتوسى

قەشقەر ۋىلايەتلىك دۆلەت باج ئىدارىسى بۇ يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئىككى ئاي بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك دۆلەت باج سىستېمىسى 10-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر يىللىق باج يىغىۋېلىش ۋەزىپىسىنى % 102.03 كە يەتكۈزۈپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن ئىككى ئاي بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك دۆلەت باج ئىدارىسى بۇ يىل باج خىزمىتىگە دائىر تەشۋىقاتنى كۈچەيتىپ، قانۇن بويىچە باج يىغىۋېلىش خىزمىتىنى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىشقا كاپالەتلىك قىلدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئادەم تەشكىللەپ ئىككى قېتىم 12 ناھىيە (شەھەر)گە ۋە بىر شۆبە ئىدارىگە بېرىپ، باج يىغىش جەريانىدىكى ساقلانغان مەسىلىلەرنى تەكشۈرۈپ ھەل قىلدى، باج مەنبەلىرىنى، نۆۋەتلىك باج ئېلىنىدىغان ئالىلىلەرنى قايتىدىن رەتكە تۇرغۇزۇپ چىقتى، بىر قىسىم كارخانىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىگىلەپ، ئېلىنماي قالغان باجنى ئېنىقلىدى. پوسكام نېفتلىك شۆبە باج ئىدارىسى ئېلىنماي قالغان 5 مىليون 400 مىڭ يۈەنگە يېقىن باجنى ئۆز ۋاقتىدا يىغىۋالدى.

ۋىلايەتلىك دۆلەت باج ئىدارىسى يەنە قوشۇن قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتتى، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئارىسىدا كەسىپىي مۇلازىملىق مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇردى. ۋىلايەت بويىچە ئاساسىي قاتلام ئىدارىلەردە «ئوبراز يارىتىش قۇرۇلۇشى»، «كۆزنەك قۇرۇلۇشى»، «مەدەنىيەتلىك سۆزلەش»، «كىنىشكا تاقاپ ئىشقا چىقىش» قاتارلىق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ، باج يىغىۋېلىش خىزمىتىدە پاك-دىيانەتلىك

ئۆز مۇخبىرىمىز لىۋفېك خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا ھازىرغا قەدەر 170 كۆمۈركان ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسى ئالدى. بۇ كۆمۈر كانلارنى تەرتىپكە سېلىش قانات يايدۇرۇلغان بىرىيلدىن بۇيان قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجە. ئۇ ئاپتونوم رايونىمىز كۆمۈرچىلىك سانائىتىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىش يولىغا چۈشۈشكە باشلىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىز مەملىكەت بويىچە ئەڭ چوڭ كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش رايونى بولۇپ، جەمئىي 1064 كان قۇدۇقى بار، بۇنىڭ ئىچىدە دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق كۆمۈر كېنى ئون، يەرلىك باشقۇرىدىغان دۆلەت كۆمۈر كېنى 187، يېزا-بازار كۆمۈر كېنى 867. ئىسلاھات، ئىجتۇبتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كۆمۈرچىلىك سانائىتى خېلى تېز راۋاجلاندى. 1995-يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆمۈر مىقدارى 27 مىليون 500 مىڭ تونىنىغا يەتتى. كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىشدا ئۆزاقتىن بۇيان نۇرغۇن مەسىلە ساقلىنىپ كەلدى. ئاپتونوم رايون ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىن باشلاپ گۇۋۇيۈەن ئېلان قىلغان «كۆمۈر قېزىش ئىجازەتنامىسىنى باشقۇرۇش چارىسى» ۋە «يېزا-بازار كۆمۈر كانلىرىنى باشقۇرۇش نىزامنامىسى» بويىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى كۆمۈر كانلارنى تەرتىپكە سېلىش ۋە قانۇن بويىچە ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسى ئېلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق، ھەر خىل كانلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ تېخنىكا ساپاسى ۋە باشقۇرۇش ئىقتىدارى ئۆستۈرۈلدى. كان قۇدۇقلىرىنى باشقۇرۇش جەھەتتىكى ئاساسىي خىزمەتلەر كۆرۈنەرلىك كۆچەيتىلدى. مۇتلەق كۆپ قىسىم ناھىيە (شەھەر)لەردە ئىجازەتنامىسز كان ئېچىش ۋە قانۇنسىز كان ئېچىش ئەھۋاللىرى چەكلەندى. كۆمۈر كانلارنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتى باشلانغاندىن بۇيان 11-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر تارباغاتاي، ئاقسۇ، ئىلى، بايىنغولىن، سانجى، ئۈرۈمچى قاتارلىق ۋىلايەت (ئوبلاست، شەھەر)لەردە بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ناچار، قانۇندا بەلگىلەنگەن كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش ئىجازەتنامىسى تارقىتىپ بېرىش شەرتىگە توشمايدىغان 119 كان قۇدۇقى تاقۇۋېتىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، گووۋۇيۈەننىڭ يېزا-بازار كۆمۈر كانلىرىغا قاراتقان «يار-يۆلەك بولۇش، ئۆزگەرتىش، تەرتىپكە سېلىش، بىرلەشتۈرۈش، ئۈستۇرۇش» فاكىجىنغا ئاساسەن، ھەر دەرىجىلىك كۆمۈر كانلار ۋە يېزا-بازار كۆمۈر كانلىرىنى باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئورتاق تىرىشىشى بىلەن ئىلگا ناھىيىسىدىكى كۆكخوتقور موگغۇل يېزىسى پاي ھەمكارلىق نىزامنامىسىنى ئېزچىللاشتۇرۇش، كانلارنى

قارامايى نېفت ئىلىش 1-زاۋۇتنى ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ «بىخەتەرلىك بىرىنچى» دېگەن كۆز قارىشىنى كۆچەيتتى. بۇ زاۋۇتتا بىخەتەرلىك، ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىگە ھەمە ئادەم كۆڭۈل بۆلىدىغان، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى ھەمىدىن مۇھىم ئورۇنغا قويىدىغان يېڭى كەيپىيات بارلىققا كەلدى.

سۈرەتتە: زاۋۇتنىڭ بىخەتەرلىك خىزمىتىگە مەسئۇل خادىم ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ مەسئۇلىغا بىخەتەرلىك ئەھۋالىنى تونۇشتۇرماقتا. تۇردى ھەتنىياز فوتوسى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە يېقىندا ۋىلايەتكە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورۇنلاردىن 169 كادىر ئاجرىتىپ، ۋىلايەت بويىچە بىر قەدەر ئارقىدا قالغان 36 يېزا-بازاردىكى 153 كەنتكە يار-يۆلەك بولۇشقا ئەۋەتتى. ناھىيە (شەھەر)لەرمۇ بىر قىسىم كادىرنى ئارقىدا قالغان كەنتلەرگە ئەۋەتتى.

خوتەن ۋىلايىتى ئۆتكەن يىلى ۋىلايەت، ناھىيىگە قاراشلىق ئورگانلاردىن 772 كادىرنى نامرات كەنتلەرنىڭ كەنت باشلىقى، ياچېيكا شۆجىلىقىغا تەينلەپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشتا ياخشى تەجرىبە يارىتىشنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، ئاساسىي قاتلامغا ئەۋەتىلگەن كادىرلارغا قارىتا «كەنتنى تۈرۈشلۇق ئورۇننى بېكىتىش، ھۆددىگە ئالدىغان يار-يۆلەك بولۇش ئۇيىمىكتى ۋە يارىدەم بېرىش ۋاقتىنى بېكىتىش، خىزمەت ۋەزىپىسى ۋە نىشانىنى بېكىتىش، مەسئۇلىيەت، تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش، مۇكاپاتلاش ئۇسۇلىنى بېكىتىش، خىزمەت گۈرۈپپىلىرىنىڭ باشقۇرۇش تۈزۈمىنى بېكىتىش»تىن ئىبارەت «تۆتىنى بېكىتىپ ھۆددىگە بېرىش» ئۇسۇلىنى قوللاندى ھەم ئۇنى بەش يىلغىچە ئۆزگەرتمەسلىك، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرمىغىچە مۇناسىۋەتنى ئۈزمەسلىكنى قارار قىلدى.

ئەمەلىي ئىش قىلىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولايلى

خوتەن ۋىلايىتى 169 كادىرنى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا ئەۋەتتى

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا ئوبلاستقا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلاردىكى كادىرلار نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا ئاتالاندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز تۇرغۇن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئوبلاستقا بىۋاسىتە قاراشلىق 76 ئورۇندىن 100 دىن ئارتۇق كادىر ئاجرىتىپ، 21 نامرات يېزا-بازارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا يارىدەم بېرىشكە ئەۋەتتى.

بۇ قېتىمقى يارەمگە بارغان كادىرلار ئوبلاستقا بىۋاسىتە قاراشلىق پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، خەلق تەشكىلاتلىرى، كارخانا، كەسىپىي ئورۇن، قىزىلسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملار، مەركەزنىڭ قىزىلسۇدا تۇرۇشلۇق ئورۇنلىرىدىن تەشكىللەنگەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى ئاساسىي قاتلامنىڭ تەشكىلىي قۇرۇلۇشى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تۈتۈپ، جايلارنىڭ ئۇستۇنلۇكىنى جارى قىلدۇرۇپ، نامرات رايونلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشقا ئەقلىي كۈچ جەھەتتە يارەم بېرىشتىن ئىبارەت.

بۇ قېتىمقى نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىدە مەسئۇلىيەتنى تارماقلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈش، پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ 1 - قول رەھبەرلىرى تۈتۈش، نىشانلىق مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەن - مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش، كوللېكتىپ ئىگىلىك ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يۆكسەلدۈرۈش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئورتاق بېيىش خىزمىتىنى يۆكسەلدۈرۈش جەھەتلەردە بۆسۈش قىلىشنى يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ ئۇلچىمى قىلىش بەلگىلەندى.

شىنجاڭ پاختىچىلىقنى قانداق راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك؟

جۇڭخۇا مەملىكەتلىك تەمىنات - سودا باش كوپېراتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى مالىشىڭ بەش تۈرلۈك تەكلىپ بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز فالك يۇنجىك خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزغا خىزمەت تەكشۈرۈش ئۈچۈن كەلگەن جۇڭخۇا مەملىكەتلىك تەمىنات-سودا باش كوپېراتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى مالىشىڭ 12-ئاينىڭ 18-كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىدە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: شىنجاڭ مەملىكىتىمىز بازارلىرىغا، ھەتتا خەلقئارا بازارلارغا پاختا كوزىرىنى سالماقچى بولسا، سۈپەتكە تايىنىشى كېرەك. ئۇ شىنجاڭنىڭ پاختا بازىرى، پاختا سورتى، شىنجاڭ پاختىسىنىڭ تەبىئىي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش مەسىلىلەر توغرىسىدىمۇ تەكلىپ بەردى.

مالىشىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كېڭەز پەرۋىشى ۋە باشقۇرۇش ئۇسۇلى جەھەتتىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەندىن كېيىن تۆۋەندىكى تەكلىپنى بەردى: 1) پاختا سۈپىتىنىڭ ياخشى-يامان بولۇشى شىنجاڭنىڭ مەملىكىتىمىزدىكى، ھەتتا خەلقئارادىكى تابرويىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ. 2) پاختا بازىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش كېرەك. گووۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن، پاختا بازىرىنى ياخشى باشقۇرۇپ، پاختا بازىرىنى يۇقىرى قاتلام بويىچە قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇش كېرەك. 3) پاختا سورتى جەھەتتە كۈچ سەرپ قىلىش كېرەك. 4) شىنجاڭ كېۋىزىنىڭ تەبىئىي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش كېرەك. 5) تېخنىكا ئۆزگەرتىش، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش تۇرىدە تېخنىكا ئۆزگەرتكەندە، كەسىپىي ئىختىساسلىق كىشىلەردىن تەركىب تاپقان تەشكىلات قۇرۇپ، تۇرلەرنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى نۇقتىلىق ياخشى تۇتۇپ، شىنجاڭنىڭ پاختىنى ئىنچىكە پىششىقلاپ ئىشلەش ئىقتىدارى بىلەن ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇش ئۇستىدە ئويلىنىپ كۆرۈش كېرەك.

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى

بورتالا شەھرى يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسى تۈرلىرىنى يولغا قويۇپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلدۇ: جەنۇبىي شىنجاڭ بويىچە دۆلەت ئىلكىدىكى نۇقتىلىق زاۋۇتلارنىڭ بىرى - قەشقەر ۋىلايەتلىك «1-ئاۋغۇست» ئۈن زاۋۇتى تېخنىكا يېڭىلاپ، ئۇننىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، ئىستېمال چىلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

1954-يىلى قۇرۇلغان بۇ زاۋۇتنىڭ ئۇسكۇنىلىرى كونىراپ كەتكەنلىكتىن، ئىستېمالچىلارنىڭ كۈنسايىن ئېشىپ بېرىۋاتقان ئىستېمال تەلىپىگە لايىقلىشالماي قالدى. بۇ ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، ئۇسكۇنىسى ئىلغار ئۈن تارتىش سېخىدىن برنى قۇرۇشنى پلانلىدى. يۇقىرىنىڭ 13 مىليون 360 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ بېرىشى بىلەن، ئۇسكۇنىلىرى ئىلغار 3817 كۈادرات مېتىرلىق بۇ سېخ بۇ يىل 1-ئايدا ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى.

ئۇننىڭ سۈپىتى دۆلەت بەلگىلىگەن «86 - 1355 GB» ئۆلچىمىگە يەتتى. سوتكىسىغا 160 تونىنا ئۈن تارتالايدىغان بۇ سېخ بۇ يىل 1-ئايدىن 12-ئايغىچە 8500 تونىنىدىن ئارتۇق «ئىسىل ئۈن»، «ئالا-ھىدە دەرىجىلىك ئۈن»، «ئۆلچەملىك ئۈن» تارتىپ، قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەربىي قىسىملارنى، ئاھالىلەرنى ھەر خىل دەرىجىدىكى سۈپەتلىك ئۈن بىلەن تەمىنلىمەكتە.

قەشقەر ۋىلايەتلىك «1-ئاۋغۇست» ئۈن زاۋۇتى تېخنىكا يېڭىلاپ، ئۇننىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈردى

گۈما ناھىيىلىك گىلەمچىلىك كارخانىسى سۈپەت ئۆتكىلىنى چېك تۇتۇپ، رىقابەت ئىقتىدارىنى ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلدۇ: گۈما ناھىيىلىك گىلەمچىلىك كارخانىسى سۈپەت ئۆتكىلىنى چېك تۇتۇپ، مەھسۇلات لارنىڭ رىقابەت ئىقتىدارىنى ئاشۇرغاچقا، بۇ كارخانىدا توقۇلغان گىلەملەرنىڭ بازىرى چىقىپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچى ئاشتى.

باشقۇرۇش ياخشى بولماسلىقى، تېخنىكا سەۋىيىسى تۆۋەن، مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتى ناچار بولۇشتەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ئۈنچىلى تۆۋەن بولۇپ كەلگەن گۈما ناھىيىلىك گىلەمچىلىك كارخانىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيىتە تۇرۇملىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، سۈپەت ئۆتكىلىنى چېك تۇتۇش ئارقىلىق بازارغا يۈزلەندى. ئون كىشىلىك سۈپەت تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، سۈپىتى ئۆلچەمگە توشمايدىغان مەھسۇلاتلارنى يامبارغا كىرگۈزمىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كارخانىدا توقۇلغان گىلەملەرنىڭ تۇرى كۆپەيىپلا قالماستىن، سۈپىتىمۇ كۆرۈنەرلىك ئۆسۈپ، سۈپەتلىك بولۇش نىسبىتى % 100 كە يېتىپ، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا بازار تاپتى. بۇ يىل 1-ئايدىن 10-ئايغىچە بۇ كارخانا 563 مىڭ يۈەنلىك گىلەم توقۇپ، 540 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

****

گۈما ناھىيىسىنىڭ گۈما بازىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىككى كەنتتە گىلەمچىلىك كارخانىسى قۇرۇپ، بىر قىسىم نامرات ئائىلىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلىۋېلىشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

سۈرەتتە: كارخانىدىكى نامرات ئائىلە پەرزەنتلىرى گىلەم توقۇماقتا.

ئابلىمىت ماموت فوتوسى

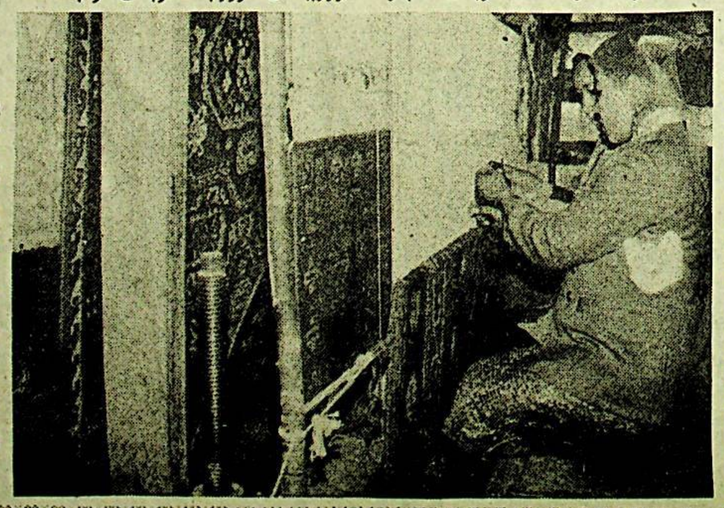

توقسۇن ناھىيىلىك پاختا پىپ ئېگىرىش زاۋۇنىمىڭ مەھسۇلاتى دۆلەت تۆلچىمىگە يەتتى

كۆلىمى 48 مىڭ 600 مو بولۇپ، ئومۇمىي ھوسۇلى 9 مىليون 897 مىڭ كىلوگرام، ئىقتىسادىي زىرائەتلەر كۆلىمى 83 مىڭ مو بولۇپ، ئومۇمىي ھوسۇل 10 مىليون 240 مىڭ كىلوگرام ئاشتى. بۇ شەھەر 89 مىڭ مو ئېتىزدا ئالتە تۈرلۈك يېڭى تېخنىكىنى سىناق قىلىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىنى يولغاقويۇپ، پلانىنى% 38.3 ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، زىرائەت ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشتا ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى.

«يۇقىرى ھوسۇل ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش قۇرۇلۇشى» ۋە «يېڭى تېخنىكىلارنى سىناق قىلىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى»دىن ئىبارەت مۇشۇ ئىككى تۈر ئارقىلىقلا يېڭىدىن ئاشقان قىممەت 25 مىليون 947 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەھەر بويىچە دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە كىرىمى 339 يۈەن كۆپەيدى.

كۈچا ناھىيىسى يېڭى تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، نەتىجىگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىياپ زەيدىن** خەۋەر قىلدۇ: كۈچا ناھىيىسى بۇ يىل سۇلياۋ نەپچىلىك توقۇلتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئىنەك ئورۇقلاندۇرۇش يېڭى تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ ناھىيە يېزا، مەيدانلارنىڭ تارقاق بولۇش ئەھۋالىغا ئاساسەن، ئىنەكلەرنى سىناق قىلىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىنى يولغاقويۇپ، پلانىنى% 38.3 ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، زىرائەت ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشتا ياخشى نەتىجىگە ئېرىشتى. «يۇقىرى ھوسۇل ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش قۇرۇلۇشى» ۋە «يېڭى تېخنىكىلارنى سىناق قىلىپ كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى»دىن ئىبارەت مۇشۇ ئىككى تۈر ئارقىلىقلا يېڭىدىن ئاشقان قىممەت 25 مىليون 947 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەھەر بويىچە دېھقانلارنىڭ كىشى بېشى ئوتتۇرىچە كىرىمى 339 يۈەن كۆپەيدى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىياپ زەيدىن** خەۋەر قىلدۇ: كۈچا ناھىيىسى بۇ يىل سۇلياۋ نەپچىلىك توقۇلتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئىنەك ئورۇقلاندۇرۇش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ ناھىيە يېزا، مەيدانلارنىڭ تارقاق بولۇش ئەھۋالىغا ئاساسەن، ئىنەكلەرنى توقۇلتىلغان ئىسپىرما بىلەن ئورۇقلاندۇرۇش نۇقتىسى قىلىنغان 11 يېزا، بىر چارۇچىلىق فېرمىسىدا 36 ئورۇقلاندۇرۇش نۇقتىسى قۇرۇپ، كالا باقىدىغان دېھقان، چارۇچىلار بىلەن ئورۇقلاندۇرۇش توختامى ئىمزالدى. نەتىجىدە بۇ يىل 11- ئاينىڭ 26 - كۈنىگە قەدەر ناھىيە بويىچە سۇلياۋ نەيچىلىك ئىسپىرما بىلەن ئورۇقلاندۇرۇلغان ئىنەك 13 مىڭ 548 تۇياقتا يېتىپ، ئومۇمىي ئىنەكنىڭ% 64.5 نى ئىگىلىدى. يېقىندا بۇ ناھىيە ناھىيە ۋە يېزىدىن 20 نەپەر تېخنىك ئاجرىتىپ، 11 يېزا، بىر فېرمىدىكى كالا باقىدىغان دېھقان ئائىلىلىرىنى ئارىلاپ ئورۇقلاندۇرۇلغان ئىنەكلەرنى تەكشۈرۈشكە ئەۋەتتى. تەكشۈرۈش ئەھۋالىدىن قارىغاندا، سۇلياۋ نەيچىلىك ئىسپىرما بىلەن ئورۇقلاندۇرۇلغان ئىنەكلەرنىڭ بوغاز بولۇش نىسبىتى% 75.2 كە يېتىپ، بولتۇرقىدىن% 1.2 يۇقىرى بولغان.

ئىلى ۋىلايىتىدە «قىشلىق پەن-تېخنىكا» پائالىيىتى ئېلىپ بېرىلغان ئۇچ يىلدىن بۇيان 600 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۇچىلار تۈرلۈك تېخنىكىلارنى ئۆگىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشتا ئىلگىرى سۈرۈلگەن «قىشلىق پەن-تېخنىكا» پائالىيىتى ئېلىپ بېرىلغان ئۇچ يىلدىن بۇيان 600 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۇچىلار تۈرلۈك تېخنىكىلارنى ئۆگىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشتا ئىلگىرى سۈرۈلگەن «قىشلىق پەن-تېخنىكا» پائالىيىتى

ئاقتۇ ناھىيىسىدە دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش چېك تۇتۇلدى

ئۆزى مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۇكۇر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: ئاقتۇ ناھىيىسى دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش خىزمىتىنىڭ ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ئاشلىق، كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلى ئاشتى.

ئاقتۇ ناھىيىسى بۇلتۇردىن بۇيان، دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، دېھقان تېخنىكىلاردىن ھوسۇل ئاشۇرۇش تېخنىكىسى بويىچە 2139 (قېتىم) نى تەربىيىلىدى ۋە شۇ ئاساستا ئاشلىق زىرائەتلىرى بىلەن كېۋەز تېرىلغۇسىدا دېھقانچىلىق تېخنىكىسى قوللىنىلدىغان كۆلەمنى كۆپەيتتى. بۇ ناھىيە بۇ يىل 20 مىڭ 550 مو يەردە بۇغداي بىلەن كۆممىقوناقنى كىرىشتۇرۇپ تېرىغاندى. بۇغدايىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 382.8 كىلوگرامغا، كۆممىقوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 451.3 كىلوگرامغا يېتىپ، بۇغدايىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى كىرىشتۇرۇپ تېرىلمىغان كۆممىقوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىدىن 144.3 كىلوگرام ئاشتى. ئاق يەرگە سۇلياۋ يوپۇق پىپىپ تېرىلغان كۆممىقوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 504 كىلوگرامغا، مو يەرگە سىناق قىلىپ سۇلياۋ يوپۇق پىپىپ كۆزگى بۇغداي تېرىدى.

ئۆگىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشتا ئىلگىرى سۈرۈلگەن «قىشلىق پەن-تېخنىكا» پائالىيىتى ئېلىپ بېرىلغان ئۇچ يىلدىن بۇيان 600 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۇچىلار تۈرلۈك تېخنىكىلارنى ئۆگىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشتا ئىلگىرى سۈرۈلگەن «قىشلىق پەن-تېخنىكا» پائالىيىتى

بىرىلغان ئۇچ يىلدىن بۇيان 600 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى بىردىن ئىككىگىچە تېخنىكىنى ئىگىلەپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنىڭ يېڭى يولىنى تاپتى.

سۈرەتتە: دېھقانلار پەن-تېخنىكا كۆرسىدا كۆكتاتچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگەنمەكتە.

كامال جامال فوتوسى

قۇمۇل شەھىرىدە كۆكتات ۋە قوشۇمچە يېمەكلىكلەر بازارلىرى ئاۋاتلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **مۇھەممەت ۋاھىت، ئەكرەم ئۆۋەيىس** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىللىق كۆكتات ۋە قوشۇمچە يېمەكلىكلەر ئىشلەپچىقىرىش كۆرسەتكۈچلىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرگەنلىكتىن، بازارلاردا تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياج تەڭپۇك بولۇشتەك ياخشى ۋەزىيەت شەكىللەنىدى.

بۇ يىلنىڭ بېشىدا شەھەر، يېزا دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر بىردىن رەھبەرنى «كۆكتات قۇرۇلۇشى»غا مەسئۇل قىلىپ، قاتلامۇقاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى ھەم ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى. بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ، دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يىل شەھەر بويىچە تېرىلغان 18 مىڭ 283 مو كۆكاتاتنىن 51 مىڭ 192 تونىنا ھوسۇل ئېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە پارنىك كۆكاتلىق 3248 مو بولۇپ، بۇنىڭدىن 14 مىڭ 756 تونىنا كۆكتات ئېلىندى. ئۇلار يەنە چارۋىچىلىق كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، سىلوس ياساش، سىلوسلۇق يەم-خەشەك بىلەن چارۋامال بېقىش تېخنىكىسىنى زور كۈچ بىلەن كېڭەيتىپ، سېغىن كالا بېقىش ۋە قوي، كالا بورداش قاتارلىق تۇرلەرنى نۇقتىلىق راۋاجلاندۇردى. شەھەر بويىچە 300 دىن كۆپرەك سىلوس ياساش ئورنى قۇردى. 173 قوتان ياسىدى، ھازىرغا قەدەر بورداپ تاۋارلاشتۇرۇلغان كالا 4000 غا، قوي 82 مىڭغا، بازارغا سېلىنغان گۆش توخۇسى 450 مىڭغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىسىدىن ئايرىم-ئايرىم ھالدا % 31.5، % 20.58 ۋە % 12.78 ئاشتى. بازارغا سېلىنغان تۇخۇم 650 تونىنغا، سۈت 1200 تونىنغا، بېلىق 300 تونىنغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىسىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا % 18.18، % 30 ۋە % 50 ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن بازار ئاۋاتلاشتى، ئىستىمالچىلارنىڭ ئېھتىياجى قانداۋرۇلدى.

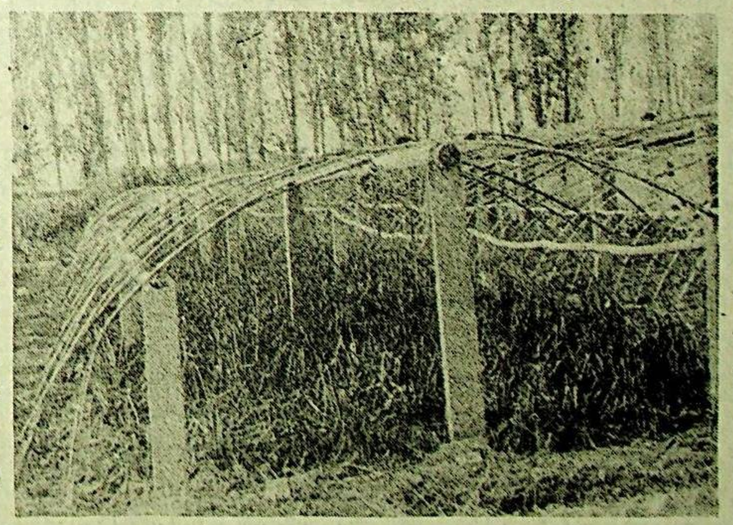

بورتالا شەھىرىگە قاراشلىق بېيلىن خارمۇدۇن يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 10 نەچچە مىڭ يۇەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، 1.5 مو يەردە پارنىك ياساپ كۆكتات ئۆستۈرۈپ يېزىلىق ساناتورىيىدىكى ياشانغانلارنىڭ قىش-ياز يېڭى كۆكتات بىيىشىگە ئىمكانىيەت يارىتىپ بەردى. ئېشىنغان كۆكتاتنى قىلىغان كىرىمنى ساناتورىيىدىكى قېرىلار ئۈچۈن ئىشلەتتى.

سۈرەتتە: ساناتورىيىنىڭ كۆكتات پارنىكى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** فوتوسى

تۇرپان ۋىلايىتىدىكى قاتناش باشقۇرۇش تارماقلىرى بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىپ، قاتناش ۋەقەلىرىنى ئازايتتى

جۇڭخۇا خەلق قىسسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ساقچى ئىدارىسىنىڭ مۇھىم ئورگىنى

مۇدىرىيەت باشلىقى: باش جىنگىلى، جاڭچى: يۈكچېن

مۇدىرىيەت ئىدارىسى، پارتكوم مۇئاۋىن شۇجىسى، ئاپەندىم جەمئىيەتچىلىرى

تارقىتىش: ئۈرۈمچى شەھەر رەشىد قېيۇم قەشقەر يولى 18-نومۇر

تېلېفون: 2918—383306 (0991)

ئۆز مۇخبىرىمىز **سالتار رېھىم** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك ج خ قاتناش ساقچى تارماقلىرى ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كەسىپ ئەخلاقىي تەربىيىسىنى ياخشى ئىشلەش ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىر-ساقچىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، قاتناش بىخەتەرلىكىنى ياخشىلاش، قاتناش ھادىسىلىرىنى ئازايتىش جەھەتتە ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ ۋىلايەتتە تاشيوللارنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 4000 كىلو مېتردىن، ھەر خىل ماتورلۇق قاتناش ۋاسىتىلىرى 17 مىڭدىن ئاشىدۇ. لېكىن قاتناش ساقچىسى 69 بولۇپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەربىر قاتناش ساقچىسىغا 60 نەچچە كىلومېتردىن يول، 230 نەچچىدىن قاتناش ۋاسىتىسى توغرا كېلىدۇ. دېمەك ئادەم ئاز، مۇساپە ئۇزۇن، قاتناش ۋاسىتىلىرى كۆپ بولغانلىقتىن ئۇستىگە كادىر-ساقچىلارنىڭ ۋەزىپىسى ئىنتايىن ئېغىر. مۇشۇنداق ئەھۋالدا تۇرلۇك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، قاتناش بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ۋىلايەتلىك قاتناش ساقچىلىرى تارماق ئەترىتى كەسپىي خادىملارغا ھەر جەھەتتىن قاتتىق تەلەپ قويۇپ، خىزمەتلەرنى نورمال ئېلىپ بېرىش، قاتناش ۋەقەلىرىنى ئازايتىش جەھەتتە زور تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. بۇ يىل پۈتۈن سىستېما بويىچە جىنەن قاتناش ساقچىلىرى چوڭ ئەترىتىدىن ئۆگىنىش دولقۇنىنى قوزغاپ، كادىر-ساقچىلارنى ئۆز خىزمىتىگە سادىق بولۇپ، خالىس تۆھپە يارىتىش، ئوت يۈرتى ساقچىلىرىنىڭ ئوبرازىنى تىكلەش، جان - دىلى بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئېڭىنى كۈچەيتتى. كادىر-ساقچىلارنىڭ كېينىنى رەتلىك، ئىستىلى دۇرۇس، كەسپىي ساپاسى يۇقىرى بولۇشقا كاپالەتلىك قىلىپ، مەدەنىيەتلىك ۋەزىپە ئىجرا قىلىدىغان، ئىنتىزامچان ساقچى قوشۇنىنى بەرپا قىلدى. كەسپىي خىزمەتلەرنى قانۇنلىشىش، تۈزۈملىشىش، قېلىپلىشىش ئىزىغا سېلىپ، ئۆلچەملىك چوڭ ئەترەت قۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. ھەربىي تەلىم-تەربىيە ۋە ئۆلچەملىك قاتناش قائىدە-ھەرىكەتلىرى بىلەن تەربىيىلەشنى كۈچەيتىپ، كادىر-ساقچىلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈردى. ھەممە ئادەمنىڭ قاتناش بىخەتەرلىكىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، 40 نەچچە قېتىم تەشۋىقات ماشىنىسى ئاجرىتىپ 23 مىڭ پارچە قاتناش قائىدىسى، قاتناش بىخەتەرلىكىگە ئائىت تەشۋىقات ۋەرىقىسى، 2500 پارچە تەشۋىقات قوللانمىسى تارقاتتى. 2450 پارچە لوزۇنكا، شوئار ئېسىپ 60 سان قىسقا خەۋەرلەر گېزىتى چىقاردى. گېزىت، رادىئو-تېلېۋىزىور قاتارلىق تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ، كەڭ كۆلەملىك تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنى قاتناش بىخەتەرلىكىگە ئائىت تەربىيىگە ئىگە قىلدى. قاتناش ۋاستىلىرى ۋە شوپۇرلارنى يىللىق تەكشۈرۈش ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، ۋەقە يۈز بېرىشنىڭ ئالدىنى ئالدى. نەتىجىدە، بۇ يىل 1-ئايدىن 11-ئايغىچە قاتناش ۋەقەسى، ئۆلۈش، يارىلىنىش ۋە ئىقتىسادىي زىيان بولتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن % 28.3، % 27، % 34.1 ۋە % 7.1 تۆۋەنلىدى.

* * * * * *

يولۇچىلار دەم ئېلىش زالى، مېھمانخانىسى، ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئىشخانىسى بىر گەۋدىلەشكەن 1900 كۋادرات مېتر كۆلەمگە ئىگە گۈما يولۇچىلار بېكىتى قۇرۇلۇشى يېقىندا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، يولۇچىلارغا ئاسانلىق يارىتىلدى.

سۈرەتتە: بېكەتنىڭ سىرتقى كۆرۈنۈشى.

ئابلىمىت ماموت فوتوسى

تۇختىياري مۇخبىرىمىز **مەخسۇت ھۇسەن** خەۋەر قىلىدۇ: توقسۇن ناھىيىلىك ياختا يېپ ئېگىرىش زاۋۇتى ئىش باشلىغان بىر نەچچە ئايدىن بۇيان، مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتقاچقا، بۇ زاۋۇتنىڭ مەھسۇلاتى دۆلەت ئۆلچىمىگە يەتتى.

توقسۇن ناھىيىلىك ياختا يېپ ئېگىرىش زاۋۇتى بۇ يىل 5-ئاينىڭ باشلىرىدا ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەنىدى. زاۋۇت تېخنىكا بۆلۈمى مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتە ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، سۈپىتىنى مەھسۇلاتلارنى زاۋۇتتىن چىقارماسلىقنى ئىشقا ئاشۇردى. يېقىندا تۇرپان «يىدا» ياختا توقۇمىچلىق چەكلىك شىركىتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسىنىڭ نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈشى ئارقىلىق، بۇ زاۋۇت ئىشلەپ چىقارغان «تيەنشۇ» ماركىلىق ياختا يىپىنىڭ ئون تۈرلۈك كۆرسەتكۈچى ئېكسپورت قىلىش ئۆلچىمىگە يەتكەنلىكى، بۇنىڭ ئىچىدىكى يەتتە تۈرلۈك كۆرسەتكۈچىنىڭ خەلقئارا ئېلغار سەۋىيىگە ۋە دۆلەت ئۆلچىمىگە يەتكەنلىكى ئىسپاتلاندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ بۇ يىل 10-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايون بويىچە 130 مىڭ سەر ئالتۇن ئىككى ئاي بۇرۇن % 17 ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى.

زوربېگۆل ئابلا

△ يېگىسار ناھىيىسى قىشلىق توقۇ يانتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، 11-ئاينىڭ 30-كۈنىگىچە 50 مىڭ مو يەرگە توقۇ يانتۇزدى.

ۋاھاپ ناسىر

△ نىلقا ناھىيىسى قىشلىق ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى پائال قانات يايدۇرۇپ، 11-ئاينىڭ 15-كۈنىگە قەدەر 90 كىلومېتردىن ئارتۇق ئۆستەڭنىڭ لاي-لاتقىلىرىنى تازىلىدى. سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىھەلىرىدىن 107 نى رېمونت قىلىپ، يېڭىدىن 19 چوشۇرۇگە ياسىدى.

نەبجان ئەخمەت

△ خوتەن ناھىيە بوزاق يېزىلىق مال دوختۇرلۇق پونكتى 11-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 71 مىڭ 260 تۈياق چارۋا مالغا ۋاكسىنا سالدى، 17 مىڭ 126 تۈياق چارۋامالنى قۇرتسىزلاندۇرۇپ، 1729 تۈياق چارۋامالنى ۋاننىلىدى. بۇنىڭ بىلەن چارۋامالارنىڭ كېسەللىك بىلەن يۇقۇملىنىش، ئۆلۈش نىسبىتى ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىللىدىكىدىن % 7.2 تۆۋەنلىدى.

سىدىقۇللا ئەخمەت

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئىگەرچى بازىرى يېقىندا يېڭىن ئېچىپ، قىشلىق ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىدا نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان يېتە كەنتىنى 600 يۇمەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى.

تۇرغۇن تۇرسۇن

△ خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزا جاي كەنت پاتاق مەھەللىسىدىكى 27 ئائىلىلىك دېھقان 11-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر دۆلەتكە 9076 كىلوگرام پاختا سېتىپ بېرىپ، 36 مىڭ 146 يۇمەن كىرىم قىلدى. بۇ، ھەر بىر ئائىلىگە 1338 يۇمەندىن، كىشى بېشىغا 247.5 يۇمەندىن توغرا كەلدى.

سىدىقۇللا ئەخمەت

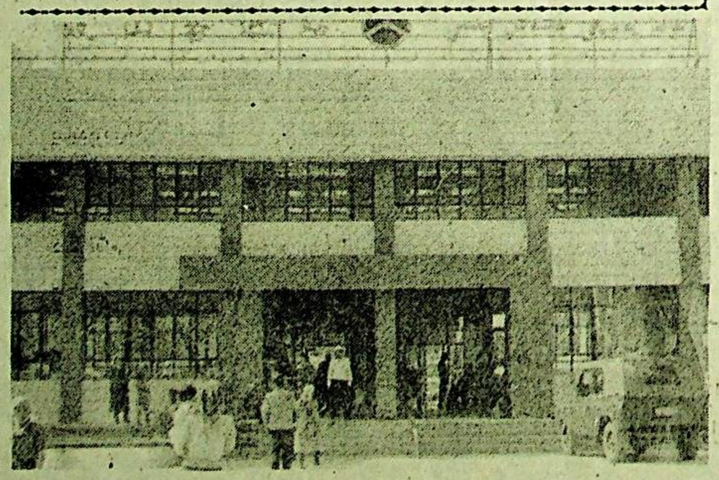

ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىقى چېچەكلەپ مېۋە بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئوسمان** خەۋەر قىلدۇ: خوشۇت ناھىيىسىدىكى ئارمىيە-خەلق 36 يىلدىن بۇيان تەقدىرداش، قەلبداش ۋە ھەمنەپەس بولۇپ، ئارمىيە - خەلق دوستلۇقىنىڭ خۇشپۇراق گۈللىرىنى ئېچىلدۇردى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيىنىڭ ئۇششاقتال پېزىسى تەۋەلىكىدىكى نەچچە مىڭ مو يەر ۋە يايلاقنى ناھىيىدە تۇرۇشلۇق قىسملارنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئاجرىتىپ بەردى ھەمدە قىسملارنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن، پېزىغا قاراشلىق 4-مەھەللە ئاھالىلىرىنى ئوگۇشلۇق كۆچۈردى. قىزىلتاغ يايلىقىدىكى نايغكىر پېزىسى تۆت قېتىم كۆچۈپ ئورۇن ئالماشتۇرۇپ، قىسم قۇرۇلۇشى ئۈچۈن قولايلىق يارىتىپ بەردى. ناھىيە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ھەربىي قىسملارغا 149 مىڭ مويەر ئاجرىتىپ بەردى ھەم جەڭچىلەرنى 3500 تونىنا كۆكتات، مېۋە - چېۋە، 2500 تونىنا ئورگانىك ئوغۇت، 250 مىڭ كىلوگرام گۆش ۋە كۆپ مقدارداىكى ئۆي قۇشلىرى ھەم توخۇم مەسئۇلاتلىرى بىلەن تەمىنلىدى. قىسملار ھەربىي مەشق قىلغان مەزگىللەردە 159 مىڭ يۇەن قىممەتلىدىكى ماددىي بۇيۇملار بىلەن 14 قېتىم ھال سوراش پائالىيىتى ئېلىپ باردى. 153 مىڭ يۇەن ئىئانە توپلاپ 300 دىن ئارتۇق ھەربىيلەر ئائىلەتاۋابئاتلىرىغا يارىدەم بەردى ھەمدە كەسىپ ئالماشتۇرغان، ھەربىي سەپتىن قايتقان 265 كىشىنى خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇردى.

ناھىيىدە تۇرۇشلۇق ھەربىي قىسملارمۇ يەرلىككە ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق يارىدەم بەردى. ئۇلار 1 مىليون 800 مىڭ يۇەن مەبلەغ چىقىرىپ، 16 مىليون كۇب مېتر توپا - تاش يۆتكەپ «1-ئاۋغۇست» سۇ ئامبىرىنى قۇرۇپ، يەرلىكنىڭ سۇ قېينىچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى ھەمدە 6700 ماشىنا (قېتىم)، 200 مىڭ ئەمگەك كۈنى سەرپ قىلىپ ئۇششاقتال پېزىسىنىڭ 24 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى «ئىتتىپاق ئۆستىكى» قۇرۇلۇشىغا ياردەم بەردى. 3 مىليون يۇەن قىممەتلىدىكى توك سىمى لىنىيىسى ۋە 10 مىليون يۇەن قىممەتلىدىكى ئالاقىلىشىش لىنىيىسى قاتارلىق ئاساسىي مۇئەسسەسىلەرنى يەرلىكنىڭ ئىشلىتىپ تۇرۇشى ئۈچۈن ھەقسىز ئۆتۈنۈپ بەردى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ناھىيە ۋە ھەربىي قىسىم ئالاقىنى تېخىمۇ قويۇقلاشتۇرۇپ، قىسم قۇرۇلۇشى ۋە يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى مەركەز قىلغان ھالدا، ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىشىپ مەنپەئەت بەرپا قىلىش، مەدەنىيەتلىك ئورۇن، ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇن بەرپا قىلىش قاتارلىق پائالىيەتلەرنى پائال قانات يايدۇردى. چوڭ- چوڭ ئىشلارنى ئۆزئارا خەۋەرلەندۇرۇش، تەجرىبە ئالماشتۇرۇشنى يولغا قويدى. يەر، سۇ بايلىقىنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش، ئاپەتتىن قوتقۇزۇش، سەھىيە، مائارىپ ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، تېخنىكا ۋە ئىختىساسلىق خادىملار جەھەتتە ھەمكارلىشىپ، ئۆزئارا يارەم بېرىش مېخانىزمىنى شەكىللەندۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈزقارىچوڭقۇر ئاسرىغاندەك ئاسراش، ئىككى ئايرىلالماسلىق ئىدىيىسى ئارمىيە - خەلق قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدى. ناھىيە پېزا ئىگىلىكىدىن ئۈدا 18 يىل مول ھوسۇل ئېلىپ، خەلقنىڭ تۇرمۇشى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. قىسمنىڭ زامانىۋىلىشىش، مۇنتىزىملىشىش قۇرۇلۇشىدىمۇ كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلدى. 1987-يىلى باينغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار بولغان بۇ ناھىيە 1994-يىلى مەملىكەت بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ناھىيە»، 1995-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «قوش ھىمايە قىلىش،تىكى ئىلغار ناھىيە» بولۇپ تەقدىرلەندى. قىسملارمۇ خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى،باش سىياسىي بۆ،دۆلەت مۇداپىئە پەن-تېخنىكا كومىتېتى ۋە شىنجاڭ ھەربىي رايون، ئوبلاست تەرىپىدىن 14 قېتىم «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىپ،خەلقنى سۆيۈشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

ھەربىي ۋە خەلق بىلەن بىلەن سۆيەك بېتەن

باي ناھىيىسى «3-بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ياخشى ئىشلەمكە

«2-بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشتا يۇقىرىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن باي ناھىيىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، «3-بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتماقتا.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ئەسلىدىكى قانۇن ساۋاتلىرىنى

ئاقسۇ شەھەرلىك 10-باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى - ئوقۇغۇچىلىرى بېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پائال ھەرىكەتكە كېلىپ مەكتەپ قورۇسىغا 3000 تۇپتىن ئارتۇق كۆچەت تىكىپ مەكتەپ قورۇسىنى كۆكەرتىپ، ياخشى ئوقۇش مۇھىتى يارىتىۋاتىدۇ.

سۈرەتتە: ئوقۇنقۇچى - ئوقۇغۇچىلار كۆچەت تىكىش ئۈچۈن ئورەك كولىماقتا.

مۇختار ئابدۇقادىر فوتوسى

ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۈرۇپپىسىنى تەرتىپكە سېلىپ ۋە خادىملارنى تولۇقلاپ، ناھىيە، پېزا ، كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش رەھبەرلىك تورىنى شەكىللەندۇردى.

بۇنىڭ بىلەن پېزىلىق، بازارلىق پارتكوملار سىياسىي قانۇن تارماقلىرى بىلەن بىرلىكتە خىزمەتلەرنى ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، قانۇن-نىزاملارنى ئۆگىنىش دولقۇنىنى قوزغىدى، ناھىيە، پېزا رەھبەرلىرى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاشنىڭ مۇھىم كاپالىتى، دەپ قاراپ قانۇن - نىزاملارنى تەشۋىق قىلىشنى چىڭ تۇتتى. جايلاردىكى قانۇن مۇلازىملىق ئورۇنلىرى تەشۋىقات، مۇلازىملىق خىزمىتىنى كۈچەيتتى.

ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى، كەڭ ئاممىنىڭ ماسلىشىشى ئارقىسىدا، تۇرلۇك خىزمەتلەر تېخىمۇ ئىلگىرى سۈرۈلدى، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ قانۇننى ئۆگىنىش، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئاڭلىقلىقى ئۆسۈپ، جەمئىيەت تەرتىپى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى.

ھەسەن ئابدۇۋۇھلى

ئۇزۇلمەس كۆيلەر

مېھمانجان روزى

سېنتەبرنىڭ باشلىرى ئاقسۇ ۋادىسى مەمۇرچىلىققا تولغان پەيتە مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى ۋە ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە بىرلىشىپ 7-قېتىملىق مۇكاپاتلىق ناخشا ئىجادىيەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

نومۇرلارنىڭ ئۇنىڭغۇ لېنتىسىنى ئاڭلاش، نوتا-تېكىستلىرىنى كۆرۈش، سېلىشتۇرۇش، نالاش خىزمىتى ۋىلايەتلىك ناخشا - ئۇسۇل ئوپېرا ئۆمكىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغاندى.

بۇ پائالىيەتتە ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ناخشا- ئۇسۇل ئوپېرا ئۆمكى ئاساس قىلىنغان ھالدا ۋىلايەتكە قاراشلىق سەككىز ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمەكلىرىنىڭ نومۇرلىرىمۇ تالالاپ قاتناشتۇرۇلدى.

دۆلەتلىك 1-دەرىجىلىك ئارتىس ئۇنۇانىغا ئىگە بولدى. ئەڭ مۇھىمى بىزنىڭ خىزمەتلىرىمىزنى ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە قىزغىن قوللايدۇ. شۇڭا بىز ئۆز - ئۆزىمىزنى راۋاجلاندۇرۇشتەك يۈكسەك غايە بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت يارىتىش يولىدا توختىماي ئىزدىنىۋاتىمىز.

ئەخمەتجان ئىمىن ئۆز ئۆمكىدىن پەخرلەنسىمۇ لېكىن ئۇنى ماختاپ كۆككە كۆتۈرۈشنى خالىمىدى. ئەمما مەن قەلبىمنى چوڭقۇر ھاياجانغا سالغان، ھارارەتلىك قوچقىدىن كۆچلۈك سېھرىي كۈچكە ئىگە ئۇزۇلمەس كۆيلەر جاراڭلاپ تۇرىۋىدىغان يۇمەدەنىيەت سەنئىتى بۆشۈكىنى ئېلىلا چۈشىنىپ كۆچەيتىشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. بىز ئۇچ ئايدىن بۇيان ئۆمكىمىزدىكى بارلىق ئىجادىيەتچىلەر، ناخشىچىلار ۋە سازەندىلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، ياخشى نومۇرلارنى ئىجاد قىلىشقا تەشكىللىدۇق.

بۇ ئۆمەكنىڭ ئىشخانىلىرى ۋە رېپېتىتسىيە زالى چىرايلىق زىننەتلەنگەن بولۇپ، كىشىگە ئازادلىك، راھەت بېغىشلاشتىن سىرت، ئەڭ مۇھىمى كۆچلۈك سەنئەت پۇرىقىنى نامايان قىلىپ تۇراتتى. ئارتىسلار، ئىجادكارلار جۇشقۇن ھەم ئىنتىزامچان بولۇپ ئۇلاردىن كۆچلۈك كەسىپچانلىق چىقىپ تۇراتتى.

بۇ ئۆمەكنىڭ بىزدە قالدۇرغان ئەڭ چوڭ تەسىرى رەھبەرلىك بىلەن ئامما جاپادىمۇ - راھەتتىمۇ بىللە ئۆتكەنلىكىمىز بولدى. ئۆمەكنىڭ ئىجادىيەت ئىشلىرىنى ئۆزىمىز ئۈستىگە ئالغاندىن كېيىن،

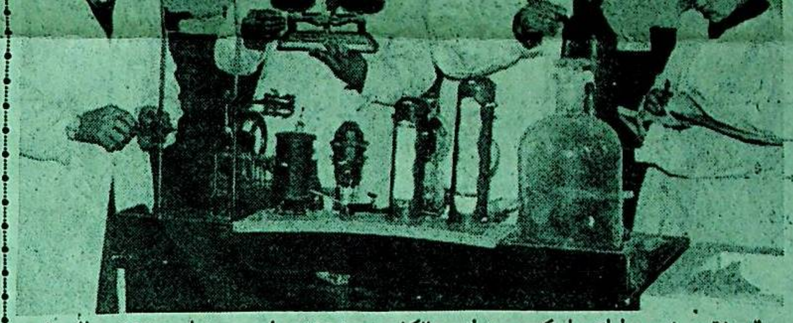

قەشقەر شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 1994-يىلدىن بۇيان، 626 مىڭ يۇەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، شەھەرگە قاراشلىق ھەرقايسى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەجرىبە ئۇستكۇنە-سايمانلىرىنى تولۇقلاپ ببرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئېلىپ بېرىلغان ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەجرىبىخانىلىرىنى باھالاش پائالىيىتىدە لايىقەتلىك ئورۇن بولدى.

سۈرەتتە: مۇناسىۋەتلىك خادىملار يېڭىدىن سېتىۋېلىنغان ئۈسكۈنىلەرنى قۇراشتۇرماقتا.

ئابدۇللا ئابدۇرېشت، ئادىلجان ئابدۇقادىر فوتوسى

مايتاغ نېفىت-خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى قىش بەسللىك بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى كۈچەيتتى

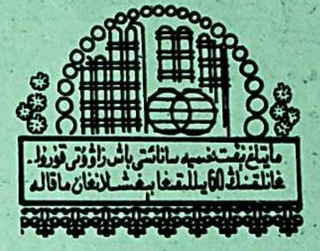

ناسرجان مۇھەممەت خەۋىر قىلىدۇ: مايتاغ نېفت-خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى قۇرۇلمىلارنىڭ نورمال ئىشلەپچىقىرىشغا پايدىسىز بولغان ئامىللارنى توغرىلاپ، بۇ يىللىق ئىشلەپچىقىرىش نىشانىنى تولۇق ئورۇندىتىش تۈچۈن، بارلىق چارە-تەدبىرلەرنى ئىشقا سېلىپ، قىش پەسلىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بىخەتەر ئېلىپ بېرىلىشىغا پۈختا ئاساس سالدى.

باش زاۋۇت بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش كومىتېتى زاۋۇت باشلىقى مەسئۇلۇقىدىكى «100 كۈن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش»قا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، باش زاۋۇت بويىچە «100 كۈن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش» پائالىيىتىنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇردى. بۈلۈم، باشقارما دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلاردىن بىخەتەرلىك بىلىملىرى ھەققىدە ئىمتىھان ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىلىرىدا كۆرۈلگەن كاشىلىلارنى تەھلىل قىلىش ۋە ئۇنى بىر تەرەپ قىلىش ئۇقتىدارىنى ئۈستۈردى. باش زاۋۇت قارىمىقىدىكى شۆبە زاۋۇت ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرى باش زاۋۇتنىڭ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش پائالىيىتىگە ئاكتىپ ماسلىشىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى بىخەتەرلىك بىلىملىرى بويىچە ئومۇمىيۈزلۈك تەربىيىگە ئىگە قىلدى، ئۈرۈلمىلىرىدىكى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىلىرىنى تەكشۈرۈپ، قۇرۇلما - ئۈسكۈنىلەردە يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان يوشۇرۇن ئاۋارىيىلەرنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، بايقالغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا تۈزەتتى. ھەرقايسى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىلىرىنىڭ بىخەتەرلىكىگە مەسئۇل رەھبىرىي كادىرلارنى يەكلىگەن 24 سائەت دىجورنىلىق قىلىش تۈزۈمىنى ئورناتتى. تەكشۈرۈپ رېمونت ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىلىرى نورمال ئىشلىمەكتە.

ئىمامھاجى قاتارلىق بىر قىسىم ئالدىن بېيىغان كىشىلەر ئاتۇش شەھرىنىڭ مەدەنىيەت - تەتەربىيە ئىشلىرىغا ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بەردى

كۆپ يىللاردىن بۇيان ئاتۇش شەھرىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا ياردەم بېرىپ كېلىۋاتقان ئىمامھاجى، تالىپ ھاجى قاتارلىق بىر قىسىم ئالدىن بېيىغان كىشىلەر يېقىندا يەنە ئاتۇشنىڭ مەدەنىيەت-تەتەربىيە ئىشلىرىغا ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بەردى.

ئاتۇش شەھرىگە قاراشلىق ئازاق يېزا تۆۋەن ئىشتاچى كەنتىدە ئولتۇرۇشلۇق ئىمامھاجى بۇ يىل كۆزدە شەھەر بويىچە ماتاربىپ تارماقلىرىدىن تەشكىللەنگەن پۈتبول كوماندىسىنىڭ مەشق جەريانىدىكى تامان ۋە كىيىم-كېچەك خراجىتىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغاندىن سىرت يەنە يېقىندا قىزىلسۇ ئوبلاستى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «بۇركۇت ئۆۋىسى لوگىسى» پۈتبول مۇسابىقىسىگە 10 مىڭ يۇەن ياردەم قىلدى. بۇ يېزىنىڭ تۆۋەن ئىشتاچى كەنتىدىن تالىپ ھاجى، بۆكەن كەنتىدىن تۇرسۇن ياقۇپ، ئۇستۇن ئاتۇش يېزىسى ئېكساق كەنتىدىن دىلشات ھىببۇللا، سۇنتاغ يېزا يېقۇاغ كەنتىدىن تۇردى ھاجى، ئاغۇ يېزا لەنگەر كەنتىدىن ئەخمەت زەيدىن ھاجى قاتارلىق كىشىلەرمۇ ئاتۇش شەھرى قۇرۇلغانلىقىنىڭ ئون يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن مىللىيچە چېلىشىش، ۋالىبول مۇسابىقىلىرىگە 23 مىڭ يۇەن ياردەم قىلدى.

ئالىيە ئاتاۋۇللا

شەپەقتىلىك قوللار

ئىلىدىكى بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك بانكىسى قانۇن بويىچە بانكا باشقۇرۇپ، خىزمەتلەرنىڭ ئوگۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى

ئىختىيارى مۇخبىرىمىز **مۇختەر نۇرھاشىم** خەۋەر قىلدۇ: ئىلىدىكى بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئىككى يىلدىن بۇيان بانكىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار قانۇن - بەلگىلىمىلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ نادىر ئەسەرلەرنى ئىجاد قىلىش پۈرسىتى يارىتىپ بېرىپتۇ، شۇڭا بۇ ئۆمەك تەبىيارلىغان «دولان ۋادىسىدا توي»، «قىز قەلبى»، «چوكانتال پەسلى»، «مەشرەپ ساداسى»، «گۈلنى كۆرۈڭ»، «سىرلىق تۇمان»، «دېھقان شادلىقى»، «مۇشاۋىرەك مەشرىپى»، «ئاقسۇ گۈزۈچى ياخشى»، «ئاقسۇ كېچىسى» قاتارلىق مۇنەۋۋەر ناخشا- ئۇسسۇللار ئاپتونوم رايونىمىز، ئىچكىرى ئۆلكىلەر ۋە چەت ئەللەردە ئويناپلىز ياخشى باھاغا ئېرىشىپتۇ. ئېسىمدە قېلىشچە، 1981-يىلدىن كېيىن بۇ ئۆمەكنىڭ دراما ئىجادىيىتى تېز يۇكسىلىپ شىنجاڭدا كۇچلۇك تەسىر قوزغىغان، ئۇلار ئىجاد قىلغان «قىساس»، «تىيانشان ئوغلى»، «مولجەرتاغ بورانلىرى»، «ئاجايىپ توي»، «كىم ئەيىبلىك»، «ئالدانغان ئەقىدە»، «قەسەمەت كۆۋرۈكىدە» قاتارلىق دراما، ئوپېرالار ھېلىھەم تاماشىبىنلار ياقتۇرۇپ «قەرز پۇل تارقىتىش ئومۇمىي پرىنسىپى» قاتارلىق قانۇن - بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىللە، ئۆز تەۋەسىدىكى 30 بانكا تىجارەت پونكتىنى ۋە شۆبە ئىش بېجىرىش ئورۇنلىرىدىمۇ بۇ پائالىيەتنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ئاساسىي قاتلام تىجارەت پونكتلىرىنىڭ قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئاڭلىلىقىنى ئۆستۈردى.

بۇ بانكا ئۆز تەۋەسىدىكى ئاساسىي قاتلام ئايپاراتلىرىغا تۇرلۇك خىزمەتلەرنى قانۇن بويىچە بېجىرىش ھەققىدە مەخسۇس ھۆججەت چۈشۈردى ھەمدە «بوغالتىرىيە بويىچە ئۆلچەمگە يېتىش ئەھۋالىنى سىناپ تەكشۈرۈش چارىسى»، «قەرز پۇل تارقىتىش بويىچە سىناپ تەكشۈرۈپ مۇكاپاتلاش-جازالاش چارىسى» قاتارلىق قوشۇمچە چارە- بەلگىلىمىلەرنى يولغا قويۇپ، تۇرلۇك كەسىپى پائالىيەتلەرنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلەرگە ئۇيغۇن بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، دائىملىق خىزمەتلەرگە بىرلەشتۈرۈپ، پۈل مۇئامىلىگە دائىر قانۇن- بەلگىلىمىلەرنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى داۋاملىق تەكشۈرۈپ تۇردى. قانۇن- بەلگىلىمىلەرنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى ھەر بىر ئىشچى-خىزمەتچىنىڭ ئىش ھەققى ۋە مۇكاپاتى بىلەن باغلاپ، ئۇلارنىڭ قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئاڭلىلىقىنى ئۆستۈردى. نەتىجىدە بانكا بويىچە ھەممە كىشى ئۆز ئالدىغا قانۇن ئوگىنىدىغان، قانۇننى تەكتلەيدىغان، قانۇن بويىچە ئىش قىلىدىغان كەيپىيات شەكىللەندى.

جياڭ زېمىن، لى پېڭلار دۆلەت پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن تۈرلەرنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18 - دېكابىر تېلېگراممىسى. باش شۇجى جياڭ زېمىن، زۇڭلى لى پېڭ ۋە خوجىنتاۋ بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا 1996 - يىللىق دۆلەت پەن- تېخنىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن تۈرلەرنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشتى.

ۋەكىللەرنىڭ قىزغىن ئالقىش سادالىرى ئىچىدە جياڭ زېمىن 1996 - يىللىق دۆلەت پەن - تېخنىكا كەشپىيات مۇكاپاتىغا، دۆلەت پەن - تېخنىكا تەرەققىيات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن تۈرلەرنىڭ ۋەكىللىرىنى قىزغىن تەبرىكلىدى ھەمدە ئۇلار ئارقىلىق ھەرقايسى سەپلەردىكى پەن - تېخنىكا خادىملىرىدىن سەمىمىي ھال سورىدى.

دۆلەت پەن - تېخنىكا كەشپىيات مۇكاپاتى، دۆلەت پەن - تېخنىكا تەرەققىيات مۇكاپاتى گوۋۇيۈەن تەسىس قىلغان ئەڭ ئالىي شەرەپكە ئىگە دۆلەت دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا مۇكاپاتى.

لى رۇيخۇەن دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلارنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - دېكابىر تېلېگراممىسى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن جۇڭنەنخەيدە جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى، جۇڭگو دېموكراتلار ئىتتىپاقى، جۇڭگو دېموكراتىيە ئاساسىدا دۆلەت قۇرۇش جەمئىيىتى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ بىر قىسىم رەھبەرلىرى بىلەن سەممىي كۆرۈشتى ھەمدە ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىغا ۋەكالىتەن فېي شياۋتۇڭ، سۈن چىمىڭ، چېەن ۋېيچاڭ، تەن جياجىڭلارنىڭ پارتىيە - گۇرۇھلار مەركىزىي كومىتېتلىرىنىڭ پەخرىي رەئىسلىكىگە تەينىلەنگەنلىكىنى تەبرىكلىدى؛ خې لۇلى، دېڭ شىسۈن، چىڭ سۈېيلارنىڭ جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى، جۇڭگو دېموكراتلار ئىتتىپاقى، جۇڭگو دېموكراتىيە ئاساسىدا دۆلەت قۇرۇش جەمئىيىتى مەركىزىي كومىتېتلىرىنىڭ رەئىسلىكىگە تەينىلەنگەنلىكىنى تەبرىكلىدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى يېڭىلار بىلەن كونىلارنىڭ ئالمىشىشىغا ئوچ پارتىيە- گۇرۇھنىڭ ئۆز ئىچىدىكى ئىنكاسى ناھايىتى ياخشى، پارتىيە، گۇرۇھلارنىڭ ئىنكاسىمۇ ناھايىتى ياخشى، جەمئىيەتنىڭ ئىنكاسىمۇ ناھايىتى ياخشى. بۇ ئوچ پارتىيە - گۇرۇھنىڭ كۈندىلىك خىزمىتىنىڭ پۈختا ئاساسقا ئىگە ئىكەنلىكىنى، دېموكراتىك پارتىيە- گۇرۇھلاردىكى پىشقەدەم يولداشلارنىڭ ئىنتايىن يۇقىرى سىياسىي ئاڭغا ئىگە ئىكەنلىكىنى ۋە ئىنتايىن يۇقىرى رەھبەرلىك سەۋىيىسىگە ئىگە ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

لى رۇيخۇەن مۇنداق دېدى: يېڭىدىن سايلانغان يولداشلارنىڭ دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلارنىڭ جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى كۆپ پارتىيە ھەمكارلىشىشنىڭ مۇستەھكەملەش ھەم راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن تۆھپە قوشىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

كۆچەيتىپ، جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى كۆپ پارتىيە ھەمكارلىشىش ۋە سىياسىي جەھەتتە كېڭىشىش تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇشقا، جۇڭگونىڭ گۈللىنىشى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىككە كېلىشىگە تېخىمۇ چوڭ تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

جۇڭگو دېموكراتلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ پەخرىي رەئىسلىرى فېي شياۋتۇڭ، چېەن ۋېيچاڭ، جۇڭگو دېموكراتىيە ئاساسىدا دۆلەت قۇرۇش جەمئىيىتى مەركىزىي مەسئۇلىيەتلىك ئەزالىرى چېن لىنىزىڭ، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى، بولۇپمۇ دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى يېتەكچى قىلىپ، توغرا يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇپ، ئىدىيىسىنى يەنمۇ ئازاد قىلىپ، دەۋرىنىڭ تەلىپىگە ماس كەلمەيدىغان كونا كۆز قاراشلارنىڭ ئاسارىتىنى باتۇرلۇق بىلەن بۆزۈپ تاشلاپ، خاتا ئىدىيىلەرنىڭ توسالغۇلۇرىنى تۆگىتىپ، يېڭى

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى بىلەن تەشۋىقات بۆلۈمى بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، خېنەن ئۆلكىسى ۋېيخۇي شەھەرلىك پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قوشۇمچە تاماجۇاڭ يېزىلىق پارتكومىنىڭ شۇجىسى يولداش ۋۇجىنيۈدىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

● ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەشۋىقات بۆلۈمى «كۆزنەك ساھە» لەردىكى مەدەنىيەتلىك ياشلار بىلەن سۆھبەت ئۇتكۈزدى

● دۆلەت ئىقتىساد - سودا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى چېن چىڭتەي دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ئاچقۇچلۇق مەزگىلگە كىردى، دېدى

● ئۆيغۇرچە - قازاقچە قىسمىنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ستراتېگىيىسى توغرىسىدىكى ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى بېيجىڭدا ئۇتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

خوجىنتاۋ نەزەرىيىنى ئۆگىنىش، تەتقىق قىلىش ۋە تەشۋىق قىلىشنى تېخىمۇ ئاكتىپلىق، تېخىمۇ كۈچلۈك هالدا چىڭ تۇتۇشنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - دېكابىر تېلېگراممىسى. دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى مۇھاكىمە قىلىش بويىچە مەملىكەتلىك 3 - قېتىملىق يىغىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن بېيجىڭدا ئېچىلدى.

مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لىيۇخۇاچىڭ يىغىنغا قاتناشتى. خوجىنتاۋ يىغىنداۋ مۇھىم سۆز قىلدى.

خوجىنتاۋ تەكتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېڭى ۋەزىيەت، يېڭى ۋەزىپە ئالدىدا ھەر دەرىجىلىك پارتكومىلار پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسى، ئاساسىي لۇشىيەنى ۋە ئاساسىي ۋاقىجىنىدا تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشنىڭ ئىنتايىن مۇھىملىقىنى يەنمۇ تونۇپ، تېخىمۇ يۇقىرى ئاڭلىقلىق، تېخىمۇ ئۇنۇملۇك تەدبىر، تېخىمۇ كۈچلۈك خىزمەت سالمىقى بىلەن دېڭ شياۋپىڭنىڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى بىلەن پۈتۈن پارتىيىنى قوراللاندۇرۇشتا خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرگە ئېرىشتۈق، تەرەققىيات ئىنتايىن ياخشى بولدى، كۆپلىگەن يېڭى ئالاھىدىلىكلەر مەيدانغا كەلدى. ئۇنىڭ ئاساسلىق ئىپادىسى: (1) دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى مەركىزىي مەزمۇن قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ماركسزمنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش؛ (2) رەھبىرى كادىرلارنى ئالدى بىلەن يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلارنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، پۈتۈن پارتىيىنىڭ نەزەرىيە ئۆگىنىشى ئىلگىرى سۈرۈلدى؛ (3) نەزەرىيە ئۆگىنىشىنى كۆچەيتىش رېئال مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىپ ھەل قىلىش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە

مەملىكەت بويىچە مەنۇي ئەخلەتلەرنى تازىلاش، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىغا زەربە بېرىش بويىچە قىش پەسىللىك مەركەزلىك ھەرىكەت قانات يايدۇرۇلدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، مەركىزىي كومىتېت سىياسىي قانۇن كومىتېتى، مەملىكەتلىك مەنۇي ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمىتى گۇرۇپپىسى، ج خ مىنىستىرلىكى، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى، رادىئو- كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى، ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى بىرلىكتە مەنۇي ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمىتى بويىچە 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك تېلېۋىزىيە- تېلېفون يىغىنى ئاچتى، يىغىندا 1996 - يىللىق قىشلىق مەنۇي ئەخلەتلەرنى تازىلاش، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىغا زەربە بېرىش بويىچە مەركەزلىك ھەرىكەتنى ئورۇنلاشتۇردى.

يىغىندا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: بۇ قېتىمقى مەركەزلىك ھەرىكەتنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى كىتاب، گېزىت -ژۇرنال، ئۇن- سىن بۇيۇملىرى ھەم ئېلېكترونلۇق نەشر بۇيۇملىرى ساھەسىدىكى مەنۇي ئەخلەتلەرنى ئىشلەش - سېتىش، قانۇنسىز نەشر قىلىش ھەرىكىتىگە داۋاملىق زەربە بېرىش، قانۇنسىز نەشر قىلىش بىلەن شۇغۇللانغان جىنايەتچىلەر شايكىلىرىنى، ئوغرىلىقچە نەشر قىلىش ئۇۋىلىرىنى، لازىم

نۇرلۇق پلاستىنكىلارنى ئىشلەيدىغان «قارايىپ»نى پاش قىلىش، كىتاب- ژۇرنال توپ تارقىتىش بازارلىرى ۋە ئۇن - سىن بۇيۇملىرى بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىپ، كىتاب نومۇرى، ژۇرنال نومۇرى، نەشر نومۇرىنى سانقان ئورۇنلارنى بىر تەرەپ قىلىپ، نەشر قىلىش، بېسىش، توپ تارقىتىش، سېتىش ۋە ئىمپورت قىلىش ھالقىلىرىنىڭ تەرتىپىنى تېخىمۇ قېلىپلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى، مەملىكەتلىك مەنۇي ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمەت گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى لىيۇجۇگدي يىغىندا مۇنداق دېدى: بۇ يىل قىشلىق مەركەزلىك ھەرىكەت پارتىيە 14 -

تبخمۇ ئۇنۇملۇك تەدبىر، تبخمۇ كۆچلۈك خىزمەت سالمىقى بىلەن دېڭ شياۋېڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنى ئۆگىنىش، تەنقىد قىلىش ۋە تەشۋىق قىلىشنى چىڭ تۇتۇشى لازىم.

خوجىنتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيە 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، دېڭ

قىلىپ ھەل قىلىش بىلەن بىرلەشتۈرۈ-لۈپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى؛ (4) نەزەريىنى ئۆگىنىش، تەنقىد قىلىش ۋە تەشۋىق قىلىش ئورگانىك بىرلەشتۈرۈ-لۈپ، نەزەريىنىڭ غايەت زور كۈچى تولۇق جارى قىلدۇرۇلدى؛ (5) پارتىيىنىڭ

بۇزۇپ تاشلاپ، خاتا ئىدىيىلەرنىڭ توسالغۇلىرىنى تۈگىتىپ، يېڭى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ پەن تەتقىقات ساھەسىنى پائال كېڭەيتىپ، نەزەريە تەتقىقاتى خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئۆگىنىش ۋە تەشۋىقاتنى تېخىمۇ ياخشى يۈكسەلدۈرۈشكە ئىلھاملاندۇرۇش لازىم.

جىجياڭ ئۆلكىسى سەنمىن ناھىيىسى خەيۈ بازىرىدىكى بالىلار باغچىسىنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى بالىلارنى ئەخلاقلىق پەزىلەتلىك قىلىپ تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەردى.

سۈرەتتە: ئۇلار چوڭلار سىنىپىدىكى بالىلارنى بازار ئەتراپىغا ئويناتقىلى ئەپچىققاندا چېچىلىپ قالغان يېمەكلىكلەرنى تېرىۋېلىپ، بالىلارغا يېمەكلىكنى قەدىرلەش تەربىيىسى بەرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىشنى «قانۇنلاشتۇرۇش»تىن ھوشيار بولايلى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - دېكابىر تېلېگراممىسى. يېقىندىن بۇيان ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشنى چىڭ تۇتۇپ كېلىۋاتىدۇ، بىراق «دېھقانلار گېزىتى»- نىڭ ئاشكارىلىشىغا قارىغاندا، ئايرىم رايونلار ۋە ئورۇنلار خىلمۇخىل ۋاستە-لەرنى قوللىنىپ، نامۇۋاپىق سېلىقلارنى «قانۇنلاشتۇرۇپ»، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يەنمۇ ئېغىرلاشتۇرۇۋەتكەن. بۇنىڭ ئاساسلىق ئىپادىسى: بىرىنچىدىن، دېھقانلار كىرىمىنى سۈنئىي كۆپەيتىپ، قالدۇرۇق ئاساسىي سانىنى ئاشۇرۇش. دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمىنى ھېسابلىغاندا كىرىم ئاساسىي سانىنى تۆۋلۈك يوللار بىلەن كۆپەيتىپ، ئاندىن 5 % نىسبەت بويىچە بىر تۇتاش ئىشلىتىلىدىغان قالدۇرۇق قالدۇرۇش ئارقىلىق دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى

ئېغىرلاشتۇرۇۋەتكەن؛ ئىككىنچىدىن، مەمۇرىي ھوقۇق ياكى قانۇنلۇق تەرتىپنى پايدىلىنىپ ئادەتتىكىدىن تاشقىرى مەبلەغ توپلاشنى «قانۇنلاشتۇرۇش». بىر قىسىم ئورۇنلار مەكتەپ سېلىش، يول ياساش ئۈچۈن مەبلەغ توپلىغاندا تەشۋىقات خىزمىتى ئىشلەش، كەنت ئاھالىلىرى يىغىنى ئېچىش، يېزىلىق خەلق قۇرۇلتىيىغا ماقۇللىتىش قاتارلىق يوللار بىلەن دېھقانلارنىڭ ئادەتتىكىدىن تاشقىرى سېلىقىنى ئورۇندىمىسا بولمايدىغان ۋەزىپىگە ئايلاندۇرۇۋالغان؛ ئۈچىنچىدىن، يۇقىرىنىڭ سىياسىتىدىن ياكى ئىيولىيورۇقىنىڭ روھىدىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنىڭ ئادەتتىكىدىن تاشقىرى سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىش. يۇقىرىنىڭ پىلانلىق تۇغۇتنا، ماتېرىيال ئۆلچەمگە يېتىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ ياكى ھۆججەت چىقىرىش، يىغىن

ئېچىش ئارقىلىق، ئاساسىي قاتلام ئورۇنلاردىن ئۆلچەمگە يېتىشنى تەلەپ قىلىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتكەن، بۇ خىل شەكلى ئۆزگەرگەن ھالدىكى دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىش ئۇسۇلىنى دېھقانلار ھەققەتەن كۆتۈرەلمىدى. ئۇلار ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتتىن دېھقانلارنىڭ ئادەتتىكىدىن تاشقىرى سېلىقنى «قانۇنلاشتۇرۇش» مەسلىسىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، مەركەز ۋە ئۆلكىلەرنىڭ ئالاقىدار ھۆججەتلىرىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، شەكلى ئۆزگەرگەن سېلىقنى ئېغىرلىتىۋېتىش مەسلىسىنى ئەستايىدىل ئېنىقلاپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈ-شى، دېھقانلار سېلىقىنىڭ يەنە ئېغىرلىشىپ كېتىشىنى توسۇشنى تەلەپ قىلغان.

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسى»نى تەكشۈرۈپ تارقىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (1995) 91-نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىغا ئاساسەن، شوپۇرلارنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى يەنمۇ قېلىپلاشتۇرۇش، جەمئىيەتكە تېخىمۇ ياخشى مۇلازىملىق قىلىش، ئاممىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش مەكتەپلىرى (كۇرسلىرى)گە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسى» (تۆۋەندە قىسقارتىپ «ئىجازەتنامە» دەپ ئاتىلىدۇ)نى ئالماشتۇرۇپ تارقىتىشقا ئالاقىدار ئىشلارنى تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرىمىز:

1. «ئىجازەتنامە»نى ئالماشتۇرۇپ تارقىتىش دائىرىسى: ئۇمۇمەن «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ۋاقىتلىق ئىجازەتنامىسى» ئالغان ھەم قاتناش مىنىستىرلىكى بەلگىلىگەن تىجارەت باشلاش شەرتلىرى بويىچە شوپۇر تەربىيىلەش كەسپىنى باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ باھالاپ تەكشۈرۈشىنى قوبۇل قىلغان، قاتناش نازارىتى تەستەقلاپ توغرا تاپقان شوپۇر تەربىيىلەش ئورۇنلىرى.

2. بۇ قېتىمقى ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇشتا تەربىيىلەش ئورۇنلىرى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ماتورلۇق قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ۋاقىتلىق ئىجازەتنامىسى»نى، قاتناش نازارىتىنىڭ تەستىقى بويىچە يېگدىن كۆپەيتىلگەن تۆگتىتىش ئاپتوموبىلى، يېگدىن كۆپەيتىلگەن تەربىيىلەش تۈرلىرى، تەربىيىلەش قۇرۇلمىسىغا دائىر ھۆججەتلەرنى، باھا ئىدارىسى تەستىقلىغان ھەق ئېلىش ئىجازەتنامىسى (قوشۇمچە نۇسخىسى)نى، 1996-يىللىق تەربىيىلەش باشقۇرۇش ھەققى تاپشۇرۇش تالونىنىڭ كۆپەيتىلمىسىنى ۋە مۇشۇ يىللىق خىزمەت خۇلاسىسىنى ئېلىپ، ئۆزى تەۋە رايوندىكى ترانسپورت باشقۇرۇش باش پونكتى (باشقارما)غا تاپشۇرۇپ، ئىجازەتنامىنى ئالماشتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلىدۇ. ترانسپورت باشقۇرۇش باش پونكتى (باشقارما) تەكشۈرۈش ئارقىلىق شەرتكە ئۇيغۇن كېلىدۇدەپ قارىغان تەربىيىلەش ئورۇنلىرىنىڭ ئىجازەتنامىسىنى ۋە تەكشۈرۈشكە تاپشۇرۇلغان ھۆججەتلەرنى قاتناش نازارىتىنىڭ ترانسپورت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە ئېلىپ بېرىپ، بىر تۇتاش بېجىرىپ بېرىدۇ.

3. بۇ قېتىم ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇش ۋاقتى: 1996-يىل 12-ئاينىڭ 20-كۈنىدىن 1997-يىل 1-ئاينىڭ 30-كۈنگىچە بولىدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ «قاتناش ۋاستىلىرى شوپۇرلىرىنى تەربىيىلەش ئىجازەتنامىسىنى تەكشۈرۈپ تارقىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى» (شىنجاڭ قاتناش ترانسپورت (1996) 81-نومۇرلۇق ھۆججىتى)دىكى بەلگىلىمە بويىچە بەلگىلەنگەن ۋاقىت ئىچىدە ئىجازەتنامە ئالماشتۇرۇش رەسمىيىتىنى ئۆتىمگەنلەر ئۆزلۈكىدىن تىجارەتنى توختاتقان دەپ قارىلىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى
1996- يىل 12- ئاينىڭ 17- كۈنى

تاشيول تەرەققىياتىمىزغا نەزەر

كېرەم روزى

ئاپتوموبىل تەرەققىياتى بىلەن يول تەرەققىياتىنىڭ مۇناسىۋىتى ئىنتايىن زىچ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتوموبىل يولى كۆپەيدى، سۈپىتى ياخشىلاندى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، دۇنيا بويىچە تاشيوللارنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 20 مىليون كىلومېتردىن ئاشىدىكەن. بۇنىڭ ئىچىدە، ئامېرىكىدا 6 مىليون 400 مىڭ كىلومېتر، ھىندىستاندا 1 مىليون 400 مىڭ كىلومېتر، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىدا 1 مىليون 350 مىڭ كىلومېتر، ياپونىيەدە 1 مىليون 200 مىڭ كىلومېتر، فرانسىيەدە 820 مىڭ كىلومېتر يېتىدىكەن. دۆلىتىمىزنىڭ ئومۇمىي تاشيول مۇساپىسى 1990- يىلىنىڭ ئاخىرىدا 1 مىليون 20 مىڭ كىلومېتر يەتكەن. بۇنىڭ ئىچىدە يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيول 500 كىلومېتر، 1- ۋە 2-

دەرىجىلىك ئاپتوموبىل تاشيولى 2500 كىلومېتر، ئادەتتىكى ئاپتوموبىل تاشيولى 2800 كىلومېتر يەتكەن، دۆلىتىمىز 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە زور كۈچ سەرپ قىلىپ، ئاساسلىق شەھەرلەرنى، ئىقتىساد مەركەزلىرىنى، قاتناش تۈگۈنلىرىنى، چېگرا ئېغىزلىرىنى تۇتاشتۇردىغان 12 لىنىيىدە 25 مىڭ كىلومېتر يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول ۋە ئاپتوموبىل تاشيولى ياسىغان، شۇنداقلا ئۆلكە تاشيوللىرى ۋە يېزا، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى تاشيوللارنى ئۆزگەرتىپ ياسىغان.

1993-يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئومۇمىي تاشيول ئۇزۇنلۇقى 27 مىڭ 961 كىلومېتر يەتتى، بۇنىڭ ئىچىدە دۆلەت تاشيولى 8535 كىلومېتر، ئۆلكە تاشيولى 6719 كىلومېتر، مەخسۇس تاشيول 210 كىلومېتر، باشقا تاشيوللار 10 مىڭ 600 كىلومېتر.

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: Z / 0002 — CN 65
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

1996 - يىل
دېكابر
23
دۈشەنبە

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى （بۇ سان ئالتە بەت）

ئاپتونوم رايون بويىچە جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

يىغىندا 53 پارچە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە ۋە جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ كارخانا باشقۇرغان 29 ياخشى رەھبەر مۇكاپاتلاندى

يىغىندا ۋاڭ لېچۈەن مۇھىم سۆز قىلدى، يىغىنغا خەلچەم ئىسلام، خوجىخان ھاكىموف، يۈسۈپ ئەيسا، ئىبراھىم روزى، ۋاڭ گۇيجېن قاتارلىقلار قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، مېھرىگۈل تۇردى** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم سىياسەت تەتقىقات ئىشخانىسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد-سودا خىزمىتى كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلار بىرلىكتە چاقىرغان جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش مۇھاكىمە يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 19-كۈنىدىن 21-كۈنگىچە ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى. بۇ قېتىمقى يىغىندا يېڭى دەۋردە قانداق قىلغاندا جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش فاكتورىنىنى تېخىمۇ ياخشى ئىرچىللاشتۇرغىلى بولىدۇ، دېگەن تېمىدا ئەتراپلىق مۇھاكىمە ئېلىپ بېرىلدى، بىر تۈركۈم يۇقىرى سەۋىيىلىك ئىلمىي ماقالىلەر ئوقۇپ ئۆتۈلدى.

مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنىدىكى يىغىنىڭ پىيىلىش مۇراسىمىدا ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى چى چۈگچىن يىغىندا باھالاپ چىقىلغان 21 پارچە مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە ۋە 32 پارچە ياخشى ئىلمىي ماقالىنىڭ تىزىملىكىنى ئېلان قىلدى. *ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى مۇھەممەت ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ ئورۇنباسارى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد-سودا خىزمىتى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى خوجىخان ھاكىموف، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشمىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ئىبراھىم روزى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش-قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى ۋاڭ گۇيجېن قاتارلىق رەھبەرلەر يىغىنغا قاتناشتى ھەم مۇكاپاتلانغان ئىلمىي ماقالىلەرنىڭ ئاپتورلىرى ۋە جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ كارخانا باشقۇرغان رەھبەرلەرنىڭ ۋەكىللىرىگە مۇكاپات بۈيۈمى تارقىتىپ بەردى.*

يىغىندا ۋاڭ لېچۈەن مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش-پارتىيەمىزنىڭ تۆپ سىياسىي پرىنسىپى. ئىلمىزنىڭ ئىنقلاب ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرى داۋامىدا پارتىيەمىزنىڭ ئۈچ ئۆلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپى ئىزچىل تۇرىدە بۇ سىياسىي پرىنسىپتا قەتئىي تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، *تۇرلۇك ئىشلاردا غايەت زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئىجادىي رولىنى ئىزچىل يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئىلغار تەرەققىيات يۆنىلىشىنى ئىزچىل ئىلگىرى س

ئىلمىي ماقالىنىڭ تىزىملىكىنى ئېلان قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى مۇھەممەت نۇر ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاپتونوم رايون بويىچە جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ كارخانا باشقۇرغان 29 رەھبەرنى مۇكاپاتلاش توغرىسىدىكى قارارنى ئوقۇپ ئۆتتى.

سىياسىي پىرىنسىپتا قەتئىي تەۋرەنمەيدىغان چىڭ تۇرۇپ، تۇرلۇك ئىشلاردا غايەت زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. شۇڭا بىزمۇ بېيجىڭ ۋەزىيىتىنى چوقۇم جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ، ئۇلارنىڭ خوجايىنلىق رولىنى ھەقىقىي جارى قىلدۇرۇشىمىز لازىم. بولۇپمۇ نۆۋەتتىكى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يەنمۇ چوڭقۇرلىشىۋاتقان، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى

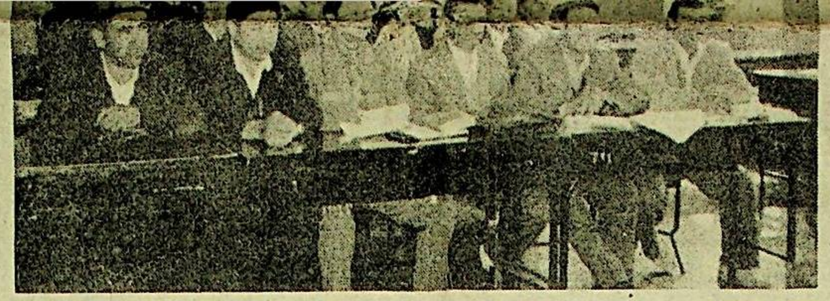

ج ك پ ئاپتونوم رايونلۇق بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار خىزمەت كومىتېتى پارتىيەمەكتىپى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلاردىكى باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلارنىڭ ماركسىزملىق نەزەريە سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن جەمئىي توققۇز قارار نەزەريە ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 300 دىن ئارتۇق كىشىنى تەربىيىلىدى.

سۈرەتتە: 9 - قارارلىق مىللىي كادىرلار كۇرسىغا قاتناشقان كۇرسانتلار دەرس ئۆتمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **تۇردى مەتنىياز** فوتوسى

تۇرپان ئۇلايىتىدە بۇ يىل سېتىۋېلىنغان پېخى پاختا 360 مىڭ دەندىن ئاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ئۇلايىتىدە 11- ئاينىڭ 25 - كۈنىگىچە سېتىۋېلىنغان پېخى پاختا 360 مىڭ دەندىن ئېشىپ، يىللىق پىلاننىڭ 62 % ى ئورۇندالدى.

بۇ يىل بۇ ئۇلايەتتە تېرىلغان 300 مىڭ مودىن ئارتۇق كېۋەز بوران، زىياندىن ھاشارات ۋە كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغانلىقتىن، ھوسۇلى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە كېمەيىپ كەتتى. ئۇلايەت تەۋەسىدىكى ھەر دەرىجىلىك تەمىنات- سودا تارماقلىرى پاختا سېتىۋېلىش تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئالدىن پۇختا ئىشلەپ، پېخى پاختىلارنى ئۇدۇللۇق سېتىۋېلىش، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداش ۋە پاختا سېتىۋېلىش ۋەزىپىسىنى تولۇق ئورۇنداش جەھەتتە زور تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. نەتىجىدە پاختا سېتىۋېلىش خىزمىتى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى.

بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئۇيلاستى يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئۇيلاستى رەھبەرلىك ۋە بېتەكچىلىكىنى كۈچەيتىپ، تەكشۈرۈش خادىملارنى تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرماقتا.

بۇ ئۇيلاست يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتى جەريانىدا ناھىيە (شەھەر)لەر ۋە يېزا- بازار، مەيدانلار بىلەن مەسئۇلىيەتنامە تۈزۈشنى چىڭ تۇتتى. ئارىشاق ناھىيىسى بۇنىڭغا ئالاقىدار تۈزۈملەرنى تۈزۈپ، يېزىلار بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپلا قالماستىن، ھەرقايسىسى كەنتلەر بىلەنمۇ مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالدى. جىڭ ناھىيە ئاقچى دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ تەكشۈرۈشكە يېتەكچىلىك قىلىدىغان خادىملارنى تەربىيەلەش كۇرسى ئېچىپ، 209 كىشىنى تەربىيەلىدى. ھازىر بۇ ئۇيلاست بويىچە يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتى چوڭقۇر ئىشلەنمەكتە.

مەرىپەتپەرۋەرلەرگە باربكاللا!

يەكەن ناھىيە بازىرىدىكى ئالتە باشلانغۇچ مەكتەپتە 4000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى بار. بۇنىڭ ئىچىدە بىر مۇنچە ئوقۇغۇچىنىڭ ئائىلىسى نامرات بولغانلىقى ئۈچۈن، ئوقۇش پۇلى ۋە باشقا پۇللارنى ۋاقتىدا تاپشۇرالمغانلىقتىن، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش خىزمىتىگە تەسىر يەتكەنىدى. بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل بېخى ئوقۇش مەۋسۇمى باشلانغاندىن كېيىن، خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، قېينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئائىلىلىرىگە بېرىپ ئەھۋال ئىگىلىدى. بازارلىق ھۆكۈمەتنىڭ مەسئۇللىرى باشلامچىلىق بىلەن 12 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش پۇلى، كىتاب، دەپتەر پۇلى قاتارلىقلارنى ھۆددىگە ئالدى. ئارقىدىنلا ناھىيىلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزاسى ئالىملەت رازىق ھاجىم چاسا باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ 77 ئوقۇغۇچىسىنىڭ، ناھىيىلىك ئىسلام دىنىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، سىياسىي كېڭەش ئەزاسى ئابدۇرېشت مەخسۇم ھاجىم جامە ئالدى باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ 47 ئوقۇغۇچىسىنىڭ، يەككە تىجارەتچى ئابلىمىت ھاجىم ئالتۇن مەكتىپىنىڭ 31 ئوقۇغۇچىسىنىڭ ، نامانجان ھاجىم يېڭىشەر باشلانغۇچ مەكتىپى، كۆكتاتچىلىق كەنتى مەكتىپىنىڭ 37 ئوقۇغۇچىسىنىڭ ئوقۇش پۇلى، كىتاب، دەپتەر پۇلى ۋە باشقا راسخوتلىرىنى ئۈستىگە ئالدى. بۇنىڭ بىلەن نامرات ئائىلە پەرزەنتلىرى خاتىرجەم ئوقۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولدى.

سۈرەتتە: يەككە تىجارەتچى ئابلىمەت رازىق ھاجىم (سولدىن 1- كىشى) 77 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش راسخوتىنى ئۆلار ئوقۇش پۈتتۈرگەنگە قەدەر ئۈستىگە ئالىدىغانلىقىنى، ئالتە باشلانغۇچ مەكتەپكە 100 تونىنا كۆمۈر ياردەم قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

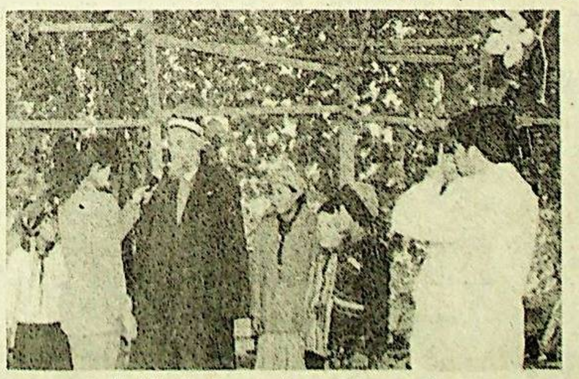

سۈرەتتە: 47 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش راسخوتىنى ئۈستىگە ئالغان ئابدۇرېشت مەخسۇم ھاجىم مۇخبىرنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلماقتا.

ئۇيغۇرھەمەت ئايۇپ خەۋىرى، فوتوسى

قەشقەر ئۇلايىتىدە «مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك قەشقەر كىشىلىرىدىن بولۇش» پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلماقتا

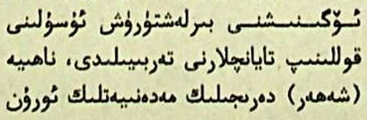

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ئۇلايىتى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، تۇرلۇك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ «مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك قەشقەر كىشىلىرىدىن بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرماقتا.

قەشقەر ئۇلايىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەردى، ئۆتكەن يىلدىن بۇيان ناھىيە (شەھەر)لەردە ھەر مىللەت پۇقرالىرىغا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم ۋە ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسىپ ئەخلاقى، ئائىلە تەربىيىسى قاتارلىق مەزمۇنلار بويىچە تەربىينى كۈچەيتتى. «سوتسىيالىستىك ئەخلاق ۋە مەدەنىيەتلىك بولۇش ئۆلچىمى» دېگەن كىتابنى ئاساسىي دەرسلىك ماتېرىيالى قىلىپ، مەركەزلەشتۈرۈپ تەربىيەلەش، تارقاق دەرس ئۆتۈش بىلەن ئۆزلۈكىدىن ئۇيغۇنىشنى بىرلەشتۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ تايانچىلارنى تەربىيىلىدى، ناھىيە (شەھەر) دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇشنى ئىلتىماس قىلغانلارنى مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىسى مەكتەپلىرىدە تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتتى. بۇنداق تەربىيەلەش ئۇسۇلى «مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك قەشقەر كىشىلىرىدىن بولۇش» پائالىيىتىنىڭ قىزغىن، جانلىق بولۇشىغا زور تۈرتكە بولدى، بۇ ئۇلايەت ھازىرغىچە 3700 دىن ئارتۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىسى مەكتىپى نۆۋەتسى قوزغۇپ، 8300 قارارداردىن ئارتۇق كۆرس ئېچىپ، 1 مىليون ئادەم (قېتىم) دىن ئارتۇق ئادەمنى ئۆگىنىشكە قاتناشتۇردى، بۇ يىل كۆلىمى زور بولغان سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئېچىپ، «مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىلىرى شەرتى»، «مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىلىرى رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك قائىدە- نىزام»لارنى تۈزۈپ ۋە ئۈنىڭدىن 500 مىڭ پارچە تارقىتىپ، ۋىلايەت بويىچە مۇسابىقە پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ «مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك قەشقەر كىشىلىرىدىن بولۇش» ئېڭىنى ئۆستۈردى.

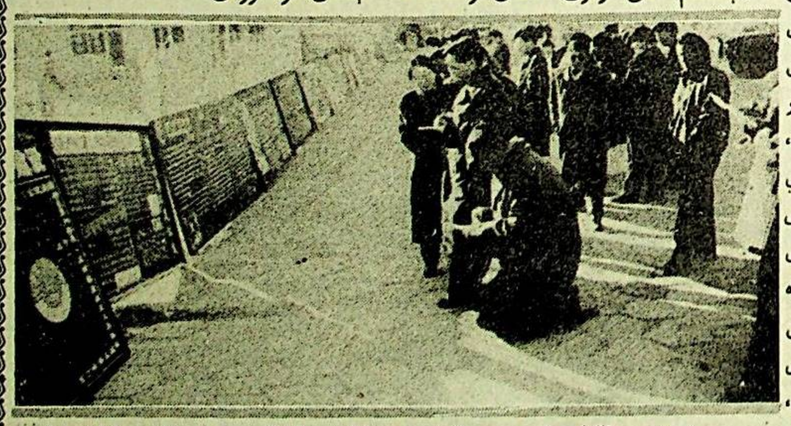

سۈرەتتە: ئالتاي شەھىرىدە قوش دەم ئېلىش كۈنلىرىدە مەزمۇنى ساغلام يېڭىچە ئىشلەنگەن قارا تاختا گېزىتى شەھەر مەركىزىدىكى يولنىڭ ئىككى تەرىپىگە قاتار قويۇلغان بولۇپ، يولدىن ئۆتكەن كىشىلەر ئۇنى قىزىقىپ ئوقۇماقتا.

يەن فېن فوتوسى

پاي چېكى بازىرىنىڭ تەرەققىيات ئالاھىدىلىكى ۋە نۆۋەتتە ئىشلەشكە تېگىشلىك خىزمەتلەر توغرىسىدا

روزىيە ئابدۇقادىر

مۇلاھىزە

ئېلىمىزنىڭ ئالاھىدە دۆلەت ئەھۋالى ئېلىمىز پاي چېكى بازىرىنىڭ ئۆزگىچە تەرەققىيات ئالاھىدىلىكىنى بەلگىلەيدۇ. بۇ ئالاھىدىلىكلەر تۆۋەندىكى بىر نەچچە جەھەتتە كۆرۈلىدۇ.

1. ئېلىمىز سوتسىيالىستىك دۆلەت بولۇپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىلاھاتىنىڭ نىشانى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت. شۇڭا پاي چېكى بازىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ئۇچ جەھەتتىكى مەسىلىنى ياخشى ھەل قىلىش زۆرۈر. بىرىنچىدىن، ئومۇمىي خەلق مۇلۇكچىلىكى تۈزۈمىنى ئاساسىي گەۋدە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش كېرەك. ئىككىنچىدىن، ئەمگەكنىڭ قاراپ تەقسىم قىلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش بىلەن بىرگە، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئالدىن بېيىشىغا يول قويۇپ، كىشىلەرنىڭ پاي چېكى بازىرىدا قانۇنلۇق مەبلەغ سېلىش ئارقىلىق مۇۋاپىق مەنپەئەتكە ئېرىشىشكە يول قويۇش كېرەك. ئۈچىنچىدىن، پاي چېكى بازىرىدا جەمئىيەت ئامانلىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان مەسىلىلەرنىڭ كۆرۈلۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

2. يۇقىرىقى دەرىجىدە مەزكۇر لەشتۇرۇۋېتىلگەن پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىنىڭ تەسىرى ئېغىر بولغاچقا، كىشىلەرنىڭ پاي چېكى بازىرىدىكى ھەش - پەش دەۋرىنى كۆرۈلىدىغان ئۆزگىرىشلەرگە تولۇق ماسلىشىپ كېتەلمىشى ئاسانغا چۈشمەيدۇ. مەبلەغ سالغۇچىلار دائىم دېگۈدەك ئۇنۇمى يۇقىرى كارخانىلاردىن زور ئۈمىد كۈتۈپ، خېيىم - خەتەرنى توغرا مۆلچەرلىيەلمەيدۇ. شۇڭا مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ بەرداشلىق بېرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈنمۇ مەلۇم جەريان كېرەك.

3. جايلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسىدە چوڭ پەرق بولغاچقا، كىشىلەرنىڭ تاۋار ئىگىلىكى قارىشىدىمۇ چوڭ پەرق بار. بۇ پاي چېكى بازىرىنى قارىغۇلارچە راۋاجلاندۇرۇشقا بولمايدىغانلىقىنى، ئالدى بىلەن سىناق قىلىش، ئاندىن قەدەممۇ قەدەم كېڭەيتىش پرىنسىپىنى قوللىنىش لازىملىقىنى بەلگىلەيدۇ.

4. پاي چېكى بازىرىنىڭ يېتىلىش دەرىجىسى تۆۋەن بولغاچقا، پاي چېكى بازىرىنىڭ راۋاجلىنىشىغا زۆرۈر بەزى شەرتلەر تېخى تولۇق ھازىرلانمىدى. باھا مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك.

5. ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلار تېخى ھەقىقىي جانلىنالمىدى، كارخانىلارنىڭ بازارغا يۈزلىنىشى، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ فۇنكسىيىسىنى ئۆزگەرتىشى، كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كۆز قارىشىنى يېڭىلىشى ئۇچۇنمۇ مەلۇم جەريان كېرەك.

6. ئېلىمىزنىڭ پاي چېكى بازىرى تېخى تەرەققىيات باسقۇچىدا تۇرغاچقا، تەجرىبىلەر يېتەرسىز، ئىختىساسلىقلار كەمچىل، قانۇن، تۈزۈملەر تېخى مۇكەممەل ئەمەس. شۇڭا ئالدىراقسانلىق قىلىشقا بولمايدۇ. ئۇنداق بولمايدىكەن بازارنىڭ كۆتۈرۈش كۈچىدىن ئېشىپ كېتىپ، يۇز بېرىشكە تېگىشلىك بولمىغان ئەگرى-توقايلىق كېلىپ چىقىدۇ.

ئېلىمىزنىڭ پاي چېكى بازىرىنىڭ تەرەققىياتىدىكى بۇ ئالاھىدىلىكلەرگە ئاساسەن، نۆۋەتتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشكە توغرا كېلىدۇ:

1. پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتىدا پۈختا بولۇش پرىنسىپى بويىچە سىناق ئېلىپ بېرىشتا چىڭ تۇرۇش كېرەك. شەرت - شارائىت ھازىرلىغان دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنى «شىركەت قانۇنى» بويىچە چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى، چەكلىك پاي شىركىتى قىلىپ ئۆزگەرتىش كېرەك. ئاز ساندىكى شەرت - شارائىت ھازىرلىغان كارخانىلارنى قاتتىق تەكشۈرگەندىن كېيىن، پاي چېكىنى ئاشكارا بازارغا سالمىغان چەكلىك پاي شىركىتى قىلىپ ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ.

2. قانۇن تۈرغۇزۇش، قانۇننى ئىجرا قىلىش سالمىقىنى كۆچەيتىش، ئاكسىيە قانۇن سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك.

3. پاي چېكى بازارغا سېلىنىدىغان شىركەتلەرنىڭ ساپاسىغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. پاي چېكى بازارغا سېلىنىدىغان شىركەتلەرنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشتىن ئىبارەت ئاساسىي خىزمەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ يېللىق دوكلاتى، ئوتتۇرا مەزگىللىك دوكلاتىنىڭ كونكرېت مىزانلىرىنى ھەققىي يوسۇندا ئىزچىللاشتۇرۇش؛ شىركەتلەرنىڭ مەبلەغ توپلاش ۋە پاي چېكىگە خېرىدار چاقىرىش جەريانىدا سۆزى بىلەن ھەركىتى بىردەك بولماسلىقىنى تۈزىتىش كېرەك. بوغالتىرلىق مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك.

4. ئاكسىيە ئورۇنلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. ئاكسىيە بازارلىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش، تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ يادروسى ئاكسىيە سودىگەرلىرىنىڭ ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت. نۆۋەتتە، مۇھىم نوقتا، ئاكسىيە سودىسىنى باشقۇرىدىغان ئالىپاراتلارنىڭ تۈز ئالدىنقا تىجارەت ئېلىپ بېرىش ئەھۋاللىرىنى نازارەت قىلىپ ۋە باشقۇرۇپ، ئاكسىيە سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان سودىگەرلەرنىڭ تۈز ئالدىنقا پاي چېكى ئېلىپ - سېتىشىنى قاتتىق چەكلەش، ھەمدەبۇ جەھەتتىكى قانۇن تۈزۈملەرنى بالدۇراق تۈزۈپ چىقىپ، ئاكسىيە قوشۇننىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش لازىم.

5. ئاكسىيە سودا بازارلىرىغا بولغان نازارەتچىلىك ۋە كونترول قىلىشىنى كۈچەيتىش كېرەك. ھازىر مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلگەن ئېنىقلاش، ۋەكالىتەن باشقۇرۇش سىستېمىسىنى ئورنىتىش ئۈچۈن يولغا قويۇشقا بولىدىغان تەقسىمات ئېلىپ بېرىپ، ئاكسىيە سودا ئورۇنلىرىنىڭ كەسپىي قائىدىسىگە ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈپ، ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرمەكتە ھەمدە ئاكسىيە سودا ئورۇنلىرىنىڭ تېخنىكىلىق ئۇسكۇنىلىرىنى ياخشىلاش ئارقىلىق، بار شارائىتتىن پايدىلىنىپ، بازارغا بولغان دەسلەپكى قەدەمدىكى نازارەتنى يولغا قويۇپ، سېتىش-سېتىۋېلىش جەريانىنىڭ بىخەتەرلىكى ۋە ئۇنۇمىنىڭ يۇقىرى بولۇشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلىدۇ.

6. پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ كارخانىلارنىڭ چەت ئەللەردە پاي چېكى سېلىش قەدىمىنى تېزلىتىش كېرەك. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار قاتتىق تەكشۈرۈش ئارقىلىق كارخانا باشقۇرۇش سەۋىيىسى يۇقىرى، ئۆزگەرتىپ تەشكىللەنگەندىن كېيىن، خەلقارا قائىدە بويىچە ئىش ئېلىپ بارالايدىغان، توپلىغان مەبلىغى دۆلەتنىڭ كەسىپ سىياسىتىگە ئۇيغۇن، قۇرۇلۇش مەبلىغىگە جەددىي ئېھتىياجلىق بولغان، مۇئەييەن كۆلەمگە ئىگە ۋە داڭقى بار، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ۋە تاشقى پېرېۋوت يارىتىش ئىقتىدارى بىر قەدەر ياخشى كارخانىلارنى ئالدىن باھالاپ، ئۇلارنىڭ چەت ئەللەردە، ئاساسلىقى شياڭگاڭدا پاي چېكى سېلىشىنى ئامېرىكا بازارلىرىدا بىۋاستە پاي چېكى سېلىشنى ھېكىتتى.

قەشقەر ئۇلايىتىنىڭ چارۋىچىلىقى يەنە يۇكسەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئەسقەرجان تۇرسۇن، روشەنگۈل ئەيسا** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ئۇلايىتى تۇرلۇك تەبىئىي ئاپەتلەر ئۇستىدىن غەلبە قىلىپ، بۇ يىلمۇ چارۋىچىلىقنى يۇكسەلدۈردى.

بۇ ئۇلايەت بۇلتۇر چارۋىچىلىق خىزمىتى يېغىنى چاقىرىپ، چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدا مەخسۇس بەلگىلىمە چىقىرىپ، كونكرېت ئىزچىللاشتۇردى. ئۇلايەتلىك چارۋىچىلىق باشقارمىسى بۇ يىلنىڭ بېشىدا ھەرقايسى ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىلىرى بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مەسئۇلىيەتنى كىشى بېشىغچە ئەمەلىيلەشتۇردى. سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، تۇرلۇك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا ئىلھام بەردى. مەخسۇس كۈچ ئاجرىتىپ، ئاساسىي قاتلاملاردا چارۋا مالىلاردا بولىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، كارانتىن قىلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، يۇقۇملۇق كېسەل تارقىلىشنىڭ ئالدىنى ئالدى. نەتىجىدە، ھازىرغا قەدەر ئۇلايەت بويىچە ئومۇمىي چارۋا مال 5 مىليون 714 مىڭ تۇياقتا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 182 مىڭ 400 تۇياق، يەنى % 3.3 ئاشتى. چارۋىچىلىق يۈكسەلگەنلىكىن، بازارنى گۈش، سۈت، تۇخۇم بىلەن تەمىنلەش ياخشى بولدى. بۇ يىللىق گۈش 69 مىڭ 800 تونناغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 12 مىڭ 300 تونا، يەنى % 21.39 ئاشتى. يۈڭ 5200 تونناغا، سۈت 46 مىڭ 210 تونناغا يېتىپ، تۇخۇم 13 مىڭ 100 تونناغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا % 5.4، % 15.35، % 15 ئاشتى.

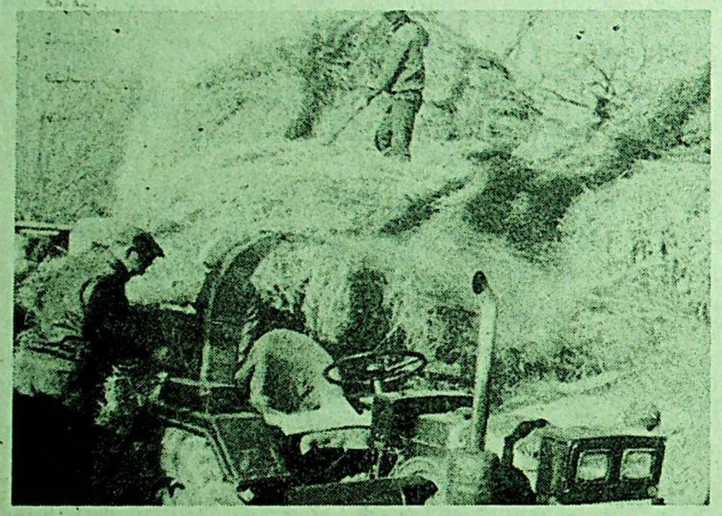

گۈلاخما يېزىسى دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى يۇكسەلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتجان ماموت** خەۋەر قىلىدۇ: چىرا ناھىيىسىنىڭ گۈلاخما يېزىسى تەدبىر قوللىنىپ دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى يۇكسەلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان دېھقانچىلىق ئارقىلىق چارۋىچىلىقى، چارۋىچىلىق ئارقىلىق دېھقانچىلىقنى يۇكسەلدۈرۈشنى دېھقان، چارۋىچىلار چارۋا مالىلارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئوتكۈزۈش ئۈچۈن 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 10 مىڭ تونناغا ئارتۇق ئوت-چۆپ توپلىدى.

سۈرەتتە: ناھىيە بازىرى گۈلباغ كەنتىدىكى دېھقانلار ماشىنا ئارقىلىق بۇغداي پاخلىنى ئۇششاقلىماقتا.

غەيرەت ئابدۇرېشت فوتوسى

جۇڭخې لوڭقىسى
شنجاڭ جۇڭخې پاي چەكلىك شىركىتى مەكارلاشتى
مۇدىرىيەت باشلىقى، باش جىڭلى، ئالماڭ يىڭچېۋەن
مۇدىرىيەت ئىزاسى، پارتكوم مۇئاۋىن شۇجىسى، ئالماۋۇرمەن قۇدىران
قادىرجان ئۇيغۇر شەھىر رشتۇ قىشقىر يولى 18-نومۇر
تېلېفون: 2918—3835306 (0991)

پۇرچاقچى يېزىسى يېڭىدىن ئېچىلغان يەرلەرنى يۇرۇشلەشتۇرۇشنى چېك تۇتماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەخمەتنىياز ياقۇپ** خەۋىر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىسىنىڭ پۇرچاقچى يېزىسى ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلغان ھالدا پۇختا پىلان تۈزۈپ، دېھقانلارنى بۇلتۇر كۆزدە ئېچىلغان 3800 مو يەرنىڭ سۇغىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا سەپەرۋەر قىلدى.

بۇنىڭ بىلەن 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنىدىن 12 - كۈنگىچە ھەر كۈنى 800 ئەمگەكچى 1000 دىن ئارتۇق ھارۋا - ئۇلاغ بىلەن جىددىي ئىشلەپ، 16 كىلومېتر زەيكەش چاپتى، سەككىز كىلومېتر ئېرىق - ئۆستەڭنى يۇرۇشلەشتۇردى. 2000 مو يەرنىڭ تۈزلەپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ تۇخۇمىنى تەقلەپ قويدى.

بۇ يىل تېرىم يېزىسىدا 3000 مودىن كۆپەرەك بوز يەر ئېچىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىمىنجان تۇرسۇن** خەۋىر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ تېرىم يېزىسى بوز يەر ئېچىپ تېرىلغۇ يەرنى كۆپەيتىش ئۈچۈن، بۇ يىل دېھقانلارنى ئارىسال ۋاقىتلارنى چېك تۇتۇپ بوز يەر ئېچىشقا سەپەرۋەر قىلدى ھەمدە ئېچىشقا بولىدىغان يەرلەرنى پىلانلاپ، ھەربىر كەنت، مەھەللە، ئائىلىگىچە ئەھۋالىنى ئارىسال ۋاقىتلارنى چېك تۇتۇپ بوز يەر ئېچىشقا سەپەرۋەر قىلدى ھەمدە ئېچىشقا بولىدىغان يەرلەرنى ئالدىن پىلانلاپ، ھەربىر كەنت، مەھەللە، ئائىلىگىچە ئەھۋالىنى ئارىسال ۋاقىتلارنى چېك تۇتۇپ بوز يەر ئېچىشقا سەپەرۋەر قىلدى ھەمدە ئېچىشقا بولىدىغان يەرلەرنى

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى «ئەمگەك قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇشتا باشلامچى بولماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **رىزۋانگۈل ئابلەت** خەۋىر قىلىدۇ: «ئەمگەك قانۇنى» ئېلان قىلىنغان ئىككى يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى ئەمگەك مۇناسىۋىتى، ئەمگەك مۇناسىۋىتىنى تەڭشەش - تارتىشلارنى ھەل قىلىش جەھەتلەردە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى ھەقىقىي قوغداپ «ئەمگەك قانۇنى»نىڭ توغرا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشىغا تېگىشلىك تۆھپە قوشتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى «ئەمگەك قانۇنى» مەزمۇن قىلىنغان ئۆگىنىش، تەربىيىلەش ۋە تەشۋىقات خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، «ئەمگەك قانۇنى» ئېلان قىلىنغان تۇنجى يىللا «ئەمگەك قانۇنى» بىلىملىرى بويىچە تېلېۋىزىيىدە 32 مەيدان مۇسابىقە ئۆتكۈزدى، بۇ پائالىيەتكە قاتناشقان ئىشچى- خىزمەتچى 180 مىڭغا يەتتى. ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۈيۈشمىسمۇ ئىككى قارار مەخسۇس كۇرس ئۈيۈشتۇرۇپ، ئورگان كادىرلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرىدىكى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى كادىرلىرىنى «ئەمگەك قانۇنى» بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەپ يېتىشتۈردى. ئاساسىي قاتلاملاردىكى ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرىمۇ تۈرلۈك شەكىل، ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، 11 مىڭدىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچىنى «ئەمگەك قانۇنى» بويىچە تەربىيىگە ئىگە قىلدى. ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، «ئەمگەك قانۇنى»دا بېرىلگەن ھوقۇق بويىچە ئۆز پېرى، ئۆز كارخانىسىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە ۋەكىل بولۇپ، باراۋەر ئاساستا كېڭىشىپ، كوللېكتىپ توختام ئىمزالاپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كونكرېت مەنپەئىتىنى قوغداپ، كارخانا بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئەمگەك مۇناسىۋىتىنى ئۇنۇملۇك تەڭشىدى. ھازىرغىچە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 258 كارخانىدا بۇ تۈرۈم يولغا قويۇلدى. ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۈشمىلىرى ئەمگەك ماجىرالىرىنى كېلىشتۇرۇش، مۇرەسسە قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ئەمگەك ماجىرالىرىدىكى دەۋا ئىشلىرى، قانۇن بىلىملىرى بويىچە مۇلازىملىق قىلدى. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 2076 كارخانىدا ئەمگەك ماجىرالىرىنى كېلىشتۇرۇش كومىتېتى قۇرۇلۇپ، كۆپ قىسىم ئەمگەك ماجىرالىرى ئاساسىي قاتلاملاردىلا ھەل قىلىندى.

ئۇرۇمچى يېڭىشەھەر رايونى تاشقورغان ناھىيىسىگە دوستلۇق قولىنى سۇندى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **شادىيە نۇرئېلى، تاھىرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلدۇ: 11 - ئاينىڭ 13 - كۈنى ئەتىگەندە تاشقورغان ناھىيە بازىرىنىڭ مەركىزى كوچىسىنىڭ ئىككى قاسنىدا 500 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچى رەتلىك تىزىلىپ، يىراق مەركىزىي شەھەردىن 1800 كىلومېتر يول يۈرۈپ، ۋەتەننىڭ ئەڭ غەربىدىكى بۇ تاغلىق ناھىيىگە دوستلۇق مېھرىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كەلگەن ئۇرۇمچى يېڭىشەھەر رايونلۇق ھال سوراش ئۆمىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى.

ئۇرۇمچى يېڭىشەھەر رايونى بىلەن تاشقورغان ناچىك ئاپتونوم ناھىيىسى 1996- يىلى دوست ناھىيە - شەھەر مۇناسىۋىتى ئورناتقاندىن بۇيان، ئۇرۇمچى يېڭىشەھەر رايونى تاشقورغان ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ئاكتىپ مەدەت بەردى. بۇ يىل 9 - ئايدا، ئۇرۇمچى يېڭىشەھەر رايونى پۈتۈن رايون مىقياسىدا «تاشقورغان خەلقى ئۈچۈن مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيىتى»نى قانات يايدۇرۇپ، ئون كۈن ئىچىدىلا 190 مىڭ يۆنىدىن ئارتۇق پۇل، 40 مىڭ قۇردىن ئارتۇق كىيىم - كېچەك توپلىدى. يېڭىشەھەر رايونلۇق پارتكومىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى، بىرلىك سەپ بۆلۈمىنىڭ باشلىقى تۇرسۇن جامالنىڭ يېتەكچىلىكىدىكى بىر ھال سوراش ئۆمىكى رايوندىكى 260 مىڭ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ دوستلۇق مېھرىنى ئېلىپ، 11 - ئاينىڭ 13- كۈنى تاشقورغان ناھىيىسىگە يېتىپ كېلىپ، تۇنجا ماشىنا كىيىم - كېچەك ۋە 300 مىڭ يۈەن «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» ياردەم پۇلىنى ناھىيە رەھبەرلىرىگە تاپشۇرۇپ بەردى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئەيسا جان ئابدۇللا** خەۋەر قىلدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇپ، بەلگىلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ كومىتېت ئېنېرگىيە سەرپىياتى كۆپ، بايلىق ئىسراپچىلىقى زور ۋە بۇلغىنىشى ئېغىر كەسىپ، مەھسۇلاتلارنىڭ كۆپەيشىنى پەيدىنپەي تىزگىنلەپ، سېلىنما ئاز، ھاسىلات كۆپ، سۈپەت ياخشى، سەرپىيات ئاز، ئۇنۇم يۇقىرى بولغان كەسىپ ۋە مەھسۇلاتلارغا «يېشىل چىراغ» يېقىپ بەردى. ئىقتىسادنىڭ تەرەققىياتى بىلەن مۇھىت ئاسراشنى زىچ بىرلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. ۋېيخۇلياڭ ئېلېكتر ئىستانسىسىغا قارىتا «چوڭقۇر ئارقىلىق كىچىكلىرىنى يېتەكلەش ئۇسۇلى»نى قوللانغاچقا، ئىستانسىدا، 1 × 100 مېگاۋاتلىق گېنېراتورلار گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، گېنېراتور ئومۇمىي سىغىمى ئاشتى، ئىس - تۈتەك ئىسلدىكىدىن 70 % تەۋەنلىدى. بۇ كومىتېت يەنە ئۇزۇندىن بۇيان سەرپىياتى يۇقىرى، ئۇنۇمى تۆۋەن، بۇلغىنىشى ئېغىر، بازىرى يوق بولۇپ كېلىۋاتقان مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشنى توختاتتى، قەشقەر پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتىغا قاراشلىق بويالمچىلىق زاۋۇتىنى 30 مىڭ ئۇرچۇقلۇق پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتىغا ئۆزگەرتتى، «تەڭرىتاغ» خىمىيە زاۋۇتىنىڭ كاربىد ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىسىنى ئىشتىن توختاتتى، يەنە بەزى كىچىك كۆن - خۇرۇم ئىشلەش تۈرلىرىنىمۇ ئىشتىن توختاتتى. بۇ ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنىڭ ئىجرا قىلىنىشى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى ئاستىدىكى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇلغان مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ئىلگىرى قەدەم باسقان ئەھۋال شەكىللەندى.

بۇ كومىتېت ئېنېرگىيە سەرپىياتى كۆپ، بايلىق ئىسراپچىلىقى زور ۋە بۇلغىنىشى ئېغىر كەسىپ، مەھسۇلاتلارنىڭ كۆپەيشىنى پەيدىنپەي تىزگىنلەپ، سېلىنما ئاز، ھاسىلات كۆپ، سۈپەت ياخشى، سەرپىيات ئاز، ئۇنۇم يۇقىرى بولغان كەسىپ ۋە مەھسۇلاتلارغا «يېشىل چىراغ» يېقىپ بەردى. ئىقتىسادنىڭ تەرەققىياتى بىلەن مۇھىت ئاسراشنى زىچ بىرلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. ۋېيخۇلياڭ ئېلېكتر ئىستانسىسىغا قارىتا «چوڭقۇر ئارقىلىق كىچىكلىرىنى يېتەكلەش ئۇسۇلى»نى قوللانغاچقا، ئىستانسىدا، 1 × 100 مېگاۋاتلىق گېنېراتورلار گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، گېنېراتور ئومۇمىي سىغىمى ئاشتى، ئىس - تۈتەك ئىسلدىكىدىن 70 % تەۋەنلىدى. بۇ كومىتېت يەنە ئۇزۇندىن بۇيان سەرپىياتى يۇقىرى، ئۇنۇمى تۆۋەن، بۇلغىنىشى ئېغىر، بازىرى يوق بولۇپ كېلىۋاتقان مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشنى توختاتتى، قەشقەر پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتىغا قاراشلىق بويالمچىلىق زاۋۇتىنى 30 مىڭ ئۇرچۇقلۇق پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتىغا ئۆزگەرتتى، «تەڭرىتاغ» خىمىيە زاۋۇتىنىڭ كاربىد ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىسىنى ئىشتىن توختاتتى، يەنە بەزى كىچىك كۆن - خۇرۇم ئىشلەش تۈرلىرىنىمۇ ئىشتىن توختاتتى. بۇ ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنىڭ ئىجرا قىلىنىشى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى ئاستىدىكى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇلغان مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ئىلگىرى قەدەم باسقان ئەھۋال شەكىللەندى.

كومىتېت ئېنېرگىيە تېجەش، سەرپىياتنى تۆۋەنلىتىش، بۇلغىغۇنى ئازايتىشنى سانائەتنىن بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، نۇقتىلىق كەسىپلەر، نۇقتىلىق كارخانىلارنىڭ مۇھىت ئاسرىشىغا پائال مەدەت بەردى. شىنجاڭ خىمىيە ئوغۇت زاۋۇتى، «تەڭرىتاغ» خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى، شىنجاڭ رېزىنكە زاۋۇتىغا ئوخشاش مۇھىتنى بۇلغايدىغان كارخانىلاردا گۇڭگۇرت گازىنى يوقىتىش تۈرىنى نۇقتىلىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، كېرەكسىز گازنى تازلاش ئۇنۇمىنى ئۆستۈردى، توقۇمچىلىق، قەغەز، كۆن- خۇرۇم ئىشلەش زاۋۇتلىرىدا مۇھىت ئاسراش تۈرلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، بۇلغانغان سۇنى چىقىرىۋېتىش ئەسلىھەلىرىنى ياخشىلاپ، بۇلغانغان سۇنى بىر تەرەپ قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى. ئېنېرگىيە تېجەش تېخنىكىسىنى ئۆستۈرۈشتە كۆمۈر تازلاش تېخنىكىسى، كۆمۈردىن پايدىلىنىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. خۇڭگەنچى ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ پار قازان چاڭ- توزان يوقىتىش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىش تۈرىدە بۇلغىغۇلار ئازايتىلىپ، كۆمۈر توپىسى يېغۇلىنىپ پايدىلىنىش سەۋىيىسى ئۆستۈرۈلدى. شىنجاڭ شۇلتا زاۋۇتى تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئارقىلىق بۇلغىغۇ چىقىرىشنى ئازايتتى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايون ئىقتىسادىنىڭ مۇھىت بىلەن ماسلىشىپ تەرەققىي قىلىشىغا ئاساس سېلىندى.

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى تاشيول ئىدارىسى كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى پاكلىق قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەتربھىم، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ھۆرمەتجان ھەببۇللا** خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى تاشيول ئىدارىسى كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى پاكلىق قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇپ، ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى.

بۇ ئىدارە كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى پاكلىق قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈرۈش جەھەتتىكى ئۆگىنىش ۋە تەشۋىقات تەربىيىسىنى چىڭ تۇتتى. ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ۋە پاكلىق قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇپ، قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكىنىڭ بۇ خىزمەتكە بولغان مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتتى، جەمئىيەت بىلەن ئىچكى قىسمىدىكى نازارەتنى ئۆزئارا بىرلەشتۇردى. پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلاردىن «ئۇچنى باشقۇرۇش» يەنى نەپسىنى باشقۇرۇش، قولىنى باشقۇرۇش، كۆزنى باشقۇرۇش تەلىپىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىشقا تەشكىللەندى. ئىدارە ئاستىدىكى ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش ئاساسىدا، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىقتىسادىي مەنپەئەتىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى. ئىدارە ئاستىدىكى ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرى ئىچىدىكى ئىككى ئاسفالت قېتىش زاۋۇتى ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى ئاستىدىكى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتۇلغان مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى ئىلگىرى قەدەم باسقان ئەھۋال شەكىللەندى.

ئۇيغۇرچە يېڭى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنئۇى تۇرمۇشىنى بېيىتتى

ئۇرۇمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق ۋېيخۇلياڭ كۆمۈر كېنى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ۋاسكېتبول مۇسابىقىسى، ئارقان تارتىش مۇسابىقىسى، تېخنىكا سىناش مۇسابىقىسى، جۇڭگوچە شاھمات مۇسابىقىسى قاتارلىق مۇسابىقىلەرنى ئۆتكۈزۈپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنئۇى تۇرمۇشىنى بېيىتتى. بېقىندا بۇ كان يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەر تىكتاك توپ مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. مۇسابىقىگە كانغا قاراشلىق 16 بۆلۈم - رايونلاردىن كەلگەن 210 ماھىر قاتناشتى. مۇسابىقە ئەرلەر يەككە تۇر، ئايالار يەككە تۇر، ئەرلەر جۈپ تۇر بويىچە ئېلىپ بېرىلدى. مۇسابىقىنىڭ ئاخىرىدا ئالدىنقى 3 - لىككىچە ئېرىشكەن كوماندا ۋە ماھىرلارغا مۇكاپات تارقىتىپ بېرىلدى.

سىراجدىن سائىتار

ۋېيخۇلياڭ كۆمۈر كېنى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنئۇى تۇرمۇشىنى بېيىتتى

ئۇرۇمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق ۋېيخۇلياڭ كۆمۈر كېنى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ۋاسكېتبول مۇسابىقىسى، ئارقان تارتىش مۇسابىقىسى، تېخنىكا سىناش مۇسابىقىسى، جۇڭگوچە شاھمات مۇسابىقىسى قاتارلىق مۇسابىقىلەرنى ئۆتكۈزۈپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنئۇى تۇرمۇشىنى بېيىتتى. بېقىندا بۇ كان يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەر تىكتاك توپ مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. مۇسابىقىگە كانغا قاراشلىق 16 بۆلۈم - رايونلاردىن كەلگەن 210 ماھىر قاتناشتى. مۇسابىقە ئەرلەر يەككە تۇر، ئايالار يەككە تۇر، ئەرلەر جۈپ تۇر بويىچە ئېلىپ بېرىلدى. مۇسابىقىنىڭ ئاخىرىدا ئالدىنقى 3 - لىككىچە ئېرىشكەن كوماندا ۋە ماھىرلارغا مۇكاپات تارقىتىپ بېرىلدى.

سىراجدىن سائىتار

ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بازىسى - جۇڭبېلەي زۇڭلى خاتىرە مۇنارى

سۈرەتلىك خەۋەر

جۇڭبېلەي زۇڭلىنىڭ 1965 - يىل 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنى شىخەنزە شەھىرىنى كۆزدىن كۆچۈرگەنلىكىنى خاتىرىلەش ئۈچۈن ياسالغان جۇڭبېلەي زۇڭلى خاتىرە مۇنارى شىخەنزە شەھىرىنىڭ ئوچ كىلومېتر شەرقىگە جايلاشقان بولۇپ، خاتىرە مۇنارىنىڭ جەنۇبىغا جۇڭبېلەي زۇڭلى خاتىرە زالى، شىمالىغا جۇڭبېلەي زۇڭلى خاتىرە سارىيى جايلاشقان.

جۇڭبېلەي زۇڭلى خاتىرە سارىيىغا جۇڭبېلەي زۇڭلىنىڭ ھاياتى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن فوتو

جۇبىنلەي زۇڭلى خاتىرە سارىيىغا جۇبىنلەي زۇڭلىنىڭ ھاياتى ئەكس ئەتتۇرۇلگەن فوتو سۈرەتلەر، جۇبىنلەي زۇڭلى شخەنزە شەھرىگە كەلگەندە ئىشلەتكەن تۇرمۇش بۇيۇملىرى، كىيگەن كىيىم - كېچەكلىرى، شخەنزە شەھىرىدە تۇرغاندا يىگەن تاماق ئۈچۈن تاپشۇرغان ھەق تالونى قاتارلىقلار قويۇلغان.

جۇبىنلەي زۇڭلى خاتىرە مۇنارى قورۇسىدا يەنە جۇ ئېنلەي زۇڭلى شخەنزىگە كەلگەندە ئولتۇرغان پىكاپمۇ ساقلانغان بولۇپ، جۇبىنلەي زۇڭلى خاتىرە مۇنارى ئەۋلادلارغا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ۋە ئىنقىلابىي ئەنئەنە تەربىيىسى ئېلىپ بارىدىغان بازا.

سۈرەتتە: جۇبىنلەي زۇڭلى خاتىرە مۇنارى.

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىر قىسىم ئاخباراتچىلار جۇبىنلەي زۇڭلى خاتىرە سارىيىنى ئېكسكۇرسىيە قىلماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **سادىق ئىمىر**
خەۋىرى، فوتوسى

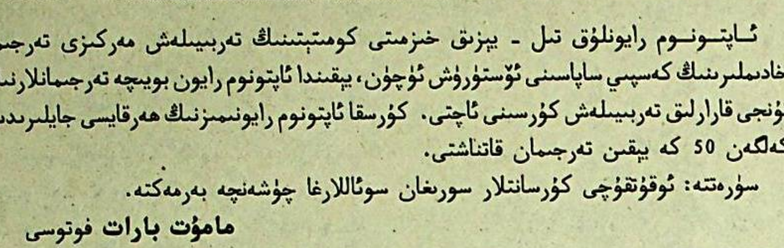

ئاپتونوم رايونلۇق تىل - يېزىق خىزمىتى كومىتېتىنىڭ تەربىيىلەش مەركىزى تەرجىمە خادىملىرىنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا ئاپتونوم رايون بويىچە تەرجىمانلارنىڭ تۇنجى قارارلىق تەربىيىلەش كۇرسىنى ئاچتى. كۇرسقا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن 50 كە يېقىن تەرجىمان قاتناشتى.

سۈرەتتە: ئوقۇتقۇچى كۇرسانتلار سورىغان سوئاللارغا چۈشەنچە بەرمەكتە.

ماموت بارات فوتوسى

تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي قوغداپ، يەر بايلىقىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنايلى

ئايدۇللا ئەھمەد

يەر - ئىنسانلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى، تۇرمۇش كۆچۈرۈشى ۋە تەرەققىي قىلىشنىڭ مۇھىم ماددىي ئاساسى. ئۇ قانىتا ئىشلەپ چىقارغىلى بولمايدىغان مۇھىم، چەكلىك بايلىق. شۇڭا، بۈگۈنكى كۈندە، دۇنيا ئەللىرى يەردىن پايدىلنىش ۋە ئۇنى قوغداشقا ئومۇمىيۈزلۈك ئەھمىيەت بەرمەكتە. مەلىكتىمىزنىڭ كشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە تېرىلغۇ يېرى ئاز، تېرىلغۇ يەر زاپىسى چەكلىك. بۇ ھال مۇقەررەر ھالدا بۇلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ. خۇسۇسەن تېرىلغۇ يەر مەسلىسى بۇلىمىز يېزا ئىگىلىكىنىڭ ھەتتا پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى چەكلەپ تۇرىدىغان مۇھىم ئامىل. شۇ سەۋەبتىن ھازىرمۇ، كەلگۈسىدىمۇ يەر مەسىلىسىگە، بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەر مەسىلىسىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ خىزمەتنى ئىستايىدىل ياخشى ئىشلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. چۈنكى، بۇ ھاياتىمىزنى ساقلاپ قېلىشتا، مەلىكىتىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگە ۋە يىراق كەلگۈسى مەنپەئىتىگە، ئەۋلادلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا، دۆلىتىمىز، جەمئىيىتىمىز تەرەققىياتىغا ۋە ئومۇمىي ۋەزىيىتىنى مۇقىملاشتۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش.

دۆلىتىمىز قۇرۇلغان 47 يىل مابەينىدە، بۇلىمىزنىڭ تېرىلغۇ يەرلىرى كۆپەيىش، ئازىيىش، يەنە ئازىيىشتەك بىر قانچە دەۋرنى باشتىن كەچۈردى. ئالاقىدار ماتېرىياللارغا قارىغاندا بۇلىمىزنىڭ ھازىرقى تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 2 مىليارد مو، زاپاس تېرىلغۇ يەر بايلىقى 500 مىليون مو كېلىدىكەن. 1958 - يىلىدىن 1968 - يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا بۇلىمىزنىڭ 611 مىليون مو تېرىلغۇ يېرى ئازىيىپ كەتكەن؛ 1979 - يىلىدىن 1989- يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا 55 مىليون مو تېرىلغۇ يېرى ئازىيىپ كەتكەن. 1994 - يىلى بۇلىمىزنىڭ ئاشلىق ئومۇمىي مەھسۇلاتى 1993 - يىلدىكىدىن 12 مىليارد كىلوگرام ئازىيىپ كەتكەن، بۇ ئاساسلىقى تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئازىيىپ كەتكەنلىكىدىن بولغان. ھازىر بۇلىمىزدە كشى بېشىغا ئىككى مودىن ئازقۇق تېرىلغۇ يەر توغرا كېلىدىغان 12 ئۇلۇم ئاپتونوم رايون بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى شەرقىي شىمال، غەربىي شىمال رايونلىرىنىڭ شىمالىي قىسىملىرىغا جايلاشقان، بۇ رايونلارنىڭ كۆن چۆشۈش ۋە يېغىن مىقدارى ئانچە كۆپ بولمىغاچقا، ئۆسۈملۈك ئۆسۈشى ئاستا بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەرلەرنىڭ تۇپراق ئورگانىك ماددا مىقدارى ئىنتايىن تۆۋەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئاساسلىقى قۇملۇق، شېغىللىق، تاشلىق، تۇزلۇق يەرلەر بولۇپ، ئۇلار ئۈنۈملۈك تېرىلغۇ يەرگە ئايلىنىش ئۈچۈن ئىنتايىن كۆپ مىقداردا سۇ، ئەمگەك ۋە پۇل مەبلىغى سەرپ قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. بۇ ھال ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى چەكلەپ تۇرىدىغان مۇھىم ئامىل. شۇ سەۋەبتىن ھازىرمۇ، كەلگۈسىدىمۇ يەر مەسىلىسىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، بۇ خىزمەتنى ئىستايىدىل ياخشى ئىشلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. چۈنكى، بۇ ھاياتىمىزنى ساقلاپ قېلىشتا، مەلىكىتىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگە ۋە يىراق كەلگۈسى مەنپەئىتىگە، ئەۋلادلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا، دۆلىتىمىز، جەمئىيىتىمىز تەرەققىياتىغا ۋە ئومۇمىي ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش.

دۆلىتىمىز قۇرۇلغان 47 يىل مابەينىدە، بۇلىمىزنىڭ تېرىلغۇ يەرلىرى كۆپەيىش، ئازىيىش، يەنە ئازىيىشتەك بىر قانچە دەۋرنى باشتىن كەچۈردى. ئالاقىدار ماتېرىياللارغا قارىغاندا بۇلىمىزنىڭ ھازىرقى تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 2 مىليارد مو، زاپاس تېرىلغۇ يەر بايلىقى 500 مىليون مو كېلىدىكەن. 1958 - يىلىدىن 1968 - يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا بۇلىمىزنىڭ 611 مىليون مو تېرىلغۇ يېرى ئازىيىپ كەتكەن؛ 1979 - يىلىدىن 1989- يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا 55 مىليون مو تېرىلغۇ يېرى ئازىيىپ كەتكەن. 1994 - يىلى بۇلىمىزنىڭ ئاشلىق ئومۇمىي مەھسۇلاتى 1993 - يىلدىكىدىن 12 مىليارد كىلوگرام ئازىيىپ كەتكەن، بۇ ئاساسلىقى تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئازىيىپ كەتكەنلىكىدىن بولغان. ھازىر بۇلىمىزدە كشى بېشىغا ئىككى مودىن ئازقۇق تېرىلغۇ يەر توغرا كېلىدىغان 12 ئۇلۇم ئاپتونوم رايون بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى شەرقىي شىمال، غەربىي شىمال رايونلىرىنىڭ شىمالىي قىسىملىرىغا جايلاشقان، بۇ رايونلارنىڭ كۆن چۆشۈش ۋە يېغىن مىقدارى بىلەن شەھەر - يېزىلارنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىدىغان يەر كۆلىمىدىن ئىبارەت قوش نىشانلىق تىزگىنلەش كۆرسەتكۈچىنى بەلگىلەپ، تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەڭشەيدىغان ماكرولۇق تەڭشەش - تىزگىنلەش ھېخانىزمىنى بەرپا قىلىش لازىم. يەرنىڭ تەمىنلەش ئۇقتىدارىغا ئاساسەن شەھەر-بازارلار ئىشلىتىدىغان يەرلەرنىڭ كۆلىمىنى ۋە جايلىشىشىنى بەلگىلەش لازىم.

3. مەمۇرىي باشقۇرۇش، ئۇقتىسادىي چەكلىمە، قانۇن - نىزامدىن ئىبارەت ئۈچ پىشاڭنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش لازىم. ھازىرقى ئەھۋالدىن قارىغاندا، مەملىكەت بويىچە ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ قانۇننى ئىجرا قىلىش ۋاسىتىلىرى، ئورگان ئۈچەملىرى يەرنىڭ ئېلىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، ئۇقتىسادىي تەرەققىياتىدا تۇتۇۋاتقان ئورنى بىلەن مۇناسىپ كەلمەيۋاتىدۇ. شۇڭا يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ فۇنكسىيىسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش، قانۇننى ئىجرا قىلىش ۋاسىتىلىرىنى مۇناسىپ ھالدا مۇكەممەللەشتۈرۈش، بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا يەرگە بولغان ھەمۇرىي باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم. بۇنىڭدا بازارنىڭ بايلىقلارنى تەڭشەش - تىزگىنلەش ۋە ئالاشتۇرۇش رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، يەر بايلىقىدىن ئۇقلاق مۇۋاپىق پايدىلىنىپ، يەرنى ئالا تەقسىملەشكە كاپالەتلىك قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈنۈمىنى جارى قىلدۇرۇش؛ يەردىن ھەقلىق پايدىلىنىش تۆلۈمىنى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇش ئاساسدا، يىللىق بويىچە يەر ئىگىلەپ ئىشلىتىش بېجى ئېلىپ، يەرنىڭ قوغداش ئۇقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئالدىنقى شەرتىدۇر، تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي تۇرده قوغدىغاندىلا، خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئۈدا، تىز، ساغلام راۋاجلىنىشىنى ھەقىقىي ئىشقا ئاشۇرغىلى بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك يەر بىلەن تەرەققىياتنىڭ يەنى تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش بىلەن شەھەر - بازارلارنىڭ قۇرۇلۇشى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى توغرا تونۇشىمىز ۋە بىر تەرەپ قىلىشىمىز لازىم.

1990 - يىلى دۇنيا ئاشلىق كېڭىشىنىڭ 16 - نۆۋەتلىك سىنىترلار يىغىندا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى: شال، بۇغداي، كۆمىقوناق سورتلىرى قاتارلىق نەتىجىلەرنى مۇستەھكەملەش ئاساسدا، سۇغىرىلىدىغان يەرلەردىن ئۇنۇملۈك پايدىلىنىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، بىنەم، ئىدىرلغلارغا قاراپ كېڭىيىش لازىم؛ جانلىقلار تېخنىكىسىنى تەقىق قىلىش ۋە قوللىنىشنى كېڭەيتىپ «گېن ئىنقىلابى»نى قانات يايدۇرۇش لازىم. بۇ نۇقتىنىزەر بۇلىمىزنىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كېلىدۇ. مەملىكتىمىزنىڭ يۇقىرى ھوسۇللۇق ئاشلىق تېرىلىدىغان يەرلىرىنىڭ كۆلىمى چەكلىك، ئوتتۇرا ھال يەر، ئىدىرلغلاردىكى ئاشلىق تېرىلىدىغان يەرلەرنىڭ كۆلىمى نىسبەتەن چوڭ، يوشۇرۇن كۈچى زور. بۇلىمىزنىڭ ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ تۈپ چىشى يولمۇ مۇشۇ يەردە. بۇنىڭ ئۈچۈن، يەر باشقۇرۇش ۋە يەردىن پايدىلىنىش جەھەتتە مۇناسىپ يېڭى تەدبىرلەرنى قوللىنىش لازىم:

1. ئومۇمىي خاھىشنىڭ ھەقلىق يەر تېرىش ئېلىنى تۇرغۇزۇش لازىم. يەر ئۈچ چوڭ ئىشلەپچىقىرىش ئامىلىنىڭ بىرى. ئۇ ئىنسانلار ۋە ھەنىۋا جانلىقلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە ياشاش ماكانى. يەر قانىتا ئىشلەپ چىقارغىلى بولمايدىغان چەكلىك بايلىق. بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئۇ ئىشلەپچىقىرىش سالمىقى ئېغىر، ئۇنىڭ ئىقتىسادىي پۈتۈنلەي ئاساسلانغاندا ھازىر مەملىكىتىمىزدە 3000 دىن ئارتۇق تەرەققىيات رايونى بار ئىكەن. دەسلەپكى سانائىتىمىزگا ئاساسلانغاندا، ئۇلار ئىگىلىۋالغان تېرىلغۇ يەر 2 مىليون 800 مىڭ مودىن ئاشمىدىكەن؛ بەزى جايلار يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئېچىلى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش جەريانىدا، پىيىشنى بىر تەرەپلىمە ھالدا تەكتىلەپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا سەل قارىغان. بۇنىڭ بىلەن خېلى كۆپ ئاشلىق تېرىلىدىغان يەرلەرنى خىلمۇ خىل قۇرۇلۇشلار ئىگىلەپ كەتكەن. مەسىلەن، شىنيالىدىكى «جۇڭگو رەسىاللىق شەھىرى» 600 مو يەرنى، خېبېينىڭ خەندەن شەھىرىدىكى «جۇڭگو خىيالىي مەدەنىيەت شەھىرى» 830 مو يەرنى، شەندۇڭنىڭ لەيياڭ شەھىرىدىكى «ۋارشاۋا مېخانىسى» 1200 مو يەرنى، ۋۇشىدىكى «تەيخۇ كىنو - تېلېۋىزىيە شەھىرى» 18 مىڭ مو يەرنى، خەنەندىكى «سەنيا ئىسسىق بەلباغ مەنزىرىسى سايلەھەت رايونى» 9.05 كۋادرات كىلومېتر يەرنى ئىگىلىگەن ۋە باشقىلار، بۇلار بىزنى چوقۇنۇر ئوبيغا سالىدىغان ۋە بىز ھازىردىن باشلاپ كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ ھەل قىلىدىغان مەسىلىلەردۇر.

نېمە ئۈچۈن يۇقىرىدا ئېيتىلغان مەسىلىلەر ساقلىنىپ تۇرىدۇ؟ بۇنىڭ ئوبيېكتىپ سەۋەبى بولغانلىقىدىن ئاشقىرى يەنە سۇبيېكتىپ سەۋەبمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكنىڭ يەرنى قوغداش بىلەن ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇمىغانلىقى ۋە ياخشى بىر تەرەپ قىلمىغانلىقى، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداشنى ئىزچىل ئەرەققىيات يۈكسەكلىكىگە كۆتۈرۈپ تونۇمىغانلىقىدىن ئىبارەت. بىلىش لازىمكى، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ئاساسلىقى ئاشلىق تېرىلىدىغان يەر كۆلىمىنىڭ تۆۋەنلەپ كېتىشىدۇر. ساقلىنىش قىممىتى ۋە قوشۇلما قىممىتىنى ئاشۇرۇش؛ ئىقتىسادىي پىشاق ئارقىلىق يەر ئىشلەتكۈچىلەرنىڭ ئىقتىسادىي مەنپەئىتىگە بېۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن يەر ئىشلىتىش، ئىقلاقە مۇۋاپىق يەر ئىشلىتىشتەك ناشقى بېسىم كۈچى ۋە ئىچكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش؛ ھوقۇقىدىن ھالقىغان ھالدا يەر ئەستىقلاش، قانۇنسىز يەر ئىگىلىۋېلىش، تەرەققىيات رايونلىرىنى قالايمىقان يولغا قويۇش ۋە يەرنى ئۆز مەيلىچە دائىرىلىۋېلىشتەك قىلمىشلارنى قانۇن بويىچە قاتتىق بىر تەرەپ قىلىپ، دۆلەت مەنپەئىتىنى قوربان قىلىش، ئۆۋەن باھادا يەر سېتىشتەك قىلمىشلارنى قەتئىي توختىتىش لازىم.

4. ئاساسىي دېھقانچىلىق ئىنىز - ئېرىلارنى قوغداش ئۆزۈمنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، تېرىلغۇ يەرلەرنى ئېگىلەپ ئىشلىتىشنى بەلگىلەش ھوقۇقىنى ۋە تەكشۈرۈپ - تەستىقلاش ھوقۇقىنى مۇۋاپىق مەركەزلەشتۈرۈش لازىم. تېرىلغۇ يەرلەرنى ئېگىلەپ ئىشلىتىشنى بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈش كېرەك. بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش شارائىتى ھەققانە بولمىغانلار تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ دەرىجىسى بويىچە تېرىلغۇ يەر ئېچىش راسخوتى ئۆلۈشى، بۇ راسخوت يېگى تېرىلغۇ يەر ئۆزلەشتۈرۈشكە ئىشلىتىلىشى لازىم.

5. تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ۋە يەر ئېچىش ، قانىتا ئۆزلەشتۈرۈش فوندى تەسىرلاپ، يەر ئېچىش ۋە ئاشلىقۇشلىگەن يەرلەرنى قانىتا ئۆزلەشتۈرۈشنى پىلانلىق ھالدا ئېلىپ بېرىش لازىم. ھازىر مەملىكىتىمىزدە ھەر خىل سۇنئىي ئاسلار كەلتۈرۈپ چىقارغان ئاشلىقۇشىگەن يەرلەر تەخمىنەن 200 مىليون مودىن كۆپەرەك بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە تېرىلغۇ يەر %70 ئەتراپىدا ئىكەن. قانىتا ئۆزلەشتۈرۈش كۆلىمىنى ئاشۇرۇشنىڭ ئاچقۇچى سېلىندىغان مەبلەغنى ئۆستۈرۈشتۇر.

يەر ۋە تەرەققىيات

بېيجىڭدا مەملىكەتلىك مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

يېڭى ۋەزىيەتنە مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى كۈچەيتىش تەدبىرلىرى مۇزاكىرە قىلىندى

جياڭ زېمىن سۆھبەت يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. مەملىكەتلىك مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى يىغىنى يېقىندا بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى. يىغىندا بىرنەچچە يىلدىن بۇيانقى مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ ئاساسىي نەتىجىلىرى ۋە ئاساسىي تەجرىبىلىرى يەكۈنلەندى، هازىر مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى دۇچ كەلگەن ۋەزىيەت ۋە ساقلانغان ئاساسىي مەسىلىلەر تەھلىل قىلىندى، بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىلىرى ئايدىڭلاشتۇرۇلدى، يېڭى ۋەزىيەتتە مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى كۈچەيتىشنىڭ تەدبىرلىرى مۇزاكىرە قىلىندى.

12 - ئاينىك 12 - كۈنى باش شۇجى جياڭ زېمىن، زۇڭلى لى پېڭ ۋە خۇ جىنتاۋ، جياڭ ۋەننيەنلەر يىغىنغا قاتناشقان بارلىق ۋەكىللەر بىلەن كۆرۈشتى ۋە بىر قىسىم ۋەكىللەر بىلەن سۆھبەتلەشتى، جياڭ زېمىن سۆھبەت يىغىنىدا مۇھىم سۆز قىلدى.

جياڭ زېمىن ئالدى بىلەن ئىسلاهات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيانقى مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرۈلگەن ئىلگىرىلەشلەر ۋە نەتىجىلەرنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېڭى ۋەزىيەتتە مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىنى تولۇق تونۇش كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مۇھىم خىزمىتى بولۇپ، ئۇنى چوقۇم ئورۇندىشى كېرەك.

جياڭ زېمىن مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قائىدە - نىزاملارنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، دۆلەت قانۇننىڭ نوپوزى ۋە چەكلەش كۈچىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قانۇنلارنىڭ ئىجرا قىلىشىنى نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىش، قانۇننى ئىجرا قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇشى كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ساقلاش تارماقلىرى ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش، تەشكىلات، كادىرلار تارماقلىرى بىلەن بىرلىكتە مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قاتتىق تۈزۈم قىلماسلىق، قانات ئاستىغا ئالماسلىق، مادارا قىلماسلىق كېرەك.

جياڭ زېمىن مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: مەخپىيەتلىكنى ساقلاش تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇش، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ زامانىۋىلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. ئۇ مۇنداق دېدى: بىز ئىلگىرىكى مەخپىي ھۈججەتلەرنى ياخشى باشقۇرۇشنى ئاساس قىلىپ خىزمەت ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىپ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى كۈچەيتىشنىڭ يېڭى يوللىرى ئۇستىدە تىرىشچانلىق بىلەن ئىزدىنىشىمىز كېرەك. ئۇنۇملۇك تەدبىر قوللىنىپ، نىشانىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، پىلان تۈزۈپ، سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، كۈچنى تولۇقلاپ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش تېخنىكىسىنى تېز راۋاجلاندۇرۇپ، مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ زامانىۋىلىشىشىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈشىمىز كېرەك.

يىغىن ئېچىلغاندا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئۇيغۇرسىنىڭ شۇجىسى، مەركىزىي مەخپىيەتلىكنى ساقلاش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى رېن جيەنشىن خىزمەت دوكلاتى بەردى. رېن جيەنشىن بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى: ئومۇمىي خەلقنىڭ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش ئېڭىنى ئۆستۈرۈش، بولۇپمۇ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرى ۋە مەخپىيەتلىكنى ساقلاش مۇھىم تارماقلىرىدىكى خىزمەتچى خادىملارنىڭ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش قارىشىنى ئۆستۈرۈش، مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قانۇن - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، مەخپىيەتلىكنى ساقلاشنىڭ تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇش، مەخپىيەتلىكنى ساقلاشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مەخپىيەتلىكىنىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئۆزئارا ياندىشىدىغان مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قائىدە - نىزام سىستېمىسىنى ۋە قانۇننى ئىجرا قىلىش سىستېمىسىنى پەيدىنپەي بەرپا قىلىش، يۇقىرى، يېڭى تېخنىكىلارغا تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئىگە بولۇش؛ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىگە ئويغۇن بولغان مەخپىيەتلىكنى ساقلاش باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى دەسلەپكى قەدەمدە بەرپا قىلىش، خىزمەت ئاپپاراتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، نازارەت قىلىش مېخانىزمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، تىرىشىپ دۆلىتىمىزنىڭ مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنى يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈپ، 9 - بەش يىللىق پىلان ۋە 2010 - يىلىغچە بولغان كەلگۈسى نىشانغا ئۇگۇشلۇق پىتىشكە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

گوۋۇيۈەن مەملىكەتلىك پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش تېلېۋىزىيە، تېلېفون يىغىنى ئاچتى

زۇجياخۇا، جياڭ چۈنيۈن ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. 1- نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتى 1997 - يىل 1 - ئاينىك 1 - كۈنىدىن باشلاپ مەملىكەت بويىچە قانات يايدۇرۇلدۇ. گوۋۇيۈەن يېقىندا مەملىكەتلىك پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتى توغرىسىدا تېلېۋىزىيە، تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، ئومۇمىيۈزلۈك سەپەرۋەر قىلدى ۋە خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇردى. يىغىندا گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جۇرۇڭجى زۇجياخۇا، جياڭ چۈنيۈن ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر، ھەر دەرىجىلىك پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش ئاپپاراتلىرى ۋە بارلىق خىزمەتچى خادىملار پۈتۈن مەملىكەتتىكى پېزا كادىرلىرى ۋە ئاممىنى بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە چاقىردى.

يىغىنغا جياڭ چۈنيۈن رياسەتچىلىك قىلدى. يىغىندا جۇرۇڭجى دوكلات قىلىپ، پېزا ئىگىلىكنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي پىلانى، ئاساسلىق مەزمۇنى، ئۇسۇل - باسقۇچلىرى ۋە تەلەپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ۋېن جياباۋ، ۋاڭ چىشەن، ۋېي فۇچىڭ، لى لەنچىڭ، ئاي شىرۇڭ، ۋاڭ لېچۈەن، ۋاڭ يۇڭچىڭ، ۋاڭ چۈەنيۈەن، لى گاڭجيە، لى لىنبىن، لى جىچۇن، لى جىنخۇا، لى رۇيخۇەن، لى شۇلى، لى يۈەنچاۋ، لى يۈەنچاۋ، لى يۈەنچاۋ

بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار مەخپىيەتلىكنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىنى مۇشۇنداق سىياسىي يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ تولۇق تونۇشى كېرەك. ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى راۋاجلاندۇرۇلۇۋاتقان شارائىتتا مەخپىيەتلىكنى قائىدە - نىزام سىستېمىسى ۋە قانۇننى ئىجرا قىلىش سىستېمىسىنى پەيدىنپەي بەرپا قىلىش، دۆلەتنىڭ مەخپىيەتلىكنى ساقلاشنى قانۇن - تۈزۈملەشتۈرۈپ باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش؛ زامانىۋى مەخپىيەتلىكنى ساقلاش تېخنىكىسى ۋە ئالدىنقى ئېلىش مۇداپىئە كۈرۈش كادىرلار تارماقلىرى بىلەن بىرلىكتە مەخپىيەتلىكنى ساقلاشقا دائىر قاتتىق تۈزۈم ۋە نىزاملارنى تۈزۈپ چىقىشى كېرەك. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويۇش دېلولىرىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، ئۇلارغا قانۇن بويىچە قەتئىي زەربە بېرىش، يۇز خاتىرە

مەملىكەتلىك تەشكىلات بۆلۈمى باشلىقلىرى يىغىنى

پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنى تەشكىلات خىزمىتىنىڭ ئەلا نەتىجىلىرى بىلەن كۈتۈۋېلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ئىككى كۈن داۋام قىلغان ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، شەھەرلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى باشلىقلىرىنىڭ مەملىكەتلىك يىغىنى يېقىندا بېيجىڭدا ئايالاشتى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى جاڭ چۈەنجىڭ يىغىندا قىلغان سۆزىدە ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە تەشكىلات تارماقلىرىدىن ناھىيىدىن يۇقىرى رەھبەرلىك كوللېكتىپلىرىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي قۇرۇلۇشنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈپ، مۇنەۋۋەر ياش كادىرلارنى تاللاپ ئوستۇرۇش سالمىقىنى زورايتىشنى، «پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلىرىنى تاللاپ ئوستۇرۇپ ئىشلىتىش خىزمىتى توغرىسىدىكى ۋاقتلىق نىزام» ۋە «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى يەرلىك كومىتېتلىرىنىڭ خىزمەت نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈش، مۇنەۋۋەر ياش كادىرلارنى تاللاپ ئوستۇرۇش ئىشىنى ياخشى ئىشلەشكە چاقىردى.

يىغىنغا جياڭ چۈنيۈن رىياسەتچىلىك قىلدى، زۇجياخۇا گوۋۇيۈەنگە ۋەكالىتەن سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: يېزا ئىگىلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش ھازىرقى باسقۇچتا پارتىيىمىز ۋە ھۆكۈمىتىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكى

يېقىندا بېيجىڭ شەھىرى خەيدىك رايونىنىڭ بۈالۇ باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى كېرەكسىز قۇتىلارنى يىغىۋېلىپ زىننەت بويۇملىرى ياساپ، شۈەن. مېھمانخانىسىدىكى مۇھىت ئاسراش خانىملىرىغا تەقدىم قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى مۇنۇلارنى ئاشكارىلىدى: باھار بايرىمىدىن ئىلگىرى بازارلاردىكى تاۋارلارنىڭ سۈپىتى ۋە تارازىلارنى نازارەت قىلىش بويىچە ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش ۋەيالغان، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىش پائالىيىتى 22 شەھەردە قانات يايدۇرۇلدۇ، كۆكتات، قوشۇمچە يېمەكلىك ۋە ئاشلىق يەنىلا بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشنىڭ ۋە يالغان، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى بولدۇ.

دۆلەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى بۈاستە ئۈيۇشتۇرغان بۇ قېتىمقى پائالىيەت قانات يايدۇرۇلدىغان 22 شەھەر بېيجىڭ، خېبېي، ئۇرۇمچى، شىنىڭ ۋە لەنجۇ قاتارلىق شەھەرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. باشقا ئۆلكە، شەھەرلەر ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش پائالىيىتىنى ئۆز ئالدىغا قانات يايدۇرىدۇ.

سۈپەت نازارەتچىلىكى بويىچە تەكشۈرۈلىدىغان نۇقتىلىق بەش خىل تاۋار گۈرۈچ، ئۇن، سۈيىغى، تېتىتقۇ ۋە ئۇزۇملۇق مېۋە - چىۋىدىن ئىبارەت. تەكشۈرۈش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى، يېزىلار، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتى مۇھىم نۇقتا قىلىنغان ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى، سەۋىيىسى يۇقىرى كادىرلار قوشۇنىنى تىرىشىپ بارلىققا كەلتۈرۈشنى، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، پارتىيىنىڭ 15 - قۇرۇلتىيىنى ئەلا نەتىجىلەر بىلەن كۈتۈۋېلىشنى تەلەپ قىلدى.

جاڭ چۈەنجىڭ 1996 - يىللىق تەشكىلات خىزمىتىنى قىسقىچە ئەسلەپ ئۆتكەندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يۇقىرى ساپالىق كادىرلار قوشۇنىنى قۇرۇش، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش ئۇزاق مۇددەتلىك ھەم جاپالىق ستراتېگىيىلىك ۋەزىپە، شۇنداقلا كېچىكتۈرۈشكە بولمايدىغان جىددىي ۋەزىپە، 6 - ئومۇمىي يىغىن قارارىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ناھىيىدىن يۇقىرى رەھبەرلىي كادىرلارنى يىغىپ بىر قېتىم پارتىيەئولىك پارتىيە ئىستىلى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش لازىم. تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، يۇقۇن مەملىكەتتىكى كادىرلارنى تەربىيىلەشنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانىنى يولغا قويۇش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش لازىم؛ رەھبەرلىي كادىرلارنىڭ دېموكراتىك تۇرمۇش يېغىننى ھەقىقىي تۇرده ياخشى ئۆتكۈزۈپ، ئۆزىدىكى زىددىيەتنى ھەل قىلىش ئىقتىدارىنى نۇقتىلىق ئۆستۈرۈشى لازىم؛ پارتىيىنى قاتتىق باشقۇرۇش، رەھبەرلىي كادىرلارنى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم؛ رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي قۇرۇلۇشنى خىزمىتىدە مەسئۇلىيەت تۇزۇمىنى ئورنىتىپ، دەرىجىمۇ دەرىجە تۇتۇش، دەرىجىمۇ دەرىجە پىتەكلەش لازىم.

جاڭ چۈەنجىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىدىيىنى يەنىمۇ ئازاد قىلىپ، نەزەر دائىرىنى كېڭەيتىپ، مۇنەۋۋەر ياش كادىرلارنى تاللاپ ئوستۇرۇپ ئىشلىتىشتە يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلىپ، بىر قەدەم پىشقان زاپاس خادىملارنى ناھىيىدىن يۇقىرى پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىك بەنزىلىرىگە كىرگۈزۈش لازىم. ئەمەلىيەت جەريانىدا چېنىقتۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئاساسىي قاتلامدا ئىشلەش تەجرىبىسى بار ھەم ئاچقۇچلۇق خىزمەت ئورۇنلىرىدا بىر مەھەل ئىشلىگەن كادىرلاردىن رەھبەر تاللاشتا چىڭ تۇرۇپ زاپاس كادىرلارنىڭ سۈپىتى ۋە ھاياتىي كۈچىنى ساقلاپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزىلىرىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك قۇرۇلۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش لازىم. ئايال كادىرلارنى، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى ۋە پارتىيەسىز كادىرلارنى يېتىشتۈرۈش، ئۆستۈرۈش خىزمىتىنى يۇقىرى ساپالىق پەن - تېخنىكا كادىرلىرى ۋە كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق ياخشى تۇتۇش لازىم.

22 شەھەردە باھار بايرىمىدىن ئىلگىرى مەھسۇلات سۈپىتىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش قانات يايدۇرۇلدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى مۇنۇلارنى ئاشكارىلىدى: باھار بايرىمىدىن ئىلگىرى بازارلاردىكى تاۋارلارنىڭ سۈپىتى ۋە تارازىلارنى نازارەت قىلىش بويىچە ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش ۋەيالغان، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش - سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىشنىڭ مۇھىم

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 3 - ℃ 9 - بولىدۇ. بەش بال شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ، شەھەرنىڭ جەنۇبىدا ئالتە بال شامال چىقىدۇ.

ئاپتونوم رايون بويىچە جان-دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرىنىڭ كۆۋرۈكلۈك رولىنى تېخىمۇ ياخشى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. بۇنىڭدا بىرىنچىدىن، ئىشچىلار ئۈيۇشمىسىنىڭ خەلق ئامىمسى بىلەن زىچ ئالاقە باغلاشتەك ئالاھىدىلىكىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك: ئىككىنچىدىن، ئىشچىلار ئۈيۇشمىسىغا بولغان رەھبەرلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرىنىڭ خىزمەتلەرنى مۇستەقىل قانات يايدۇرۇشنى قوللاش ۋە ئۇلارنى ھۆرمەتلەش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرىنىڭ كارخانىدىكى ئورنىنى ھەقىقىي تۇرده يۇقىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرىنىڭ پائالىيەتلىرىگە كېرەكلىك مەبلەغ، ئەسلىھە، پائالىيەت سورۇنلىرى قاتارلىقلارنىڭ ۋاقتىدا ئەمەلىيلىشىشىگە كېپىللىك قىلىپ، ئۇلارنىڭ خىزمەتلەرنى ئوگۇشلۇق قانات يايدۇرۇشى ئۈچۈن، ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلىشى كېرەك.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: يېڭى تارىخىي شارائىتتا، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاساسىي قوشۇنلۇق رولىنى تېخىمۇ ياخشى ھەم تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۈيۇشمىلىرى ھەر مىللەت ئىشچىلىرىنى زىچ ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئەڭ زور دەرىجىدە قوزغاپ، ئىلھاملاندۇرۇپ، ئېچىۋېتىشنىڭ ئاۋانگارت جەڭچىلىرىگە ئايلاندۇرۇش كېرەك. ئىشچىلارنىڭ خوجايىنلىق رولىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇپ، ئۇلارنى جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەيدىغان، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتا باشلامچى بولىدىغان، تىرىشىپ ئۆگىنىپ، كەسپىي ۋە مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، ئىلھامات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىمىز ئۈچۈن زور ئۆھپىلەرنى قوشىدىغان مۇھىم كۈچكە ئايلاندۇرۇش كېرەك.

ئىلىمىزنىڭ 21-ئەسىردىكى تەبئىي گاز سانائىتى

توختى باقى

پەن-تېخنىكىنىڭ ئۇچقاندەك راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ، ئىنسانلارنىڭ ئېنېرگىيىگە بولغان ئېھتىياجى كۈنسايىن ئاشماقتا. ئەمما مۇھىم ئېنېرگىيە مەنبەسى بولغان نېفىت 21-ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىدا تۈگەيدۇ. ئىنسانلار ىئولوگىيىلىك مادداىلار، كۆمۈر ۋە نېفىتتىن ئىبارەت «ئۇچ ئەۋلاد» ئېنېرگىيىنى باشتىن كەچۈرۈپ، نېفىت تۈگىگەن ئەھۋالغا دۇچ كەلگەندىن كېيىن نىشانىنى «4-ئەۋلاد» ئېنېرگىيىگە بۇراشقا مەجبۇر بولدۇ.

ئىنسانلار 4-ئەۋلاد ئېنېرگىيىنى تاللىغاندا كۈندىن كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئېھتىياجىنى، شۇنداقلا تەبئىتكە ماسلىشالايدىغان «يېشىل مەدەنىيەت» تەلىپىنى نەزەرگە ئالمىسا بولمايدۇ، يەنى ئىقتىساد، ئېنېرگىيە مەنبەسى ۋە مۇھىت تەلىپى نۇقتىسىدىن ئويلاشقاندا تەبئىي گاز بىر قەدەر ئىشەنچلىك، چۈنكى تەبئىي گاز ئاساسەن مېتاندىن تەركىب تاپقان بولۇپ، ئۇنىڭ بايلىق زاپىسى كۆمۈر بىلەن نېفىتنىڭ بايلىق زاپىسى يىغىندىسىدىن كۆپ. ئۇنىڭ ئۇستىگە تەبئىي گازغا بولغان تونۇش جەھەتتە زور ئىلگىرىلەش بولدى، تەبئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىمكانىيەت ۋە ئاساس يارىتىلدى. مۇلچەرلىنىشچە، تەبئىي گازنىڭ قالدۇق زاپىسى بىلەن بايقاشقا بولىدىغان زاپىسى دۇنيا بويىچە $262 \times 10^{12} m^3$ غا يېتىدىكەن، ئەگەر 1990-يىلدىكى دۇنيانىڭ گاز سەرپىياتى بويىچە ھېسابلانسا، تەبئىي گاز يەنە 126 يىل ئىشلىتىشكە يېتىدۇ. كېيىنكى ئەسىرگە قەدەم قويغان ھامان تەبئىي گاز 4-ئەۋلاد ئېنېرگىيىگە ئايلىنىپ، ھازىرقى دۇنيا ئېنېرگىيە سەرپىياتى ئومۇمىي مىقداردا ئېگىلىكەن نىسبىتى %26.6تىن %40 كە ئۆرلەپ، يىللىق سەرپىياتى $109 \times 10^{12} m^3$ دىن $205 \times 10^{12} m^3$ كە ئۆرلەيدۇ. شۇنداق قىلىپ، تەبئىي گاز ئىنسانىيەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدا مۇھىم رول ئوينايدۇ.

كارىۋان چالا ئوكسىدى، پار، ئوكسىگېن، ھىدروگېن ۋە باشقا بىر مۇنچە ئېنېرگىيە گازلار بولىدۇ.

كۆپ سانلىق ئالىملار تەبئىي گاز نېفىت بىلەن «قوشكېزەك» دەپ قارايدۇ، ئۇلارنىڭ بۇنداق قارىشىدا ئەنئەنىۋى ئاساسلار بار، يەنى نېفىت، تەبئىي گاز يەر پوستىدىكى گېئولوگىيىلىك دەۋرى ئوخشاش بولمىغان چۆكۈندى جىنسلاردا ساقلانغان ماددىلارنىڭ مەلۇم چوڭقۇرلۇقتا كۆمۈلۈپ، يەر ئىسسىقلىقىنىڭ تەسىر قىلىشى نەتىجىسىدە ئۆزگىرىپ ھاسىل بولغان مۇئەييەن گېئولوگىيىلىك شارائىتتا يۆتكىلىپ، توپلىنىپ، نېفتلىك، گازلىقلارنى شەكىللەندۈرگەن.

تەبئىي گاز پاكىز، قولايلىق، سۈپەتلىك، ئۇنۇمى يۇقىرى ئېنېرگىيە، تەبئىي گازنىڭ ئىسسىقلىق مىقدارى بىلەن ئىسسىقلىق ئۇنۇمدارلىقى كۆمۈرنىڭكىدىن يۇقىرى بولۇپلا قالماي، نېفتىنىڭكىدىنمۇ يۇقىرى. ئۇلۇچەپ بېكىتىلىشچە، $1m^3$ تەبئىي گازنىڭ ئىسسىقلىق قىممىتى 38 مىڭ 937 كىلوجوئۇلدىن 41 مىڭ 868 كىلوجوئۇلغىچە بولسا، كۆمۈرنىڭ ئىسسىقلىق قىممىتى تەبئىي گازنىڭ ئىسسىقلىق قىممىتىنىڭ يېرىمىغمۇ يەتمەيدىكەن. تەبئىي گازنىڭ ئىسسىقلىق ئۇنۇمدارلىقى %75 تىن ئاشىدۇ، كۆمۈرنىڭكى 40-60 پىرسەنت، نېفتنىڭكى %65 ئەتراپىدا بولىدۇ. تەبئىي گاز تەكشى كۆيىدۇ، زىيانلىق تەركىبى ئاز، كۆمۈر ۋە نېفتىغا قارىغاندا مۇھىتنى كۆپ بۇلىنايدۇ. ئېقتىسادىي ئۇنۇمى يۇقىرى. خىمىيە سانائىتى خام ئەشياسى جەھەتتە تەبئىي گاز ئىنتايىن مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. ھازىر دۇنيا بويىچە تەبئىي گاز خام ئەشيا قىلىنىپ ئىشلەپ چىقىرىلغان خىمىيە سانائىتى مەھسۇلاتلىرى مىڭ خىلغا يېتىدۇ. ئۇنىڭ مەھسۇلاتلىرى ئېچىدە سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدا ئىشلىتىلىدىغانلار ئەسۇ، كىشلەرنىڭ تۇرمۇشىدا ئىشلىتىلىدىغانلىرىمۇ بار. شۇنداق بولغاچقا، تەبئىي گازدىن ئوشۇنچە قىممەتلىك يۇقىرى بولغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقىرىپ كۆرۈنەرلىك ئېقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىشقا بولىدۇ.

سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ. پەرق تېخى ناھايىتى زور. كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا دۇنيادىكى ئوتتۇراھال تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىسىگە يېتىش ئۈچۈن، ھازىردىن باشلاپ ئېنېرگىيە قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، تەبئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا زور كۈچ سەرپ قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. تەبئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئېلىمىزنىڭ ستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە ئەسىر ھالقىدىغان ئۇلۇغ قۇرۇلۇشى ھېسابلىنىدۇ.

تەبئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئاچقۇچى - بايلىقتا. ئېلىمىزنىڭ مەيلى قۇرۇقلۇق ياكى دېڭىز - ئوكيانىدا بولمىسۇن، تەبئىي گاز بايلىقى ئىنتايىن مول، ئومۇمىي بايلىق مىقدارى 40-60 مىليون كۇب مېترغا يېتىدۇ. تەبئىي گاز بايلىقى جەھەتتە سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىدىن كېيىنلا تۇرىدۇ. ئەمما ھازىرقى تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغىنى %3 كىمۇ يەتمەيدۇ. چارلاش ساھەسى كەڭ، يوشۇرۇن كۈچ زور، ئىستىقبال پارلاق.

يېقىنقى بىر قانچە يىلدا ئېلىمىزنىڭ تەبئىي گاز چارلاش ئىشلىرىدا زور نەتىجە ھاسىل قىلىنىپ، 21-ئەسىردە تەبئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن پۈختا ئاساس سېلىندى.

شەرقىي دېگىزدىن تەبئىي گاز چىقتى. پىكخۇ گازلىقى ئېچىلىپ، ئۇنىڭدىن ئېلىنغان گاز شاڭخەيگە ئۇزىتىلىپ، پۇدۇڭ رايونىنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولدى. تارىم، تۇرپان-قۇمۇل ئويمانلىقى، جۇڭغار ئويمانلىقى، سايرام ئويمانلىقلىرىمۇ ئېلىمىزنىڭ مۇھىم ستراتېگىيىلىك نېفت رايونلىرىدىن، مۇھىم تەبئىي گاز رايونلىرىدىن بولۇپ قالدى. شەنشى-گەنسۇ، نىڭشيا ئويمانلىقىدا تەبئىي گاز چارلاش مەيدانى بارغانسېرى كېڭەيتىلىپ، ئېنىقلانغان زاپاس يىلمۇيىل ئاشۇرۇلدى. سىچۈەن ئويمانلىقى ئېلىمىزدىكى ئاساسلىق تەبئىي گاز ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان رايون بولۇپ قالدى.

مۇتەخەسسىسلەر ئېلىمىزنىڭ 21-ئەسىر-

داۋامى 6-بەتتە

جۇڭگو شەھەرلىرى دۇچ كېلىۋاتقان ئاپەتلەر

بۈگۈنكى دۇنيا

1. مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى ئېغىرلاشماقتا. بېيجىڭنى مىسالغا ئالساق، 50-يىللاردا بېيجىڭنىڭ شەھەر رايونىدا تۇرۇپ شىسەن تېغىنى ھەر يىلى 278 كۈن ئېنىق كۆرگىلى بولاتتى. 80-يىللارنىڭ ئاخىرىدا ئاران 62 كۈنلا ئېنىق كۆرگىلى بولىدىغان بولدى، يەنى ئاتموسفېرا ئېغىر دەرىجىدە بۇلغانغاچقا، بىر يىلنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسىم ۋاقتىدا بېيجىڭ ئاسمىنىنى ئىس-تۈتەك قاپلاپ تۇرىدىغان بولۇپ قالدى. بېيجىڭنىڭ خۇخەي دېگەن جايىدىكى يىگىدىك سەيلىگاھ تېخى ئېغىر دەرىجىدە بۇلغىنىپ، ئىسمى بار، جىسمى يوق ئورۇن بولۇپ قالدى. بېيجىڭدىكى گۈەنتىڭ سۇ ئامبىرىنىڭ سۈيى يۇقىرى ئېقىمدىكى لەيېۋەن، شۇەنخۇا رايونلىرىنىڭ سانائىتى، تۇرمۇش يۇندىللىرىدىن بۇلغىنىپ، كىشىنى چۆچۈتىدىغان دەرىجىگە يەتتى.

2. يەر ئولتۇرۇشۇپ كېتىش، گۆمۈرۈلۈش خەۋپى كۈچەيمەكتە. مەلۇماتلارغا قارىغاندا، 1995-يىلى ئېلىمىزدە 50 نەچچە شەھەردە يەر ئولتۇرۇشۇپ كېتىش ئەھۋالى كۆرۈلگەن. بۇنىڭ ئىچىدە شاڭخەي، تيەنجىن، بېيجىڭ، خاڭجۇ، تەيۈەن، شىئەن شەھەرلىرىدە بۇ ئەھۋال ناھايىتى ئېغىرلاشقان. شەھەرلەردە يەرنىڭ ئولتۇرۇشۇپ كېتىشى ئېغىر سوزۇلما خاراكتېرلىك ئاپەت بولۇپ، ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئولتۇرۇشۇپ كېتىشىگە سەۋەبچى بولدۇ. ئېلىمىزدە ئۇچتىن بىر قىسىم شەھەر ھەر ۋاقىت يەر شارىدىن يوقلىش خەۋپىگە دۇچ كەلمەكتە. بۇ كىشىلەرنى قورقۇتقانلىق ئەمەس. ئېلىمىزنىڭ غەربىي جەنۇبىدىكى تۆنجى پولات شەھىرى يەنجىخۇانى ئالساق، ئۇ گۆمۈرۈلمە ئۆزۈك قاتلامىغا جايلاشقان بولۇپ، قارىغاندا، ئادەمنىڭ ئىچكى ئەزالىرىنىڭ سلكىنىش چاستوتىسى نەچچە گېرتس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ئېشىپ كەتكەن ئىنفىرا ئاۋاز دولقۇنى بەدەندىكى ئەزالارغا زىيان سالىدۇ. ھازىر بۇ جەھەتتىكى خەۋپمۇ يوشۇرۇن قاتلىغا ئايلانماقتا.

4. رادون خەۋپى ئېغىرلاشماقتا. رادون تەبئىەت دۇنياسىدىكى رادىئوئاكتىپ ئىنېرتلىق گاز. ئىنسانلار ئۇنىڭ خەۋپىنى 70-يىللاردىن بۇيانلا تونۇپ يەتتى. ھازىر ئىسپاتلىنىشچە، رادون ئۆيى ئىچىدە تالادىكىدىن كۆپ بولىدىكەن. ئامېرىكىدا ھەر يىلى 20 مىڭ ئادەم رادونىنىڭ تەسىرىدە ئۆپكە راكى بىلەن ئۆلمەكتە. ئېلىمىزدىمۇ بۇ ئەھۋال ئېغىر. بەزى غارلار، سۇئگۆچلەر ۋە يەر ئاستى قۇرۇلۇشلىرىدا رادوننىڭ مىقدارى كۆپ بولۇپلا قالماي، بەزى شەھەرلەردىكى تۇرالغۇ ئۆيلەردىمۇ ئۆلچەمدىن ئېشىپ كېتىدۇ.

ھازىر يەنە يەر ئاستى سۇيىدىمۇ رادوننىڭ كۆپلۈكى بايقالدى. رادون تەبئىي ئوران سىستېمىسىدىكى گاز بولۇپ، ئۇنىڭغا مېتال ئىئونلىرى ئاسانلا يۇقۇپ، ئۆپكە راكى قاتارلىقلارنى پەيدا قىلماقتا.

5. قوغۇشۇننىڭ خەۋپى ئېغىرلاشماقتا. ھازىر كىشىلەر بەدىنىدىكى قوغۇشۇن بۇنىڭدىن 1000 يىل ئىلگىرىكىدىن 500 ھەسسە كۆپىيىپ كەتكەن. ئۆسۈش-يېتىلىش مەزگىلىدىكى بالىلارنىڭ بەدىنىدىكى قوغۇشۇن باشقا ياشتىكىلەرنىڭكىدىن يۇقىرى بولىدۇ. ھازىر يەر شارىدا يىلىغا 4 مىليون تونا قوغۇشۇن ئىشلىتىلىدۇ. قوغۇشۇن ھەم كېرەكلىك، ھەم زىيانلىق ئېلېمېنت بولغاچقا، ئىنسانلار ئۇچۇن خىزمەت قىلىپلا قالماي، ئىنسانلارنى سانائەتلەشتۈرۈشنىڭ مەھسۇلى. ئۇ ئىنسانلارنىڭ تۇرمۇشى، بىخەتەرلىكى ۋە سالامەتلىكىگە ئېغىر تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماي، ھەر خىل كېسەللىكلەرنىمۇ كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇڭا ئۇ دۇنيادىكى ئاپەتلەرنىڭ بىرى دەپ قارالدى. شاۋقۇن چوڭ مېڭە تېرە قاتلىمىنىڭ روھلىنىشى ۋە تىزگىنلىنىشىنى نورمالسىزلاشتۇرىدۇ، شەرتلىك رېفلېكسنى نورمالسىزلاشتۇرىدۇ، مېڭە قان تومۇرىنىڭ كېڭىيىش كۈچىنى زىيانغا ئۇچرىتىدۇ، نېرۋا ھۈجەيرىسى ئەتراپىدا رەڭلىك سۇيۇقلۇق پەيدا قىلىپ، قان سىزىپ چىقىش، مېڭە كارديئوگراممىسى نورمالسىزلىنىش ئەھۋالىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، باش ئاغرىش، باش قېيىش، قۇلاق غوڭۇلداش، ئۇيقۇسىزلىق، يۈرەك سېلىش ۋە ماغدۇرسىزلىق ئالامەتلىرىنى پەيدا قىلىدۇ.

7. ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى دۇچ كېلىۋاتقان يوشۇرۇن خەۋپ ئېغىرلاشماقتا. ياش - ئۆسمۈرلەر ئۆسۈش مەزگىلىدە تۇرۇۋاتقاندا، تۆۋەندىكى يوشۇرۇن خەۋپكە دۇچ كەلمەكتە: (1) ئوقۇش قورالىرى ئاپىتى. ئۇلار ئىشلەتكەن سۈلياۋ سىزغۇچ، بوياق، شىلىم، ئۆچۈرگۈچ قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىدە زەھەرلىك مادىدا بار؛ (2) قوغۇشۇن ئاپىتى. بالىلار ئۆيدە، يەسلىدە ئائىلە سايمانلىرىنىڭ سىرتىنى ۋە تامدىكى ھاكنى سويۇپ يەۋالىدۇ. ئۇ بالىلارنىڭ ئۇستە تۆتۈش ئىقتىدارى ۋە ئەقلىي كۆچىنى ئاجىزلاشتۇرۇۋېتىدۇ؛ (3) قۇرت ئولتۇرۇش دورىلىرى ئاپىتى. بىر مۇنچە زەھەرسىز دېيىلگەن قۇرت ئولتۇرۇش دورىلىرىنىڭ يوشۇرۇن خەۋپى بار؛ (4) ئېلېكتر ماگنىت مەيدانى ئاپىتى. تېلېۋىزور، كومپيۇتېرنىڭ ئومۇملىشىشىغا ئەگىشىپ، بالىلار ھەمىشە تېلېۋىزور، كومپيۇتېر ئالدىدىن كەتمەي ئېلېكتر ماگنىت

% 26.6 تىن% 40 كە ئۆرلەپ، يىللىق سەرپىياتى $3856\times10^9\ m^3$ بولىدۇ، شۇنداق بولغاندىمۇ ئىنسانلارنىڭ 76 يىل ئىشلىتىشگە يېتىدۇ. مۇھىت تەلىپىدىن ئالغاندا، تەبىئىي گاز ھېتاندىن تەركىب تاپقان بولغاچقا، ھېتان ئۆز نۆۋىتىدە تۆت ھىدروگېن ئاتومى بىلەن بىر كاربون ئاتومىدىن تۇزۇلگەن ئاددىي ھىدرو-كاربون بىرىكمىسى بولۇپ، كۆيگەندە چىقارغان ئىسسىقلىقنىڭ يېرىمى كاربون ئاتومىدىن، يېرىمى ھىدروگېن ئاتومىدىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ مۇھىتنى بۇلغاش نىسبىتى كۆمۈر بىلەن نېفتتىن ئاز بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ يېشىل مەدەنىيىتىگە بولغان تەلىپىنى قاندۇرالايدۇ.

تەبىئىي گاز كەڭ مەنىدىن ئالغاندا، تەبىئەتتىكى تەبىئىي ھاسىل بولغان بارلىق گاز جىسىملارنى، مەسىلەن: ھاۋا، يەر ئۈستىدىكى گاز، چۆكۈندى جىنستىكى گاز، دېڭىز-ئوكيانلاردىكى گاز، ئۆزگەرگەن جىنستىكى گاز، ماگما جىنس گازى، يانارتاغ گازى، ئالەم گازى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. گېئولوگىيە نۇقتىسىدىن ئالغاندا، ئېنېرگىينىڭ بېكىتىلگەن دائىرىسى بويىچە تەبىئىي گاز ھېتانىنى ئاساس قىلغان، تەركىبىدە ئېتان، پروپان، بوتان ۋە باشقا ئارىلاشما گازلار بولغان ھىدرو-كاربون بىرىكمىسى بولۇپ، تەركىبىدە يەنە ئاز مىقداردا كاربون (Ⅳ) ئوكسىدى، ھىدرو سۇلفىد، ئۇقتىسادىي ئونۇم ھاسىل قىلىشقا بولىدۇ.

21-ئەسىردە ئۇقتىساد، ئېنېرگىيە ۋە مۇھىتنى بىر پۈتۈن گەۋدە قىلىپ ئويلاشقاندىمۇ، تەبىئىي گاز كۆپ جەھەتتە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەيدۇ. تەبىئىي گازنىڭ سەرپىيات مىقدارىمۇ يىلدىن-يىلغا ئېشىپ بارماقتا. مۇلچەرلىنىشىچە، كەلگۈسى بىر نەچچە يىلدا ئىنسانلارنىڭ تەبىئىي گازغا بولغان تەلىپى نېفتقا بولغان تەلىپىدىن تۆت ھەسسە ئارتۇق بولىدىكەن. ئامېرىكا ھۆكۈمىتى ئۇزاق مۇددەتلىك ئېنېرگىيە تەرەققىيات ستراتېگىيىسى توغرىسىدا كۆك تاشلىق كىتاب ئېلان قىلىپ، ئېنېرگىيە ستراتېگىيىسىدە مۇھىم نۇقتىنى نېفتتىن تەبىئىي گازغا يۆتكەش، تەبىئىي گاز ئىشلىتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىشنى ئامېرىكا بويىچە تەبىئىي گاز ماتورلۇق ئاپتوبۇس ۋە ئاپتوموبىللارنى، تەبىئىي گاز يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئېلېكتر ئىستانسىلىرىنى كۆپەيتىشنى ئوتتۇرىغا قويغان.

ئېلىمىز تەبىئىي گازنى ئېچىش جەھەتتە ئۇزاق تارىخقا ئىگە. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز بايلىقى ئىنتايىن مول بولۇپلا قالماي، ئېنېرگىيە مەنبەسى ئارىسىدا خېلى مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز سانائىتى يېقىنقى يىللاردا خېلى تەرەققىي قىلدى. شۇنداقتىمۇ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ئېنېرگىيە قۇرۇلمىسى بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز سانائىتى ئومۇمەن ھاسىل قىلىشقا بولىدۇ.

21-ئەسىردە ئۇقتىساد، ئېنېرگىيە ۋە مۇھىتنى بىر پۈتۈن گەۋدە قىلىپ ئويلاشقاندىمۇ، تەبىئىي گاز كۆپ جەھەتتە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەيدۇ. تەبىئىي گازنىڭ سەرپىيات مىقدارىمۇ يىلدىن-يىلغا ئېشىپ بارماقتا. مۇلچەرلىنىشىچە، كەلگۈسى بىر نەچچە يىلدا ئىنسانلارنىڭ تەبىئىي گازغا بولغان تەلىپى نېفتقا بولغان تەلىپىدىن تۆت ھەسسە ئارتۇق بولىدىكەن. ئامېرىكا ھۆكۈمىتى ئۇزاق مۇددەتلىك ئېنېرگىيە تەرەققىيات ستراتېگىيىسى توغرىسىدا كۆك تاشلىق كىتاب ئېلان قىلىپ، ئېنېرگىيە ستراتېگىيىسىدە مۇھىم نۇقتىنى نېفتتىن تەبىئىي گازغا يۆتكەش، تەبىئىي گاز ئىشلىتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىشنى ئامېرىكا بويىچە تەبىئىي گاز ماتورلۇق ئاپتوبۇس ۋە ئاپتوموبىللارنى، تەبىئىي گاز يېقىلغۇ قىلىنىدىغان ئېلېكتر ئىستانسىلىرىنى كۆپەيتىشنى ئوتتۇرىغا قويغان.

ئېلىمىز تەبىئىي گازنى ئېچىش جەھەتتە ئۇزاق تارىخقا ئىگە. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز بايلىقى ئىنتايىن مول بولۇپلا قالماي، ئېنېرگىيە مەنبەسى ئارىسىدا خېلى مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ. ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز سانائىتى يېقىنقى يىللاردا خېلى تەرەققىي قىلدى. شۇنداقتىمۇ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ئېنېرگىيە قۇرۇلمىسى بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز سانائىتى ئومۇمەن ھاسىل قىلىشقا بولىدۇ.

مۇنەخەسسىسلەر ئېلىمىزنىڭ 21-ئەسىر-دىكى تەبىئىي گاز سانائىتىنى ئۈچ قەدەم-باسقۇچ بويىچە راۋاجلاندۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا ماسلاشتۇرۇش زۆرۈر، دەپ قارىماقتا.

بىرىنچى قەدەمدە، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا تەبىئىي گاز مەھسۇلاتىنى بىر قاتلاش، يىللىق گاز مەھسۇلاتىنى $350\times10^8\ m^3$ غا يەتكۈزۈش؛

ئىككىنچى قەدەمدە، 2010-يىلىغا بارغاندا، تەبىئىي گاز مەھسۇلاتىنى بىر، ئىككى قاتلاپ، يىللىق گاز مەھسۇلاتىنى $1400\times10^8\ m^3\sim700\times10^8$ غا يەتكۈزۈش؛

ئۈچىنچى قەدەمدە، يەنى 21-ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئېلىمىز دۇنيادىكى ئوتتۇراھال تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر سەۋىيىسىگە يەتكەندە تەبىئىي گاز مەھسۇلاتىنى ئىككىنچى قەدەمدىكى ئاساستا يەنە بىر قاتلاپ، $2000\times10^8\ m^3$ غا يەتكۈزۈش.

ئېلىمىزنىڭ تەبىئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇشتا ۋەزىپە ھەقىقەتەن مۇشكۈل، بۇنىڭ ئۈچۈن يەنە نەچچە ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە، تەبىئىي گاز سانائىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىپ ئىشلەشكە توغرا كېلىدۇ.

ئۇزۇق ھەققىدە پاراڭ

ۋاڭبىجان ئەمەت

بەزى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ئۇرۇقى تېرىلىپ بىر نەچچە كۈن، بىر نەچچە ھەپتىدىن كېيىن ئۇنۇپ چىقىدۇ. بەزى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ئۇرۇقى ئىككى - ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۇنۇپ چىقىدىغان ئەھۋاللارمۇ بار. ئۇرۇقنىڭ ئۇخلىشى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ تەدرىجىي تەرەققىي قىلىپ كۆپىيىشىگە ئاكتىپ ماسلاشقان بولىدۇ. بۇنداق ماسلىشىش بولمىسا، كۆز يەتمىدە پىشىپ تۆپراققا تۆكۈلگەن ئۇرۇق ناھايىتى تېز ئۇنۇپ چىقىدىغان بولسا، قىشنىڭ كېلىشى بىلەن ئۇنۇپ چىققان مايسا ئۇششۇپ نابۇت بولىدۇ.

ئۆسۈملۈك ئۇرۇقى مەڭگۈ ھايات تۇرمايدۇ. شال، بۇغداي ئۇرۇقىنىڭ ئۆمرى ئىككى-ئۈچ يىل بولىدۇ. يېسۈلەك، باقلا ئۇرۇقىنىڭ ئۆمرى بەش-ئالتە يىل بولىدۇ. ئەگەر ئۇرۇق مۇشۇ ۋاقىت ئىچىدە تۆۋەن تېمپېراتۇرا ۋە نەملىكتە ساقلانسا ئۆمرى قىسقرايدۇ. قۇرغاق مۇھىتتا ساقلانسا ئۆمرى ئۇزۇن بولىدۇ.

ئېلىمىز ئالىملىرى تاك، سۇك سۇلالىسى دەۋرىلىرىنى باشتىن كەچۈرۈپ 1000 يىل ئۇخلىغان قەدىمكى نېلۇپەر ئۇرۇقىنى تاپقاندىن كېيىن 1951-يىلى بۇ ئۇرۇقنى تېرىغان. 1953-يىلى ياز پەسلىدە بۇ ئۇرۇقتىن ھال رەڭلىك چىرايلىق نېلۇپەر گۈللىرى ئېچىلغان. نېلۇپەر ئۇرۇقىنىڭ سىرتقى يۇزىدە قاتتىق پوستى بولۇپ، ئاسانلىقچە سۇ ئۆتكۈزمەيدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن، قەدىمكى نېلۇپەر ئۇرۇقى قۇرغاق، ئوكسىگېن كەمچىل، تېمپېراتۇرا مۇۋاپىق بولغان شارائىتتا تۇرغاچقا، ئۇزۇن مەزگىل ئۇخلاپ قالغان.

11-ئاينىڭ 21-كۈنى شياڭگاڭ پەن-تېخنىكا داشۆسى 4-قېتىملىق ئۇنۇڭان بېرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. مۇراسىمدا 1362 تولۇق كۆرىس ئوقۇغۇچىسى ۋە 304 نەپەر ئاسپىرانتقا ئۇنۇڭان بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئۆت نەپەر ئاناقلىق كىشىگە پەخرى دوكتورلۇق ئۇنۇڭانى بېرىلدى. فۇدەن ئۇنۇڭېرسىتېتىنىڭ مەكتەپ مۇدىرى داڭلىق فىزىكىشۇناس پروفېسسور شې شىدې مەكتەپنىڭ پەخرى تەبىئىي پەن دوكتورلۇق ئۇنۇڭانىنى ئالدى.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى فوتوسى)

ئۇزۇق قاتلامغا جايلاشقان بولۇپ، پۈتۈنلەي 45 گرادۇسلۇق يانتۇلۇق ئۇستىدە تۇرماقتا. ئالىملار بۇنداق يانتۇلۇقنىڭ 60% - 70% دە ئېغىر گۈمۈرۈلۈش ئېھتىمالى يۇز بېرىدىغانلىقىنى ئېسپاتلىغان. ئاھالىسى 1 مىليوندىن ئاشىدىغان چۇڭچىڭ، نەنجىڭ، گۇيياڭ، چېڭداۋ شەھەرلىرىمۇ شۇنداق يوشۇرۇن خەۋپكە دۇچ كەلمەكتە.

3. ئىنفېرا ئاۋاز دولقۇنى ئىپتى ئېغىرلاشماقتا. ئىنفېرا ئاۋاز دولقۇنى 10^{-4} گېرتستىن ئون گېرتسقىچە بولۇپ، نورمال ئاۋاز دولقۇنىدىن تۆۋەن. تەبىئەتتە يەر تەۋرەش، ۋولقان پارتلاش، چاقماق چېقىش، تەيفېك بورىنى، ئىنسانىي سەۋەبتىن قالايمىقانلىشىش قاتارلىقلار ھەممىسى ئىنفېرا ئاۋاز دولقۇنىغا تەۋە. بۇنىڭدىن باشقا، سانائەت ئورۇنلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان ئايروپىلانلارنىڭ ئۇچۇشى، پويىزنىڭ ھېڭىشى، راكېتانىڭ قويۇپ بېرىلىشى، يادرو پارتلىتىش، يۇقىرى سۈرئەتلىك ئاپتوموبىللارنىڭ ھېڭىشى قاتارلىقلاردىن پەيدا بولىدۇ. تەتقىقاتلار ئالدىدىن كەتمەي ئېلىكتر ماگنىت مەيدانىنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، راك كېسىلىگىگە گىرىپتار بولماقتا؛ (5) تاماكا ئاپىتى.

يۇقىرىقىدەكىلەر ئېلىمىز شەھەرلىرىدە دۇچ كېلىۋاتقان ئاپەتلەرنىڭ بىر قەدەر ئىخچاملانغان كارتىنىسى. بۇ بىزدىن ئۆلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئۆلارنى تۇتۇۋېتىش يولىدا ئۇنۇملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۇقتىدارىمىز ۋە سەۋىيىمىزنى ئۆستۈرۈشنى تەلەپ قىلىدۇ.

(«پەن بىلىملىرى» ژۇرنىلىدىن)

تىببىي ئۇچۇرلار

بېيجىڭ 89920 - قىسىم دوختۇرخانىسى يېقىندا جۇڭگوچە داۋالاش ئۇسۇلى ئارقىلىق دىئابىت كېسەللىكىنى داۋالاشنىڭ ئۇنۇملۈك يېڭى يولىنى تاپتى. ئۇلار كۆپ يىللىق كلىنىكىلىق داۋالاش ئاساسىدا، ساپ جۇڭچە دورىسىدىن «جىنسىي قۇۋۋەتنى تولۇقلاپ، شېكەرنى ئازايتىش دورىسى» ۋە «ئىنسۇلىننى كۆچەيتىش، شېكەرنى ئازايتىش دورىسى» ئىشلەپ چىقىرىپ، دىئابىت كېسەللىكىنى داۋالاشتا نەتىجە يارىتىپ، تىببىي داۋالاش ساھەسىدىكى نوپۇزلۇق ئەربابلارنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلدى.

(«پەن-تېخنىكا گېزىتى»دىن)

تەنجىدە خورەكنى داۋالاش دورىسى بارلىققا كەلدى

تەنجىن شەھەرلىك «جېنفۇ» ساقلىق ساقلاش بۆيۈملىرى شىركىتى ئالاقدار مۇتەخەسسىسلەرنى ئۇيۇشتۇرۇپ، خورەك تارتىشنى داۋالايدىغان بىر خىل سۈيۇق دورىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەتقىق قىلىپ ياساپ چىقتى ھەمدە ئۇنى بازارغا سالدى. بۇ دورا خورەك تارتىش ئازابىنى تارتىۋاتقان ئوتتۇرا ياش، پېشقەدەم زىيالىيلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى. تىببىي ماتېرىياللاردا خاتىرىلىنىشىچە، دۇنيادا 50% ئادەم خورەك تارتىدىكەن، بۇ سالامەتلىكنىڭ تەگپۈك بولمىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولۇپ، ئادەم ئۇخلىغاندا نەپەس يولى توسۇلۇپ قالغانلىقتىن بولىدىكەن، شۇنداقلا بۇ يۇرەك، قان تومۇر كېسەللىكىنى پەيدا قىلىدىغان ئامىل ئىكەن.

تونۇشتۇرۇشقا قارىغاندا، بۇ دورا جۇڭچە دورا ئۆسۈملۈكلىرىدىن بىۋاستە ئېلىنغان بولۇپ، ئۇخلاش ئالدىدا بۇرۇنغا نەچچە تامچە تېمىتىپ قويۇلسا، خورەك تارتماي ئۇخلىغىلى بولىدىكەن.

(«پەن-تېخنىكا گېزىتى»دىن)

كلىنتون لېۋخۇاچيۇ بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 19-دېكابر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون ۋە مۇئاۋىن زۇڭتۇڭ گورل بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن ئاقسارايدىكى سوقچاق ئىشخانىدا جۇڭگو گوۋۇيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لېۋخۇاچيۇ بىلەن كۆرۈشۇپ، جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتى قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە سۆھبەتلەشتى.

كلىنتون مۇنداق دېدى: ھېنرىچە، ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ يۈقىرى قاتلىمىدىكىلەرنىڭ ئۆچرىشىشنى ساقلاپ قېلىش ناھايىتى مۇھىم، مەن 1997-يىلى ۋە 1998-يىلى رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن ئۆزئارا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇشنى كۈتۈۋاتىمەن. ئۇ مۇنداق دېدى: ئامېرىكا تەرەپ زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشى يۆنىلىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ ھەم ئىجابىي تەدبىر قوللىنىپ، ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرى، ئىككى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقى ئارىسىدىكى ئۆزئارا ئىشەنچىنى كۈچەيتىدۇ، پۈتكۈل دۇنياغا ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو ئارىسىدا شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئورنىتىشقا بولىدىغانلىقىنى نامايان قىلىدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ئىككى دۆلەت ئارىسىدا ساقلىنىپ كېلىۋاتقان ئىختىلاپلارغا كەلسەك، ئامېرىكا تەرەپ ئىجابىي ۋە ئاشكارا شەكىللەر ئارقىلىق جۇڭگو تەرەپ بىلەن سۆزلىشىپ ۋە مۇزاكىرە ئېلىپ بېرىپ، ھەل قىلىش چارىلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىدىكى سۈركىلىشنى ئازايتىشنى خالايدۇ.

گورل مۇنداق دېدى: مەن كېلەر يىلنىڭ باشلىرىدا جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشنى، جۇڭگو رەھبەرلىرى بىلەن ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان زور مەسىلىلەر ئۈستىدە پىكىر ئالماشتۇرۇشنى كۈتۈۋاتىمەن.

لېۋخۇاچيۇ مۇنداق دېدى: ھازىر جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتىدە ئىجابىي يۆزلىنىش كۆرۈلدى، شۇنداقلا بۇنداق مۇناسىۋەتنى ياخشىلاش ۋە راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ياخشى پۇرسىتى كەلدى. بۇ ئاسان قولغا كەلمىدى، جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا بۇنى ئورتاق قەدىرلىشى ۋە قوغدىشى كېرەك. ئىككى تەرەپ ئارىسىدا ساقلىنىپ كېلىۋاتقان مەسىلىلەرگە كەلسەك، ئىككى تەرەپ باراۋەر كېڭىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىش تەدبىرلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، دەرھال ھەل قىلغىلى بولمايدىغان مەسىلىلەرگە قارىتا ئوخشاش پىكىرلەردە بىرلىككە كېلىپ، ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەردە ئۆز قاراشلىرىنى ساقلاپ قالسا بولىدۇ. لېۋخۇاچيۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو رەھبەرلىرى مۇئاۋىن زۇڭتۇڭ گورلنىڭ كېلەر يىلنىڭ بېشىدا لى پېڭ زۇڭلىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشنى قارشى ئالىدۇ.

جۇڭگو ئىئوردانىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ تەيۋەنلىك جياڭ شياۋپېننىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغانلىقىغا قاتتىق ئېتىراز بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى بېيجىڭ، 19 - دېكابر تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ بايانىتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن ئىئوردانىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ تەيۋەنلىك جياڭ شياۋپېننىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغانلىقىدىن قاتتىق نەپسۈسلاندى ۋە ئۇنىڭغا قاتتىق ئېتىراز بىلدۈردى.

بۈگۈن چۈشتىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا، مۇخبىر تەيۋەنلىك جياڭ شياۋپېن ئەرەب بىرلەشمە خەلىپىلىكىدە بىر كۈن زىيارەتتە بولغاندىن كېيىن، ئىئوردانىيىدە مەخپىي زىيارەتتە بولغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرگە قانداق قارايسىز، دەپ سورىغاندا، شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: تەيۋەن دائىرىلىرى مىللەتنىڭ ئادالەتپەرۋەرلىك ئىشلىرىغا قارىمايدۇ، ئاتالمىش «ئىلاستىك ئىمىلىي دىپلوماتىيە»نى يۈرگۈزۈشتە بارغانسېرى ئەزۋەيلەپ كېتىپ، «ئىككى جۇڭگو» ياكى «بىر جۇڭگو، بىر تەيۋەن» پەيدا قىلىش قاتارلىق ۋەتەننى پارچىلاش ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ جۇڭگو بىلەن بولغان دوستلۇق مۇناسىۋىتىگە بۇزغۇنچىلىق قېلىشقا ئۇرۇندى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى دۆلىتىمىز بىلەن ئالاقىسىنى راۋاجلاندۇرۇشقا قەتئىي قارشى تۇرىدۇ، بىز ئىئوردانىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ جياڭ شياۋ يېننىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغانلىقىدىن قاتتىق ئەپسۇسلىنىمىز ۋە ئۇنىڭغا قاتتىق ئېتىراز بىلدۈرىمىز. ئۇ مۇنداق دېدى: «بىز ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ بىر جۇڭگو تۇغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىگە ئەمەل قىلىپ، تەيۋەن دائىرىلىرىنىڭ سىياسىي سۈيىقەستىدىن ھوشيار بولۇشنى، ئىككى تەرەپنىڭ مۇناسىۋىتىگە زىيان يەتكۈزمەسلىكى مۇنداق ئىشلارنى ئەمدى قىلماسلىقىنى سەممىي ئۈمىد قىلىمىز.

چەت ئەللەرنىڭ ۋېيتنامغا بۇۋاستە سالغان مەبلىغى 25 مىليارد 700 مىليون دوللارغا يەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى خېنېي خەۋىرى. ۋېيتنام پىلان ۋە مەبلەغ مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى رۈمەن يۆ مۇشۇ ئاينىڭ 13- كۈنى خېنېيدا ئېچىلغان چەت ئەل سودىكەرلىرى مەبلەغ سېلىش مۇھاكىمە يىغىنىدا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: 1988-يىلدىن بۇيان، ۋېيتنام ئىقتىسادىنى ئېچىۋېتىش ۋە ئىسلاھ قىلىش ئىزچىل ئېلىپ بېرىلىپ، ئىقتىسادىي ئۆسۈش سۈرئىتى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، ئىجتىمائىي تۇرمۇش ئۈزلۈكسىز ياخشىلاندى، ئىجتىمائىي تۇراقلىق ساقلاندى، ئەل ئىچىدىكى ۋە سىرتىدىكى سودىگەرلەرنىڭ ۋېيتنامغا سېلىنما سېلىشى ئۈچۈن ياخشى مۇھىت يارىتىلدى. 1988-يىلدىن 1995-يىلغىچە، ۋېيتنامغا سېلىنغان چەت ئەل سالغان بۇۋاستە مەبلىغى جەمئىي 25 مىليارد 700مىليون دوللارغا يەتتى.

رۈمەن يۆ مۇخبىرىمىزنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: ۋېيتنام بۇنىڭدىن كېيىنكى بەش يىلدا مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى تىرىشىپ ياخشىلاپ، چەت ئەللەرنىڭ مەبلەغ سېلىشىغا ئائىت قانۇن، نىزاملارنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، چەت ئەللەرنى تېخىمۇ كۆپ مەبلەغ سېلىشقا جەلپ قىلىپ، ۋېيتنامنىڭ سانائەتلەشتۈرۈش، زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئاساس سالىدۇ.

برازىلىيەنىڭ مىللىي ئىقتىسادىي كۆلەمى يىلى داۋاملىق ئاستا ئاشىدۇ

9 - ئورۇندا تۇرىدىغان ئىقتىسادىي چوڭ دۆلەت بولۇپ قالىدۇ.

برازىلىيە مەركىزىي بانكىسى ئېلان قىلغان ماتېرىياللىدىن قارىغاندا، بۇ يىل برازىلىيەنىڭ مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى% 3 ئېشىپ، 760 مىليارد دوللارغا يېتىدىكەن، كېلەر يىلى% 5 ئاشىدىغانلىقىدىن ئۈمىد بار ئىكەن.

فرانسىيەنىڭ ئىقتىسادى كېلەر يىلى داۋاملىق ئاستا ئاشىدۇ

نيۇ - يوركتىكى جۇڭگولۇقلار ماۋزېدۇڭ، جۇئېنلەي، جۇدې ۋاپات بولغانلىقىنىڭ 20 يىللىقىنى خاتىرىلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ - يورك، 21- دېكابر خەۋىرى. بۇ يىل جۇڭگو ئىشچى - دېھقان قىزىل ئارمىيىسى ئۇزۇن سەپىرى غەلىبە قىلغانلىقىغا 60 يىل بولدى، شۇنداقلا، ئۇزۇن سەپەرنىڭ غەلىبىگە ئېرىشىشىگە رەھبەرلىك قىلغان جۇڭگونىڭ پېشقەدەم پرولېتارىيات ئىنقىلابچىلىرىدىن ماۋزېدۇڭ، جۇئېنلەي ۋە جۇدېلارنىڭ ۋاپات بولغانلىقىغا 20 يىل توشتى. نيۇ - يوركتىكى ھەر ساھەدىكى 300 دىن كۆپرەك جۇڭگولۇق بۇگۈن جۇڭگولۇقلار كوچىسىدا جەم بولۇپ، بۇ ئۇچ ئۇلۇغ شەخسنى چوڭقۇر ياد ئەتتى، ئۇلارنىڭ ئۆچمەس تۆھپىسىنى مەدھىيىلىدى.

خاتىرىلەش يىغىنىنى نيۇ - يورك جۇڭگونىڭ تىنچ بىرلىككە كېلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى، جۇڭگو تەنقىدات جەمئىيىتى، يېڭى ئەسىر مۇنبىرى، «ئاسىيا - ئامېرىكا ۋاقىت گېزىتى» ئۇيۇشتۇرغان. خاتىرىلەش يىغىنىغا سابىق گومىندائىڭنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك گېنېرالى، نيۇ - يورك جۇڭگونىڭ تىنچ بىرلىككە كېلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتىنىڭ باش مەسلىھەتچىسى شېن سى، گومىندائىڭنىڭ داڭلىق، يۇقىرى دەرىجىلىك گېنېرالى جاڭ جىجۇڭنىڭ قىزى جاڭ سۈچيۇ، جۇڭگو مۇھاجىرلىرى رەھبەرلىرى ۋە ئامېرىكىدا ئولتۇراقلىشىپ قالغان جۇڭگولۇق ئالىملارنىڭ ۋەكىللىرى قاتناشتى.

يىغىن مەيدانىنىڭ رەئىس سەھنىسى ئۈستىگە بەش يۈلتۇزلۇق قىزىل بايراق بىلەن ماۋزېدۇڭ، جۇئېنلەي، جۇدېلارنىڭ ئۈزۈن سەپەردە غەلىبە قىلىپ شىمالىي شەنشىگە بارغاندىن كېيىن چۈشكەن سۈرىتى ئېسىلغان. خاتىرىلەش يىغىنى باشلانغاندا يىغىنغا قاتناشقانلار ئورنىدىن تۇرۇپ «شەرق قىزارىدى» ناخشىسىنى ئېيتتى.

شېن سې، جاڭ سۈچيۇ ۋە يىغىنغا قاتناشقان باشقا كىشىلەر ئۆز سۆزىدە مۇنداق دېدى: بۇ ئۇچ تارىخىي ئۇلۇغ شەخس خەلقنى يېتەكلەپ نامرات، قالاق، باشقىلارنىڭ تالان - تاراج قىلىشىغا ئۇچرىغان كونا جۇڭگونى مۇستەقىل، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولغان، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرىدىغان، جۈش ئۇرۇپ ئالغا بېسىۋاتقان، ئومۇمىيۈزلۈك تەرەققىي قىلىۋاتقان يېڭى جۇڭگوغا ئۆزگەرتكەنلىكتىن ئۇلارنى ياد ئېتىۋاتىمىز.

ئامېرىكا ژۇرنىلى ئامېرىكا جۇڭگو بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەتۇر پەرقنى تولمۇ مۇبالىغە قىلىۋەتتى دەپ ھېسابلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 16 - دېكابر تېلېگراممىسى. 12 - ئاينىڭ 23 - كۈنى نەشرىدىن چىقىدىغان «ئامېرىكا ئاخباراتى ۋە دۇنيا خەۋىرلىرى» ژۇرنىلى بىر پارچە ماقالە بېسىپ: ئامېرىكا جۇڭگو بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەتۇر پەرقنى تولمۇ مۇبالىغە قىلىۋەتتى دەپ ھېسابلىدى.

ئامېرىكا - جۇڭگو سودىسى تەڭپۇڭ بولمىدى، دېگەن بۇ سەپسەتىگە قارىتا ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: سانلىق مەلۇمات كەينىدىكى نۇرغۇن ئامىللار ھەقىقىي ئەھۋالنى تېخىمۇ مۇرەككەپلەشتۇرۇۋەتتى. ئامېرىكىدىكى نۇرغۇن كارخانىلار رەھبەرلىرى ۋە سودا مۇتەخەسسىسلىرى مۇنداق دەپ قارىدى: جۇڭگو بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ئامېرىكا بىلەن تازا رىقابەتلىشىدىغان يوشۇرۇن رەقىب - ياپونىيە.

ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكا نىڭ ياپونىيە بىلەن بولغان سودىسىدا كۆرۈلگەن بىر دوللارلىق تەتۇر پەرق بىلەن ئامېرىكىنىڭ جۇڭگو بىلەن بولغان سودىسىدا كۆرۈلگەن بىر دوللارلىق تەتۇر پەرقنىڭ ئامېرىكىلىقلار- قىلىۋەتتى دەپ ھېسابلىدى.

ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: ئامېرىكىنىڭ سودا سانلىق مەلۇماتىدا ياپونىيە بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەڭپۇڭسىزلىق تۆۋەن مۆلچەرلەنگەن، جۇڭگو بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەڭپۇڭسىزلىق يۇقىرى مۆلچەرلەنگەن. بۇنىڭ سەۋەبى، ئۆتكەنكى بىر قانچە ئون يىلدا ياپونىيىنىڭ شىركەتلىرى ئاسىيا ۋە ئامېرىكىدا زاۋۇت قۇردى. ياپونىيە شىركەتلىرى ئاسىيادىكى بەزى دۆلەتلەردە ئىشلەپ چىقارغان تېلېۋىزور، ھاۋا تەڭشىگۈچ قاتارلىق مەھسۇلاتلارنى ئامېرىكىغا ئەكىلىپ ساتتى، ئامېرىكىنىڭ سودا منىستىرلىكى سودا سانلىق مەلۇماتىنى ستاتىستىكا قىلغاندا بۇ مەھسۇلاتلارنى ياپونىيىنىڭ ئامېرىكا بىلەن بولغان سودا سومىسى ئىچىگە كىرگۈزمىدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ياپونىيە شىركەتلىرى ئامېرىكىغا سالغان بىر قانچە مىليارد دوللارمۇ بۇ شىركەتلەرنىڭ ئامېرىكىدا

ئۇرۇندى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى دۆلىتىمىز بىلەن دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقان دۆلەتلەرنىڭ تەيۋەن دائىرىلىرى بىلەن ھەرقانداق شەكلىدىكى ھۆكۈمەت مۇناسىۋىتى ۋە ھۆكۈمەت

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ باش شتابى پارىژدىكى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق ۋە تەرەققىيات تەشكىلاتى مۇشۇ ئايىنىڭ 19-كۈنى دوكلات ئېلان قىلىپ، جۇڭگونىڭ 1997-يىلى شياڭگاڭنى بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشى مۇشۇ رايون ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشى ۋە تەرەققي قىلىشقا پايدىلىق، دەپ ھېسابلىدى.

△ فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ مەملىكەتلىك 29-قۇرۇلتىيى مۇشۇ ئايىنىڭ 18-كۈنى چوشتىن بۇرۇن مۇھاكىمە يېغىنىدا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: 1988-يىلى ۋېيتنام چەت ئەللەر مەبلەغ سېلىش قانۇنىنى يولغا قويغۇشقا باشلىغاندىن تارتىپ، بۇ يىل 12-ئايىنىڭ ئوتتۇرىغىچە چەت ئەللەرنىڭ ۋېيتنامغا

* * * * * * * * * * * *

پارىژنىڭ غەربىدىكى رادفانس رايونىدا ئېچىلدى.

△ بېيرۇتقا زىيارەتكە كەلگەن ئەرەب دۆلەتلىرى بىرلەشمىسىنىڭ باش كاتىپى مەجىد مۇشۇ ئايىنىڭ 18-كۈنى ئەرەب دۆلەتلىرى ئىسرائىلىيە بىلەن ئىمزالىغان كېلىشىمگە ئەمەل قىلمىدۇ، دەپ تەكىتلىدى.

△ ئىسرائىلىيىنىڭ ئېچكى ئىشلار مىنىستىرى سۇئىسا مۇشۇ ئايىنىڭ 18-كۈنى پات ئارىدا شەرقىي يېرۇسالىمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش پىلانىنى تەستىقلايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)

برازىلىيىنىڭ مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 2000 - يىلى 1 تىرىليون دوللارغا يېتىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رىئو-دې - ژانېيرو خەۋىرى. برازىلىيە زۇڭتۇڭى كادوزو يېقىندا برازىلىيىنىڭ مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 2000 - يىلى 1 تىرىليون دوللارغا يېتىدۇ، دەپ جاكارلىدى.

كادوزو مۇنداق دېدى: ئەگەر بۇنىڭدىن كېيىنكى بىرقانچە يىل ئىچىدە مۆلچەرلىگىلى بولمايدىغان ئەھۋال كۆرۈلمىسە، برازىلىيە ھۆكۈمىتى بۇ نىشانىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرالايدۇ. شۇ چاغقا بارغاندا لاتىن ئامېرىكىسىدىكى بۇ 1 - چوڭ دۆلەت دۇنيا بويىچە

ئاسىا قاشتۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. فرانسىيە دۆلەت ئىقتىسات تەتقىقات ۋە ستاتىستىكا ئىدارىسى بۈگۈن ئېلان قىلغان مۆلچەر دوكلاتتا مۇنداق دېيىلدى: فرانسىيىنىڭ كېلەر يىللىق ئىقتىسادى داۋاملىق ئاسىا ئاشىدۇ، ئىشسىزلىق يەنىمۇ ياماناشىدۇ.

بۇ ئورگان تەمىنلىگەن سانلىق مەلۇماتتىن قارىغاندا، بۇ يىل 3 - پەسلىدە ئىقتىسادنىڭ ئېشىش نىسبىتى 0.9% بولغان، 4 - پەسلىدە ئاران 0.2% بولۇشى مۇمكىن؛ مۆلچەرلىنىشچە، كېلەر يىلى پۈتۈن يىلدا ئېشىش نىسبىتى 2.2% بولۇپ، ھۆكۈمەت ئوتتۇرىغا قويغان، كۆرسەتكۈچكە يېقىنلاشىدىكەن.

فرانسىيىنىڭ بۇ يىلقى ئىشسىزلىق نىسبىتى 12.4% كە يەتتى، كېلەر يىلى داۋاملىق ئاشىدۇ. 2-، 3 - پەسلىدە 13% كە يېقىنلاشىشى مۇمكىن.

ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر بىرلەشمە تەرەققىياتقا يۈزلەندى

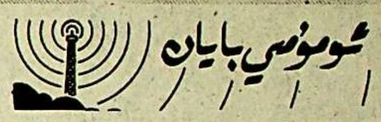

ئومۇمىي بايان

ئۇرۇش ئىس - تۈتەكلىرى تارقىلىپ، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلىرى يۈرتىنى قايتا گۈللەندۇرۇشكە كىرىشتى. 1996 - يىلى ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى يات - يات ئۇچرىشىپ، تەرەققىيات پىلانى ئوستىدە ئورتاق مۇزاكىرىلەشتى. تۆرلۈك بىر گەۋدىلەشتۈرۈش تەدبىرلىرى ئارقىدىن ئوتتۇرىغا قويۇلدى ۋە ئىجرا قىلىندى. بىر گەۋدىلىشىش كىشىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان ئىگىزلىكىگە ئېرىشتى. ھازىر ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسى لاتىن ئامېرىكىسىدىكى مۇھىم رايون خاراكتېرلىك تەشكىلات بولۇش سۈپىتى بىلەن خەلقئارا سەھنىدە پائالىيەت ئېلىپ بارماقتا.

ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش خېلى بۇرۇنلا ئوتتۇرىغا قويۇلغان بولسىمۇ، 80 - يىللاردا بىر قىسىم دۆلەتلەردە ئېچكى ئۇرۇش پات - پات يۈز بېرىپ، چېگرا توقۇنۇشى ئۈزۈلمىگەنلىكتىن، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئابستېلىشىپ، بىر گەۋدىلەشتۈرۈش قۇرۇق نەرسە بولۇپ قالغان، ئېچكى ئۇرۇشنىڭ ئاياغلىشىشىغا ئاز دۇنيا ئىقتىسادىنىڭ كۆندىن كۈنگە گۈرۈھلىشىشىغا ئەگىشىپ، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى تەرەققي قىلىش ئۈچۈن، بىرلىشىش يولىغا مېڭىش لازىملىقىنى تونۇۋالدى. شۇڭا يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى بىر گەۋدىلىشىدە يېڭى ھاياتىي كۈچ نامايان بولدى، بۇ يىل تېخىمۇ چوڭ ئىلگىرىلەش بولدى.

دېموكراتىيىنى ۋە تىنچلىقنى داۋاملىق مۇستەھكەملەش بىلەن بىللە، بۇ يىل ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر 1994 - يىلى ئۆتكۈزۈلگەن باشلىقلار يىغىنىدا ماقۇللانغان «سىجىل تەرەققىيات ئىنتىپاقى»نىڭ 2 - باسقۇچلۇق نىشانىنى ئىجرا قىلىشقا باشلىدى. ۋە ئەركىن سودا رايونىنى قۇرۇپ، تامۇژنا بېجىنى ئىسلاھ قىلىپ، ئېلېكتر، ترانسپورت ۋە خەۋەرلىشىش قاتارلىق ئۆل مۇئەسسەسلەرنى زامانىۋىلاشتۇرۇشنى قارار قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر يەنە سىياسىي ۋە قانۇن جەھەتلەردە ماسلىشىشنى كۈچەيتىپ، ھەيدانىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، سىرت بىلەن سۆھبەتلىشىش ۋە رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتتى.

ئېنېرگىيە يېتىشمەسلىك مەزكۇر رايوننىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئېغىر چەكلەپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى يەتتە دۆلەت رەھبەرلىرى 1997 - يىلىدىن تارتىپ، شىمالدىكى گۋاتېمالادىن جەنۇبتىكى پاناماغىچە يۇقىرى بېسىملىق توك يەتكۈزۈش لىنىيىسى تارتىشنى قارار قىلدى. 400 مىليون دوللار سەرپ قىلىنىدىغان بۇ قۇرۇلۇش 1999 - يىلى پۈتتۈرۈلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن 2000 - يىلىدىن باشلاپ ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسى رايونىدا توك بىلەن تەمىنلەش توري شەكىللىنىدۇ.

ئۇزاق مۇددەت تىرىشىش ئارقىلىق ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر بۇ يىل تامۇژنا بېجىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش جەھەتتە كېلىشىم ھاسىل قىلدى، كېلىشىمگە ئاساسەن، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر 6000 خىل مەھسۇلاتنىڭ ئىمپورت تامۇژنا بېجىنى بىرلىككە كەلتۈرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۆز رايونىنىڭ سودىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەر چېگرىنى ئېچىۋېتىش، تامۇژنا رەسمىيەتىنى ئاددىيلاشتۇرۇش، ئەتكەسچىلىككە زەربە بېرىش قاتارلىق مەسىلىلەردە ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى. بۇ ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىنىڭ ئورتاق بازار قۇرۇشى ئۈچۈن شەرت- شارائىت ھازىرلاپ بەردى.

ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىنىڭ سايامەتچىلىك بايلىقى مول، سايامەتچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، بۇ يىل 5 - ئايدا ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ زۇڭتۇڭلىرى نىكاراگۇئانىڭ مۇنتىرمال دېگەن يېرىدە «رايون سايامەتچىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش ھەرىكەت پروگراممىسى»نى ئىمزالاپ، چەت ئەل مەبلىغىنى جەلپ قىلىش، سايامەتچىلىكنىڭ ئۆل مۇئەسسەسلىرىنى ياخشىلاپ، سايامەت سىياسىتىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ۋە قانۇن تۈرغۇزۇپ، كەسپىي خادىملارنى تەربىيەلەش قاتارلىق جەھەتلەردە كونكرېت تەدبىرلەرنى قوللاندى، سايامەتچىلىكنى مەزكۇر رايوننىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققي قىلدۇرۇشتىكى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، ئۇنى ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىنىڭ تاشقى پىرىۋوتنىك ئاساسلىق كېلىش مەنبەلىرىنىڭ بىرى قىلىشنى ئۈمىد قىلدى.

بىر قانچە يىللىق تىرىشىش ئارقىلىق ئىلگىرى ئۇرۇش ئوتى قاپلاپ كەتكەن ئوتتۇرا ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ ئاساسەن كاساتلىشىش ۋە بىر ئىزدا توختاپ قېلىشتەك ۋەزىيەتتىن قۇتۇلۇپ ئەسلىگە كېلىشكە باشلىدى.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)

سۇلكاشۇئرى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى قىسمىلىرى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنى تۇتماقچى بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، سارايېۋو، 16 - دېكابىر تېلېگراممىسى. ئامېرىكا سەنئەجاڭلار كېڭىشىنىڭ رەئىسى سۇلكاشۇئرى مۇشۇ ئايىنىڭ 16 - كۈنى مۇنداق دېدى: شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنى تۇتۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ.

سۇلكاشۇئرى سارايېۋودا ئوتتۇرىغا قويغان مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا مۇنداق دېدى: شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ كېيىنكى قىسمىلىرىنىڭ ۋەزىپىسى دەسلەپكى قەدەمدە ئىنچىكە ئىزدىنىش ئارقىلىق ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنى تۇتۇش ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ھەرىكەتلىرىنى كۆزىتىش، ئۇلارنىڭ ئىنچىكە ئۇچۇرلىرىنى توپلاش ۋە ئۇلارنى مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلىشقا مەجبۇرلاشتىن ئىبارەت. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى قۇرۇلمىسى سىرتىدا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنى تۇتىدىغان بىر ساقچى قىسىم قۇرۇشى كېرەك.

ئۇنىڭدىن باشقا، ئاساسلىقى بىز ئوخشاش تۇردىكى مەھسۇلاتلارنى ئىشلىمەس بولغان سانائەت تارماقلىرىدا كۆرۈلۈۋاتىدۇ» دېيىلدى، بۇنىڭغا قارىغاندا، ياپونىيىنىڭ ئامېرىكىغا قىلىۋاتقان ئېكسپورتى ئامېرىكىنىڭ رىقابەت ئىقتىدارىنىڭ يادروسىغا زەربە بېرىۋاتىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ ئېكسپورت تاۋارلىرى ئاپتوموبىل، كومپيۇتېر، ئىشخانا سەرەمجانلىرى ۋە تېلېفون قۇرۇلمىسى قاتارلىق سانائەت تارماقلىرىغا مەركەزلەشكەن.

ملياردلىغان دوللارمۇ بۇ شىركەتلەرنىڭ ئامېرىكىدا ساتقان ئاپتوموبىللىرىنىڭ پېرسەنتىدىن كۆپرەكى ئامېرىكىدا ئىشلەپ چىقىرىلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ، بۇ سان ئامېرىكىنىڭ ياپونىيە بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەتۇر پەرقتە ئەكس ئەتتۈرۈلمىدى، بۇ ئاممالارنى ئەزەردە تۇتقىنىمىزدا، ئامېرىكىنىڭ ياپونىيە بىلەن بولغان سودىسىدىكى تەتۇر پەرق ھۆكۈمەت تەرەپ ئېلان قىلغان 50 مىليارد دوللاردىن بىر ھەسسە يۇقىرى بولۇشى كېرەك.

ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: بۇنىڭ ئەكسىچە، جۇڭگونىڭ ئامېرىكىغا ئېكسپورت قىلغان مەھسۇلاتلىرىنىڭ تەخمىنەن پېرسەنتى شياڭگاڭ، تەيۋەن، ئامېرىكا، ياپونىيە شىركەتلىرى جۇڭگونىڭ ئېچكى جايلىرىدا ئىشلەپ چىقارغان، بۇ جۇڭگونىڭ ئامېرىكا بىلەن بولغان سودىسىدىكى ئوك پەرقنى كۆپەيتىۋەتتى.

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش

نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 24 - كۈنى (سەيشەنبە)　（بۇ سان ئالتە بەت）

دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار ۋە سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ ۋەكىللىرى سوتسىيالىستىك مەنۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش ئۇستىدە سۆھبەتلەشتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئابدۇشۇكۇر ئابدۇكېرىم يازدى

ئىمامنىياز خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى چاقىرغان دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار ۋە سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى سۆھبەت يىغىنىدا، يىغىن قاتناشچىلىرى يېڭى تارىخىي شارائىتتا دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار ۋە سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىلىرى قانداق قىلغاندا سوتسىيالىستىك مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى مۇلازىملىق قىلالايدۇ، دېگەن مەسىلىنى چۆرىدىگەن ھالدا قىزغىن مۇزاكىرە ئېلىپ باردى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشمىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ماۋدېخۇا قاتناشتى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمىنىڭ باشلىقى چىن گوشۆ سۆز قىلدى.

يىغىنغا قاتناشقانلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار ۋە سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىلىرى يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغان 40 نەچچە يىلدىن بۇيان ئەۋزەللىكنى جارى قىلدۇرۇپ، نۇرغۇن ئەھمىيەتلىك ئىش قىلدى. يېڭى ۋەزىيەتتە ئۇلار پارتىيە ۋە خەلق يۆكلىگەن تارىخىي مەسئۇلىيەتنى ئېنىق تونۇپ، پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، قىمار ئويناش، زەھەرلىك چېكىملىك چېكىش، پاھىشۋازلىق، كەسىپ ئىستىلى دۇرۇس

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئۇرۇمچىدە ئىدارىلەرگە بېرىپ ئىش بېجىرىش ئاسانلاشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۇرۇمچى خەۋىرى. ھازىر ئۇرۇمچى خەلقى: ئىدارىلەرگە بېرىپ ئىش بېجىرىش ئاسان بولۇپ قالدى، دېيىشمەكتە.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك سىياسىي كېڭەش دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شەھەرلىك دېموكراتىيە قۇرۇلۇش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىر ئەزاسى، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان تەكشۈرگۈچىسى جاۋخۇەيگۇي ئۆچ ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتا يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى قاتارلىق ئورگانلار بىلەن دائىم ئالاقە قىلىپ تۇرىدىغان مەمۇرىي، كەسىپىي ئورۇنلار، پۇل مۇئامىلىسى، ئۆي - زېمىن، مۇلۇك تەرەققىيات شىركىتى قاتارلىق 25 ئىدارە، ۋە ئامما ئاربىتاغا بېرىپ ئورگانلاردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتى توغرىسىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندىن كېيىن بۇ يەكۈننى چىقاردى.

تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن مەلۇم بولدىكى، ئۇزاقتىن بۇيانقى ئورگانلارغا بېرىپ ئىش بېجىرىش قىيىن بولۇش ئەھۋالى كۆرۈنەرلىك ياخشىلانغان، نۇرغۇن ئىدارە ئاممىنىڭ ئىش بېجىرىشىگە قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ئامما قارشى ئالىدىغان تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىققان، ئىدارىلەرنىڭ ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى خېلى ياخشىلانغان. تەكشۈرۈلگەن ئىدارە ۋە شەخسلەردىن ئىش بېجىرىش ئاسان بولۇپ كەتتى، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى ئۆستى، دەيدىغانلار تەكشۈرۈلگەن ئىدارە ۋە شەخسلەرنىڭ % 50 دىن كۆپرەكىنى ئىگىلىگەن، ئىش بېجىرىش قىيىن ۋە ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى تۆۋەن، دەپ قارىغۇچىلارنىڭ سانى ئوندىن بىرىگىمۇ يەتمىگەن؛ ۋەھالەنكى 1995 - يىلدىن ئىلگىرى مۇشۇ ئىككى جەھەتتىكى ئەھۋال ھازىرقى ئەھۋالنىڭ ئەكسىچە ئىدى.

ئامما يەپ - ئېچىش، قاقتى - سوقتى قىلىش، قىسقا قاتارلىق ناتوغرا ئىستىللاردىن تولىمۇ بىزار بولغانىدى. ھازىر بۇ ئەھۋاللار ئۇنۇملۇق تۈزۈلۈپ قېلىنغان، تەكشۈرۈلگەن ئىدارە ۋە شەخسلەردىن 1995 - يىلدىن كېيىن بۇنداق ناتوغرا ئىستىللار كۆرۈلمىدى، دەپ قارايدىغانلار % 80 كە يەتكەن، ۋەھالەنكى 1995 - يىلدىن ئىلگىرى يەپ - ئېچىش، قاقتى - سوقتى قىلىش، قىسقا ئەھۋاللىرى مەۋجۇت، دەپ قارايدىغان ئىدارە ۋە شەخسلەر % 56 ئىدى.

تەكشۈرۈشكە قاتناشقانلار، مۇلازىملىق سۈپىتىگە تاقىلىدىغان كونا، چېگىش مەسىلىلەر ھەل قىلىنغان، تەكشۈرۈش داۋامىدا ئورگانلاردىكى ئىش بېجىرگۈچىلەرنىڭ مۇلازىملىق پوزىتسىيىسى 1995 - يىلدىن ئىلگىرىكىگە قارىغاندا خېلى قىزغىن بولماقتا، دەيدىغانلار خېلى كۆپ سانىنى ئىگىلىگەن. ئۇچتىن بىر قىسم ئىدارە ۋە شەخسلەر ئورگانلاردىكى ئىش بېجىرگۈچى خادىملار ئىش بېجىرىش ئۇچۇن كەلگەنلەرگە قىزغىن مۇئامىلە قىلىدۇ، پوزىتسىيىسى ناچار بولۇش ئەھۋالى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىدى، دېيىشكەن.

تەكشۈرۈشتە ئىدارە، ئورگانلاردىكىلەر ۋە ئامما يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش، ياخشى ئوبراز يارىتىش خىزمىتىدىن ئومۇمىيۈزلۈك مەنپۇن ئىكەنلىكىنى، بولۇپمۇ ئىش بېجىرگۈچى خادىملارنىڭ روھىي ھالىتى ۋە ئامما ئارىسىدىكى ئوبرازى جەھەتتە خۇشاللىنارلىق ئۆزگىرىشلەرنىڭ بولغانلىقىدىن رازى بولغانلىقىنى ئېيتقان. لېكىن شۇنىڭ بىلەن بىللە، قىسمەن ئىدارىدىكىلەر ۋە شەخسلەر ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش، ياخشى ئوبراز يارىتىش ئەھۋالىدىن دېگەندەك رازى بولمىغان، ئۇلار ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدە قولغان كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى ئاساسىدا، مەغرۇرلۇق ۋە ئالدىراقسانلىقتىن ساقلىنىپ، خەلق ئۇچۇن تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلىشنى ئۇمىد قىلغان.

كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات يارىتايلى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان ئۇيغۇرچىمىز رېپن چۇنخۇا

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىدا ناھايىتى زور نەتىجىگە ئېرىشتى. لېكىن يەنە بەزى ئورگان، تارماقلاردا ئىش بېجىرىش قىيىن بولۇش، خىزمەتتە سۆرەلمىلىك قىلىش، ئۇنۇمگە ئەھمىيەت بەرمەسلىك، بىر - بىرىنى چىشلەپ تارتىش، ئېغىر بيۇروكراتلىق، يېيىش، ئىچىش، ئېلىش، قىسىش، تەلەپ قىلىش، نەپ پايدىلىنىپ كۆمىچىگە چوغ تارتىش، ھوقۇق - پۇل سودىسى قىلىش، ھەتتا خيانەتچىلىك، پارا ئېلىش، كۆز بويامچىلىق قىلىش قاتارلىق مەسىلىلەر يەنىلا ناھايىتى ئېغىر دەرىجىدە مەۋجۇت، بۇ مەسىلىلەرگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز كېرەك. پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنى ماقۇللىغان «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە دائىر بىر قانچە مۇھىم مەسىلە توغرىسىدىكى قارارى»دا سوتسىيالىستىك كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنىڭ ئاساسىي تەلەپلىرى: ئۆز خىزمىتىنى سۆيۈش، كەسىپنى قەدىرلەش، سەمىمىي بولۇش، لەۋزىدە تۇرۇش، ئىشنى ئادىل بېجىرىش، ئامما ئۈچۈن

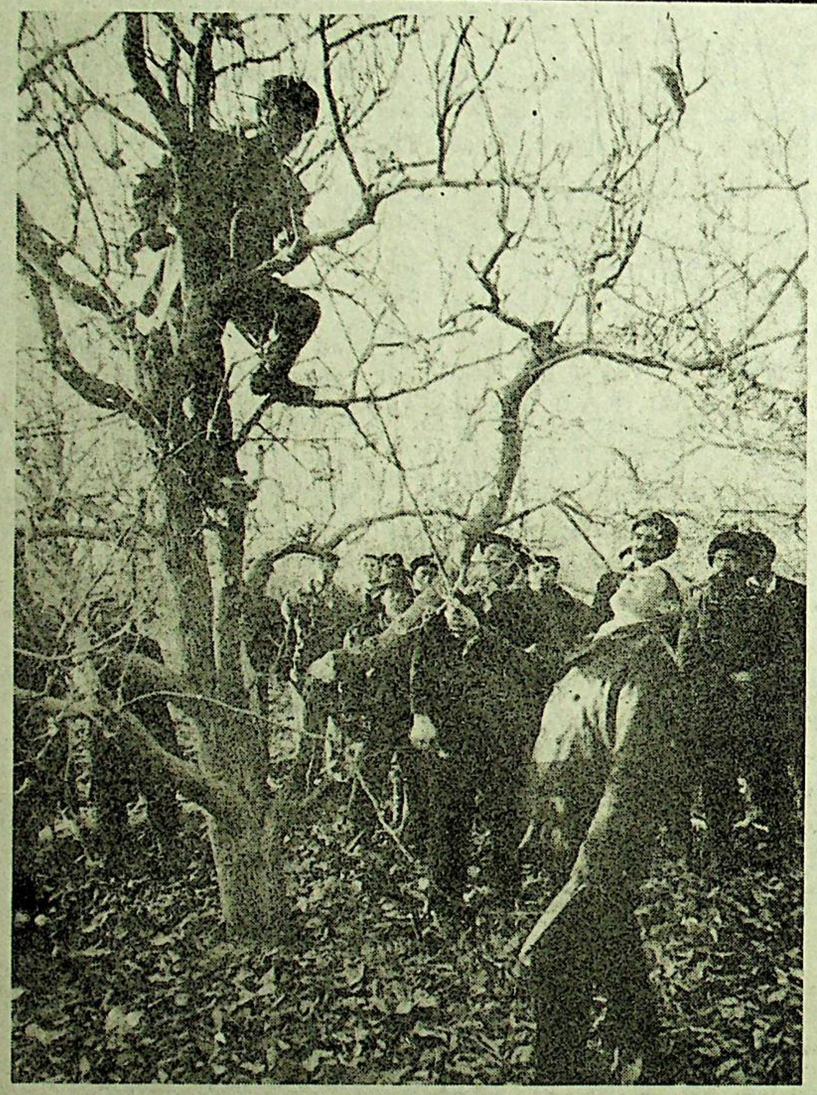

كورلا شەھرىنىڭ يېڭىشەھەر يېزىسى - پەن - تېخنىكىدا ئۇلكە كۆرسىتىش يېزىسى، يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، بۇ يېزا دېھقانلارغا پەن - تېخنىكا بىلىملىرىدىن لېكسىيە سۆزلەش پائالىيىتىنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار نەشپۈت دەرىخى شېخىنى قايچىلاش تېخنىكىسىنى ئۆزئارا ئالماشتۇرماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز لۇمېنبې فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى ھەر مىللەت ئاياللىرىنىڭ توينى تېجەشلىك ئۇتكۈزۈشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇشنى تەشەببۇس قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز نۇرىيە ئىمامنىياز خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى ناچار ئۆرپ - ئادەتنى ئۆزگەرتىش، توينى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈش شامىلىنى توسۇش بويىچە سۆھبەت يىغىنى ئېچىپ، يىغىنغا قاتناشقان ئاياللارنى توينى تېجەشلىك ئۆتكۈزۈشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇشقا چاقىردى.

يىغىن ئاخىردا ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت ئاياللىرىنىڭ توينى ئادەتتى - سادداً تېجەشلىك ئۆتكۈزۈشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇشنى تەشەببۇس قىلدى.

كەسپىنى قەدىرلەش، سەمىمىي بولۇش، لەۋزىدە تۇرۇش، ئىشنى ئادىل بېجىرىش، ئامما ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، جەمئىيەتكە تۆھپە قوشۇش، دەپ ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇلغان. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى كەسىپ ۋە ساھەلەر مۇشۇ تەلەپنى دەۋر قىلىپ، تەخىرسىزلىك تۈيغۇسى ۋە مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى كۈچەيتىپ، خىزمەت سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، تىرىشىپ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشى كېرەك.

كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، كەسىپىي خادىملارنىڭ ساپاسىنى ئۇمۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈش كېرەك، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىدە كىشىلەرنىڭ ئىدىيىۋى ئېڭىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش غايىسى ۋە ئېتىقادىنى، توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى تىكلەش كېرەك. ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قايسى كەسىپ بىلەن شۇغۇللانسا شۇ كەسىپنىڭ مۇتەخەسسىسى بولۇش تەربىيىسى بېرىش، كەسىپىي بىلىم ۋە تېخنىكا ماھارىتى جەھەتتىن تەربىيىلەش ئارقىلىق ھەر بىر كەسىپ ئىگىسىنى كەسىپىي ماھارەت جەھەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈش كېرەك. كەسىپ ئىنتىزامى تەربىيىسى بېرىپ، ھەر بىر كەسىپ ئىگىسىنى ئىنتىزامغا رىئايە قىلدۇرغان، قانۇنغا بويسۇندۇرغان قىلىپ تەربىيىلەش كېرەك.

كەسىپ ئەخلاقى ئۆلچىمىنى ئورنىتىش ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشنىڭ قاراتمىلقى ۋە مەشغۇلاتچانلىقىنى كۈچەيتىش كېرەك. كەسىپ ۋە ساھەلەر ئۆز ئالاھىدىلىكى ۋە ئاساسلىق مەسىلىلەرگە ئاساسەن، قائىدە - تۈزۈملەرنى تۈزۈپ، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشنىڭ قاراتمىلقىنى كۈچەيتىشى كېرەك. كەسىپ ئەخلاقى ئۆلچىمىنى تۈزگەندە ئۇنىڭ مەشغۇلاتچانلىقىنى كۈچەيتىشكىمۇ ئالاھىدە دىققەت قىلىش، شەكىلۋازلىق ۋە ئېتى ئۇلۇغ، سۈپۈرىسى قۇرۇق بولۇپ قېلىشتىن ساقلىنىش كېرەك.

كەسىپىي ھەرىكەتلەرنى نازارەت قىلىش، چەكلەش مېخانىزمىنى كۈچەيتىش كېرەك، كەسىپ ئەخلاقى ئۆلچىمىنى تۈزۈش بىلەن بىللە مۇكەممەل، ئۇنۇملۇك ئىچكى نازارەت تورى ۋە تاشقى نازارەت مېخانىزمىنى ئورنىتىش كېرەك. كەسىپتە ياخشىلارنى مەنىۋى ۋە ماددىي جەھەتتىن چوقۇم

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شامىلىنى توسۇشۇن بويىچە سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى.

سۆھبەت يېغىنىغا مەملىكەتلىك «8 - مارت» قىزىل بايراقدارلىرى، ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، ئالىي، ئوتتۇرا تېخنىكۇملاردىكى ئايال زىيالىيلار، دىنىي ساھەدىكى ئاياللار ۋەكىللىرى ۋە ياشلار ۋەكىللىرى قاتناشتى.

يېغىن قاتناشچىلىرى مۇنداق دېدى: تويۇنى ھەشىمەتلىك قىلىش ئومۇمىيلىق تۇسىنى ئالغان ئىجتىمائىي كەسەل بولۇپ قالدى. بۇنداق ناچار ئادەتنى ئۆزگەرتىپ، خەلق ئاممىسىنى ئېغىر ئېقتىسادىي يۈك ۋە مەنىۋى كىشەندىن قۇتۇلدۇرۇش كېرەك.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئايالالار بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى خەلچەم ئىسلام يېغىندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېقىندا ناچار ئۆرپ- ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىش، ھەشىمەتلىك توي قىلىش شامىلىنى قاتتىق توسۇشنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇشنى چاقىرىق قىلدى. بىز ئايالالار تۇنجى تېجەشلىك ئۆتكۈزۈش، ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇش جەھەتتە ئاممىغا ئۈلگە بولۇشىمىز كېرەك.

ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈشنىڭ ئۇنۇمى كۆرۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت، مۇنەۋۋەر ئابدۇرىشىت خەۋىر قىلدۇ: بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈشنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم خىزمەتلەرنىڭ بىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇتى. قىشلاقلاردا چارۋىچىلىق ئۇچۇن خىزمەت قىلىدىغان ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈشنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم خىزمەتلەرنىڭ بىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇتى. قىشلاقلاردا چارۋىچىلىق ئۇچۇن خىزمەت قىلىدىغان تېرىقچىلىق زور دەرىجىدە تەرەققىي قىلدۇرۇلدى. بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە چارۋىچىلىق رايونلىرىدا تېرىلغان يەم - خەشەك يېرى 1 مىليون 200 مىڭ مودىن كۆپەيگەن. سانجى ئوبلاستىدىلا چارۋىچىلار تېرىغان يەم - خەشەك يېرىنىڭ كۆلىمى 290 مىڭ موغا يېتىپ، تېرىلغان يەرنىڭ قۇرۇلمىسى زور دەرىجىدە تەڭشەلدى. يەم- خەشەك، ئوت - چۆپ يېتىشمەي كېلىۋاتقان ئالتاي ئوبلاستى قۇرۇلمىنى تەڭشەش، سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ كۆمىسقوناق تېرىش ئارقىلىق بۇ يىل يەم - خەشەك، ئوت - چۆپ بىلەن تەمىنلەشنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇردى. يېزىلاردا شاخ - شۇمبا پىششىقلاش جەھەتتە يېڭى سەۋىيە يارىتىلدى. بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە يېغىۋېلىنغان دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ شاخ - شۇمبىلىرى 4 مىليارد 400 مىليون كىلوگرامغا، سېتىۋېلىنغان ئوت - چۆپ توغراش ماشىنىسى 6300 دىن كۆپەيگەن. يېزىلاردا يېگىدىن كۆپەيگەن كۆمىسقوناق تېرىلغۇ كۆلىمى 170 مىڭ موغا يېتىپ، يېزا چارۋىچىلىقىنى مول ئوت - چۆپ، يەم - خەشەك مەنبەسى بىلەن تەمىنلىدى.

ھەر ساھەدىن خۇش خەۋەر

ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىدە ياخشى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋىر قىلدۇ: يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، ئىلى ۋىلايىتىدىكى ھەر مىللەت كادىرلار، ئىشچى- خىزمەتچىلەر ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بىۋاستە قاتنىشىشى، مەبلەغ سېلىشى بىلەن بۇ ۋىلايەتنىڭ ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىدە ياخشى نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. بۇ يىل 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە سۇ بىلەن تەمىنلەشكە تېگىشلىك 84 رايوندىكى 374 مىڭ ئادەم ۋە 608 مىڭ چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۇ مەسلىسى ھەل قىلىنىپ، 1995- يىلدىن 1997 - يىلغىچە بولغان ئۇچ يىللىق قۇرۇلۇش پىلانىنىڭ % 80 ى تاماملاندى. سەھىيە تارماقلىرىنىڭ ئاشكارىلىشىچە، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتى چىڭ تۇتۇلغاندىن بۇيان، سۇدىن بولىدىغان يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر روشەن ئازايغان.

ۋىلايەت بويىچە «ئۇچىنى ھۆددىگە بېرىش، بىرگە كاپالەتلىك قىلىش» مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنىتىلىپ، ئۆز رايونىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ماس كېلىدىغان قۇرۇلۇشلار مۇھىم نۇقتا قىلىنىپ، قۇرۇلۇشنى باشقۇرۇش، قۇرۇلۇش سۈپىتىنى باشقۇرۇش، ئۇل سېلىش ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشنى باشقۇرۇش، قۇرۇلۇش مەبلىغىنى باشقۇرۇشتىن ئىبارەت «ئوتنى باشقۇرۇش» كۇچەيدى. ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا سېلىنىدىغان مەبلەغنىڭ جايىدا ئىشلىتىلىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىپ، 110 تۇرلۇك قۇرۇلۇش سۈپەتلىك تاماملاندى.

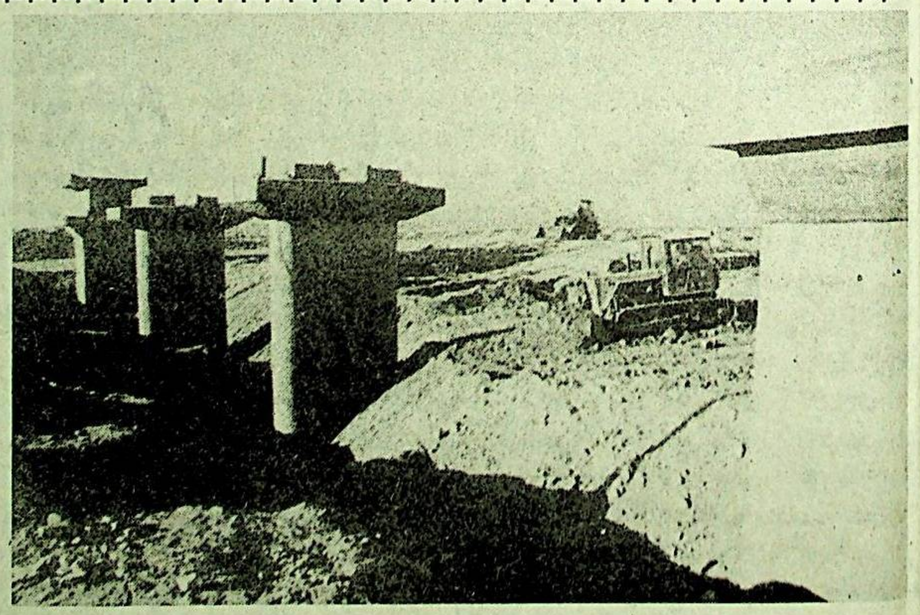

جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈر يولىنىڭ كورلا - قەشقەر بۆلۈكىدە 9 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ئىش باشلانغاندىن بۇيان، قۇرۇلۇش ئۇچۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى. ھازىر 1 مىليون 500 مىڭ كۇب مېتردىن ئارتۇق توپا- تاش قۇرۇلۇشى ئورۇندىلىپ، 25 كىلومېتر يول ئۈلى شەكىللەندى.

سۈرەتتە: تۆمۈريول 1- ئىدارىسى 1 - باشقارمىسىنىڭ 17 - ئەترىتى جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريول كۆۋرۈكىنى سالماقتا. ئۆز مۇخبىرىمىز لۇمېنىي فوتوسى

«97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» شىنجاڭ تەشكىلىي كومىتېتى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، پائالىيەت ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىئاي ياقۇپ خەۋىر قىلدۇ: 12 - ئاينىڭ 20 - كۈنى «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» شىنجاڭ تەشكىلىي كومىتېتى شىنجاڭ «ئىستىراھەت» مېھمانخانىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، شىنجاڭ «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» پائالىيىتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

«97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» پائالىيىتى ئۆتكۈزۈشنى گەۋدىلەندۈرگەن تەستىقلىغان، بۇ پائالىيەتكە ئاپتونوم رايونىمىز يۈكسەك ئەھمىيەت بەردى. ئاپتونوم رايونىمىز 1992- يىلدىن باشلاپ، «92' جۇڭگو دوستلۇق ساياھەت يىلى»، «93' جۇڭگو تاغ - دەريالىرى ساياھىتى يىلى»، «94' جۇڭگو مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ۋە قەدىمكى قەلئە ئىزنالىرى ساياھەت يىلى»، «95' جۇڭگو مىللىي ئۆرپ- ئادەتلەر ساياھەت يىلى»، «96' جۇڭگو ئىستىراھەت ساياھىتى يىلى» پائالىيەتلىرىگە ئاكتىپ ماسلىشىپ ۋە قاتنىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزغا زور مىقداردا تاشقى پىرېۋوت يارىتىپ بەردى.

شىنجاڭ «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» پائالىيىتىنى ئاپتونوم رايونلۇق ساياھەت ئىدارىسى بىلەن ئۇرۇمچى خەلق ئاۋىئاتسىيسى ئىدارىسىبرلىشىپ باشقۇرماقچى. 20 دىن كۆپرەك مۇناسىۋەتلىك تارماقنىڭ قاتنىشىشى بىلەن «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» شىنجاڭ تەشكىلىي كومىتېتى قۇرۇلدى. كومىتېتقا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۆڭخوي مۇدىر بولدى. دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىن كېلىدىغان ساياھەتچىلەرگە تالىتە مەخسۇس ساياھەت لىنىيىسى ۋە قۇملۇق تاشيولى «ئالتۇن ساياھەت لىنىيىسى». دۆلەت دەرىجىلىك سەيلىگاھتىن ئونى، شىنجاڭنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئىگە سەيلىگاھتىن 12 سى تەبىيارلاندى. شىنجاڭ «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» پائالىيىتى 12- ئاينىڭ 31 - كۈنىدىن ئېتىبارەن باشلىنىدۇ.

ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا لى دۆڭخوي مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر «ساياھەت يىلى» پائالىيىتىنى چوڭ ئىش قاتاردا تۇتۇشى، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، ساياھەتچىلەرنى رازى قىلىشى، ئاخبارات تارماقلىرى تەشۋىقات سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ساياھەتچىلىكنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكىدە تۇتقان ئورنى ۋە رولىنى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىشى كېرەك. ئاپتونوم رايونىمىز ئىچى- سىرتىدىكى تەشۋىقاتنى كۈچەيتىپ، تېخىمۇ كۆپ ساياھەتچىلەرنىڭ شىنجاڭ «97' جۇڭگو ساياھەت يىلى» پائالىيىتىگە قاتنىشىشىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز كېرەك.

بورتالا ئوبلاستىدا «مول هوسۇل پىلانى» يولغا قويۇلۇپ، زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇغېنى خۇدابەردى** خەۋەر قىلدۇ: بورتالا ئوبلاستى 1996- يىلى «مول هوسۇل پىلانى»نى ئەستايىدىل يولغا قويۇپ، زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتتى.

بۇ ئوبلاستتا بۇ يىل «مول هوسۇل پىلانى» ئالتە تۈر بويىچە 570 مىڭ مو ئورۇندىلىپ، يۇقىرىدىن چۈشۈرۈلگەن پىلاندىكىدىن 63 مىڭ مو ئاشۇرۇپ ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى. پىلان يولغا قويۇلۇش جەريانىدا 125 تېخنىكىتىن تەركىب تاپقان بەش پەن-تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تېخنىكا جەھەتتىن ھۆددىگە ئېلىپ ئوبلاست بويىچە ئىشلەپچىقىرىشقا يېتەكچىلىك قىلدى. 285 قارار كۇرس ئېچىلىپ «مول هوسۇل پىلانى»غا قاتناشقان دېھقانلار يېزائىگىلىك پەن-تېخنىكا بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلەندى، 22 سان «يېزائىگىلىك ئۇچۇرلىرى» چىقىرىلىپ، 1210 نۇسخا تارقىتىلدى. «مول هوسۇل پىلانى»غا كىرگۈزۈلگەن تۇرلەرگە ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلۇق تاللاندى، 50 مىڭ مو تۆۋەن هوسۇللۇق يەر ئۆزگەرتىلدى، ئورگانىك ئوغۇت «مول هوسۇل پىلانى»غا كىرگۈزۈلگەن ئېتىزلاردا يىلدىرىكىدىن كۆپ بېرىلدى. 30 مىڭ مو يەردە چۆنەكلەپ سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش تېخنىكىسى، 6100 مو يەردە سۈلياۋ لاپاستا مايسا ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى كېڭەيتىپ قوللىنىلدى. «مول هوسۇل پىلانى» يولغا قويۇلغان كۆلەمگە 10 مىليون 700 مىڭ يۈەن خەجلەندى. نەتىجىدە، بۇغداينىڭ بىرلىك هوسۇل 289.2 كىلوگرامغا، كېۋەزنىڭ 92.1 كىلوگرامغا، قوناقنىڭ 824.2 كىلوگرامغا، ياغلىق دانىنىڭ 150.1 كىلوگرامغا، قىزىلچىنىڭ 3412 كىلوگرامغا يېتىپ، ئالدىنقى ئۈچ يىللىق بىرلىك هوسۇلدىن ئايرىم- ئايرىم 19.2%، 20.5%، 23.3%، 46.7% ۋە 12.9% ئېشىپ، 88 مىليون يۈەن بۇاسىتە ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى.

باينغولىن ئوبلاستى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش سالمىقىنى زورايتىپ، ئۈنۈم هاسىل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈسۈپجان ئېلى** خەۋەر قىلدۇ: باينغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش، قوللىنىش سالمىقىنى زورايتىشنى يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشنىڭ ئاساسى قىلىپ، هوسۇل ۋە ئۈنۈمنى ئاشۇرۇشنى بىر قاتار يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىپ، هوسۇل ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇشتا كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم هاسىل قىلدى.

بۇ ئوبلاست بۇ يىل ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلۇقلارنى ئىشلىتىش تەجرىبىسى ئېلىپ بېرىپ، «شىنجاڭ يازغىسى -6» بۇغداي تېرىلغۇ كۆلىمىنى بۆلتۈرقى 114 مىڭ 100 مودىن 130 مىڭ موغا كېڭەيتىپ؛ سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ بۇغداي تېرىش تەجرىبىسىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئېلىپ بېرىپ، كۆلىمىنى كېڭەيتتى. ئوبلاست بويىچە سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان ئاق يەر قونىقى كۆلىمى 72 مىڭ 200 موغا يېتىپ، بۆلتۈرقىدىن 175%، سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان كۆلەمگە 112 مىڭ 600 موغا يېتىپ، بۆلتۈرقىدىن 29 ھەسسە كېڭەيدى؛ كەڭ ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان كېۋەز كۆلىمى بۆلتۈرقى 100 مىڭ 200 مودىن 425 مىڭ 500 موغا كېڭەيىپ، ئومۇمىي تېرىلغان كۆلەمنىڭ 82.9% نى ئىگىلىدى. بىر تۇركۇم ياخشى نەسىللەرنى كىرگۈزۈپ، كالىنىڭ ياخشىلاش سۈرئىتىنى تېزلەتتى. چەرچەن ناهىيىسى بۇ يىل توغلىتىلغان ئىسپېرما بىلەن ئىنەك نەسىللەندۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، كالا نەسلىنى ياخشىلاشتا بۆسۈش هاسىل قىلدى. ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ مۆلچەرىدىن قارىغاندا، ئوبلاست بۇ يىل تاريخىتا ئاز كۆرۈلمىگەن پەۋقۇلئاددە كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغان بولسىمۇ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيىسى يەنىلا ئۆسكەن. ئاشلىق، كېۋەزنىڭ بىرلىك هوسۇلى بۆلتۈرقىدىن ئايرىم- ئايرىم 25 كىلوگرام، بەش كىلوگرام ئاشقان.

كۆچا ناهىيىلىك ئۇرۇقچىلىق شىركىتى دېھقانلارنىڭ زىيىنىنى تولەپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇردى تاهىر** خەۋەر قىلدۇ: كۆچا ناهىيىلىك پارتكوم، خەلق هۆكۈمىتى دېھقانچىلىق زىرائەت ئۇرۇقلۇقىنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىش، سىرتتىن ئۇرۇق يۆتكىگەندە سۈپىتىنى ئالاهىدە چىڭ تۇتۇپ، تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈشنى ئورۇندىغان بولسىمۇ، كۆچا ناهىيىلىك ئۇرۇقچىلىق شىركىتى ئۇزۇن ساقلىنىپ قېلىپ، سۈپىتى ئۇزگىرىپ كەتكەن بىر قىسىم ئۇرۇقلارنى تارقاتقانلىقتىن، بۇ ئۇرۇقلار تېرىلغاندىن كېيىن تولۇق ئۇنمىگەن. بۇنىڭ بىلەن دېھقانلار قايتا ئۇرۇق سېتىۋېلىپ، تولۇقلاپ تېرىشقا مەجبۇر بولغان. يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللارغا ئاساسەن، ناهىيىلىك ئۇرۇقچىلىق شىركىتى مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىپ، دېھقانلارنىڭ تارتقان زىيىنى ئۈچۈن 32 مىڭ يۈەن تولەم بەردى.

قىسقا خەۋەرلەر

يېزىسىدا بۇ يىل چىشى چارۋامال 19 مىڭ 23 تۇياقتا يېتىپ، بۆلتۈرقىدىن 30% ئاشتى.

چاھارباغ يېزىلىق ئاشلىق پونكتى كۆزلۈك ئاشلىق سېتىۋېلىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

خىزمەتچىلەرنى دۆلەتنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىش توغرىسىدىكى سىياسەتلىرىنى ئۆزگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنى ئاشلىق سېتىۋېلىشتا دىققەت قىلدىغان ئىشلاردىن خەۋەردار قىلىپ، ئۇلارنىڭ مۇلازىملىق مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتتى هەمدە ئاشلىق سېتىۋېلىش تەبىيارلىقىنى ياخشى قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاشلىق سېتىۋېلىشتىن بۇرۇن ئامبارلارنى بىكارلاش، دېزىنفېكسىيە قىلىش، ئاشلىق قۇرۇتۇش مەيدانلىرىنى رېمونت قىلىش ئىشلىرىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى، ئاشلىق باھاسى ۋە دەرىجىسىنى چوڭ خەتلىك قىلىپ يېزىپ چاپلاپ ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. ئاشلىق سېتىۋېلىش جەريانىدا دېھقانلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلىپ، ئۇلارنى هايال قىلماي يولغا سالدى. ئاشلىق جىڭلاش ئورنىغا مەخسۇس ئادەم قويۇپ، قېرى- ئاجىز دېھقانلارنىڭ ئاشلىقىنى ئامبارغا ئەكىرىشكە يارەملەشتۈردى. ئاشلىقنى سورتقا ئايرىشتا، دەرىجىگە ئايرىشتا ئاشكارا بولۇش قاتارلىق «سەككىز»دە ئاشكارا بولۇش پرىنسىپىنى بەلگىلەپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىشتا پاك- دىيانەتلىك بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇردى، ئاشلىق سېتىۋېلىش مەبلىغىنى ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا نەق پۇل بېرىشكە كاپالەتلىك قىلدى.

نەتىجىدە، بۇ ئاشلىق پونكتى 11- ئاينىڭ 22- كۈنىگىچە 712 مىڭ 400 كىلوگرام ئاشلىق سېتىۋېلىپ، كۆزلۈك ئاشلىق سېتىۋېلىش ۋەزىپىسىنى 12 مىڭ 400 كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئاقتۇ ناهىيىسى «چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش» ستراتېگىيىسىنىڭ ئۈنۈمىنى كۆردى

ئۇز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: ئاقتۇ ناهىيىسىدە بۇ يىل چارۋامالنىڭ يىل ئاخىرىدىكى سانى 476 مىڭ 400 تۇياقتا يېتىپ، بۆلتۈرقىدىن 9161 تۇياق ئاشتى، 219 مىڭ 200 تۇياق چارۋامال سېتىلىپ، تاۋارلىشىش نىسبىتى 37.5% كە يەتتى، نەسلى ياخشىلانغان چارۋامال 233 مىڭ تۇياقتا، مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇلغان چارۋىچى ئائىلىسى 261 گە يەتتى. بۇ، ئاقتۇ ناهىيىسىنىڭ بۇ يىل يولغا قويغان «چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش» ستراتېگىيىسىنىڭ نەتىجىسى.

ئاقتۇ ناهىيىلىك پارتكوم، خەلق هۆكۈمىتى ئۇز ناهىيىسىنىڭ يېرىم دېھقانچىلىق، يېرىم چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشتەك ئالاهىدىلىكىنى ئاساس قىلىپ، دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈپ، تېرىقچىلىق ئارقىلىق باقمىچىلىقنى، باقمىچىلىق ئارقىلىق تېرىقچىلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش، شەھەر ئەتراپىي باقمىچىلىقى بىلەن دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇش، چارۋىچىلىق ئۇل ئەسلىمە قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش، پادا قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، نەسىل ياخشىلاشنى چىڭ تۇتۇشتىن ئىبارەت «چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش» ستراتېگىيىسىنى ئۇتتۇرىغا قويغانىدى. ئۇلار چارۋامالنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش، تۆل ئېلىش، تۆل ئەي قىلىش، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمەتلىرىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، يېزا (بازار)لارنىڭ ئوت- چۆپ، باقمىچىلىق بازىسى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتتى. بۇنىڭ بىلەن ئويتاغ يېزىسىدىكى چوڭ كۆلەملىك ئوت- چۆپ بازا قۇرۇلۇشىنىڭ دەسلەپكى باسقۇچلۇق قۇرۇلۇشى تامامىلاندى. ئۇجمە يېزىسىدىكى 125 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنغان قوي، كالا، توخۇ باقمىچىلىق بازىسى قۇرۇلۇشى پۈتتى. ناهىيە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، شارائىتى بار بىر قىسىم دېھقانلارنى «باقمىچىلىق ئائىلىسى» بولۇشقا ئىلهاملاندۇردى، ئوتلاق چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۇچۇن ئۇچ تەرەپ بىر ئازدىن چىقىرىش يولى بىلەن بۇ يىل 50 كىلومېتر چارۋامال يولى ياسىدى. بولۇپمۇ چارلۇق يېزىسىنىڭ پاسىرۋات كەنت يولى قۇرۇلۇشىنى ۋە قىزىلتاغ يېزىسىنىڭ قاراتاش داۋىنى يول قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق تۇتتى. ئۇنىڭدىن باشقا بۇ ناهىيە چارۋامالنىڭ قىشتىن ئامان- ئېسەن ئوتلاققا چىقىرىش كاپالەتلىك قىلىش ئۇچۇن ئوت چۆپ، يەم- بوغۇز تەبيارلاش، قورۇ- قوتان قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق چىڭ تۇتتى. يېزا، كەنتلەر 102 يۇرۇش ئوت- چۆپ توغراش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، 26 مىڭ 387 تونىنا سىلوس ياسىدى. تەبيارلانغان ئوت- چۆپ 89 مىڭ 900 تونىنغا، يەم- بوغۇز 9630 تونىنغا يېتىپ، ھەر تۇياق چارۋامالغا 188.6 كىلوگرامدىن ئوت- چۆپ، 20.2 كىلوگرامدىن يەم- بوغۇز توغرا كەلدى، 134 ئورۇندا يېگىدىن يۇرۇشلەشكەن قوتان سېلىندى.

گەنگلىك يېزىسى چارۋامالارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر

قسقا خەۋەرلەر

△ گۇما ناھىيسىنىك باشلەنگەز يېزىسى بۇ يىل 11- ئاينىك 13- كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 213 مىڭ كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن 113 مىڭ كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

مېۋەخمەت سەيدەخمەت

△ باي ناھىيسىنىك قېيىر يېزىسى يېقىندا 21قورۇ- قوتان سېلىپ، چارۋامالارنى بىخەتەر رايونغا كۆچۈردى.

تۇرسۇن ھەمەر

△ يەكەن ناھىيسىنىك قاراسۇ يېزىسى 10- ئاينىك ئاخىرىغا قەدەر دۆلەتكە 21 مىڭ 400 دەن پاختا سېتىپ بەردى.

ئايۈپ چاۋار

△ ئۇچتېۇرپان ناھىيسىنىك يامانسۇ يېزىسى كۆز پەسىللىك ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، 11- ئاينىك ئاخىرىغا قەدەر 28.43كىلومېتر ئۆستەڭ، 8.85 كىلومېتر يول ياسىدى. 36 كىلومېتر ئورمان بەلبېغى بىنا قىلىپ، 600 مو يەرنى تۆزلىدى. 7000 مو يەرنى ئاغدۇرىدى.

توختىنىياز بارات

△ قاراقاش ناھىيسىنىك قويچى يېزىسى بۇ يىل 11- ئاينىك 13- كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 213 مىڭ كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن 113 مىڭ كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

مېۋەخمەت سەيدەخمەت

△ باي ناھىيسىنىك قېيىر يېزىسى يېقىندا 21قورۇ- قوتان سېلىپ، چارۋامالارنى بىخەتەر رايونغا كۆچۈردى.

تۇرسۇن ھەمەر

△ يەكەن ناھىيسىنىك قاراسۇ يېزىسى 10- ئاينىك ئاخىرىغا قەدەر دۆلەتكە 21 مىڭ 400 دەن پاختا سېتىپ بەردى.

ئايۈپ چاۋار

△ ئۇچتېۇرپان ناھىيسىنىك يامانسۇ يېزىسى كۆز پەسىللىك ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، 11- ئاينىك ئاخىرىغا قەدەر 28.43كىلومېتر ئۆستەڭ، 8.85 كىلومېتر يول ياسىدى. 36 كىلومېتر ئورمان بەلبېغى بىنا قىلىپ، 600 مو يەرنى تۆزلىدى. 7000 مو يەرنى ئاغدۇرىدى.

توختىنىياز بارات

△ قاراقاش ناھىيسىنىك قويچى يېزىسى بۇ يىل 11- ئاينىك 13- كۈنىگە قەدەر 19 مىڭ 200 موغا يېقىپ، بۇلتۇرقىدىن 175% ئۆلىياۋ يوپۇق يۇلتۇرقىدىن 30% ئاشتى.

تۇرانىنىياز خان مەكسۇر

△ پەيزاۋات ناھىيسىنىك يېگىمەھەللە يېزىسى 11- ئاينىك 30- كۈنىگە قەدەر 19 مىڭ 270مو يەرنى ئاغدۇرۇپ ئاختاما قىلدى.

ئوبۇلقاسىم مۇھەممەت

△ ئاتۇش شەھىرىدىكى دۆلەت ۋە يەرلىك 3 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالغان نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ بىرى بولغان ئازاق يېزىسىنىڭ مازارتاغ سۇ سىڭمەس ئۆستىكى پوتتى.

تۇرغۇن پەيزۇللا

△ يەنجى ناھىيسىنىك بۇرقاي يېزىسى دېھقانچىلىقنىڭ ئارىسال ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 10 كىلومېتردىن ئارتۇق سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ، 34 چوڭ - كىچىك كۆۋرۈك، 25 تۇغان، سۇئۆگۈچ ياساپ، سۇ ئىسرافچىلىقىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

ئەھەت راخمان

△ قاراقاش ناھىيسىنىك كاۋاك يېزىسىدىكى غول ئۆستەڭنىڭ ئىككى كىلومېتىرى سۇ سىڭمەس قىلىپ ياسالدى.

ئىلھام

يېزا ئىگىلىك 4- شى 64- تۇمەن- مەيدانى كېڭەزدىن مول ھوسۇل ئالدى. 5139 مو كېڭەزلىك بىرلىك ھوسۇلى 110 كىلوگرامدىن ئاشتى.

سۈرەتتە: مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى تايلانغان پاختىلارنى تەكشۈرمەكتە.

تۇرغان ئۆمەر، تۇرسۇنتاي تورغان فوتوسى

ئەنگلىك يېزىسى چارۋامالارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر يىل ئەتيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈشنىڭ تەييارلىقىنى پۈختا ئىشلىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئابدۇكېرىم، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئابدۇرېشت ئابلىز** خەۋەر قىلدۇ: ئارىشاق ناھىيىسىنىڭ ئەنگلىك يېزىسى ئالدىنقى يىللاردىكى تەجرىبە- ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەش، ئاساسىدا، بۇ يىل بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، چارۋامالارنى بۇ يىل قىش ۋە كېلەر يىلى ئەتيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈشنىڭ تۈرلۈك تەييارلىقلىرىنى پۈختا ئىشلىدى.

يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بەش كىشىلىك گۇرۇپپا قۇرۇپ، تۈرلۈك تەييارلىقلارنىڭ پىلان ۋە تەرتىپ بويىچە ئىشلىنىشىگە نازارەتنى كۈچەيتتى. دېھقان، چارۋىچىلارنى سەپەرۋەر قىلىپ 3532 تونىنا ئوت- چۆپ، سامان، 573 تونىنا يەم- خەشەك تەييارلىدى. بۇ يېزا يەنە 12 نەپەر مال دوختۇرىنى ھەرقايىسى چارۋىچىلىق نۇقتىلىرىغا ئەۋەتىپ، قويلارنى كۆزلۈك ۋاننا قىلىش، قورۇ- قوتانلارنى رېمونت قىلىش، ساغلىقلارنى تۈرلەر بويىچە ئايرىپ بېقىش قاتارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلدى. ئۇلار بارغانلا بېرىدە چارۋىچىلار بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ 10- ئاينىك ئوتتۇرىغىچە يېزا بويىچە چارۋامالارنى ئومۇمىيۈزلۈك ۋاننىلىدى. 2540 تۇياق ساغلىقنى ئورۇقلاندۇردى. ئۇنىڭدىن باشقا، يەنە چارۋامالارنىڭ تۆللەش ۋە تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن، بېگدىن يۇقىرى ئۆلچەملىك سەككىز سۇلياۋ لاپاسلىق قوتان ياسىدى.

خوشۇت ناھىيىلىك بىناكارلىق شىركىتى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئوسمان** خەۋەر قىلدۇ: خوشۇت ناھىيىلىك بىناكارلىق شىركىتى باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ياخشىلاپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى.

خوشۇت ناھىيىلىك بىناكارلىق شىركىتى بېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، سان، سۈرئەت ۋە ئىقتىسادىي ئۇنۇمنىلا قوغلىشىپ، سۈپەتكەسەل قارايدىغان قۇرۇلۇش ئىستىلىنى تۈپتىن ئۆزگەرتىپ، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ھەر قايسى قۇرۇلۇش بۆلەكلىرى بويىچە سۈپەت بىلەن سۈرئەتنى ، ئىش تۈرى بىلەن مەسئۇلىيەتنى، مۇكاپات بىلەن جازانى ئېنىق بېكىتىپ، ھۆددىدەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى. سۈپەت ئۆتكىلى جەھەتتە «بىر ئاۋاز بىلەن ئىنكار قىلىش» تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، كارخانىنىڭ بازار رىقابتىدە پۈت تىرەپ تۇرۇشى ئۈچۈن پۈختا ئاساس تىكلەپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى. بۇ شىركەت 1994- يىلدىن ئېتىبارەن ناھىيە تەۋەسىدە بەش چوڭ قۇرۇلۇشنى ھۆددىدە ئېلىپ ئىش باشلىغاندى. بۇنىڭ ئېچىدە بۇ يىل ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇپ بېرىلگەن بىر قۇرۇلۇش ئەلا قۇرۇلۇش بولۇپ، تۆت قۇرۇلۇش لاياقەتلىك قۇرۇلۇش بولۇپ باھالىنىپ، يېقىندا مۇناسىۋەتلىك باشقۇرغۇچى تارماقلارنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى. بۇ جەريانىدا بۇ شىركەت قۇرۇلۇش ئومۇمىي تەننەرخ قىممىتىنى 10 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە، باج- پايدىنى 650 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى. يېقىندا بۇ شىركەت يەنە ئىككى قۇرۇلۇش تۇرىدە ئىش باشلاش ھۆددىگەرلىك توختامنامىسى ئىمزالدى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھۈرمەتجان ھەبىبۇللا** خەۋەر قىلدۇ: بايىنغولىن ئوبلاستلىق قاتناش مېھمانخانىسى باشقۇرۇشىنى كۈچەيتىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاپ، يولۇچىلارنى جەلپ قىلغانلىقتىن، بۇ يىللىق تىجارەت كىرىمى بۇلتۇرقىسى شۇ مەزگىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

بۇ مېھمانخانىنىڭ100 ئەخلىزلىق ئۆيى، 352 كارىۋىتى بولۇپ، ئۇلار دۆلەت ئىچى- سىرتىدىن كەلگەن مېھمانلارنى كۈتۈۋالىدۇ. ئۇلار بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئەلا مۇلازىملىق قىلىش،مەسئۇلىيەتنى كىشى بېشىغچە ئەمەلىيلەشتۈرۈش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ يولۇچىلارنى جەلپ قىلدى. ئۇلار يەنە بۇ يىل 90 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ مېھمانخانا مۇھىتىنى ياخشىلىدى. بۇ مېھمانخانا يىل بېشىدىن 11- ئاينىك 20- كۈنىگىچە 64 مىڭ 688 يولۇچى (قېتىم)نى كۈتۈۋېلىپ، تىجارەت كىرىمىنى 581 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن 12.3 % ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

بۇ مېھمانخانا يىللىق ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، قەشقەر شەھىرىدە يېڭى بىر كەسىپ ـ قەدىمكى تەۋەررۈك بۇيۇملار، جۈڭگو- چەت ئەل ھونەر - سەنئىتى مۇجەسسەملەشكەن نەپىس تۇرمۇش بۇيۇملىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار ئۇزلۇكسىز كۆپەيدى.

سۈرەتتە: قەشقەر شەھىرى ھېيتگاھ مەيدانىدىكى يەككە تىجارەتچى ئەسقەر ئۆمەرنىڭ دۇكىنى.

مۇھەممەتريشات تۇردى فوتوسى

گۇما ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ موكويلا باج پونكتى 1- ئايدىن 11- ئايغىچە 61 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق ۋەزىپىنى بىر ئاي بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: پونكتتىكىلەر باج يىغىۋاتقا.

ئابلىمت ماموت فوتوسى

سانجى ئوبلاستى «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، يېزا - قىشلاقلارنىڭ ئىقتىسادىنى يۇكسەلدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇل ھەمدۇل** خەۋەر قىلدۇ: سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى قىش پەسلىدىكى دېھقانچىلىقنىڭ ئارسال ۋاقىتلىرىدىن پايدىلىنىپ، يېزا - قىشلاقلاردا «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش»، پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش پائالىيەتلىرىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنى تېز تەرەققىي قىلدۇردى.

1990 - يىلى ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا - قىشلاقلاردا پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى نۇقتىدا سىناق قىلىپ تەجرىبە ھاسىل قىلغانىدى. 1992 - يىلدىن باشلاپ دېھقان، چارۋىچىلارنى تېز ئىسقاتىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەشنى كۈچەيتتى. شۇنىڭدىن بۇيان ئوبلاست بويىچە 13 مىڭ 809 قېتىم ھەر خىل شەكىلدىكى پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىلىپ، تېز ئىسقاتىدىغان تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەنگەنلەر 790 مىڭ ئادەم (قېتىم)دىن ئاشتى، بۇنىڭ ئىچىدە 12 مىڭ 36 پارتىيە ئەزاسى بىردىن ئىككىگىچە تېز ئىسقاتىدىغان تېخنىكا ئىگىلىدى، 489 پارتىيە ئەزاسى «دېھقان تېخنىك» ئۇنۋانىغا ئېرىشتى. ئوبلاست بويىچە 80% توننا كۆپرەك پارتىيە ئەزاسى 46 مىڭ 567 دېھقان ئائىلىسى بىلەن تېخنىكا جەھەتتىن ياردەم بېرىش ئالاقىسى ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلەتتى.

«قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتىدە دېھقان، چارۋىچىلارنى پەن - تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيىلەش بىلەن پارتىيە قۇرۇلۇشى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش قاتارلىق خىزمەتلەر زىچ بىرلەشتۈرۈلگەنلىكتىن، خىزمەتلەر بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يېزا - قىشلاقلاردا يېڭى ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى. ماناس ناھىيىسىدە «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتى داۋاملا يېڭى تېخنىكا، يېڭى سورتلار قوللىنىلىپ، ئىلغار ئۇسۇللار ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، ئاساسلىق ئاشلىق ئوسۇملۇقلىرىنىڭ ھوسۇلى ئۈزلۈكسىز ئاشقان بولسا، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تېخىمۇ ئېشىپ، ئاساسلىق ئاشلىق ئوسۇملۇقلىرىنىڭ ھوسۇلى 1995 - يىلى 1 مىليارد 200 مىليون كىلوگرامغا يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن 28% ئاشتى. كوللېكتىپ جۇغلانمىسى 700 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

يېزىلاردا پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ئاساسىي گەۋدە قىلىنغان پەن - تېخنىكا قوشۇنى زورايدى. ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەكتىپى قاتارلىق مەكتەپلەردە مەخسۇس تەربىيىلەنگەن تېخنىكلار 3500دىن كۆپرەككە يېتىپ، يېزىلاردا تېخنىك كەم بولۇش مەسىلىسى ھەل بولدى. ئۇلار يېزىلاردا پەن - تېخنىكىنى قوللىنىش، كېڭەيتىش، ئومۇملاشتۇرۇشتا باشلامچىلاردىن بولۇپ قالدى. بۇلارنىڭ ۋاستىسىنى ئارقىلىق قۇرۇلغان ئاساسىي قاتلاملاردىكى كەسىپ- تېخنىكا مەكتەپلىرى 150كە يەتتى.

يېزىلاردا پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ يېڭى يوللىرى ئېچىلىپ، تەربىيىلەش خراجىتى ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى. ھەر قېتىملىق «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش»پل ئالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش داۋامىدا ناھىيە (شەھەر)لەر مالىيىدىن ئۆلچەم بويىچە پۇل ئاجرىتىش، ئالاقىدار ئورۇنلار پۇل يىغىش قىلىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، پائالىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. تەربىيىلەش بىلەن تەشۋىقاتنى، ئايرىم تەربىيىلەش بىلەن مەركەزلەشتۈرۈپ تەربىيىلەشنى، تېخنىكا نەزەرىيىسىنى سۆزلەش بىلەن بېيىش ماھىرلىرى ئۇلۇغ كۆرسىتىشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈردى. بۇ پائالىيەت داۋاملىق ئېلىپ بېرىلغاچقا، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ پەن- تېخنىكا ئۆگىنىش قىزغىنلىقى كۆچەيدى. بۇنىڭ بىلەن پەن - تېخنىكىدا ئۇلۇغ كۆرسىتىش ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، يېڭى ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلى ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئۈزلۈكسىز ئاشتى.

ئۆگىنىش» پائالىيىتى داۋامىدا بىردىن ئىككىگىچە تېخنىكا ئۆگىنىپ بېيىش ماھىرلىرىغا ئايلانغان 1080 كىشى «دېھقان تېخنىك»دەپ باھالاندى.

باينىغولىن ئوبلاستى تەقدىرلەش يىغىنى ئېچىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈسۈپجان ئېلى** خەۋەر قىلدۇ: يېقىندا باينىغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى كورلا شەھىردە داغدۇغىلىق تەقدىرلەش يىغىنى ئېچىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش جەڭدە ئالاھىدە تۆھپە قوشقان ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلىدى.

1996 - يىلى يازدا باينىغولىن ئوبلاستىنىڭ كۆپ قىسىم رايونلىرىدا ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەردى. 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن كېيىن، ئوبلاستىنىڭ شىمالىي ۋە جەنۇبىي تاغلىق رايونلىرىدا تارىختا ئاز كۆرۈلدىغان قاتتىق يامغۇر يېغىپ، ئىلى دەريا سۇيىنىڭ ئۈستى ئېقىمىدا سۇ سەۋىيىسى ئۈزلۈكسىز ئاشتى. ئىلى دەريا سۇيىنىڭ ئۈستى ئېقىمىدىكى ئاساسىي سۇ ئامبىرى بولغان سايرام كۆلىنىڭ سۇ سەۋىيىسى ئېشىپ، ئۇنىڭ سۇ ساقلاش ھەجمى ئاشتى. ئىلى دەريا سۇيىنىڭ ئۈستى ئېقىمىدىكى ئاساسىي سۇ ئامبىرى بولغان سايرام كۆلىنىڭ سۇ سەۋىيىسى ئېشىپ، ئۇنىڭ سۇ ساقلاش ھەجمى ئاشتى. ئىلى دەريا سۇيىنىڭ ئۈستى ئېقىمىدىكى ئاساسىي سۇ ئامبىرى بولغان سايرام كۆلىنىڭ سۇ سەۋىيىسى ئېشىپ، ئۇنىڭ سۇ ساقلاش ھەجمى ئاشتى.

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق پارتكوم ئورگىنى ئۆزئارا تىل ئۆگىنىشنى پائالىيەتلىك بىلەن يولغا قويدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم ئورگىنىدىكى 100 دىن ئارتۇق خەنزۇ كادىر 11- ئاينىڭ 27 - كۈنى تۇنجى قارارلىق كۇرستا ئۇيغۇر تىلى ئۆگىنىشكە باشلىدى.

ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ ئۆز ئارا تىل ئۆگىنىشى- ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى بىلەن خەنزۇ كادىرلارنىڭ ئۆزئارا ھېسسىيات ئالماشتۇرۇپ، چوڭنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىنتىپاقلىقنى چىڭىتىپ، تۇرلۇك خىزمەتلەرنى ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرۇشقا پايدىلىق.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم ئورگىنىدىكى 100 دىن ئارتۇق خەنزۇ كادىر 11- ئاينىڭ 27 - كۈنى تۇنجى قارارلىق كۇرستا ئۇيغۇر تىلى ئۆگىنىشكە باشلىدى.

ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ ئۆز ئارا تىل ئۆگىنىشى- ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى بىلەن خەنزۇ كادىرلارنى تەشكىللەپ ئۇلارغا ئۇيغۇر تىلى دەرسى ئوتۇشكە مەسئۇل بولدى ھەمدە دەرس ئوتۇشكە ئىقتىدارلىق ئوقۇتقۇچى تەكلىپ قىلدى. ئۆگىنىشكە قاتناشقان يولداشلارنىڭ قىزغىنلىقى يۇقىرى بولدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 38 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىسى پاتىگۈل تۇرسۇن خىزمەتكە قاتناشقان 14 يىلدىن بۇيان، 11 يىل ئۇدا سىنىپ مۇدىرى بولۇپ ئىشلەپ، بەلگىلىك نەتىجە يارىتىپ مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. ئۇ مەسئۇل بولغان سىنىپلار ئۇرۇمچى شەھىرى ۋە مەكتەپ بويىچە كۆپ قېتىم «ئىلغار سىنىپ كوللېكتىپى»، «مەدەنىيەتلىك سىنىپ كوللېكتىپى»قاتارلىق شەرەپلىك نامlarغا ئېرىشتى. ئۆزىمۇ ئۇرۇمچى شەھىرى ۋە مەكتەپ بويىچە كۆپ قېتىم «ئىلغار سىنىپ مۇدىرى» بولۇپ باھالاندى. يېقىندا ئۇ يەنە ئۇزۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى قاتارلىق ئۇچ ئورۇن تەرىپىدىن «ئۇلگىلىك

قارادۆڭ يېزىسى ئۆزئارا تىل ئۆگىنىشنى ئون يىل داۋاملاشتۇردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **قەيسەر قېيۇم** خەۋەر قىلدۇ: غۇلجا شەھىرىگە قاراشلىق قارادۆڭ يېزىلىق پارتكوم ۋە ھۆكۈمەت كادىرلارنىڭ خىزمەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئۆگىنىش ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى جەڭگىۋارلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن 1985- يىلدىن باشلاپ يېزىدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل ئۆگىنىشنى ئونتۇرىغا قويغانىدى. شۇنىڭدىن بۇيان بۇ يېزا ھەر ھەپتىنىڭ 3-، 4- كۈنلىرى ئۆزئارا تىل ئۆگىنىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى.

نۆۋەتتە بۇ يېزىدىكى 95% كادىر ۋە پارتىيە ئەزاسى ئىككى خىل تىلدا سۆزلىشەلەيدىغان، 50% تىن ئارتۇق كادىر ۋە پارتىيە ئەزاسى خەنزۇچە ۋە ئۇيغۇرچە ماتېرىياللاردىن پايدىلىنالايدىغان بولدى.

نىلقا ناھىيىسى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ چىڭ تۇتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **قەيسەر قېيۇم** خەۋەر قىلدۇ: نىلقا ناھىيىسى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى «ئۇچىنى بىرلەشتۈرۈش»تىن ئىبارەت يېڭى يولدا ھېكىپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن زىچ بىرلەشتۈردى.

بۇ ناھىيە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ھەقىقىي قولىپ بېكىتتى. پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادىي تەرەققىيات بىلەن بىرلەشتۈرۈش، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئاز تۇغۇپ، تېز بېيىش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش بىلەن بىرلەشتۈرۈش، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى نوپۇسنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت «ئۇچىنى بىرلەشتۈرۈش» يولىغا سالدى. بۇلتۇر سېلىشتۇرۇپ باھالاش ئارقىلىق پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە ئۆلچەمگە يەتكەن 14 ئورۇننى مۇكاپاتلاپ، ئارقىدا قالغان بىر ئورۇننى جازالىدى. بۇ يىل ئاساسىي قاتلام ئورۇنلىرىدا 300 قېتىم ئۇگىنىش كۇرسى ئېچىپ كەنت، مەھەللىلەردە پەۋقۇلئاددە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەردى. كەلكۈن سۈيىنىڭ مىقدارى كۆپ، ۋاقتى ئۇزۇن بولۇپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە خەلق تۇرمۇشىغا ئېغىر زىيان كەلتۈردى. تۆمۈرىيول قاتنىشى ئۇزۇلۇپ قالغاچقا، زور مىقداردىكى خام نېفىت، دېھقانچىلىق قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرى ۋە سانائەت تەييار مەھسۇلاتلىرىنى سىرتقا توشۇش تەسىرگە ئۇچرىدى.

كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ھەر مىللەت خەلقىنى سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش جەڭگە ئاتلاندۇردى. كەلكۈن ئەھۋالىغا بولغان ھۆكۈم توغرا، ئورۇنلاشتۇرۇش ۋاقتىدا، خىزمەتلەر پۇختا ئىشلەنگەچكە، كەلكۈن كەلتۈرگەن زىيانىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈردى. كەلكۈن ئاپىتىگە تاقابىل تۇرۇشتا جېڭدە باينىغولىن ئوبلاستىدىكى ھەر مىللەت ئارمىيە، خەلق بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ، بىر تەرەپ قىلىنچىلىققا ئۇچرىسا، كۆپ تەرەپ ياردەم بېرىشتەك سوتسىيالىستىك ھەمكارلىقنى جارى قىلدۇرۇپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش جېڭىنىڭ غەلبىسىنى قولغاكەلتۈردى. بۇمۇناسىۋەت بىلەن ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى قارار چىقىرىپ، قاراشەھەر ناھىيىسىگە «كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتىكى ئىلغار ناھىيە»، ئوبلاستلىق سۇچىلىق ئىدارىسى، رادىئو- تېلېۋىزىيە ئىدارىسى قاتارلىق 40 ئورۇنغا «كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتىكى ئىلغار ئورۇن»، 204 نەپەر كىشىگە «ئىلغار شەخس» دەپ نام بېرىپ تەقدىرلىدى.

پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتى داۋامىدا يېڭى تېخنىكا، يېڭى سورتلار قوللىنىلىپ مەھسۇلات سۈيىتى ئۆستى. كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 3000 يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، شىنجاڭ بويىچە ئۇنىڭ قىزغىنلىقى كۆچەيدى. بۇنىڭ بىلەن پەن - تېخنىكىدا ئۇلۇغ كۆرسىتىش ئائىلىلىرى كۆپىيىپ 16 مىڭغا، ئۇلۇغ كۆرسىتىش كەنتلىرى 205كە يەتتى، ئوبلاست بويىچە «قىشلىق پەن - تېخنىكا يارمەلىشىپ كۆندۈرۈپ قويغان، بالا مەكتەپكە كىرگەندىن تارتىپ مۇستەقىل ياشاشقا قەدەم قويىدۇ. بالا ئۇچۇن ئېيتقاندا بۇ بىر قاتار ئىشلار ئىنتايىن قىيىن بولۇپ، مۇشۇنداق ھالقىلىق پەيتته ئائىلە باشلىقلىرى ئۇلارغا ئىلھام بېرىشى، بالىلارنىڭ ھەرىكىتىگە دىققەت قىلىپ، پسىخىكىسىنى ئىگىلىشى، شۇنىڭغا ماسلاشتۇرۇپ بالىلارغا ئەتىگەن ئورنىدىن تۇرۇپ كىيىمىنى ئۆزى كىيىش، تاماقنى تېز يېيىش، مەكتەپكە ۋاقتىدا بېرىش، مەكتەپتىن قايتىپ كەلگەندىن كېيىن نەرسە - كېرەكلىرىنى رەتلىك قويۇش، كەچتە پوت - قوللىرىنى پاكىز يۇيۇپ، ئاندىن يېتىش قاتارلىق دەسلەپكى تەربىيىنى بېرىش لازىم.

2 . مەكتەپنىڭ قائىدە - تۈزۈملىرىگە ئاگاھلىق رىئايە قىلىش ھەققىدە تەربىيە بېرىشنى كۈچەيتىش كېرەك. بالا كىچىكىدىن ئۆيىدە ئەركىن، ئازادە ئۇيناپ چوڭ بولغاچقا، مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن مەكتەپنىڭ قائىدە - تۈزۈملىرىنى تولۇق چۈشىنىپ يېتەلمەسلىكى ۋە ئۇنىڭغا كۆنەلمەسلىكى مۇمكىن. شۇڭا ئاتا - ئانىلار باشتىن باشلاپ بالىلارنىڭ ئېڭىغا «قائىدە - تۈزۈم» دېگەن بۇ ئۇقۇمنى سىڭدۈرۈشى، ئەتىگەن تۇرۇپ مەكتەپكە ۋاقتىدا بېرىشنى خۇددى چوڭلارنىڭ ئىشقا بارغىنىغا ئوخشاش ئىش ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈشى؛ دەرس ۋاقتىدا ئوقۇتقۇچى ئۆتكەن دەرسلەرنى جىم ئولتۇرۇپ ياخشى ئاڭلاش، دەرس ۋاقتىدا بىلمىگەن يەرلىرى بولسا، قول كۆتۈرۈپ سوراش قاتارلىق مەكتەپ تۈزۈملىرىنى ياخشى چۈشەندۈرۈشى لازىم.

3 . قائىدىسىگە رىئايە قىلىش تەربىيىسى بېرىشى لازىم. بالا مەكتەپكە يېڭى كىرگەندە ئائىلە باشلىقى مەلۇم ۋاقىت بالىنى يېتىلەپ مەكتەپكە ئاپىرىپ، دەرس تۈگىگەندىن كېيىن ئەكىلىشى لازىم. بۇنداق قىلىشنىڭ بالىغا نىسبەتەن ياردىمى بولىدۇ. بالا بۇرۇن چوڭ كوچىلاردا ئۆزى ئەركىن ھېچىم كۆرمىگەن بولغاچقا، چوڭ كوچىنىڭ قانداق ئورنىدىن ئادەم ئۆتىدىغانلىقىنى ياكى توختايدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. شۇڭا ئائىلە باشلىقى بالىنى مەكتەپكە ئەكىلىش ۋە ئەكىتىشته بالىنى قاتناش قائىدىسىدىن خەۋەردار قىلىشى، يولدىن ئۆتكەندە قىزىل چىراغ يېقىلىپ ماشىنىلار توختىغاندا ئاندىن ئادەملەرنىڭ پىيادىلەر يولىدىن ئۆتۈش لازىملىقىنى، يول ماگىغاندا چوڭ يولغا چۈشۈۋالماي، پىيادىلەر يولىدا مېڭىشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى، كوچىدا ئوزۇنا قوغلاشماي ئوينىماسلىقنى قاتاڭ - قاتاڭ مەكتەپكە بىخەتەر بېرىپ كېلىشنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدۇ.

4. ئۆگىنىش مەقسىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش كېرەك. مەكتەپ - مەقسەتلىك، پىلانلىق، قەدەم باسقۇچلۇق ھەم سىستېمىلىق ھالدا تەربىيە ئېلىپ بارىدىغان مەرىپەت باغچىسى. يېڭى مەكتەپكە كىرگەن بالىنىڭ خۇشاللىقى ئالەمچە بولغان بىلەن ئۆگىنىش مەقسىتى ئېنىق بولمايدۇ، ئاتا - ئانىلار بالىلارغا مەكتەپكە بېرىشتىكى مەقسەت ياخشى ئوقۇش ئىكەنلىكى، بۇنىڭ ئۈچۈن مەكتەپكە كىرگەندىن باشلاپ ئۆگىنىش نىشانىنى توغرا بەلگىلەپ، ئۆزىگە بىر ئۇلۇغ غايە تىكلەپ، شۇ نىشانغا ۋە غايىگە يېتىش ئۈچۈن تىرىشىپ ياخشى ئوقۇشنىڭ لازىملىقىنى ئەمەلىي مىساللار ئارقىلىق ئەتراپلىق چۈشەندۈرۈپ، بالىنىڭ ئۆگىنىش مەقسىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇشى ھەم بالىنىڭ مەكتەپكە بولغان مېھر-مۇھەببىتىنى كۈچەيتىشى لازىم. بۇنداق بولغاندا بالا ئويۇنغا بېرىلمەيدىغان، مەكتەپتىن قاچمايدىغان بولىدۇ.

ئائىلە تەربىيىسى بىلەن مەكتەپ تەربىيىسى، جەمئىيەت تەربىيىسى ماھىيەت جەھەتتىن ئېيتقاندا ئوخشاش بولسىمۇ، ئەمما ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكى ھەم ئوخشىمايدۇ. ئائىلە تەربىيىسى ئاساسلىقى ئاتا - ئانىلارنىڭ بالىلىرىغا بولغان مېھر - مۇھەببىتىگە ئاساسلانغان بولۇپ، ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكى ئاتا - ئانىلارنىڭ بالىلىرىغا بولغان مېھر - مۇھەببىتى ئەڭ چوڭقۇر، ئەڭ ساغلام بولىدۇ. مەكتەپ تەربىيىسى ئاساسلىقى ئىلىم بېرىش ۋە ئىلىم بېرىش ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەقلىي قابىلىيىتىنى يېتىلدۈرۈش بولىدۇ. ئائىلە تەربىيىسى ئاساسلىقى ئادەم بولۇشنى ئۆگىتى

جياڭ زېمىن «ئىككى قۇرۇلتاي» نىڭ ۋەكىللىرى بىلەن بىللە بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىگە قاتناشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20-دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ مەملىكەتلىك 6-قۇرۇلتىيى ۋە جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مەملىكەتلىك 5-قۇرۇلتىيى بۈگۈن كەچتە «خەلق» سارىيىدا بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكى ئۆتكۈزۈپ، ئىككى قۇرۇلتايىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتكەنلىكىنى تەبرىكلىدى. باش شۇجى جياڭ زېمىن 3000 دىن ئارتۇق يازغۇچى ۋە سەنئەتكار بىلەن بىللە بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىگە قاتناشتى.

ئەدەبىيات - سەنئەت كېچىلىكىگە يەنە دىڭ گۇەنگبن، ۋاڭ گۇاڭيىڭ، بۇخې قاتارلىق رەھبەرلەر قاتناشتى.

جياڭ زېمىن قاتارلىق رەھبەرلەر زىياپەت زالىغا كىرگەندە زالدىكىلەر ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ قىزغىن ئالقىش ياڭراتتى.

160 نەپەر ئۆسمۈر بالا مەركەز رەھبەرلىرى ۋە سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات-سەنئەت ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈشكە تۆھپە قوشقان ۋەكىللەرگە گۈل تۇتتى.

ئويۇن باشلانغاندا لى مورەن، لى لىك، ۋاڭ شىڭگاڭ، چې ياۋ باڭ قاتارلىق سەنئەتكارلار باجىن، شې بىڭشىن، ۋاڭ كېجيا، شۇنىڭدەك ساۋيۇي ۋاپات بولۇشتىن ئىلگىرى قۇرۇلتايغا يېزىپ قالدۇرۇپ كەتكەن قىزغىنلىقتا تولغان بىغىشلىما سۆزلىرى دېكلاماتسىيە قىلىندى.

ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ مەملىكەتلىك قۇرۇلتىيىغا قاتناشقان شىنجاڭ ئېچكى موڭغۇل، شىزاڭنىڭ ۋەكىللىرىدىن تۇرۇپ قىزغىن سىدىق، جەمىلە قۇربان، چاگەن، سەيدەن جۇما قاتارلىقلار ناخشا ئېيتىپ ئۇسسۇل ئويناپ بەردى.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىن كەلگەن سەنئەتكارلار تەسىرلىك ناخشا ساداسى ئېچىدە سەھنىدىن چۈشۈپ باش شۇجى جياڭ زېمىن قاتارلىق مەركەز رەھبەرلىرىگە گۈل، قەدەھ، خادا تۇتتى.

ئەدەبىيات - سەنئەت كېچىلىكى ئايانغلاشقاندا جياڭ زېمىن، دىڭ گۇەنگبن قاتارلىقلار سەھنىگە چىقىپ ۋەكىللەر بىلەن بىللە «ۋەتەنگە مەدھىيە»، «سۆيۈملۈك ۋەتىنىمنى كۆيلەيمىز» دېگەن ناخشىلارنى ئېيتتى.

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇكاپاتلاپ، توغرا كەيپىيات تۇرغۇزۇش كېرەك؛ كەسىپ ئەخلاقىغا ئېغىر خىلاپلىق قىلىپ، يامان تەسىر پەيدا قىلغان كىشىلەر ۋە ئىشلارنى ۋاقتىدا قاتتىق بىر تەرەپ قىلىپ، يامان ئىللەتلەرنى تۈزەش كېرەك.

نۇقتىلىق ئورۇنلار ۋە كەسىپلەر كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشى كېرەك. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى ئورگانلار ۋە كۆزەنەك مۇلازىملىق ساھەسىدىكى خادىملارنىڭ سۆز - ھەرىكىتى بىر رايوننىڭ كەسىپ ئەخلاقى سەۋىيىسىنى مەركەزلىك ھالدا ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنىڭ ياخشى-يامان بولۇشىغا بىۋاستە تەسىر كۆرسىتىدۇ، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتقاندا، ئالدى بىلەن، مۇشۇنداق ئورۇن ۋە كەسىپلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلەش كېرەك. ئۇلكىنىڭ كۆچى چەكسىز، تېنىڭ ئۆزى بايراق، ئىلغار تېپلارنى بايقاش، يېتىلدۈرۈش، تەكلەش ۋە تەشۋىق قىلىش توغرا كەيپىياتنى

ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ مەملىكەتلىك 6 - قۇرۇلتىيى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مەملىكەتلىك 5 - قۇرۇلتىيى پېپىلىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىدە جياڭ زېمىن ئاتاقلىق ناخشىچى ۋاڭ كۈن، ۋۇيەنزې، پېك ليېيۈەن بىلەن بىرلىكتە «ۋەتەنگە مەدھىيە» دېگەن ناخشىنى ئېيتتى.

جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى 6- نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى، مۇئاۋىن رەئىسلىرى، شۇجىچۇ شۇجىلىرىنىڭ ئىسىملىكى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20-دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى 6-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى، مۇئاۋىن رەئىسلىرى ۋە شۇجىچۇ شۇجىلىرىنىڭ ئىسىملىكى:

رەئىس: جۇۋېيجى

مۇئاۋىن رەئىسلەر: (فامىلە خەت سىزىقىنىڭ ئاز-كۆپلۈكى بويىچە تىزىلدى) سەيدەن جۇما (ئۇيغۇر)، زاگزۇ)، يىن سۇشى، بەي شۇيياڭ (ئايال)، فىك يۈەنۇبي (يىزۇ)، فېك جىسەي، لۇي خۇمىن، لىيۇ شياۋجياڭ، لى جۇن، لى يىڭ، لى مورەن (خۇيزۇ)، ياڭ ۋېيگۇاڭ، ۋۇ يىگۇك، ۋۇ زۇچياڭ، شېن پېك، جاڭ چېپ، جاڭ جۇنچيۇ، لويياڭ، شيا جۇخۇا (ئۇيغۇر)، گاۋجەنشياڭ، شيې جەن، جەن شائېيى.

شۇجىچۇنىڭ شۇجىلىرى: گاۋجەنشياڭ، گاۋ يۈنجيا، لى جۇن، دۇڭ لياڭخۇي (ئايال)، چېن شاۋگۇاڭ، خۇجېن.

جۇڭگو ئەدەبىيات- سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى پەخرىي ئەزالىرىنىڭ ئىسىملىكى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20-دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى پەخرىي ئەزالىرىنىڭ ئىسىملىكى (فامىلە خەت سىزىقىنىڭ ئاز-كۆپلۈكى بويىچە تىزىلدى)

مافېك، ۋاڭ چاۋۇېن، باجىن، خۇاجۇنۇۋ، لىيۇبەيۋي، گۇەن شەنيۇ، لۇي جى، سۇن لى، سۇن داۋلىن، ۋۇزورېن، ۋۇگۇەنجۇڭ، چى گۇڭ، جاڭ گېك، جاڭ رۇيغاڭ، چىن شى، چېن بوخۇا، چېن فۇلى، لىن موخەن، جۇڭ مىڭۇېن، خې لۇيتىك، خې جىڭجى، لويىۋشىك، يۇەن شخەي، يۇەن شۇۋفىن، چيەن جۇگشۇ، شۇي شاۋبىك، چاڭ شياڭيۇ، شۇتۇڭ، شې بىڭشىن، سەي رۇخۇڭ، زاڭ كېجيا، دەي ئەيلىيەن، ۋېي ۋېي.

جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى 5- نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى، مۇئاۋىن رەئىسلىرى، شۇجىچۇ شۇجىلىرىنىڭ ئىسىملىكى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20-دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى 5-نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى، مۇئاۋىن رەئىسلىرى، شۇجىچۇ شۇجىلىرىنىڭ ئىسىملىكى:

رەئىس: باجىن

مۇئاۋىن رەئىسلەر (فامىلە خەت سىزىقىنىڭ ئاز - كۆپلۈكى بويىچە تىزىلدى):

مافېك، ۋېي چىلىن (جۇاڭزۇ)، دېك يۆمېي، ۋاڭ مېك، يې شىن، لىيۇشاۋتاڭ، لى چۈن (موڭغۇل)، جاڭ جيۇك، جاڭ چېپ، لو ۋېنفۇ، تيې نىك (ئايال)، شۇي خۇەيجۇك، جياڭ زىلۇك، جەي تەيفېك

شۇجىچۇنىڭ شۇجىلىرى:

جەي تەيفېك، چېن چاڭبىن، ۋاڭ جۇسەي، جاڭ چېپ، شى يۇگشياڭ، چېن چەنگۇك، گاۋخۇگبۇ، جىن جەنفەن، جى دى ماجا (يىزۇ)

جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتىگە پەخرىي ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ ئىسىملىكى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20-دېكابىر تېلېگراممىسى. جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتىگە پەخرىي ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ ئىسىملىكى:

پەخرىي رەئىس: شې بىڭشىن

پەخرىي مۇئاۋىن رەئىسلىرى (فامىلە خەت سىزىقىنىڭ ئاز-كۆپلۈكى بويىچە تىزىلدى):

يۇي لىك، لىيۇبەيۋي، سۇن لى، لى جيبي، جاڭ گۇاڭتيەن، لىن موخەن، ئاۋ ياڭ شەن، خې جىڭجى، ياۋشۇيىن، خۇاڭ يۇەن، لۇ شيبى، زاڭ كېجيا، مەسلىھەتچىلەر (فامىلە خەت سىزىقىنىڭ ئاز- كۆپلۈكى بويىچە تىزىلدى) يۇي خېيدىك، ۋېي جۇنيى، ماجيا، ماشىتۇ، بيەن جىلىن، فاڭ جى، گۇڭ مۇ، گې باۋچۇەن، ۋاڭ يەنخۇا، ۋاڭ چاۋۇېن، فېك يىدەي، يې جۇنجيەن، رۇەن جاڭجىن، جۇزىچى، ۋاڭ زىڭچى، يەنۇېنجىك، لى چياۋ، شياۋچيەن، ۋۇزۇگۇاڭ، لودىي، ياڭ شيەنيى، چېن يۇڭ، چېن بەيچۇي، چېن سەنيۇن، چېن دىڭكې، لىن لىن، لوداگاڭ، جى شيەنلىن، جۇ ئەرفۇ، خۇسەي، ساۋمىك، رۇجىجۇەن، كې لىك، چيەن جۇگشۇ، لۇبېي، لېي جيا، ۋېي ۋېي.

(بېشى 1 - بەتتە)

بولماسلىق، پارىخورلۇق، خيانەتچىلىك قاتارلىق قىلمىشلارنى توگىتىشتە بايرىقى روشەن بولۇپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشقا تۆھپە قوشۇشى لازىم. بولۇپمۇ سودا - سانائەتچىلەر ھەم ماددىي بايلىق يارىتىۋچىلار، ھەم مەنىۋى بايلىق ئۇنتۇپ قالمىاي، نامراتلارغا، يېتىم - يېسىرلارغا باشپاناھ بولۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنىڭ ئاۋانگارتلىرىدىن بولۇشى كېرەك.

يېغىندا ئەخمەت تۆمۇر، تۇرسۇن ئىمىن، سۇن گۇاڭشىن قاتارلىق 16 كارخانىچى ۋە سودىگەرنىڭ ئاپتونوم سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش توغرىسىدىكى تەشەببۇسنامىسى ئوقۇپ ئۆتتۈلدى. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەتچىلەر بىرلەشمىسى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سودا ئۇيۇشمىسىنىڭ شىنجاڭ 4 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتىنىڭ باش جىڭلىسى جياڭ

چەكسىز، تىنىمسىز ئۆزى بايراق، ئىلغار تىپلارنى بايقاش، يېتىلدۇرۇش، تىكلەش ۋە تەشۋىق قىلىش توغرا كەيپىياتنى جارى قىلدۇرۇپ، ئارقىدا قالغانلارنى يېتەكلەش، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ياخشى ئۇنسىمائىي كەيپىيات شەكىللەندۈرۈشتە مۇھىم رول ئويناپىدۇ.

بايلىق يارانقۇچىلار، ھەم مەنىۋى بايلىق يارانقۇچىلار بولۇشتەك ئارتۇقچىلىقنى جارى قىلدۇرۇپ، پۈتۈل تاپقاندا پارتىيە ۋە خەلقنى

كارخانىچى ۋە سودىگەرنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت ئىلكىدە بولمىغان كارخانىلاردىكى كەسىپداشلىرىغا چىقارغان شىركىتىنىڭ باش جىگلىسى جياڭ جۇڭشىندىن ئۆگىنىش توغرىسىدىكى قارارى ئوقۇپ ئۆتۈلدى.

پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «1996 - يىللىق يېڭى پاختا سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل، ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»ىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا پاختىنىڭ نورمال ئوبوروت تەرتىپىنى قوغداپ، قانۇنسىز پاختا تجارىتىگە زەربە بېرىپ، دۆلەتنىڭ توختام بويىچە سېتىۋېلىش ۋەزىپىسى ۋە يۆتكەش، تەمىنلەش پىلانىنى ئورۇندىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشقا ئالاقىدار مەسىلىلەرنى تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرىمىز:

1. پاختا تىجارىتىدە «بازارنى قويۇۋەتمەسلىك، تىجارەتنى قويۇۋەتمەسلىك» سىياستىدە داۋاملىق چىڭ تۇرۇش كېرەك. تەمىنات- سودا كوپېراتىپىغا قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك پاختا - چىگە شىركەتلىرى (بىكتۇەنگە قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك پاختا - چىگە شىركەتلىرىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) دىن باشقا ھەرقانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ پاختا سېتىۋېلىش، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش ۋە پاختا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىشىغا بولمايدۇ. يېزا ئىگىلىك تارماقلىرىغا تەۋە ئۇرۇقلۇق چىگىت تەييارلاش زاۋۇتلىرى، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى دېھقانچىلىق مەيدانلىرى، ھەربىي قىسملار، چ خ ئورۇنلىرى، ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ دېھقانچىلىق مەيدانلىرىنىڭ ئۆزى ئىشلەپ چىقارغان پاختىنى سېتىۋېلىپ پىششىقلاپ ئىشلىشىگە رۇخسەت قىلىنىدۇ، پىششىقلاپ ئىشلىگەن پاختىسىنى ئۆزلىرى توقۇشلۇق جايدىكى پاختا- چىگە شىركەتلىرىگە سېتىپ بېرىشى لازىم، ئۆزى پاختا تجارىتى بىلەن شۇغۇللانسا بولمايدۇ، يېزا - بازار كارخانىسىغا كىرىدىغان پاختا زاۋۇتلىرىنىڭ پاختا سېتىۋېلىشىغا، تەمىنات- سودا كوپېراتىپىنىڭ ئالماي توقۇپ پاختا پىشقلاپ ئىشلىشىگە رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

2. قوشنا پاختىچىلىق رايونلىرىدىن سېتىۋېلىش تەرتىپىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، نورمال سېتىۋېلىش تەرتىپىنى قوغداش كېرەك. توختامغا كىم ئىمزا قويسا شۇ سېتىۋېلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش كېرەك، رايون ئاتلاپ سېتىۋېلىشقا، بىكتۇەن ۋە يەرلىكنىڭ ئۆزئارا ئالماشتۇرۇپ سېتىۋېلىشىغا بولمايدۇ.

3. توختامنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، توختام سىرتىدىكى سودىنى قاتتىق چەكلەش كېرەك. توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى پاختا بىلەن تەمىنلەشنىڭ ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان دۆلەت پىلانىنىڭ يېتەكچىلىكىدە تەمىنلىگۈچى بىلەن ھاجەتمەن بىۋاستە ئۇچرىشىپ، ئۆزئارا تاللاش ئۇسۇلى پاختا ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان ناھىيىلەردىكى پاختا - چىگە شىركەتلىرىدىن پاختا بىلەن تەمىنلەش پىلانىغا ئاساسەن پاختا سېتىۋالسا بولىدۇ. تەمىنلىگۈچى بىلەن ھاجەتمەن سېتىۋېلىش - سېتىش توختامى ئىمزالىشى ھەم شۇ جايدىكى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىنىڭ قانۇن بويىچە تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكۈزۈشى كېرەك. پاختا ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان رايونلارغا بېرىپ پاختا سېتىۋېلىش ياكى پاختا تجارىتى بىلەن شۇغۇللانماسلىقنى ئورۇنلار ئارقىلىق پاختا سېتىۋېلىشقا بولمايدۇ، توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى سېتىۋالغان پاختىنى ئۇلارنىڭ ئۆزىلا ئىشلىتىشى كېرەك.

4. جەمئىيەتتىكى چىگىت ئايرىش ماشىنىسى، تايلاش ماشىنىلىرىنى قەتئىي يوقىتىش كېرەك. چىگىت ئايرىش ماشىنىسى ۋە تايلاش ماشىنىسىنى ئىشلەپچىقىرىشقا ۋە سېتىشقا بولمايدۇ. تەمىنات- سودا كوپېراتىپى، ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بېكىتۈەنى، سورتلۇق پاختا رايونى، يېزا - بازار كارخانىسى، يەرلىك دۆلەت دېھقانچىلىق مەيدانلىرى، ھەربىي قىسىم، چ خ، قوراللىق ساقچى، ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش قاتارلىق سىستېمىلارغا قاراشلىق دېھقانچىلىق مەيدانلىرىدىكى پاختا زاۋۇتلىرى تېخنىكا نازارەت قىلىش تارماقلىرىنىڭ ئىجازەتنامىسىگە ئېرىشكەندىن كېيىن، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش بىلەن شۇغۇللانسا بولمايدۇ.

5. ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى پاختا يۆتكەش تەرتىپىنى ئۇنۇملۇك قوغداش ئۈچۈن، رايون ئاتلاپ پاختا يۆتكەشكە دائىر گۇۋاھنامە ۋە رەسمىيەتلەر تولۇق ېىجىرىلىشى كېرەك. شۇنداق بولمايدىكەن، رايون ئاتلاپ پاختا يۆتكەش ۋە پاختىنى يۆتكەشنى ھۆددىگە ئالغۇچىلارنىڭ ھەرىكىتى قانۇنسىز دەپ قارىلىدۇ.

6. شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىلىدىغان پاختىغا (قىسقا تالالىق پاختا، دەرىجىگە توشمايدىغان پاختا، ھەر خىل كېرەكسىز پاختا، ئىمپورت قىلىنغان پاختا ۋە قىسقا تالالىق پاختىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) «شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى» تۆزۈمى داۋاملىق يولغا قويۇلىدۇ. تۆمۈرىيول ترانسپورتى ئارقىلىق شىنجاڭدىن ئېلىپ چىقىلىدىغان پاختىلار بەلگىلەنگەن پويىز ئىستانسىسى، بەلگىلەنگەن تۆمۈرىيول پاختا توشۇش مەخسۇس لىنىيىسىدە توشۇلۇشى كېرەك. باشقا پويىز ئىستانسىسى ۋە باشقا ئىشارە (ھەربىي قىسىملارمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) لەرنىڭ مەخسۇس لىنىيىسى، ئامبارلىرىدا ۋەكالىتەن پاختا ساقلاشقا، ۋەكالىتەن پاختا توشۇشقا بولمايدۇ.

7. ھەر دەرىجىلىك پاختا سېتىۋېلىش ئورۇنلىرى ۋە پاختا تجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى ئورۇنلار دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بەلگىلىگەن پاختا سېتىۋېلىش، تەمىنلەش باھاسى ۋە بەلگىلەنگەن ئوبوروت ھالقىلىرى راسخوتنىي قاتتىق ئىجرا قىلىشى كېرەك، پاختا دەرىجىسىنى، باھاسىنى ئۆستۈرۈشكە، پاختا دەرىجىسىنى، باھاسىنى چۈشۈرۈشكە بولمايدۇ، پاختا سېتىۋېلىش، تەمىنلەش باھاسىنى ئۆز مەيلىچە ئۆستۈرۈشكە ياكى باشقا يول بىلەن ئۆستۈرۈشكە بولمايدۇ. ھەر خىل ناملار بىلەن باھا سىرتىغا باھا قوشۇش ۋە باھادىن باشقا يەنە ھەق ئېلىشقا بولمايدۇ.

8. يۇقىرىقى بەلگىلىمىلەرگە خىلاپلىق قىلىپ بازار تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇرغانلارنى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرى «ھايانكەشلىكنى مەمۇرىي جەھەتتىن جازالاش ۋاقتىلىق نىزامى» ۋە ئالاقىدار قانۇن ۋە بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن جازالايدۇ.

9. پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشتا جايلاردىكى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرى، پاش قىلىش ئورنى ۋە پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلىدى، يۇقىرىقىدەك قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلار كۆرۈلسە شۇ جايدىكى سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرىغا پاش قىلىنسا بولىدۇ، ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ پاش قىلىش تېلېفون نومۇرى: 2811890، 2811875، 2811715، 2811709

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى

شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيتى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيتىنىڭ بىرلەشكەنلىكى توغرىسىدا ئېلان

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار قانۇنى»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەپتىش قانۇنى» دىكى بەلگىلىمە ۋە مالىيە مىنىستىرلىكى، ئىقتىسادىي تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ «جۇڭگو رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيتى بىلەن جۇڭگو رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيتىنىڭ بىرلەشكەنلىكىگە ئائىت ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» (1993 - يىل 26 - نويابىر)نىڭ روھىغا ئاساسەن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى، ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتىنىڭ قارار قىلىشى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيتى بىلەن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان ئىقتىسادىي تەپتىشلەر جەمئىيتى 1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنىدىن باشلاپ بىرلەشتى. بىرلەشكەندىن كېيىن شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيتى دەپ ئاتالدى، ئۇ شىنجاڭدىكى ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي تەپتىش ئاپپاراتلىرى (بوغالتىرلىق ئورنى، ئىقتىسادىي تەپتىشلىك ئورنى) نى قانۇن بويىچە كەسپىي جەھەتتىن باشقۇرىدۇ ھەم مالىيە نازارىتى، ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتىنىڭ نازارەتى ۋە يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ. بىرلەشكەندىن كېيىنكى شىنجاڭ رويخەتكە ئېلىنغان بوغالتىرلار جەمئىيتىنىڭ دائىمىي ئىش بېجىرىش ئاپپاراتى ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىدە بولىدۇ.

ئىش بېجىرىش ئادرېسى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى شىمالىي بىنا 4 - قەۋەت

خەۋەرلىشىش ئادرېسى: ئۈرۈمچى مىڭدې يولى 16 - نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 2813910 (0991)

فوتو تېلېگراف نومۇرى: 2815380 (0991)

پوچتا نومۇرى: 830002

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي تەپتىش نازارىتى

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 18 - كۈنى

شىياڭگاڭنىڭ خەلقئارا پۇل مۇئامىلە مەركىزىلىك ئورنى

ۋۇلىيە نفېك

شىياڭگاڭنىڭ ئىقتىسادى 60 - يىللاردىن باشلاپ تېز يۇكسلىپ، 70 - يىللارغا قەدەم قويغاندا پۇل مۇئامىلە كەسپى پەيدىنپەي تەرەققىي تاپقان.

شىياڭگاڭدا جەمئىيەت مۇقىم، قانۇنچىلىق ساغلام بولغانلىقى، شىياڭگاڭنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى ئەۋزەل، تاشقى پېرېۋوتى تىزگىنسىز، باج نۆرمىسى ئادەتى، باج نىسبىتى تۆۋەن، قاتناش-ئالاقىلىشىش ئۇل ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل بولغانلىقى شۇنىڭدەك شىياڭگاڭ جۇڭگو بىلەن غەربنىڭ مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش مەركىزى،ئىختىساس ئىگىلىرى بۆشۈكى بولغانلىقى ئۈچۈن، ئېچىكى-تاشقى ئامىللارنىڭ قوشۇلۇشى نەتىجىسىدە بۇ جاي مۇھىم خەلقئارا پۇل مۇئامىلە مەركىزىگە ئايلانغان.

شىياڭگاڭنىڭ خەلقئارا پۇل مۇئامىلە مەركىزى بولۇپ قېلىشىدا يەنە ئۇنىڭ خەلقئارا سودا، دېڭىز ، ئاۋىئاتسىيە ترانسپورتى، سايامەنچىلىك، ئۈچۈر مەركىزى بولغانلىقىمۇ مۇھىم ئامىل ھېسابلىنىدۇ.

1995 - يىلى شىياڭگاڭنىڭ يەرلىك ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 1 تىرىليون 110 مىليارد شىياڭگاڭ پۇلىغا (142 مىليارد 500 مىليون دوللارغا)يېتىپ، كىشى بېشىغا 23 مىڭ دوللاردىن توغرا كېلىپ، غەربتىكى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتتى. 1995 - يىلى شىياڭگاڭنىڭ شەكىللىك سودىسى 363 مىليارد 500 مىليون دوللارغا يېتىپ، دۇنيادىكى 8 - چوڭ سودا رايونى بولۇپ قالدى؛ مۇلازىملىق سودىسى ئومۇمىي سومىسى 58 مىليارد 400 مىليون دوللارغا يېتىپ، دۇنيا بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. ھازىر شىياڭگاڭنىڭ تاشقى پېرېۋوت زاپىسى 60 مىليارد دوللاردىن ئارتۇق بولۇپ، كىشى بېشىغا ھېسابلىغاندا دۇنيا بويىچە 2 - ئورۇندا تۇرىدۇ. شىياڭگاڭ ئايرودرومىنىڭ يولوچى توشۇش مىقدارى دۇنيا بويىچە 2 - ئورۇندا، يۈك توشۇش مىقدارى دۇنيا بويىچە 4 - ئورۇندا تۇرىدۇ. شىياڭگاڭ دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ توپ قاچىلاش پورتى ھېسابلىنىدۇ. شىياڭگاڭدا ھازىر 6 مىليون 300 مىڭ نوپۇس بار، يەر كۆلىمى 1000 كۋادرات كىلومېتر كېلىدۇ. ئۇنىڭ قىسقىغىنە نەچچە ئون يىلدا مۇشۇنداق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشى ھەققانەتلىمۇ دۇنيا ئىقتىسادىدىكى بىر مۆجىزە.

ھازىر شىياڭگاڭدا ئۈنۈسكا ئاسقان 185 بانكا بار. بۇنىڭ 154ى چەت ئەل مەبلىغى بانكىسى. يۇنىسىدىن باشقا چەكلىك ھەسسىدارلىق بانكىسىدىن 64ى، ئامانەت پۇل قوبۇل قىلىش شىركىتىدىن 129ى، چەت ئەل مەبلىغى بانكىسىنىڭ شىياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق ئىش بېجىرىش ئورنىدىن 154ى بار. ھازىر دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ 100 بانكىنىڭ 85ى شىياڭگاڭدا تۇپلىرات قۇردى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر شىياڭگاڭدىكى بانكىلارنىڭ ئامانەت پۇل ئومۇمىي مىقدارى 2 تىرىليون 264 مىليارد 400 مىليون شىياڭگاڭ پۇلىغا (290 مىليارد 300 مىليون دوللارغا)، خېرىدارلارغا بېرىلگەن قەرز پۇل 3 تىرىليون 764 مىليارد 600 مىليون شىياڭگاڭ پۇلىغا (482 مىليارد 600 مىليون دوللارغا)، مال - مۈلكى 7 تىرىليون 799 مىليارد شىياڭگاڭ پۇلىغا (1 تىرىليون دوللارغا) يەتتى. 1995 - يىلى شىياڭگاڭدىكى بانكىلارنىڭ ئوخشاش كەسىپلەر ئارا ئۆتكە- يېرىم ئىشلىرى جانلىنىپ، ھەر كۈنلۈك سودىدا پۈتۈشۈش سومىسى 155 مىليارد شىياڭگاڭ پۇلىغا (20 مىليارد دوللارغا) يەتتى. شىياڭگاڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقى بازارلىرىنى ئېچىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. ھازىر ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقىدا شىياڭگاڭدا رويخەتكە ئالدۇرۇلغان 25 شۆبە بانكا بار. جەنۇبىي جۇڭگو سودا بانكىسى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشتىن كېيىن قۇرۇلغان چەت ئەل مەبلىغى بانكىسى بولۇپ، ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقىدا ئۇنىڭ ئالتە شۆبىسى قۇرۇلدى. ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقىدىكى جۇڭگو بانكىسى، سودا - سانائەت بانكىسى، يېزا ئىگىلىك بانكىسى، قۇرۇلۇش بانكىسى قاتارلىقلار نىڭ ھەممىسى شىياڭگاڭدا شۆبە بانكا قۇردى. جۇڭگو بانكا گۇرۇھى شىياڭگاڭدىكى 2 - چوڭ بانكا گۇرۇھى بولۇپ قالدى.

شىياڭگاڭ — خەلقئارا تاشقى پېرېۋوت بازىرىدىكى مۇھىم ھالقا. بۇ جايدا ھەر كۈنى 24 سائەت ئۈزۈلمەيدىغان تاشقى پېرېۋوت سودىسى داۋاملىشىدۇ. 1989- يىلى 4 - ئايدا شىياڭگاڭ تاشقى پېرېۋوت بازىرىنىڭ كۈنلۈك سودا سومىسى 49 مىليارد دوللار بولغانىدى، 1992 - يىلى 4 - ئايدا 61 مىليارد دوللارغا يەتتى. 1995 - يىلى 4 - ئايدا 91 مىليارد دوللارغا يېتىپ، 1992 - يىلىدىكى دۇنيا بويىچە 6 - ئورۇندىن 5 - ئورۇنغا ئۆتتى.

شىياڭگاڭنىڭ پاي چېكى بازىرىمۇ بارغانسېرى رونەق تاپتى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ ئاخىرىدا پاي چېكىنى بازارغا سالغۇچى شىركەت 552گە، بازارغا سېلىنغان ئاكسىيە 1000 خىلغا، بازارغا سېلىنغان پاي چېكىنىڭ قىممىتى 2 تىرىليون 715 مىليارد 800 مىليون شىياڭگاڭ پۇلىغا (348 مىليارد 200 مىليون دوللارغا)يېتىپ، ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونى بويىچە پايونىيىدىن قالسىلا 2 - ئورۇننى ئىگىلىدى.

شىياڭگاڭ — ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىدىكى مۇھىم فوند باشقۇرۇش ۋە مەبلەغ سېلىش مەركىزى بولۇپ، ھازىر ئېنراپ قىلىنغان فوند جەمئىيىتى 1200گە، ئۇنىڭ مەبلىغى 94 مىليارد دوللارغا يېتىدۇ. شىياڭگاڭنىڭ سۇغۇرتا ئىشلىرىمۇ تېز راۋاجلاندى. ھازىر شىياڭگاڭدا 221 سۇغۇرتا شىركىتى بار، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى سۇغۇرتا شىركىتى 159، ئۈزاق مۇددەتلىك سۇغۇرتا شىركىتى 43، ئۇنىۋېرسال سۇغۇرتا شىركىتى 19 بولۇپ، بۇلارنىڭ 100ى ئۈز جايىدا تىزىمغا ئالدۇرغان چەت ئەل مەبلىغى شىركىتى. ھازىر شىياڭگاڭنىڭ يىللىق سۇغۇرتا كىرىمى 39 مىليارد 200 مىليون شىياڭگاڭ پۇلىغا (5 مىليارد 30 مىليون دوللارغا) يېتىدۇ.

ھازىر شىياڭگاڭنىڭ پۇل مۇئامىلە ئىشلىرى خېلى مۇكەممەللەشكەن بولسىمۇ، ئۇنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇشتا شىياڭگاڭ بىرمۇنچە خىرىسلارغا دۇچ كەلمەكتە. لېكىن شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە، خەلقئارا ئىقتىساد - سودىسىنىڭ ۋە شىياڭگاڭ بىلەن ئېچىكى رايونلار ئوتتۇرىسىدىكى ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ راۋاجلىنىشىغا، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىدىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان ئالاقىسىنىڭ كۈچەيىشىگە ئەگىشىپ، شىياڭگاڭنىڭ خەلقئارا پۇل مۇئامىلە ئورنى يەنىمۇ كۈچەيىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە شىياڭگاڭمۇ تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، يەنىمۇ پارلاق ئىستىقبالغا قاراپ دادىل قەدەم تاشلايدۇ، بۇنىڭدىن ئۈمىدۋار بولۇشقا تامامەن ھەقلىقمىز.

ھازىرقى زامان ھاۋا ئارمىيىسى نەزەرىيىسىگە ئاساس سالغۇچى - دۇخېت

ۋالك مىڭجى

مەشھۇر شەخس

گىئولىئو دۇخېت 1869 -يىلى 5 - ئاينىڭ 30- كۈنى ئىتالىيىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان ناباس شەھرى ئېتراپىدىكى كاسىتا بازىرىدا تۇغۇلغان، ھەربىيلەر ئائىلىسىدە تەربىيىلەنگەن. شۇڭا ئۇ كىچىكىدىن باشلاپلا دۆلەت ئۈچۈن ئىشلەش، ھەربىي سەپكە كىرىش ئىرادىسىنى تىكلىگەن. دۇخېت ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، دولىنديكى ئىتالىيە قۇرۇقلۇق ئارمىيىسى توپچىلار مەكتىپىگە ئىمتىھان بېرىپ كىرىپ، 1888 - يىلى ئوقۇشنى ئەلا نەتىجە بىلەن تاماملىغان ھەم قۇرۇقلۇق ئارمىيە شىاۋپىيسلىق ھەربىي ئۇنۋانى ئالغان. كېيىن ئۇ دولىنديكى ساپپورلۇق ئىنستىتۇتىغا كىرىپ يۇقىرى دەرىجىلىك توكچىلىق تېخنىكىسىنى ئۆگەنگەن، بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىستېمىلىق ئالىي ماتارىپ تەربىيىسى ئېلىپ، كېيىنكى ئىشلىرىغا پۇختا نەزەرىيىۋىي ئاساس سالغان. دۇخېت ساپپورلۇق ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئىتالىيە قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئىنستىتۇتىغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىلگەن. ئوقۇشنى تۆگەتكەندىن كېيىن قۇرۇقلۇق ئارمىيە ۋە ئىتالىيە ئارمىيە قوماندانلىق شتابىدا ئىشلىگەن، ئۇنىڭ قوماندانلىق شتابىدا ئىشلىشى مەسىلىلەرگە ستراتېگىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئومۇملۇقى نۇقتىسىدىن قارىشىغا ناھايىتى زور تەسىر كۆرسەتكەن.

1903 -يىلى 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى ئاۋئىاتسىيە تارىخىدىكى دەۋر بۆلگۈچ ئەھمىيەتكە ئىگە كۈن. شۇ كۈنى ئاكا- ئۇكا رېدلار ئېنېرگىيىلىك ئايروپىلان ياساپ، ئاۋئىاتسىيە دەۋرىنىڭ پېتىپ كەلگەنلىكىنى جاكارلىدى. ئىنسانلار شۇنىڭ بىلەن ئىككى ساھەدىلا (قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزدا) ھەرىكەتلىنىدىغان ئەھۋالدا تۆپ ئۆزگىرىش بولدى. بۇ دۇخېتنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى. 1909 - يىلى 7 - ئايدا فرانسىيە ئۇچقۇچىسى لوئى بورولىئو يالاڭ قاناتلىق ئاددىي ئايروپىلان بىلەن گارېدىن ئۇچۇپ قىسقىغىنە 36 سائەتتە ئىنگلىز بوغىزىدىن ئۇچۇپ ئۆتتى، بۇنىڭ بىلەن ئاۋئىاتسىيە تېخنىكىسى

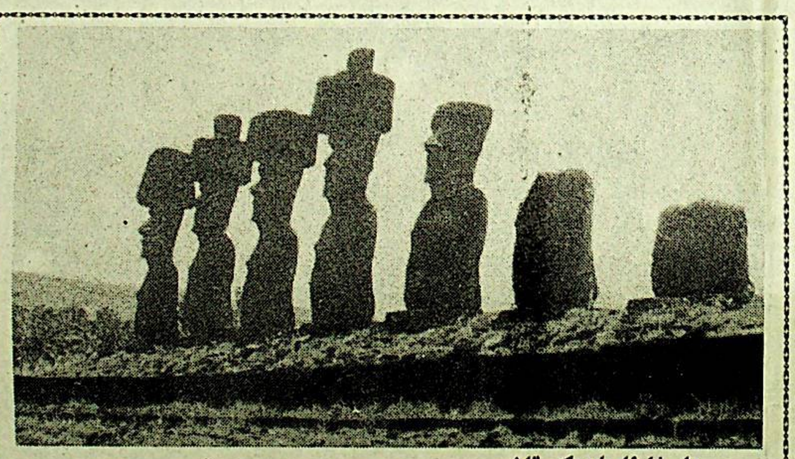

پاسخا ئارىلىدىكى تاش ھەيكەللەر

تىنچ ئوكيانىدىكى پاسخا ئارىلى چىلىغا تەۋە بولسىمۇ، چىلى زېمىنىدىن 3700 كىلومېتر يىراقلىقتا. ئۇ دېڭىزدىكى مەشھۇر تاش ھەيكەللەر ماكانى ھېسابلىنىدۇ.

سۈرەتتە: رانوراراكۇ تېغى باغرىدىكى تاش ھەيكەللەر.

سۈرەتتە: دېڭىز بويىدىكى تاش ھەيكەللەر.

ھەربىي ئىشلاردا قوللىنىلىپ، دۆلەتلەر خەۋپسىزلىكىگە يوشۇرۇن تەسىر كۆرسەتتى. ياۋروپادىكى ئاساسلىق دۆلەتلەر بۇنىڭغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، شۇ قاتاردا دۇخېت ئەڭ دەسلەپكى پىشۇا بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى. ئۇ 1910- يىلى: «بىز كەلگۈسىدە ئىككى مۇستەقىل ئېنىق چېگرا ئىچىدە جەڭ قىلمايمىز، بەلكى جەڭ ئۇچ چېگرىدا بولىدۇ... بۇگۈن بىز دېگىز ھوقۇقىنى تىزگىنلەشنىڭ مۇھىملىقىنى چۈشەندۇق، لېكىن ئۇزاق ئۆتمەي ھاۋا ھوقۇقىنى تىزگىنلەشمۇ مۇھىم بولۇپ قالىدۇ. ھاۋادىكى ئۇستۇنلۇكنى تالىشىش ئۈچۈن، ئاۋئىاتسىيە قىسمىلىرى قوشۇنى بارغانسېرى زورايتىلىدۇ، ئۇنىڭ مۇھىملىقىمۇ بارغانسېرى گەۋدىلىنىدۇ. شۇڭا قۇرۇقلۇق ئارمىيىسى بىلەن دېگىز ئارمىيىسى ئايرۇپىلانىنى ئىشلىتىش ئۇرنى چەكلىك، قوشۇمچە قورال، دەپ قارىماسلىقى، بەلكى ئۇنى ئۇرۇش ئائىلىسىدىكى ئۇچىنچى قېرىنداش دەپ قارىشى كېرەك» دەپ ئېنىق كۆرسەتتى.

دۇخېتنىڭ پائال مۇراجىئەت قىلىشى ئارقىسىدا، ئىتالىيە - تۈركىيە ئۇرۇشىدا ئىتالىيە ئارمىيىسى تۇنجى بولۇپ ئايروپىلان ۋە ئۇچار كېمىنى ئىشلىتىپ، ئۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداندى. 1911- يىلى 9 - ئايدا ئىتالىيە زاۋالغا يۈز تۇتقان ئوسمان ئىمپېرىيىسىنىڭ شىمالىي ئافرىقىدىكى ئۆلكىسى رېپولتانىيە ۋە سراننكانى ئىگىلەشتە ئىككى ئايروپىلان، توققۇز ئۇچار كېمىدىن تەشكىللەنگەن ئاۋئىاتسىيە جۇڭدۇيىنى ئۇرۇشقا قاتناشتۇرۇپ، ھاۋادىن رازۋېتكا قىلىش، بومبارداىمان قىلىش ۋە تەشۋىقات ۋەرەقىسى چېچىش ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىپ، تەشەببۇسكار ئورۇنغا ئۆتۈپ، ئۇرۇشتا غەلبە قىلدى. ئىتالىيە ھۆكۈمىتى دۇخېتنىڭ ھەربىي ئاۋئىاتسىيەدىكى بىلىمىدىن خەۋەر تېپىپ، 1912- يىلى دۇخېتنى دولىندىكى تۇنجى ئاۋئىاتسىيە يېڭىنىڭ باشلىقلىقىغا تەينلەپ، ئۇنۋانىنى جۇڭشياۋلىقا ئۆستۈردى.

بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشى پارتلاشتىن بىر يىل بۇرۇن ئىتالىيە ھۆكۈمىتى ئاۋئىاتسىيە ساھەسىگە 2 مىليون 100 مىڭ دوللار پۇل ئاجراتتى، بۇ ئەينى ۋاقىتتا دۇنيا بويىچە 5 - ئورۇندا تۇردى، بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشى پارتلىغاندا ئىتالىيە ئارمىيىسىنىڭ 153 ئايروپىلانى، 175 ئۇچقۇچىسى بار ئىدى. بۇنى دۇخېتنىڭ تۆھپىسىدىن ئايرىپ

سېنا دەريا سىدىكى كۆۋرۈكلەر

ۋۇ جۇڭشەن

چەت ئەللەرگە نەزەر

GJCL

فرانسىيەدىكى سېنا دەرياسىدا قانچە كۆۋرۈك بارلىقىنى ھېچكىم ھېسابلاپ چىققان ئەمەس، لېكىن سېنا دەرياسىنىڭ پارىژدىن ئۆتىدىغان قىسمىدا چوقۇ. كېچىك 33 كۆۋرۈك بار، بۇ كۆۋرۈكلەرنىڭ ھەر بىرى توغرىسىدا ھېكايىلەرمۇ بار. سېنا دەرياسىنىڭ شەرقىي جەنۇبتىن غەربىي شىمالغا قاراپ ئېقىپ پارىژغا كىرگەن جايىدا داڭلىق بىر كۆۋرۈك بولۇپ، ئۇنى ئوستېرلىتىس كۆۋرۈكى دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ كۆۋرۈك 19 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ناپالېئون دەۋردە سېلىنغان. ئۇنىڭ ئىسمى ئوستېرلىتسنىڭ جەڭ نەتىجىسىنى خاتىرىلەش يۈزىسىدىن قويۇلغان. كۆۋرۈكنىڭ رېشاتكىسىغا ناپالېئوننىڭ سەركەردىلىرىنىڭ ئىسمى ئويۇلغان.

«بېڭى كۆۋرۈك». بۇ نامون بۇ كۆۋرۈك بىلەن سېلىنغاندەك قىلسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ پارىژدىكى ئەڭ كونا كۆۋرۈك. ئۇ 1578 - يىلىدىن باشلاپ سېلىنىپ، 1604- يىلى پۈتكەن. ئۇ ئىككى كۆۋرۈك بولۇپ، سېنا دەرياسى مەركىزىدىكى ئىسداي ئارىلى بىلەن شىمالىي ۋە جەنۇبىي قىرغاقنى چېتىپ تۇرىدۇ. كۆۋرۈكنىڭ بېيگى ئالاھىدىلىكى شۇكى، تېخى پارىژنىڭ كوچىلىرىدا پىيادىلەر يولى چىقىرىلمىغان چاغدا كۆۋرۈككە پىيادىلەر يولى چىقىرىلغان. كۆۋرۈكنىڭ مەركىزىگە ھېنرى - VI نىڭ ئاتلىق مىس ھەيكىلى ئورنىتىلغان. فرانسىيە بۈيۈك ئىنقىلابى مەزگىلىدە، يەنى 1792 - يىلى مىس ھەيكەل ۋەيران قىلىۋېتىلگەن، كېيىن يەنە ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن. كۆۋرۈك قۇرۇلغان 400 يىلدىن بۇيان نۇرغۇن قېتىم رېمونت قىلىنغان بولسىمۇ، يەنىلا مەزمۇت تۇرماقتا. شۇڭا فرانسىيىلىكلەر كىشىلەرنىڭ ساغلاملىقىنى «بېڭى كۆۋرۈكتەك

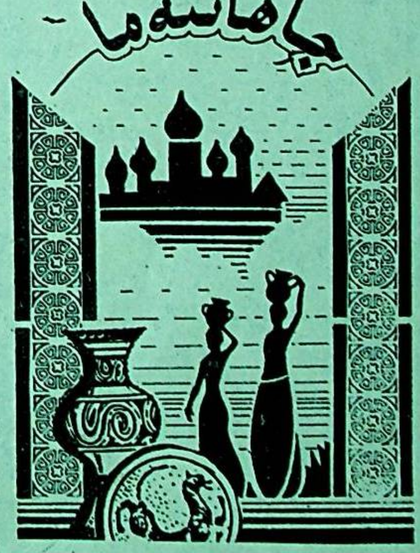

مەزمۇت» دەپ نەقىل كەلتۈرىدۇ. 1895 - يىلى بۇ قەدىمكى بېيگى كۆۋرۈككە ئامېرىكا تەۋەلىكىدىكى بۇلغارىيىلىك سەنئەتكار كۆمۈش رەڭلىك «تون» كەيگۈزگەن. بۇنىڭغا 40 مىڭ مېتر رەخت كەتكەن. كۆۋرۈك 15 كۇن كۆرگەزمە قىلىنغان.

نۇرغۇن كۆۋرۈكلەر ئېچىدە شاتراي مەيدانى بىلەن پارىژ سوتىغا تەۋە تۇرمە ئوتتۇرىسىدىكى كۆۋرۈك «ئالماشتۇرۇش كۆۋرۈكى» دەپ ئاتالغان. ئۇ 9 - ئەسىردىكى «پاينەكباش چارلى» دەۋرىدە سېلىنغان. شۇ چاغدا سودىگەرلەر بىلەن زەرگەرلەرمۇ شۇ جايدا مېتال پۇل ئالماشتۇراتتى. پارىژ ئاھالىلىرىمۇ مۇشۇ جايدا سودا قىلاتتى، بىزنەسكە ھازىرقى پۇلغا مال ئالماشتۇرۇشمىز شۇنىڭدىن قالسا كېرەك.

پارىژدىكى بۈۋى مەريەم موناستىرىنىڭ جەنۇبىدىكى «ئىككى ئۆتۈش ئېغىزى كۆۋرۈكى» (ئۇ «قوش كۆۋرۈك» دەپمۇ ئاتىلىدۇ. بۇ قەدىمكى دەۋردە كۆۋرۈكتىن ئۆتكەنلەر خەير - ساخاۋەت مۇناستىرىغا تەگكە پۇل تاپشۇرىدىغان كۆۋرۈك ئىدى. 1885 - يىلىغا كەلگەندە ھازىرقى كۆۋرۈك سېلىنغان. ھازىر بۇ كۆۋرۈكتىن پارىژ بۈۋى مەريەم موناستىرىغا سايامەتكە بارىدىغانلار ئۆتىدىغان بولدى، لېكىن كۆۋرۈك بېشىدا تۇرۇپ: «بۇ يولنى بىز ئاچقان، بۇ دەرەخلەرنى بىز تىككەن، بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر ھەق تاپشۇرۇپ ئۆتۈڭلار» دەيدىغانلار يوقالغان بولسىمۇ، «تەگرىنىڭ نامىدا ئازابلانغانلارغا مەدەت بېرىش ئۈچۈن ئىككى تەگگە تاپشۇرۇۋېتەرسىز» دەيدىغانلار ئۈچراپ تۇرىدۇ. «سەنئەت كۆۋرۈكى» دېگەن نام دەريانىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى رۇف ئوردىسى نامىغا قويۇلغان بولسا كېرەك. رۇف پارىژدا كۆپ يىل تۇرغان ئارگېنتېنالىق يازغۇچى تاسالنىڭ «ئۆگزىدىن سەكرەش» دېگەن رومانىنىڭ باش قەھرىمانى بولۇپ، كۆۋرۈكنىڭ ئىسمى رۇفنىڭ دائىم مۇشۇ كۆۋرۈكتە ئۆز سۆيگىنى مارگا بىلەن ئۇچرىشىپ، لىرىك تۇيغۇلارغا چۆمگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ.

«شېخي كۆۋرۈكى» مەيدان بىلەن پارلامېنت جايلاشقان بوپان ئوردىسىنى تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدۇ. ئالكساندىر III كۆۋرۈكى - پارىژدىكى ئەڭ چىرايلىق كۆۋرۈك بولۇپ، چوقۇ. كېچىك شاھ ئوردىلىرىنى ۋە قەھرىمان ئەسكەرلەر مەيدانىنى بىر - بىرىگە تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدۇ. «ئىنۋالىد كۆۋرۈكى» ئېنگلىز مۇنارى تۇرۇشلۇق مالىس مەشق مەيدانى بىلەن تۆت مۇزېي بىرلەشتۇرۇلگەن شايلو ئوردىسىنى بىر - بىرىگە تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدۇ. بۇ كۆۋرۈكلەرنىڭ ھەممىسى مۇھىم قاتناش تۇگۇنى بولۇپ، يولۇچىلار، پېيتۇنلار، ئاپتوموبىللارنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيدۇ.

فرانسىيە رادىئو ئىستانسىسى بىناسىغا يېقىن جايدىكى «گېرېنال» كۆۋرۈكىمۇ ئالاھىدە كۆۋرۈك بولۇپ، كۆۋرۈك مەركىزىدىن شىمالىي قىرغاقتا قارىتىپ دەريا توسمىسى سېلىنغان، ئۇ «ئاقتۇ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇنىڭ جەنۇبىغا ئايال ئەركىنلىك ئىلاھىنىڭ ھەيكىلى تۇرغۇزۇلغان. بۇ پارىژدا تۇرۇپ قالغان ئامېرىكىلىقلارنىڭ سوۋغىسى.

ئايال ئەركىنلىك ئىلاھى ھەيكىلىنىڭ جەنۇبىدا ئانچە كۆزگە چېلىقمايدىغان بىر كىچىك كۆۋرۈك بار، ئۇ «مراپو كۆۋرۈكى» دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ كۆۋرۈك كىچىك بولسىمۇ، دەرىجىدىن تاشقىرى رېئالىزم شائىرى ئاپولىنېر «مراپو كۆۋرۈكى» تېمىلىق شېئىر بېزىپ قالدۇرغان:

ئاقىدۇ مراپو ئاستىدا سېنا
ۋە ئانار قەلبىمدىن مېھىر - مۇھەببەت،
شادلىقىم ئۇرغۇيدۇ سېنادەك شاپشىپ،
توختىماس ئۇ ھامان ئەبىدىل - ئەبەد.

نەچچە يۈز يىلدىن بۇيان سېنا دەرياسى قانچىلىغان ئەگرى - توقايلىقلارنى باسقان، قانچىلىغان ئەگمىلەرنى بارلىققا كەلتۈرگەن بولسىمۇ، دەريادىكى ئاشۇ كۆۋرۈكلەر تارىخ ئېقىمىدىكى پارىژنىڭ ھەتتا فرانسىيىنىڭ گۈۋاھچىسى سۈپىتىدە قەد كۆتۈرۈپ تۇرماقتا.

1944 - يىلى ئىتتىپاقداش ئارمىيە نورماندىيەدىن قوزغىلىۋاتقان چېقىنادىن كېيىن فرانسىيە زېمىنغا بېسىپ كىرگەن، نېمىس فاشىستلىرىنىڭ كاتتىبېشى گىتلېر پارىژنى قوغداپ قالالماسلىقىنى بىلىپ، نېمىس قوشۇنلىرىنىڭ قوماندانى فېن شولتىزغا ئاخىرقى پەيتتە پارىژنى كۆكۈم - تالقان قىلىۋېتىش توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈرگەن ھەم پارتلىتىش مۇئەسسەسلىرىنى پارىژغا ئەۋەتكەن، پارىژدىكى نۇرغۇن مەشھۇر بىنالارغا، كۆۋرۈكلەرگە ھېنا ۋە پارتلاتقۇچ ئورۇنلاشتۇرغان. ئاخىرقى پەيتلەر كەلگەندە گىتلېر شولتىزنىڭ جاۋابىنى ئالالمىغاچ ئەسەبىيلىشىپ، ھېچ بولمىغاندا سېنا دەرياسىدىكى كۆۋرۈكلەرنى پارتلىتىۋېتىپ، ئىتتىپاقداش ئارمىيىسىنىڭ ئىلگىرىلىشىنى توسۇشقا بۇيرۇغان. ۋەھالەنكى، شولتىز ئىككىلىنىپ گىتلېرنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلماي، ئىتتىپاقداش ئارمىيىگە تەسلىم بولغان. شۇنىڭ بىلەن پارىژ فرانسىيىلىكلەرگە تاپشۇرۇپ بېرىلگەن.

سېنا دەرياسى مەڭگۈ توختىماي ئاقىدۇ، دەريادىكى كۆۋرۈكلەرمۇ مەڭگۈ قەد كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ، ئۇ تارىختا جەزمەن بېيگى سەھنە يارىتىدۇ.

سۈرەتتە: دېڭىز بويىدىكى تاش ھەيكەللەر

«پەن بىلىملىرى ژۇرنىلى»- دىن.

ئۇچتۇرپاننىڭ تارىختىكى نامىلىرى

ئەخمەتجان مۇمىن

ئۇچتۇرپان ئەگرى تېغىنىڭ غەربىي بۆتكىگە جايلاشقان يېرى كەڭ، تۆپرىقى مۇنبەت، سۇيى ئەلۋەك، بايلىقى مول بىر گۈھەر زېمىن بولۇپ، ئۇ قەدىمدىن تارتىپلا ئۇزۇنلۇق جۇغراپىيىلىك ئورۇنىنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەبىئىي شارائىتىنىڭ ئەۋزەللىكى بىلەن جەنۇبىي شىنجاڭدىكى شەھەرلەرنىڭ بىرى ھېسابلانغان ھەم يىپەك يولىدىكى مۇھىم بىر توگۈن بولۇش سۈپىتى بىلەن تارىختا مۇھىم ئورۇننى ئىگىلىگەن. ئۇچتۇرپاننىڭ نامىمۇ ئۇزۇنلۇق جۇغراپىيىلىك تۈزۈلۈش ئالاھىدىلىكى ۋە ئاھالە تەركىبىنىڭ ئۆزگىرىشى تۈپەيلىدىن دەۋرلەرنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ ھەر خىل ئاتىلىپ كەلگەن.

ئۇچتۇرپاننىڭ قەدىمكى نامى «ئۇنسۇ» بولۇپ، بۇ ھەقتە ئېلىمىزنىڭ مەشھۇر قەدىمكى تارىخىي ئەسىرى «خەننامە» دە مۇنداق بايانلار بېرىلگەن: «ئۇنسۇ بەگلىكى، مەركىزى ئۇنسۇ شەھىرى، ئاھالىسى 2200 ئۆتۈن، 8400 كىشى ....» ئۇچتۇرپاننىڭ قەدىمدە «ئۇنسۇ» دەپ ئاتىلىشىنى ئاساسەن بۇ جاينىڭ تەبىئىي شارائىتىغا، يەنى ئۇچتۇرپان تەۋەسىدە ئېقىن - ئۆستەگلەرنىڭ كۆپلۈكىگە ئاساسەن قويۇلغان، دەپ ئېيتىشقا بولىدۇ. ئېلىمىزنىڭ قەدىمكى خەنزۇچە ماتېرىياللىرىدا ئۇچتۇرپان温宿، 温肃، 于祝 دېگەنگە ئوخشاش ناملار بىلەن ئاتالغان، بۇ ناملار تەلەپپۇز قىلىنىش جەھەتتە «ئۇنسۇ» دېگەنگە بىر قەدەر يېقىن كېلىدۇ. ئۇچتۇرپان قەدىمكى ۋاقىتلاردا يەنە «ئۇچ»دەپ ئاتالغان بولۇپ، «تۇركىي تىللار دىۋانى» دىمۇ «ئۇچ» دېگەن بىر مەشھۇر شەھەرنامى خاتىرىلەنگەن. «دىۋان»دا كۆرسىتىلگەن جاينىڭ ئورنى دەل بۈگۈنكى ئۇچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ئورنىغا توغرا كېلىدۇ. خەنزۇچە ماتېرىياللاردا بولسا乌赤 ،吾曲 قاتارلىق ناملار بىلەن ئاتالغان، بۇ ناملارمۇ ئەمەلىيەتتە «ئۇچ» دېگەن نامنىڭ خەنزۇ تىلىدىكى كۆپ خىل تەرجىمە قىلىنىشىدۇر. ئۇچتۇرپاننىڭ «ئۇچ» دەپ ئاتىلىشىنى يەنىلا بۇ جاينىڭ تەبىئىي شارائىتى بىلەن باغلىنىشلىق دېيىشكە بولىدۇ. ئېېتىشلارغا قارىغاندا، ئۇچتۇرپان تېررىتورىيىسى ئىچىدە ئۇچ تېغى بولغانلىقتىن بۇ نام قويۇلغان. ئەمەلىيەتتىمۇ، ئۇچتۇرپاننىڭ غەربىدە ناھىيە بازىرىنى ئوراپ تۇرىدىغان بىر تاغ بولۇپ، بۇ تاغ «قۇش تېغى»، «قارلىغاچ تېغى»، «مۆلچەر تاغ» دېگەنگە ئوخشاش كۆپلىگەن ناملار بىلەن ئاتىلىدۇ. يىراقتىن قارىغاندا بۇ تاغنىڭ شەكلى بەئەينى ئۇچۇشقا تەمشىلۇاتقان قارلىغاچقا ئوخشايدۇ. شۇ سەۋەبتىن «ئۇچ» دېگەن نامنىمۇ مۇشۇ تاغنىڭ شەكلىگە ئاساسەن قويۇلغان دېيىشكە بولىدۇ.

ئۇچتۇرپان 18 - ئەسىرگە كەلگەندە «تۇرپان» دەپ ئاتالغان. ئۇچتۇرپاننىڭ بۇ ۋاقىتلاردا «تۇرپان» دەپ ئاتىلىشى دەل مۇشۇ مەزگىللەردە بۇ رايوننىڭ ئاھالە تەركىبىدە ئۆزگىرىش بولغانلىقىدىن كېلىپ چىققان، يەنى جۇڭغارلار ھۆكۈمرانلىق قىلغان مەزگىللەردە تۇرپان رايونىدىن بىر تۇركۈم ئۇيغۇرلار ئۇچتۇرپانغا كۆچۈپ كەلگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچتۇرپاننىڭ ئاھالە تەركىبىدە ئۆزگىرىش بولۇپ يەر نامىمۇ ئۆزگەرگەن. ئۇنىڭمۇ قىزىقارلىقى شۇكى، ئاھالىلەر يۆتكىلىشى بىلەن ئاھالىلەر يۆتكىلىپ چىققان جايلاردىكى كۆپلىگەن يەر نامىلىرى بىللە يۆتكەلگەن. مەسىلەن، بۈگۈنكى ئۇچتۇرپان ناھىيىسى ئەۋمىدە «تۇرپان» دېگەن نامدىن باشقا پىچان، قاراغوجا، توقسۇن، ياڭخەي قاتارلىق بۈگۈنكى تۇرپان رايونىنىڭ كۆپلىگەن يەر نامىلىرى بار. چېەنلۇڭنىڭ 20 - يىلى چىققان «ئۇنسۇ» ھۆكۈمىتى بۇ جايىنىڭ «تۇرپان» دېگەن نامىنى يەنە «ئۇچ» (乌什) قا ئۆزگەرتكەن. گەرچە ئۇچتۇرپاننىڭ نامى يۇقىرىقىدەك ئۆزگىرىشلەرنى باشتىن كەچۈرگەن بولسىمۇ، بۇ جايدا ياشاۋاتقان ئەسلىدىكى ئاھالىلەر ھەرگىزمۇ «ئۇچ» ياكى «تۇرپان» دېگەن نامنى ئايرىم قوللانمىغان، بەلكى بۇ جاينىڭ «ئۇچ» دېگەن نامىنىڭ كەينىگە «تۇرپان» دېگەن نامنى قوشۇپ «ئۇچتۇرپان» 吾曲图尔瞒)دەپ قوللانغان. بۇ نام ئەمەلىيەتتە تۇرپانلىقلارنىڭ زور كۆلەمدە ئۇچقا كۆچۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان تارىخىي پاكىت بولۇپ قالغان.

ھازىرقى زامان ستراتېگىيىسى

ئۇنىۋېرسال ئىنسانىيەت ئەقىل - پاراسىتىنىڭ يارقىن نامايەندىسى بولغان ھەربىي ئىلىم - ستراتېگىيە ئىلمى ئۇزۇن تارىخقا ئىگە. ئۇ ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى.

ئۇچتۇرپاننىڭ تارىختىكى نامىلىرى

ئەخمەتجان مۇمىن

ئۇچتۇرپان ئەگرى تېغىنىڭ غەربىي بۆتكىگە جايلاشقان يېرى كەڭ، تۆپرىقى مۇنبەت، سۇيى ئەلۋەك، بايلىقى مول بىر گۈھەر زېمىن بولۇپ، ئۇ قەدىمدىن تارتىپلا ئۇزۇنلۇق جۇغراپىيىلىك ئورۇنىنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەبىئىي شارائىتىنىڭ ئەۋزەللىكى بىلەن جەنۇبىي شىنجاڭدىكى شەھەرلەرنىڭ بىرى ھېسابلانغان ھەم يىپەك يولىدىكى مۇھىم بىر توگۈن بولۇش سۈپىتى بىلەن تارىختا مۇھىم ئورۇننى ئىگىلىگەن. ئۇچتۇرپاننىڭ نامىمۇ ئۇزۇنلۇق جۇغراپىيىلىك تۈزۈلۈش ئالاھىدىلىكى ۋە ئاھالە تەركىبىنىڭ ئۆزگىرىشى تۈپەيلىدىن دەۋرلەرنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ ھەر خىل ئاتىلىپ كەلگەن.

ئۇچتۇرپاننىڭ قەدىمكى نامى «ئۇنسۇ» بولۇپ، بۇ ھەقتە ئېلىمىزنىڭ مەشھۇر قەدىمكى تارىخىي ئەسىرى «خەننامە» دە مۇنداق بايانلار بېرىلگەن: «ئۇنسۇ بەگلىكى، مەركىزى ئۇنسۇ شەھىرى، ئاھالىسى 2200 ئۆتۈن، 8400 كىشى ....» ئۇچتۇرپاننىڭ قەدىمدە «ئۇنسۇ» دەپ ئاتىلىشىنى ئاساسەن بۇ جاينىڭ تەبىئىي شارائىتىغا، يەنى ئۇچتۇرپان تەۋەسىدە ئېقىن - ئۆستەگلەرنىڭ كۆپلۈكىگە ئاساسەن قويۇلغان، دەپ ئېيتىشقا بولىدۇ. ئېلىمىزنىڭ قەدىمكى خەنزۇچە ماتېرىياللىرىدا ئۇچتۇرپان温宿، 温肃، 于祝 دېگەنگە ئوخشاش ناملار بىلەن ئاتالغان، بۇ ناملار تەلەپپۇز قىلىنىش جەھەتتە «ئۇنسۇ» دېگەنگە بىر قەدەر يېقىن كېلىدۇ. ئۇچتۇرپان قەدىمكى ۋاقىتلاردا يەنە «ئۇچ»دەپ ئاتالغان بولۇپ، «تۇركىي تىللار دىۋانى» دىمۇ «ئۇچ» دېگەن بىر مەشھۇر شەھەرنامى خاتىرىلەنگەن. «دىۋان»دا كۆرسىتىلگەن جاينىڭ ئورنى دەل بۈگۈنكى ئۇچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ئورنىغا توغرا كېلىدۇ. خەنزۇچە ماتېرىياللاردا بولسا乌赤 ،吾曲 قاتارلىق ناملار بىلەن ئاتالغان، بۇ ناملارمۇ ئەمەلىيەتتە «ئۇچ» دېگەن نامنىڭ خەنزۇ تىلىدىكى كۆپ خىل تەرجىمە قىلىنىشىدۇر. ئۇچتۇرپاننىڭ «ئۇچ» دەپ ئاتىلىشىنى يەنىلا بۇ جاينىڭ تەبىئىي شارائىتى بىلەن باغلىنىشلىق دېيىشكە بولىدۇ. ئېېتىشلارغا قارىغاندا، ئۇچتۇرپان تېررىتورىيىسى ئىچىدە ئۇچ تېغى بولغانلىقتىن بۇ نام قويۇلغان. ئەمەلىيەتتىمۇ، ئۇچتۇرپاننىڭ غەربىدە ناھىيە بازىرىنى ئوراپ تۇرىدىغان بىر تاغ بولۇپ، بۇ تاغ «قۇش تېغى»، «قارلىغاچ تېغى»، «مۆلچەر تاغ» دېگەنگە ئوخشاش كۆپلىگەن ناملار بىلەن ئاتالغان. يىراقتىن قارىغاندا بۇ تاغنىڭ شەكلى بەئەينى ئۇچۇشقا تەمشىلۇاتقان قارلىغاچقا ئوخشايدۇ. شۇ سەۋەبتىن «ئۇچ» دېگەن نامنىمۇ مۇشۇ تاغنىڭ شەكلىگە ئاساسەن قويۇلغان دېيىشكە بولىدۇ.

ئۇچتۇرپان 18 - ئەسىرگە كەلگەندە «تۇرپان» دەپ ئاتالغان. ئۇچتۇرپاننىڭ بۇ ۋاقىتلاردا «تۇرپان» دەپ ئاتىلىشى دەل مۇشۇ مەزگىللەردە بۇ رايوننىڭ ئاھالە تەركىبىدە ئۆزگىرىش بولغانلىقىدىن كېلىپ چىققان، يەنى جۇڭغارلار ھۆكۈمرانلىق قىلغان مەزگىللەردە تۇرپان رايونىدىن بىر تۇركۈم ئۇيغۇرلار ئۇچتۇرپانغا كۆچۈپ كەلگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچتۇرپاننىڭ ئاھالە تەركىبىدە ئۆزگىرىش بولۇپ يەر نامىمۇ ئۆزگەرگەن. ئۇنىڭمۇ قىزىقارلىقى شۇكى، ئاھالىلەر يۆتكىلىشى بىلەن ئاھالىلەر يۆتكىلىپ چىققان جايلاردىكى كۆپلىگەن يەر نامىلىرى بىللە يۆتكەلگەن. مەسىلەن، بۈگۈنكى ئۇچتۇرپان ناھىيىسى ئەۋمىدە «تۇرپان» دېگەن نامدىن باشقا پىچان، قاراغوجا، توقسۇن، ياڭخەي قاتارلىق بۈگۈنكى تۇرپان رايونىنىڭ كۆپلىگەن يەر نامىلىرى بار. چېەنلۇڭنىڭ 20 - يىلى چىققان «ئۇنسۇ» ھۆكۈمىتى بۇ جايىنىڭ «تۇرپان» دېگەن نامنى يەنە «ئۇچ» (乌什) قا ئۆزگەرتكەن. گەرچە ئۇچتۇرپاننىڭ نامى يۇقىرىقىدەك ئۆزگىرىشلەرنى باشتىن كەچۈرگەن بولسىمۇ، بۇ جايدا ياشاۋاتقان ئەسلىدىكى ئاھالىلەر ھەرگىزمۇ «ئۇچ» ياكى «تۇرپان» دېگەن نامنى ئايرىم قوللانمىغان، بەلكى بۇ جاينىڭ «ئۇچ» دېگەن نامىنىڭ كەينىگە «تۇرپان» دېگەن نامنى قوشۇپ «ئۇچتۇرپان» 吾曲图尔瞒)دەپ قوللانغان. بۇ نام ئەمەلىيەتتە تۇرپانلىقلارنىڭ زور كۆلەمدە ئۇچقا كۆچۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان تارىخىي پاكىت بولۇپ قالغان.

ھازىرقى زامان ستراتېگىيىسى

ئۇنىۋېرسال ئىنسانىيەت ئەقىل - پاراسىتىنىڭ يارقىن نامايەندىسى بولغان ھەربىي ئىلىم - ستراتېگىيە ئىلمى ئۇزۇن تارىخقا ئىگە. ئۇ ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى. ئۇ ئۇرۇش ۋە ئۇرۇش قانۇنىيىتىنى ئىزدەش ئارقىلىق ئۇرۇشنى يېتەكلەش ۋە ئۇرۇشتا غەلىبە قىلىش ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىدى.

چياۋشى ئەزەربەيجانلىق مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23-دېكابر تېلېگراممىسى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋېيىۋەنجاڭى چياۋشى بۈگۈن كەچتە «خەلق» سارىيىدا رەئىس مولتۇز ئالىسكروۋ يېتەكچىلىكىدىكى ئەزەربەيجان مىللىي پارلامېنتى ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

چياۋشى ئالىسكروۋنىڭ رەئىسلىككە سايلانغاندىن كېيىنكى تۇنجى قېتىملىق زىيارىتىدە جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشنى قارار قىلغانلىقىدەك دوستانە ھەرىكىتىگە تەشەككۈر بىلدۈرگەن.

ئۇ مۇنداق دېدى: «جۇڭگو مەملىكىتىمىز خەلق قۇرۇلتىيى ئەزەربەيجان مىللىي پارلامېنتى بىلەن بولغان ئالاقە ۋە ھەمكارلىقنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىشنى خالايدۇ. بىز ئىككى دۆلەتنىڭ قانۇن چىقىرىش ئورگانلىرى ئارىسىدا تەجرىبە ئالماشتۇرۇپ، ئۆزئارا ئېنىق قىلىپ، ئۆز دۆلەتلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى تۆھپە قوشۇشنى قارشى ئالىمىز.»

ئالىسكروۋ بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ ئەزەربەيجان مىللىي پارلامېنت ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەرنىڭ جۇڭگونىڭ تارىخىنى ۋە ھازىرقى ئەھۋالىنى يەنمۇ چۈشىنىشىگە پايدىلىق بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ۋەكىللەر ئۆمكىمىز بۇ قېتىم جۇڭگوغا ئەزەربەيجان مىللىي پارلامېنتى بىلەن جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش، جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ قانۇن چىقىرىش خىزمىتى قاتارلىق جەھەتلەردىكى تەجرىبىلىرى ۋە جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى مەخسۇس كومىتېتلىرىنىڭ خىزمەتلىرىنى قانداق قانات يايدۇرغانلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن زىيارەتكە كەلدى.

ئالىسكروۋ تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ئەزەربەيجان جۇڭگو بىلەن سىياسىي، ئىقتىساد قاتارلىق ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى خالايدۇ. ئەزەربەيجان ھۆكۈمىتى بىرلا جۇڭگونى، يەنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنى ئېتىراپ قىلىدۇ، تەيۋەننى جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى، دەپ ھېسابلايدۇ.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ چىن چىچىن ئەزەربەيجان مىللىي پارلامېنتى ۋەكىللەر ئۆمىكى بىلەن كۆرۈشتى

△ لى لەنچىڭ گۈنبېيلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پەلەستىن ئاھالىسى بىلەن يەھۇدىي كۆچمەنلەر ھېبروندا توقۇنۇشۇپ قالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 21-دېكابر خەۋىرى. تەخمىنەن 200 پەلەستىنلىك بىلەن 100 يەھۇدىي كۆچمەن مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنى ئىئوردان دەريياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى ھېبرون شەھىرىدە توقۇنۇشۇپ قېلىپ، بىر قانچە ئادەم يارىلاندى.

بۇ پەلەستىن ئاھالىسى بىلەن يەھۇدىي كۆچمەنلەر دەسلەپىدە ھېبرون شەھەر مەركىزىدە ئۆزئارا تىللاشتى، كېيىن مۇشتلاشتى، ئىسرائىلىيە ساقچىلىرى بېتىپ كەلگەندىن كېيىن، شەھەر مەركىزىنىڭ تەرتىپى ئەسلىگە كەلدى. ئىسرائىلىيە ساقچىلىرى بىر قىسىم پەلەستىن ئاھالىسى ۋە يەھۇدىي كۆچمەننى تۇتۇپ كەتتى.

ھازىر، 120 مىڭ پەلەستىن ئاھالىسى ۋە 450 يەھۇدىي كۆچمەن ھېبروندا ياشايدۇ. پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ ھېبرون مەسىلىسى توغرىسىدىكى سۆھبىتى قاتناللىقا چوشۇپ قالغانلىقتىن، پەلەستىنلىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار يېقىندىن بۇيان كۆپ قېتىم توقۇنۇشۇپ قالدى. پەلەستىن ئۇقۇغۇچىلىرى ئىسرائىلىيىنىڭ بۇ شەھەردىكى ئىسلام ئۇنىۋېرسىتېتىنى تاقۇەتكەنلىكىگە نارازىلىق بىلدۈردى.

ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى، ئىتالىيىنىڭ باش ئەلچىسى فۇلىچ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى پىرۇ قوراللىق ئۇنسۇرلىرىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 17-كۈنى ياپونىيىنىڭ پىرۇدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسىنىڭ سارىيىغا ھۇجۇم قىلىپ، 400 دىن ئارتۇق كىشىنى

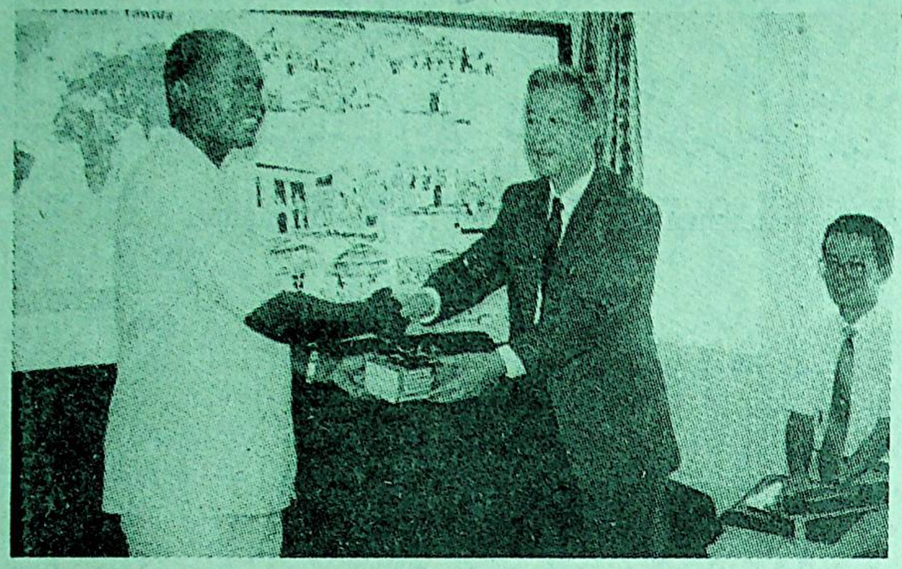

جۇڭگونىڭ تانزانىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى شيې زۈكۈن يېقىندا بېيجىڭ چەت تىل نەشرىياتىنىڭ دائىرىسىدىكى تۇرۇشلۇق ئىش بېجىرىش ئورنىغا ۋەكالىتەن تانزانىيىنىڭ مائارىپ ۋە مەدەنىيەت مىنىستىرى كاپۇياغا كىتاب ھەدىيە قىلدى. بۇ قېتىم ئىئانە قىلىنغان سۈئىخىلچە ۋە ئىنگلىزچە باللار ئوقۇشلۇقلىرى ۋە پەننى ئومۇملاشتۇرۇش كىتابلىرى 30 مىڭغا يېتىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلىشتەك تېررورلۇق ھەرىكەتنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 20 - دېكابر تېلېگراممىسى. جۇڭگو دېپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ بايانىتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن پىرۇدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى تەشكىلات - «تۆۋاك ئامارو ئىنقىلابىي ھەرىكىتى» نىڭ دېپلوماتىيە مىنىستىرى ۋە بىر قىسىم چەت ئەل ئەلچىلىرىنى تۇتقۇن قىلىۋالدى، جۇڭگو بۇ ھەرىكەتنى ئەيىبلەمدۇ؟

شېن گوفاڭنىڭ جاۋابى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى پىرۇدا يۈز بەرگەن چەت ئەل ئەلچىلىرى، پىرۇ ھۆكۈمىتىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلىرى قاتارلىق زاتلارنى تۇتقۇن قىلىش ۋەقەسىگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلىدۇ. بىز بۇ تېررورلۇق ھەرىكىتىنى قاتتىق ئەيىبلەيمىز. ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ تۇتقۇنلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشىنى ھەم بۇ ۋەقەنى مۇۋاپىق ھەل قىلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

مۇخبىرىمىز سۇئالى: پىرۇدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى تەشكىلات - «تۆۋاك ئامارو ئىنقىلابىي ھەرىكىتى» پىرۇنىڭ دېپلوماتىيە مىنىستىرى ۋە بىر قىسىم چەت ئەل ئەلچىلىرىنى تۇتقۇن قىلىۋالدى، جۇڭگو بۇ ھەرىكەتنى ئەيىبلەمدۇ؟

شېن گوفاڭنىڭ جاۋابى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى پىرۇدا يۈز بەرگەن چەت ئەل ئەلچىلىرى قاتارلىق تەشكىلات - «تۆۋاك ئامارو ئىنقىلابىي ھەرىكىتى» پىرۇنىڭ دېپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ بايانىتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن پىرۇدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى تەشكىلات - «تۆۋاك ئامارو ئىنقىلابىي ھەرىكىتى» نىڭ كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلىشتەك تېررورلۇق ھەرىكىتىنى قاتتىق ئەيىبلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى تاجىكستاندا يۈز بەرگەن تۇتقۇن قىلىش ۋەقەسىنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 20-دېكابر تېلېگراممىسى. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇشۇ ئاينىڭ 20-كۈنى تاجىكستان ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 20-كۈنى ب د ت نىڭ تاجىكستاندا تۇرۇشلۇق يەتتە ھەربىي كۆزەتكۈچىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 23 كىشىنى تۇتقۇن قىلغانلىقىنى قاتتىق ئەيىبلەپ، ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ تۇتقۇنلارنى دەرھال، شەرتسىز قويۇپ بېرىشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

بۇ مۇشۇ ئاينىڭ 15 - كۈنى ب د ت نىڭ تاجىكستاندا تۇرۇشلۇق كۆزەتكۈچىلەر ئۆمىكىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى بېرىلگەن ھوقۇققا بىنائەن تۆت ئاي ئۇزارتىلغاندىن كېيىن تاجىكستان ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرى بىلەن كۆزەتكۈچىلەر ئۆمكى ئەزالىرى ئارىسىدا يۈز بەرگەن 2-قېتىملىق زوراۋانلىق ۋەقەسى. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، بۇ قېتىمقى ۋەقە تاجىكستان زۇكۇتۇكى راخمانوۋ بىلەن تاجىكستان بىرلەشمە ئۆكتىچىلىرىنىڭ رەھبىرى نۇرى موسكۇادا سۆھبەت ئۆتكۈزۈۋاتقاندا يۈز بەرگەن. ئۇلار تۆت يىل داۋاملاشقان تاجىكستان ئىچكى ئۇرۇشىغا خاتىمە بېرىش مەقسىتىدە يېڭى كېلىشىم ھاسىل قىلىش توغرىسىدا سۆھبەت ئۆتكۈزۈۋېتىپتۇ.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى سومالىدىكى گۇرۇھلارنىڭ دۈشمەنلىشىش ھەرىكىتىنى توختىتىشىنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 20-دېكابر تېلېگراممىسى. خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى، ئىتالىيە باش ئەلچىسى فۇلىچ بۈگۈن بايانات ئېلان قىلىپ، سومالىدىكى گۇرۇھلارنىڭ مۇراجىئەت قىلدى.

باياناتتا مۇنداق دېيىلدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇشۇ رايوندىكى دۆلەتلەر، خەلقئارا تەشكىلاتلار ۋە رايون خاراكتېرلىك تەشكىلاتلار، بولۇپمۇ ئافرىقا ئىتتىپاقىنىڭ ئىتتىپاقداش ئەترىتىنىڭ سومالىدىكى تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتىنى قوللايدۇ. خەۋپسىزلىك كېڭىشى سومالىدىكى گۇرۇھلارنىڭ بۇ تىرىشچانلىقىنى قاتناشقان، مىللىي يارىشىش

باش ئەلچىسىنىڭ ساربيغا ھۆجۇم قىلىپ، 400 دىن ئارتۇق كىشىنى تۇتقۇن قىلۋالغانلىق ھەرىكىتىنى ئەيىبلىدى.

△ كېنىيە زۇڭتۇڭى مويى مۇشۇ ئايىنىڭ 19- كۈنى نايروبىغا زىيارەتكە كەلگەن جۇڭگو ئاشقى سودا ۋە ئىقتسادىي ھەمكارلىق مىنىستىرلىكى مىنىستىرىنىڭ ياردەمچىسى لىيۇ شياڭدۇڭ بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: كېنىيىنىڭ جۇڭگوغا قارا تۇقان سىياسىتى باشتىن ئاخىر بىردەك بولدى، كېنىيە جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىنى جۇڭگونىڭ بىردىنبىر قانۇنىي ھۆكۈمىتى دەپ تونۇپ كېلىۋاتىدۇ.

△ ئانگولا زۇڭتۇڭى دوسانتوس مۇشۇ ئايىنىڭ 19 - كۈنى لۇئاندادا مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ئانگولا 1997 - يىلى 1 - ئايدا مىللىي ئىتتىپاقلىق ۋە ئىناقلىق ھۆكۈمىتى قۇرۇپ، ئانگولا ئۇرۇل - كېسىل مۇستەقىللىكىنى قولغا كەلتۈرۈش ئىتتىپاقىدىن بولغان پارلامېنت ئەزالىرىنىڭ 1 - ئايدا پايتەخت لۇئاندىغا كېلىپ ھۆكۈمەت قۇرۇش خىزمىتىگە قاتنىششىنى قولغا كەلتۈردۇ.

△ كامبودژا كەندىرلىكلەرنى تاقايدىغان 15 كۈنلۈك ھەرىكەتنى 12 - ئايىنىڭ 19- كۈنىدىن ئېتىبارەن رەسمىي باشلىدى. بۇ ھەرىكەت كامبودژىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكلەرگە قارشى تۇرۇش، زەھەرلىك چېكىملىك ئەكەسچىلىرىنى تۇتۇش خىزمىتىنىڭ بىر قىسمى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

تۇسرائىلىيە ھېبروندىن قوشۇن چېكىندۈرۈشنى كېچىكتۈرگەنلىكتىن، پەلەستىنلىكلەر بىلەن تۇسرائىلىيە ئەسكەرلىرى ھېبروندا پات-پات توقۇنۇشۇپ قېلىۋاتىدۇ.

سۈرەتتە: 12-ئايىنىڭ 21-كۈنى، تۇسرائىلىيىنىڭ بىر ئەسكىرى توقۇنۇشتا تاش ئاتقان پەلەستىنلىك ياشنى تۇتماقچى بولغاندا، پەلەستىنلىكلەر ئۇنى توسۇۋاتىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

خەۋپسىزلىك كېڭىشى سېربىلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 20- دېكابىر تېلېگراممىسى. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى بۈگۈن بايانات ئېلان قىلىپ، كروۋىيە سېربىلىرىنىڭ ئۇزۇلۇكسىز دەخلى - تەرۇزغا، بۇلاشقا ۋەھۇجۇمغا ئۇچراۋاتقانلىقىغا دىققەت قىلۋاتقانلىقىنى ئېيتتى.

بايانات كروۋىيە ھۆكۈمىتىنىڭ بىخەتەرلىك ئەھۋالىنى جىددىي ياخشىلاپ، يەرلىك سېربىلارنى مۇۋاپىق قوغدىنىش تەدبىرى بىلەن تەمىنلىشى، جۈملىدىن سابىق سېربىلار كونترولluqىدىكى رايوندا سوت تۈزۈمىنى جىددىي ئورنىتىشي تەلەپ قىلىنغان.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى بايانات يەنە كروۋىيە ھۆكۈمىتىنىڭ سېرب مۇساپىرلىرىنىڭ مال - مۈلۈك ھوقۇقىغا تېخىچە ئۇنۇملۇك كاپالەتلىك قىلمىغانلىقى، شۇنىڭدەك يۇرتىغا قايتقان سېربىلارنىڭ مال-مۈلكىگە قايتا ئىگە بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلمىغانلىقى ئەيىبلەنگەن. بايانات كروۋىيە ھۆكۈمىتىنىڭ مال - مۈلۈك مەسىلىسىنى دەرھال مۇۋاپىق قانۇنىي تەرتىپ ئارقىلىق ھەل قىلىشى ھەم ئىجتىمائىي قۇتقۇزۇش ۋە يۇرت - ماكانىنى قايتا قۇرۇشقا يارىدەم بېرىش جەھەتتە سېربىلارغا ھەرقانداق شەكىلدىكى كەمسىتىش تەدبىرلىرىنى قوللانماسلىقى تەلەپ قىلىنغان.

خەلقئارا ئىسسىق نۇقتا

فىلىپپىن زۇڭتۇڭى راموسنىڭ بويۇن ئوپېراتسىيىسى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مانىلا، 23-دېكابىر خەۋىرى. فىلىپپىن زۇڭتۇڭى مەھكىمىسى بۈگۈن مۇنۇلارنى جاكارلىدى: راموس زۇڭتۇڭنىڭ بويۇن ئارتېرىيىسى توسۇلۇپ قالغانلىقتىن، بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن دوختۇرخانىدا ئوپېراتسىيە قىلىندى. ھازىر ئۇنىڭ تەن سالامەتلىكى نورمال، دوختۇرلار ئۇنىڭ ئىككى-ئۈچ كۈن ئىچىدە دوختۇرخانىدىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى مۆلچەرلىدى.

روسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى روسىيە بىلەن ئىرانىنىڭ ھەمكارلىقى ئامېرىكىغا قارىتىلمىغان، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تېھران، 22 - دېكابىر خەۋىرى. روسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى پرىماكوۋ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن تېھران ئايرودرومىغا يېتىپ كەلگەندىن كېيىن مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن ئىرانىنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىشى ئامېرىكىغا قارىتىلمىغان.

پرىماكوۋ مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن ئىرانىنىڭ مۇناسىۋىتى «ياخشى ۋە كەڭ» ئاساسقا ئورنىتىلغان، بۇنداق مۇناسىۋەت يەنىمۇ تەرەققىي قىلدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيە ئىران بىلەن بولغان ھەمكارلىقىنى كۆچەيتىپ، رايون مۇقىملىقىنى ئورتاق قوغداشنى، بولۇپمۇ ئافغانىستان بىلەن تاجىكىستانىنىڭ تىنچلىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا يارىدەم بېرىشنى ئۈمىد قىلدۇ.

ئامېرىكا ئىرانغا قارا تۇقان ئىقتسادىي جازانى كۈچەيتكەن بولسىمۇ، روسىيە بىلەن ئىرانىنىڭ ھەمكارلىشىش يۈزلىنىشى بوشاشمىدى. ئالدىنقى ئايدا روسىيە ئىرانغا 3 - سۇئاستى پاراخوتىنى تاپشۇردى. ئىران يەنە روسىيەدىن ئومۇمىي سوممىسى 800 مىليون دوللارلىق نەپىت ئۈسكۈنىلىرىنى سېتىۋالماقچى بولۇۋاتىدۇ.

جەنۇبىي ئافرىقا قانۇنسىز كۆچمەنلەرنى توشۇغان ئاۋىئاتسىيە شىركەتلىرىنى جازالايدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 22 - دېكابىر خەۋىرى. جەنۇبىي ئافرىقا قانۇنسىز كۆچمەنلەرنىڭ ئۆز دۆلىتىگە كىرىشىنى چەكلەش ئۈچۈن، ئىزا ۋە خىزمەت ئىجازەتنامىسى يوق يولۇچىلارنى توشۇغان ئاۋىئاتسىيە شىركەتلىرىنى ئېغىر جازالايدۇ، بىر قانۇنسىز كۆچمەننى توشۇسا 1200 دوللار جەرىمانە قويىدۇ.

جەنۇبىي ئافرىقىنىڭ زىمبابۋېدىكى ئالىي مەھكىمىسى بۈگۈن يەنە مۇنداق دەپ جاكارلىدى: خىزمەت ئىجازەتنامىسى يوق كىشىلەرنى يالغان شىركەتلەرمۇ ئېغىر جازالىنىدۇ.

كۆپ يىللاردىن بۇيان، جەنۇبىي ئافرىقا ھۆكۈمىتى ئۇزۇلۇكسىز كۆپسېۋاتقان كۆچمەن ئىشچىلارنىڭ سانىنى كونترول قىلىشقا تىرىشتى، لېكىن ئۇنۇمى ياخشى بولمىدى. شۇڭا بۇ يىل 7 - ئايدا قاتتىق ۋىزا تەكشۈرۈش تۈزۈمىنى تۈزۈپ چىقتى ھەم 11 - ئايىنىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ ئىجرا قىلىشقا باشلىدى. 11 - ئاي ئىچىدە، خارارېدا جەنۇبىي ئافرىقا ۋىزىسىنى ئىلتىماس قىلغان تەخمىنەن 1060 كىشى رەت قىلىشقا ئۇچرىدى.

سۈرەتتە: چېچەن بالىلىرى گرۇزنىدىكى تەنتەربىيە سارىيىدا دەرس تەكرارلىماقتا. ئىككى يىلدىن بۇيان ئۇرۇشتا قاتتىق ۋەيران بولغان گرۇزنىدا، تۇرمۇش ئاستا-ئاستا ئەسلىگە كەلمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

قازاقستان ھۆكۈمەت ئورگانلىرى يېڭى پايتەختكە كۆچۈشكە باشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئالمۇتا، 21- دېكابىر خەۋىرى. قازاقستاننىڭ تۇنجى تۈركۈم ھۆكۈمەت خىزمەتچىلىرى بۈگۈن ئالمۇتا پويىز ئىستانسىسىدىن يېڭى پايتەخت ئاقمۇلاغا قاراپ يولغا چىقتى. بۇ قازاقستان ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ رەسمىي كۆچۈشكە باشلىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

يېڭى پايتەختكە قاراپ يولغا چىققان تۇنجى تۈركۈمدىكى 21 ئادەمنىڭ ھەممىسى قازاقستان قاتناش ۋە ئالاقىلىشىش مىنىستىرلىكىنىڭ خىزمەتچىلىرى. بۇ يىلنىڭ ئاخىردا قازاقستان يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىمۇ كۆچۈشكە كىرىشىشى مۇمكىن.

قازاقستاننىڭ يېڭى پايتەختى ئاقمۇلا ئەسلىدە ئاقمۇلا ئوبلاستىنىڭ مەركىزى بولۇپ، نوپۇسى تەخمىنەن 300 مىڭ. ئۇ قازاقستاننىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشقان بولۇپ، ئالمۇتىغا تەخمىنەن 1000 كىلومېتر كېلىدۇ. 1994- يىلى 7- ئايدا قازاقستان پارلامېنتى پايتەختنى ئالمۇتىدىن ئاقمۇلاغا كۆچۈرۈشنى قارار قىلغاندى، بۇلتۇر 9- ئايدا قازاقستان زۇڭتۇڭى نەزەربايېۋ پايتەختنى كۆچۈرۈش پەرمانى ئېلان قىلدى. قازاقستان ھۆكۈمىتى پايتەختنى كۆچۈرۈش خىزمىتىنى 2000 - يىلىدىن بۇرۇن تاماملايدۇ.

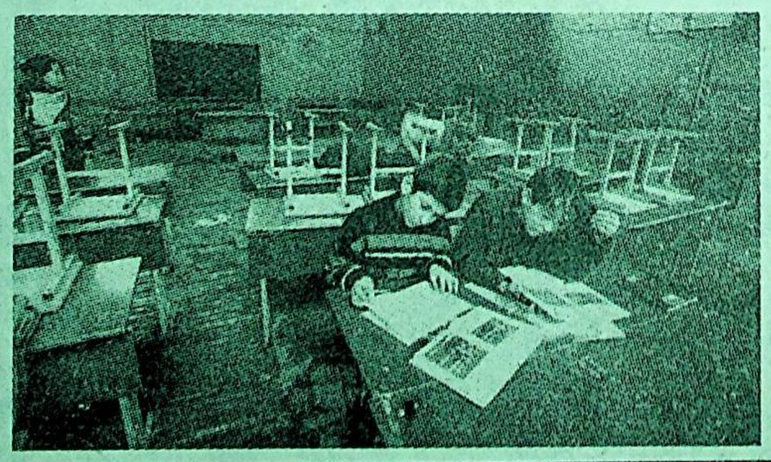

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يائۇنجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5850769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

1996 - يىل
دېكابىر
25
چارشەنبە

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشىر قىلدى （بۇ سان ئالتە بەت）

پاختىچىلىقنى بوشاشماي چىڭ تۇتايلى

- ۋاڭ لېچۈەن، ئابدۇرېھىم ھامىدنىڭ بوستان كەنتىنى تەكشۈرۈپ تەقسق قىلغانلىقى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز شى جيەن

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتنىڭ ئەزاسى ئابدۇرېھىم ھامىد ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاقسۇ شەھرىگە قاراشلىق قاراتال يېزىسىنىڭ بوستان كەنتىگە خىزمەتلەرنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن كەلدى.

بوستان كەنتى ھاللىق سەۋىبىگە يۈرۈش قىلىش بويىچە داڭلىق ئۇلگە كۆرسىتىش كەنتى، كەنتتىكى ئازادە يوللار، كۆككە تۇتاشقان دەل - دەرەخلەر، رەتلىك سېلىنغان ئۆيلەر، گۈزەل سەھرا مەنزىرىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئابدۇرېھىم ھامىد قاتارلىق كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى تارتتى.

ۋاڭ لېچۈەن، ئابدۇرېھىم ھامىد ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ پىشقەدەم شۇجىسى قۇربان نىيازنىڭ ئۆيىگە كەلگەندە، يېشى 70 تىن ئاشقان، چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇرىدىغان بۇ بوۋاي مېھمانلارنى قىزغىن كۈتۈۋالدى ۋە ئۆيگە باشلىدى. مېھمانخانىغا ئىككى قاتار دېۋان قويۇلغان، تامغا گىلەم ئېسىلغان بولۇپ، بۇ ئائىلىنىڭ خېلى ھاللىق ئىكەنلىكىدىن دېرەك بېرىپ تۇراتتى.

ۋاڭ لېچۈەن قۇربان نىيازدىن كەنتنىڭ بۇ يىللىق پاختا بىرلىك ھوسۇلىنى سورىغاندا، قۇربان نىياز: «بۇلتۇر پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 127 كىلوگرامغا يەتكەنىدى. بۇ يىل ئاران 80 كىلوگرامدىن ئاشتى» دەپ جاۋاب بەردى. ۋاڭ لېچۈەن: «ھاۋا كىلىماتى، ھاشارات زىيىنى ۋە پەرۋىش قاتارلىق ئامىللار تۆپەيلىدىن سىلەرنىڭ بۇ يەردىمۇ ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ باشقا جايلىرىدىكىگە ئوخشاش، پاختا ھوسۇلى كېمىيىپ كېتىپتۇ» دېدى. ئۇنىڭدىن كېيىن ۋاڭ لېچۈەن قۇربان نىيازنىڭ ئائىلىسىنىڭ كىرىم ئەھۋالىنى سوردى، قۇربان نىياز ۋاڭ لېچۈەنگە

（ئاخىرى 4 - بەتتە）

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلاردىن ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، تويىنى ئاددىي ئۆتكۈزۈشتە ئۈلگە بولۇشنى تەلەپ قىلدى

ئۆز خەۋىرىمىز. ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى 12 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، كومپارتىيە ئەزالىرى، دۆلەت خىزمەتچىلىرىدىن ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى باشلاپچىلىق بىلەن ئۆزگەرتىپ، تويىنى تېجەشلىك ئۆتكۈزۈپ، ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، يولداش ۋاڭ لېچۈەننىڭ ئاپتونوم رايونىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنىدا سۆزلىگەن سۆزىنىڭ روھىنى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، تويىنى تېجەشلىك ئۆتكۈزۈشنى تەشەببۇس قىلىش توغرىسىدىكى چاقىرىقىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا تىرىشچان - ئۇقتىسادچىل بولۇش، ھەممە ئىشنى تىرىشچانلىق - ئۇقتىسادچىللىق بىلەن ئىشلەشتەك ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات يارىتىش ئۆچۈن، بارلىق پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلارغا، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارغا ئالاھىدە تۆۋەندىكى تەلەپلەرنى قويىمىز:

1. تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ چاقىرىقىغا باشلامچىلىق بىلەن ئاۋاز قوشۇش كېرەك. سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، تويىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈش شامىلىغا ئاڭلىق تاقابىل تۇرۇپ، خەلق ئاممىسىنى قىيناپ كېلىۋاتقان، ئومۇملۇق تۇسنى ئالغان بۇ ئىقتىسادىي ۋە مەنىۋى يوقىتىش نۆۋەتتە ھەرمىللەت كادىرلار، ئاممىنىڭ ئالدىغا قويۇلغان مۇھىم ھەم جىددىي ۋەزىپە. پارتىيىلىك كادىرلار، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلار چوقۇم تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ چاقىرىقىغا باشلامچىلىق بىلەن ئاۋاز قوشۇپ، جەمئىيەتكە، خەلقە مەسئۇل بولۇش پوزىتسىيىسى بىلەن بۇ پائالىيەتكە ئەستايىدىل قاتنىشىپ، تويىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈشتەك ناتوغرا كەيپىياتقا قەتئىي قارشى تۇرۇپ ۋە ئۇنى توساپ، مەدەنىيەتلىك، ساغلام، پەنگە ھۆرمەت قىلىدىغان ئىجتىمائىي كەيپىيات يارىتىش كېرەك.

（ئاخىرى 4 - بەتتە）

سىياسىي كېڭەش ئەزالىرى نېفت كارخانىلىرىنى كۆزدىن كۆچۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز جىلگە چۈەن خەۋىر قىلىدۇ: مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋۇجياخي ئۆمەك باشلىقى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش مىللەتلەر، دىنىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ئىسمايىل مەخسۇت مۇئاۋىن ئۆمەك باشلىقى بولغان سىياسىي كېڭەش ئەزالىرىنىڭ كۆزدىن كۆچۈرۈش ئۆمسكى 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنىدىن 20 - كۈنگىچە شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە قاراشلىق بىر قىسىم كارخانىلارنى كۆزدىن كۆچۈردى.

تەكشۈرۈش ئۆمسكىدىكىلەر شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسى نېفت ئىشلەش 2 - زاۋۇتى، مايتاغ نېفت - خىمىيە باش زاۋۇتى ۋە شەرقىي جۇڭغار چارلاش - ئېچىش شىركىتى سەينەن مەشغۇلات رايونىنى كۆزدىن كۆچۈردى، ئۇلار نېفت ئىشچىلىرىنىڭ جاپالىق، ناچار مۇھىتتا ئون - تىنسىز تۆھپە قوشۇش، باتۇرلۇق بىلەن ئىلىشىش روھىغا يۇقىرى باھا بەردى. ئەزالار مۇنداق دېدى: نېفت سانائىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تۈۋرۈك سانائىتى، ئاپتونوم رايونىمىز ئىگىلىكىنىڭ تېز يۇكسىلىشىنىڭ ئۈمىدى. ئەزالار شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىشلەپچىقىرىش ۋە قۇرۇلۇشتا يولۇققان بىر قىسىم مەسىلىلەر توغرىسىدا ئالاقىدار تارماقلارغا ئەھۋالنى ئىنكاس قىلىپ، بالدۇراق ھەل قىلىشقا ھەيدەكچىلىك قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇرۇمچى ناھىيىسىنىڭ ئەرگۈك يېزىسى مەبلەغ توپلاپ بىرىكمە ئوغۇت زاۋۇتىنىڭ بىرىكمە خىمىيىۋى ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىشىنى كېڭەيتىپ، زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئۇقتىدارىنى 70 مىڭ تونىدىن 100 مىڭ تونىغا كېڭەيتتى.

سۈرەتتە: تېخنىك خادىملار بۇغدايغا بېرىلىدىغان بىرىكمە ئوغۇت ئۈستىدە تەجرىبە ئېلىپ بارماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

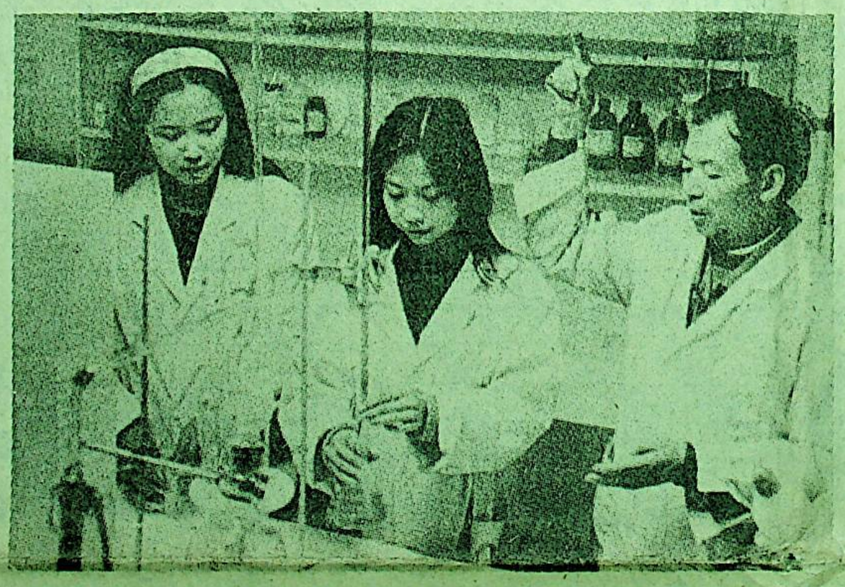

ئاپتونوم رايونلۇق مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىدىن خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېساباتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە ھەمكارلىشىشنى تەلەپ قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇك ۋېي خەۋىر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى يېقىندا جىددىي ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىدىن مالىيە قاتارلىق تارماقلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېساباتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىگە ھەمكارلىشىشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى مالىيە ھېساباتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى ئۇنىڭغا ئىگە بولغان نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىشى، ئالاقىدار تارماقلار بىلەن، بولۇپمۇ مالىيە، ئۇقتىسادىي تەپتىش تارماقلىرى بىلەن بولغان ئالاقىنى قويۇقلاشتۇرۇپ، ئالاقىدار تارماقلارنى بايقالغان مەسىلىلەرنى دەرھال تۈزىتىشكە ھەيدەكچىلىك قىلىشى، ئەھۋالنى ۋاقتىدا ئۆزى بىلەن تەڭ دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەت ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرىغا دوكلات قىلىشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىسى ۋە مالىيە نازارىتىنىڭ ئۇقتۇرۇشىدىكى تەلەپلەرنى ئىجرا قىلماي، خام چوت

ئۆزدىن كۆچۈردى.

- تەكشۈرۈش ئۆسكىدىكىلەر شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى نېفىت ئېلىش 2 - زاۋۇتى،

ئۈرۈمچى ناھىيىسىنىڭ جەنۇبىدىكى شۇيشىگۇ يېزىسى ئۆز يېرىنىڭ سۇ، توپراق ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ سودىگەر چاقىرىپ، مەبلەغ كىرگۈزۈپ، 150 مو يەرگە 108 پارنىك ياساپ گۈل بازىسى بەرپا قىلدى. بازارنى تەمىنلەش ئۈچۈن ھازىر بۇ پارنىكلاردا ئون نەچچە خىل گۈل ئۆستۈرۈلدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

كەلكۈن ئاپىتى كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا تۆلەم بېرىش نەقلەشتۈرۈلدى

ئۆز خەۋىرىمىز. 12 - ئاينىڭ 11 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپىتونوم رايونىمىزنىڭ سۈغۇرتا تارىخىدا زور تۆلەم بېرىش ئىشى نەقلەشتۈرۈلدى - جۈڭگو سوغۇرتا مال - مۈلۈك چەكلىك شىركىتىنىڭ شىنجاڭ شۆبە شىركىتى تۇرپان - ئۇرۇمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىغا 23 مىليون 338 مىڭ 700 يۈەن تۆلەم پۇلى بەردى.

ئاپىتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى ئامان ھاجىيوپ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسىگە ۋەكالىتەن تۆلەم پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن تەسرلەنگەن ھالدا مۇنداق دېدى: تۆلەم پۇلىنى ئېلىش ئارقىلىق سۈغۇرتىغا قاتنىشىنىڭ پايدىسىنى تېخىمۇ تونۇپ يەتتۇق. سۈغۇرتا ئاپىتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيول قۇرۇلۇشىدا «مەنزىلگە يېتىشكە ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش» رولىنى ئويناندى.

ئاپىتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى دەللىقان مامىقان دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىغا 23 مىليون 338 مىڭ 700 يۈەن تۆلەم پۇلى بەردى.

ئاپىتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى ئامان ھاجىيوپ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسىگە ۋەكالىتەن تۆلەم پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن تەسرلەنگەن ھالدا مۇنداق دېدى: تۆلەم پۇلىنى ئېلىش ئارقىلىق سۈغۇرتىغا قاتنىشىنىڭ پايدىسىنى تېخىمۇ تونۇپ يەتتۇق. سۈغۇرتا ئاپىتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيول قۇرۇلۇشىدا «مەنزىلگە يېتىشكە ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش» رولىنى ئويناندى.

تۆلەم پۇلىنى نەقلەشتۈرۈش يەنىدا ئاپىتونوم رايونىمىزدىكى بارلىق كارخانىلار ۋە نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ رەھبەرلىرىنى تۇرپان - ئۇرۇمچى - داخۇاڭشەن يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ئۆگىنىشكە، سۈغۇرتا ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، سۈغۇرتىغا ئائىت قانۇن - تۈزۈملەرنى ئىجرا قىلدى.

چەت ئەللىك ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلارغا يېڭى يىل كېچىلىكى ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇرئەت كامىل خەۋىر قىلدۇ: ئاپىتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى كەچتە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكى ئۆتكۈزۈپ، ئاپىتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇتقۇچىلىق قىلۋاتقان ۋە ئوقۇۋاتقان چەت ئەللىك مۇتەخەسسىسلەر، ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ يېڭى يىلىنى تەبرىكلىدى.

ئاپىتونوم رايونىمىزنىڭ چەت ئەللەر بىلەن بولغان ئىقتىساد ۋە مەدەنىيەت ئالاقىسىنىڭ كۈچىيىشىگە ئەگىشىپ، شىنجاڭدا كېلىپ دەرس ئۆتىدىغان، تىل ئۆگىنىدىغان چەت ئەللىكلەر كۆپەيدى. يېقىنقى يىللاردا ئامېرىكا، كانادا، ياپونىيە، قازاقستان قاتارلىق 20 نەچچە دۆلەتتىن 100 دىن ئارتۇق ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىسى ئاپىتونوم رايونىمىزدىكى 14 ئالىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپىدە دەرس ئۆتۈپ، تىل ئۆگىنىپ، ئاپىتونوم رايونىمىزنىڭ ئالىي مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشتى.

كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىگە ئاپىتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى خوجىخان ھاكىموف ۋە 200 دىن ئارتۇق جۇڭگو ۋە چەت ئەللىك ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى قاتناشتى.

ئۈرۈمچىدە ئون ياخشى ساقچى مۇكاپاتلاندى

شەرەپ مۇنبىرىدە

ئۆز مۇخبىرىمىز شى خۇك خەۋىر قىلدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ سىستېمىسى 12- ئاينىڭ 17 - كۈنى خۇلاسىلەش - تەقدىرلەش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ ئون ياخشى ساقچىنى مۇكاپاتلىدى.

ئەقىل - پاراسەت، باتۇرلۇقتا تەڭ يېتىشكەن رازۋېتچىك تېمەن يى، قاتناش ساقچىسى گۈلزادە مىسقان، شې يۈيجۇ، ياڭ ۋېنجۇن، مالىنجۇن، ۋاڭ فاڭ، جۇشياۋگاڭ، ماجىنگاڭ، دۈجياڭ، جاڭ ئەيبىڭ قاتارلىق ئون ياخشى ساقچى سەھنىگە چىقىپ كىشىلەرگە ئېھتىرام بىلدۈرگەندە، يىغىن زالىدا قىزغىن ئالقىش ياڭرىدى.

يىغىندا يەنە شۇيمىگۇ رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى قاتارلىق ئون ئورۇن، يالقۇن مەتمىن قاتارلىق ئون مۇنەۋۋەر ساقچى، ئون نەپەر ساقچىنىڭ ئايالىمۇ تەقدىرلەندى.

كورلا شەھەر تېكىچى يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىسى دېھقان بالىلىرى، بۇ بالىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك ۋېلىسىپىت بىلەن مەكتەپكە بارىدىغان بولدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز د. زوردىكتاي فوتوسى

تۇرپان ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسىنىڭ ئەمگەك مۇلازىملىق شىركىتى جەمئىيەتكە ئىللىقلىق يەتكۈزمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار. رېقىپ خەۋىر قىلدۇ: 11 - ئاينىڭ 20 - كۈنى لىق كۆمۈر قاچىلانغان ئون ئاپتوموبىل تۇرپان شەھرىنىڭ ئايدىڭكۆل يېزىسىغا كەلگەندە، كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئۇچرىشتى. قىممىتى 9000 يۈەندىن ئاشىدىغان 60 نەچچە تونىنا كۆمۈر يېزا تەۋەسىدىكى قېرىلار ساناتوريىسى، يېتىم-مېيىپلەر مەكتىپى، ئالتە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە ئون نەچچە نامرات ئائىلىگە يەتكۈزۈپ بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن بىر قىسىم مەكتەپلەرنىڭ يېقىلغۇ قېينىچىلىقى ھەل قىلىندى. بۇ تۇرپان ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى ئەمگەك مۇلازىملىق شىركىتىنىڭ بۇ يىل توقسۇن ناھىيىسىدە ئېچىغىر كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندە پۈل ۋە مادىي بۇيۇملارنى ئىئانە قىلىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشىپ كەلدى. 1991 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئىئانە قىلغان پۇل ۋە مادىي بۇيۇملارنىڭ قىممىتى 310 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

قالمىدى. شىركەت رەھبەرلىكىنىڭ باشلامچىلىقىدا بارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋىلايەت تەۋەسىدىكى قېرىلار ساناتورىيىلىرى، مەكتەپلەر، قېينىچىلىقى بار ئائىلىلەر ۋەئاپەت رايونلىرىغا دائىم پۇل ۋە مادىي بۇيۇملارنى

دۆلەتباغ يېزىسى قاتتىق دېتال قۇرۇلۇشىغا 6 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرىشىت خەۋىر قىلدۇ: قەشقەر شەھىرىگە قاراشلىق دۆلەتباغ يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېزا قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش، ساقلىقنى ساقلاش پونكتى قۇرۇش، مەكتەپ، مەدەنىيەت ئۆيلىرى ئاساس قىلىنغان قاتتىق دېتال قۇرۇلۇشىغا كۆپلەپ مەبلەغ سېلىپ، دېھقانلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى.

دۆلەتباغ يېزىسى قەشقەر شەھىرىنىڭ كۆكتاتچىلىق بازىسى بولۇپ، يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1993 - يىلىدىن بۇيان 6 مىليون 800 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، 7.3 كىلومېتر ئۆزۈنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىپ ھەممە ئائىلىلەرگە ئېلېكتر چىرىغى ئورنىتىپ بەردى. 40 كۆز قۇدۇق قېزىپ، يېڭىدىن تۆت ئورۇندا سۇ مۇنارىسى ياساپ، 50 كىلومېتر ئۆزۈنلۇقتا سۇ تۇرۇبىسى ياتقۇزۇپ، دېھقانلارنىڭ ئېچىدىغان سۇ مەسلىسىنى ھەل قىلدى، 7.3 كىلومېتر يولغا قارامای ياتقۇزدى، 48 كارىۋاتلىق دوختۇرخانا سالدى، 13 كەنتتە ساقلىقنى ساقلاش، داۋالاش پونكتى قۇردى. يېزا - كەنت مەدەنىيەت ئۆيلىرىدە ساقلىنۇاتقان ھەر خىل گېزىت - ژۇرنال، كىتابنى 10 مىڭ پارچىدىن كۆپرەككە يەتكۈزۈپ، مەدەنىيەت ئۆيلىرىنى مۇستەھكەم مەدەنىيەت بازىسىغا ئايلاندۇردى. يېزا يەنە تۆت نۇقتىلىق مەكتەپنى يېڭىدىن سالدى، تۆت كونا مەكتەپ قۇرۇلۇشىنى رېمونت قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 97 % تىن يۇقىرى بولدى، خەلق ئەسكەرلىرىدىن تەشكىللەنگەن جەمئىيەت ئامانلىقنى قوغداش بىرلەشمە ئەترىتىنى قۇرۇپ، جىنايى ئىشلار دېلولىرىنىڭ يۈز بېرىش نىسبىتىنى زور دەرىجىدە تۆۋەنلەتتى. 12 كەنتتە ئىشخانىلار يېڭىلاندى.

ئۆز جايىنىڭ ئەھمىيىتىنى ئاساس قىلىپ، پۇرسەتنى چىڭ تۇتقاندا، تېز ئۇنۇم ھاسىل قىلغىلى بولىدۇ

قاھار مەتروزى

نىيە ناھىيىسى بۇ يىل ئۇچ دەرىجىلىك كادىرلار يىغىنىدا «ئاشلىقنى ئاشۇرۇپ، پاختىغا يۇرۇش قىلىش، چارۋىچىلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش، يول، نېفىتكە تايىنىپ بېيىش» تىن ئىبارەت يېتەكچى ئىدىيە ۋە تەرەققىيات نىشانىنى ھەمدە ناھىيىنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلان ۋە 2010- يىلىغىچە بولغان ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى ھەمدە رەھبەرلىك قىلىش، ئۇيۇشۇش ۋە تەدبىر بەگلەش كۈچىنى يەنمۇ ئاشۇرۇپ، بىر تۇتاش پىلانلىق ئىش تەقسىم قىلىۋېلىپ، كۈنكرېت مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈردى. يېزا ئىگىلىكى، پۈل مۇئامىلىسى، سودا - سانائەت، قاتناش ۋە ماددىي ئىشىا تارماقلىرىنى ياخشى ماسلاشتۇرۇپ، بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىشنى ھەققىي ئىشقا ئاشۇردى. ياخشى تەكلىپ، لايىھە ۋە نىشانلارنى ئۇتتۇرىغا قويۇپ، ئاپتونوم رايون ۋە ئۆلكەتنىڭ قوللىشى، ياردىمىنى قولغا كەلتۈردى. بۇ يىل ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىكى، سۇ قۇرۇلۇشى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىكى ئالىي ئۇتتۇرا دەرىجىلىك مېھمانخانىلار 20 گە، ئاشخانىلار 90 گە يەتتى. سودا بازارلىرى كېڭەيتىپ قۇرۇلۇپ، 3 - كەسىپنىڭ تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ۋىلايەت بويىچە كۆلىمى ئەڭ چوڭ بولغان، ئاپتونوم رايون ۋە خوتەن ۋىلايىتى 7 مىليون يۇەن مەبلەغ سالغان، كۆلىمى 3500 كۋادرات مېتر بولغان بەش قەۋەتلىك يۇرۇشلەشكەن پوچتا - تېلېگراف بىناسى ۋە تەبىيىلەش مەركىزى قۇرۇلۇشىدا بۇ يىل 7 - ئايدا ئىش باشلاندى. بۇ قۇرۇلۇش پۈتسە ناھىيىنىڭ خەۋەر - ئالاقە، ئۇچۇر يەتكۈزۈش، پوچتا ئالاقىسى زامانىۋىلىشىشقا يۈزلىنىپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدا تۈرتكىلىك رول ئويناپدۇ.

- 6 - ئايدا ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيىنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق قۇرۇلمىسىنى ۋە ئىشلەپچىقىرىش يۆنىلىشىنى، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى تەڭشەش، ئۇنى يولغا قويۇش لايىھىسىنى تۈزۈپ، يېيىق يېزىسى ۋە ياۋا توڭگۇز كەنتىنى ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىك ۋە چارۋىچىلىق ئېچىش رايونى ۋە يېڭىچە ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش نۇقتىسى قىلىپ قۇرۇپ ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا سالغان مەبلىغى 3 مىليون 70 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، تۇرلەر بويىچە ئىش باشلاندى. بۇ قۇرۇلۇشلارنىڭ بەزىسى پۈتۈپ يۇرۇشلەشتۇرۇلدى. جۇڭگو خەلق بانكىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىنىڭ 10 مىليون يۇەن كرېدىت مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ قۇرۇلدىغان ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇلۇشىدا 9 - ئايدا ئىش باشلاندى. بۇ قۇرۇلۇش كېلەر يىلى 9 - ئايدا پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۇرۇلسە، بۇ ناھىيىنىڭ سانائەت ۋە تۇرمۇشقا كېرەكلىك ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى ھەل قىلىنىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى، خوتەن ۋىلايەتلىك تاشيول ئوچاستىكىسى ۋە نىيە ناھىيىسى بىرلىشىپ 6 مىليون 500 مىڭ يۇەن مەبلەغ سالغان كەڭلىكى 25 مېتر كېلىدىغان 5.4 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ئاسفالت يول قۇرۇلۇشى يىل بېشىدا باشلىنىپ، جەددىي ياسلىۋاتىدۇ.

- پۇل مۇئامىلىسى تارماقلىرى ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىكى، سانائەت ۋە 3 - كەسىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن سالىدىغان مەبلەغنى يىللارغا قارىغاندا كۆپەيتتى. ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ناھىيىنىڭ ماددىي ئەشيالىرى، ئاشلىق، پاختا سېتىۋېلىش، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق ۋە يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، نامراتلارنى يۆلەش قاتارلىق تۈرلەرگە 10- ئاينىڭ ئۇتتۇرىغىچە 39 مىليون 438 مىڭ يۇەن قەرز پۇل تارقىتىپ، يېزا ئىگىلىكىگە تارقىتىدىغان قەرز پۇلنى يىللاردىكىدىن % 3 ئاشۇردى. ناھىيىلىك سودا - سانائەت بانكىسى ناھىيىنىڭ سودا- سانائەت ۋە 3 - كەسىپنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن، مەدەنىكارلىق رولىنى ئاكتىپ جارى قىلدۇردى. ناھىيە دۆلەت ئىلكىدىكى ۋە كوللېكتىپ ئىلكىدىكى سودا - سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى يەنمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتتى. بۇنىڭ بىلەن كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى ئايمۇ ئاي ئاشتى. بۇ يىل 1 - ئايدىن 6 - ئايغىچە سودا - سانائەت كارخانىلىرى يارانقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 3 مىليون 323 مىڭ 200 يۇەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن % 22 ئېشىپ، ناھىيە تارىخىدىكى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدى. بىر يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە ناھىيىنىڭ بىمەك - ئىچمەك ۋە مۇلازىملىق كەسپىنىڭ تەرەققىياتى، ناھايىتى تېز بولدى. ھازىر ناھىيە بازىرى ئىچىدىكى ئالىي، ئوتتۇرا دەرىجىلىك مېھمانخانىلار 20 گە، ئاشخانىلار 90 گە يەتتى. سودا بازارلىرى كېڭەيتىپ قۇرۇلۇپ، 3 - كەسىپنىڭ تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ۋىلايەت بويىچە كۆلىمى ئەڭ چوڭ بولغان، ئاپتونوم رايون ۋە خوتەن ۋىلايىتى 7 مىليون يۇەن مەبلەغ سالغان، كۆلىمى 3500 كۋادرات مېتر بولغان بەش قەۋەتلىك يۇرۇشلەشكەن پوچتا - تېلېگراف بىناسى ۋە تەبىيىلەش مەركىزى قۇرۇلۇشىدا بۇ يىل 7 - ئايدا ئىش باشلاندى. بۇ قۇرۇلۇش پۈتسە ناھىيىنىڭ خەۋەر - ئالاقە، ئۇچۇر يەتكۈزۈش، پوچتا ئالاقىسى زامانىۋىلىشىشقا يۈزلىنىپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدا تۈرتكىلىك رول ئويناپدۇ.

- 6 - ئايدا ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيىنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق قۇرۇلمىسىنى ۋە ئىشلەپچىقىرىش يۆنىلىشىنى، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى تەڭشەش، ئۇنى يولغا قويۇش لايىھىسىنى تۈزۈپ، يېيىق يېزىسى ۋە ياۋا توڭگۇز كەنتىنى ناھىيىنىڭ يېزا ئىگىلىك ۋە چارۋىچىلىق ئېچىش رايونى ۋە يېڭىچە ئىقتىسادنى ئاشۇرۇش نۇقتىسى قىلىپ قۇرۇپ چىقىشنى قارار قىلدى. ھەمدە كەشمە كۆل يېزىسىنى ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ياخشى بولغان ياۋا توڭگۇز كەنتىگە، يېيىق چارۋىچىلىق يېزىسىنى ناھىيە 4 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان يول، قاتنىشى راۋان، سۇ، توك، چارۋىچىلىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى مۇكەممەل بولغان ئايتاغ كەنتىگە كۆچۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە بۇ تەرەققىيات رايونلىرىدا يېزا ئىگىلىكىنى ئېچىش بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارغا قارىتا 20 تۈرلۈك ئىتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويدى.

ناھىيە دائىرىسىدە نېفىت، تەبىئىي گاز بايلىقىنى ئېچىش باشلانغانلىقىدەك پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، نېفىتلىك ئۇچۇن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلىپ، نېفىتلىكنىڭ ياردىمىنى قولغا كەلتۈردى. ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك نېفىت، تەبىئىي گاز باش شىركىتى نىيە ناھىيىسىنىڭ روكيا يېزا ئاچما كەنتىگە 250 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ، كۆلىمى 786 كۋادرات مېترلىق ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق بولغان «نېفىت ئۆمىد» باشلانغۇچ مەكتېپىنى سېلىپ بەردى. بۇ ناھىيىمۇ نېفىتلىكتىكى ئاھالىلەر تۇرالغۇ رايونى ۋە زاۋۇت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 40 مو يەرنى ھەقسىز ئاجرىتىپ بەرگەندىن باشقا، 3000 مو بوز يەرنى نېفىتلىكنىڭ قوشۇمچە بىمەكلىك قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 15 يىللىق ئاجرىتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن نېفىتلىك يەرلىكنىڭ تەرەققىياتىغا ياردەم بېرىدىغان، يەرلىك نېفىتلىك ئۇچۇن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلىدىغان ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى.

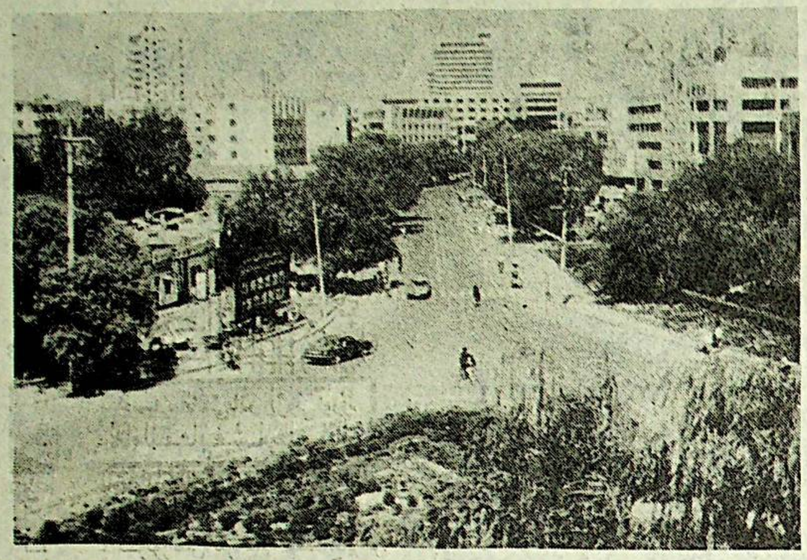

غۇلجا شەھرى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ھويلا - ئارام‌لارنىڭ كۆكەرتىلىش كۆلىمىنى 755.16 گېكتارغا، ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتىنى % 41.44 كە يەتكۈزۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە باغ - ئورمان قۇرۇلۇشىدىكى بىرىنچى شەھەر ھەم مەملىكەت بويىچە «يۈزدە ئەلا» شەھىر، ناھىيىلەرنىڭ قاتارىغا كىردى.

سۈرەتتە: غۇلجا شەھرىنىڭ ستالىن كوچىسى.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

تالىپ سوپى ھاجى زەيتۇن دەرىخى يېتىشتۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈسۈپجان ھۈسەن**

خەۋەر قىلدۇق: شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسى 8 - ئوتتۇرا مەكتەپتىن پىنسىيگە چىققان ئوقۇتقۇچى تالىپ سوپى ھاجى يۈرتى ئاتۇش شەھرى ئۈستۈن ئاتۇش يېزا ئېكسا كەنتىگە قايتىپ كېلىپ، مەملىكىتىمىزدە كەمدىن - كەم ئۇچرايدىغان زەيتۇن دەرىخىنى يېتىشتۇرۇپ دەسلەپكى قەدەمدە 11 كىلوگرام ھوسۇل ئالدى.

تالىپ سوپى ھاجى 1993- يىلى پىنسىيگە چىققاندىن كېيىن بىرەر ئەھمىيەتلىك ئىش قىلىشنى كۆڭلىگە پۈكۈپ كۆپ ئويلاندى. ئۆز يۇرتىنىڭ ھاۋاسى قۇرغاق، تېرىلغۇ يېرى قەس، يالغىلىق داندا ئۆز ئېھتىياجىنى قاندۇرالمايۋاتقان ئەھۋالىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئىقتىسادىي قىممىتى يۇقىرى زەيتۇن دەرىخىنى يېتىشتۇرۇپ، ئۇنى كەڭ دائىرىدە كېڭەيتىشنى كۆڭلىگە پۈكتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ 1993- يىلى 6 - ئايدا خېنەن ئۆلكىسىدىكى بىر ئورۇندىن ئۈچ كىلوگرام زەيتۇن ئۇرۇقى ۋە بىر يۈرۈش زەيتۇن دەرىخى يېتىشتۇرۇشكە ئائىت ماتېرىياللارنى سېتىۋېلىپ، شۇ يىلى بىر پۈك يەرگە تېخنىكىلىق تەلەپ بويىچە زەيتۇن ئۇرۇقى تېرىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا پەرۋىش قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ يېتىشتۇرگەن زەيتۇن دەرىخى ياخشى ئاينىپ، بىر پۈك يەردىكى 700 تۈپتىن ئارتۇق زەيتۇن كۆچىتى ھازىر 1.5 مېتر ئىگىزلىكتە ئۆسۈپ، بۇ يىل دەسلەپكى قەدەمدە بولاقتا كېرىپ، 11 كىلوگرام ھوسۇل بەردى، بۇ ھال بۇ يېزىدا زەيتۇن دەرىخىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئالغىلى بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. 1995- يىلى ئۇنىڭ كېڭەيتكەن ئىككى پۈك يەردىكى 1500 گە يېقىن زەيتۇن كۆچىتى ھازىر ياخشى ئاينىدى. بۇ يىل ئۇ يەنە بىر مو يەرگە كېڭەيتىشكە جەددىي تەييارلىق كۆرمەكتە.

بورتالا شەھرىنىڭ چىندىل يېزىسى شاۋۇرتاي 7 - كەنتىدىكى 70 ياشلىق دېھقان ياسىن بارات 1993 - يىلىدىن باشلاپ مۆددەت يېرىنىڭ بەش موسىغا تالما، شاپتۇل كۆچىتى

قومۇشلۇق يېزىسىدىكىلەر كېلەر يىللىق كېۋەز يېرىگە ئوبدان ئىشلىدى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسىنىڭ ئاغدۇرۇپ ئاختاما قىلدى، 3012 قومۇشلۇق يېزىسى دېھقانلىرى يەنىلا ئاچ

جىلە ئاشيول ئوچاستىكىسى داۋاملىق مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى يولغا قويدى

ئىختىيارىي ئۇچۇرلىرىمىز ئاساسەن، يول ئەھۋالى كۆرسەتكۈچى،

ئىگىزلىكتە ئۆتكەن 28 يىل

تاشقورغان تاشيول ئۇچاستكسى پارتىيە باش ياچەيكسىسنىك شۆجىسى غوپۇر قاسىم 28 يىلدىن بۇيان دېڭىز يۈزىدىن 3000 مېتر ئىگىز تاشقورغاندا تۇشلەپ، تاشيول تۇشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

غوپۇر قاسىم تاشقورغان تاشيول ئۇچاستكسىغا يېڭى كەلگەندە تۇشچى بولدى، كېيىن داۋەن باشلىقى، ئۇچاستكىنىك پىلان، كىچىك ئاسراش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى. ئۇ قايسى خىزمەتنى تۇشلسە شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ، ياخشى تۇشلىدى، تۇشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ، پىشقەدەم يولداشلارنىڭ پىكىر، تەلەپلىرىنى ئەستايىدىل ئاڭلاپ، ئۇلار ئاساسەن، يول ئەھۋالى كۆرسەتكۈچى، ئايلىق، پەسىللىك ۋەزىپە كۆرسەتكۈچى بېكىتىلدى. ھەرقايسى داۋەنلەرنىڭ خىزمەت مىقدارى، ھەر كىلومېتر تاشيولنىڭ بۇزۇلۇش ئەھۋالىغا ئاساسەن، رېمونت قىلىنىدىغان كاتاك ۋە باشقا يول كاشىللىرىنىڭ نسبىتىنى بېكىتتى، تۇرلۈك يول قۇرۇلۇش قېتىمىنى داۋەنلەر ئاسرايدىغان يول بۆلۈكىنىڭ رېمونت قىلىنىش قېتىم سانىغا ئاساسەن بېكىتتى.

2. خراجەت كۆرسەتكۈچىنى بېكىتتى. خىزمەت مىقدارىغا ئاساسەن، ھەر كىلومېتر تاشيولنى ئاسراشقا كېتىدىغان خراجەتنى ھېسابلاپ چىقىپ، ھەر قايسى داۋەنلەرنىڭ خراجىتىنى تېجەپ ئىشلىتىش، پايدا - زىيانغا ئۆزى مەسئۇل بولۇش تۆيغۇسىنى قوزغىدى.

ئۇچاستكا رەھبەرلىكى بۇ تۈزۈمنىڭ ئۇنۇملۈك يولغا قويۇلۇشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، تۈرلۈك كۆرسەتكۈچلەرنى تولۇق ئورۇندىغان داۋەنلەرگە شۇ يىللىق تېجەپ قالغان مەبلەغنىڭ 80 % نى مۇكاپات قىلىپ بېرىش، ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىيالمىغان داۋەنلەرنىڭ مەسئۇلىنى رەنگە قويغان پۇلىنى تۆتۈپ قېلىش، چىقىمنى ئاشۇرۇۋەتسە، ئېشىپ كەتكەن چىقىمنىڭ 80 % نى داۋەن ئوستىگە ئېلىش مەزمۇن قىلىنغان مۇكاپاتلاش - جازالاش چارىسىدا چىڭ تۇردى.

قوبۇل قىلىش، كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش، بۇ ئارقىلىق باشقىلارنى يېتەكلەش، تەربىيەلەش خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى ھەم ئۆزى بۇ جەھەتتە ئۈلگە بولدى. بۇنىڭ بىلەن قايسى داۋەندە پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى كۆپ بولسا شۇ داۋەنىنىڭ ئىشلىرى تېز يۆكسەلدى. خونجىراپ داۋەنىدىكى توققۇز كىشىنىڭ ئۈچى كومپارتىيە ئەزاسى، بەشى ئىتتىپاق ئەزاسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ رولى ئوبدان جارى قىلدۇرۇلغاچقا، بۇ داۋەن يول ئاسراش ۋە باشقا جەھەتلەردىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئون ياخشى داۋەننىڭ بىرسى بولۇپ باھالاندى. غوپۇر قاسىم خىزمەتتىكى كۆرۈنەرلىك نەتىجىلىرى بىلەن شىنجاڭ تاشيول ئىدارىسى، باش ئۇچاستكا، ئۇچاستكا، ناھىيە بويىچە ئىلغار خىزمەتچى، مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى، ئىلغار پارتىيە خىزمەتچىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۇزمەش خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ باھالىنىپ، 30 نەچچە قېتىم تەقدىرلەندى ھەم ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ ۋەكىلى بولۇپ سايلاندى.

سۆرەتتە: غوپۇر قاسىم دېڭىز يۈزىدىن 4700 مېتر ئېگىزلىكتىكى خونجىراپ داۋەنىدە ئىشچىلار بىلەن سىرداشماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابلاجان ئەمەت**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم** خەۋىرى ۋە فوتوسى

ئۇ توغرا يول تاپقاندىن كېيىن...

ئىلگىرى قىمارۋازلىقنىڭ زىيىنىنى ئۆز ئەمەلىيىتىدىن تونۇپ يەتكەن يەكەن ناھىيە خاڭدى بازار ئاق ئوردا كەنتى 1 - مەھەللىدىكى 12ئائىلىگە 1050 كىلوگرام ئاشلىق ياردەم قىلدى. ھازىر ئۇنىڭ 5000 كىلوگرام زاپاس ئاشلىقى، 30 نەچچە تۈياق چارۋا مېلى، 50 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق نەق پۇلى بار. ئۇ يەنە كەنتتىكى يامان يولغا مېڭىپ قالغان ياشلارنى توغرا يولغا باشلىدى. ئۇ يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرى بىلەن 1990 - يىلىدىن بۇيان كەنت ۋە بازارلىق ھۆكۈمەت تەرىپىدىن «قانۇننى ئىجرا قىلىشتىكى شەرەپلىك ئائىلە»، «ئىگىلىك تىكلەشتىكى ئۈلگىلىك ئائىلە» بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

ئابدۇراخمان نۇرمۇھەممەت

ھەقسىز تېرىپ بەردى، 25 ئائىلىنىڭ خامسىنى ھەقسىز تېپىپ بەردى. 5 - مەھەللىدىكى 1050 كىلوگرام ئاشلىق ياردەم قىلدى. ھازىر ئۇنىڭ 5000 كىلوگرام زاپاس ئاشلىقى، 30 نەچچە تۈياق چارۋا مېلى، 50 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق نەق پۇلى بار. ئۇ يەنە كەنتتىكى يامان يولغا مېڭىپ قالغان ياشلارنى توغرا يولغا باشلىدى. ئۇ يۇقىرىقىدەك نەتىجىلىرى بىلەن 1990 - يىلىدىن بۇيان كەنت ۋە بازارلىق ھۆكۈمەت تەرىپىدىن «قانۇننى ئىجرا قىلىشتىكى شەرەپلىك ئائىلە»، «ئىگىلىك تىكلەشتىكى ئۈلگىلىك ئائىلە» بولۇپ مۇكاپاتلاندى.

بۇ يىل قىش كىرگەندىن بۇيان غۇلجا شەھىرىدە باج ئوغرىلاش قىلمىشلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان مالىيە خام چوتنىڭ ئىجرائىسى مۇپەتتىش قىلىش، مال باھاسىنى تەكشۈرۈش خىزمىتى قانات يايدۇرۇلدى.

سۆرەتتە: تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىدىكىلەر ئىلى يۈك توقۇمچىلىق زاۋۇتىنىڭ مالىيە خام چوتىنى تەكشۈرمەكتە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

بورتالا شەھىرىنىڭ چىندىل يېزىسى شاۋۇرتاي 7 - كەنتىدىكى 70 ياشلىق دېھقان ياسىن بارات 1993 - يىلىدىن باشلاپ مۆددەت يېرىنىڭ بەش موسىغا ئالما، شاپتۇل كۆچىتى ۋە ئۈزۈم تېلى قويۇپ باغ بىنا قىلىشقا تۇتۇش قىلغانىدى. ئۇ كۆچەتلىرىنى ياخشى پەرۋىش قىلغانلىقتىن، ھازىر كۆچەتلىرىنىڭ ئالدى مېۋىگە كىردى. بۇ يىل ئۇ باغدىن دەسلەپكى قەدەمدە 2000 يۈەن ساپ كىرىم قىلدى.

سۆرەتتە: ياسىن بارات مېۋىلىك دەرەخلىرىنىڭ ياۋا شاخلىرىنى تېخنىكىلىق ئۇسۇلدا پۈتمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** فوتوسى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسىنىڭ قومۇشئېرىق يېزىسى دېھقانلارنى پەيتىنى چىڭ تۇتۇپ كېۋەز يېرىنىڭ ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى دېھقانلار بۇ يىل 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 7600 مو يەرنى ئاغدۇرۇپ ئاختاما قىلدى، 3012 مو بوزيەر ئاچتى، 2500 مو يەرگە توك يانقۇزدى، ھەرمو كېۋەز پېرى ئۇچۇن 80 تاغاردىن مەھەللىۋى ئوغۇت تەييارلاپ قويدى.

سابىرجان سىيىت

△ قۇمۇل شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئاستانە تىجارەت پونكتى 11 - ئاينىڭ بېشىغىچە 13 مىليون يۈەن شەخسىي پۇل ئامانىتى توپلاپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 2 مىليون 303 مىڭ يۈەن ئاشۇردى. بۇ پونكىت يەنە دېھقانلارنىڭ باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشىغا 750 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ بەردى.

تۇرسۇن ئابدۇرۇبھەم

△ گۇما ناھىيىلىك دۆلەت باج ئىدارىسى 11 - ئاينىڭ بېشىغىچە 2 مىليون 264 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى 229 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئابلىز ئابلەت

△ قاغىلىق ناھىيىلىك ئۇشاقباش، زۇڭلاك بېزىسىدىكى دېھقانلار 10 - ئاينىڭ ئوتتۇرىدىن 11 - ئاينىڭ 11 - كۈنىگىچە 45 مىڭ مو كۈزگى بۇغدايىنى كانجىلدى.

ئابدۇللاجان قۇدرەت

△ توققۇز تارا ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئاغارسىن يېزىلىق تىجارەت پونكىتى 10 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 4 مىليون 400 مىڭ يۈەن پۇل ئامانەت توپلاپ، يىللىق پۇل ئامانەت توپلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 60 كۈن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

شۆھرەت ماھمۇت

△ قۇمۇل باشقۇرۇش ئىدارىسى ساقا دېھقانچىلىق مەيدانى پاختا پىشىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتى 9 - ئاينىڭ 16 - كۈنىدىن 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگىچە 800 تونىنا پاختا پىشىقلاپ ئىشلەپ، بۇ يىللىق ئومۇمىي ۋەزىپىنىڭ 80 پىرسەنتىنى ئورۇنداپ بولدى.

تۇردى تۇرشا

△ گۇما ناھىيىسى زاڭگۇي يېزىلىق دۆلەت باج پونكىتى 10 - ئاينىڭ 25 - كۈنىگىچە 110 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن 65 كۈن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

ئابدۇكېرىم قۇربان

ئۇ شام، ئۇ كۆۋرۈك

- مايتاغ رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىك سابق مۇئاۋىن رەئىسى، كاناددات ئالىي تەرجىمان مەھەممەت رەخمەت توغرىسىدا

ئابلەت ھاشىم

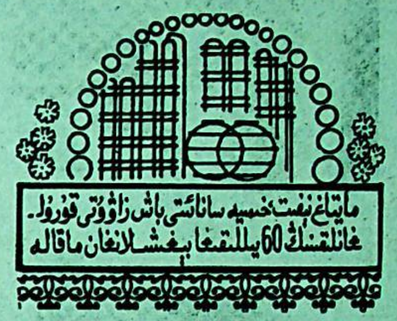

ئۇ گويا كۆيۈۋاتقان بىر شام، نېفت ئايرىش ئىشچىلىرىنىڭ يولنى يورۇتۇش ئۈچۈن توختاۋسىز كۆيۈۋاتقان بىر تال شام...

ئۇ گويا مەزمۇت بىر كۆۋرۈك، ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشى ۋە كەسپىي سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشى ئۈچۈن كۆۋرۈكلۈك رول ئويناۋاتقان بىر كۆۋرۈك...

×××

ئابرال تاغلىرىنىڭ غەربىدىكى قاش دەريا ۋادىسىدا تۇغۇلۇپ ئۆسكەن مەھەممەت رەخمەت بۇنىڭدىن 42 يىل مۇقەددەم شىنجاڭ ئۆلكىلىك كادىرلار مەكتىپىنىڭ خەنزۇ تىلى كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، قۇرۇلغىنىغا ئانچە ئۇزۇن بولمىغان شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە تەقسىم قىلىندى، كېيىن تەشكىلىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە مايتاغ نېفت ئايرىش زاۋۇتىغا كېلىپ، تەرجىمانلىق ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالدى.

ئۇ چاغلاردا، مايتاغ نېفت ئايرىش زاۋۇتىدا ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ سالمقى بىر قەدەر زور ئىدى. لېكىن ئۇلارنىڭ خەنزۇ تىل سەۋىيىسى ۋە كەسپىي تېخنىكا سەۋىيىسى تۆۋەن ئىدى. نېفت ئايرىش مەشغۇلاتى يۇقىرى سەۋىيە تەلەپ قىلىدىغان مۇرەككەپ تېخنىكىلىق جەريان بولغاچقا، مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر نېفت ئايرىش بىلىملىرى، مەشغۇلات تەرتىپى، بىخەتەرلىك قائىدىسى قاتارلىقلاردىن ئەتراپلىق خەۋەردار بولۇش ئۈچۈن خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشى كېرەك ئىدى. ئەمما بۇ تەۋەلىكتە يا مۇنبەرگە چىقىرىپ قويغۇدەك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى، يا ئۈيغۇر تىل - يېزىقىدا ئېسىلغان ماتېرىيال يوق ئىدى. قانداق قىلىش كېرەك؟ دەل مۇشۇنداق ئاچقۇچلۇق پەيتتە، تەشكىلىنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن مەھەممەت رەخمەت ئاكا دادىللىق بىلەن ئالدىنقا چىقىپ، بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىشقا بەل باغلىدى.

ئۇ خىزمەتتىن چۈشكەندىن كېيىن ھاردىم - تالدىم دەرسلىك ماتېرىيالى قىلىندى. كېيىنكى يىللاردا، مەھەممەت رەخمەت ئاكا يەنە «نېفت چارلاش» (66 مىك خەتلىك)، «ئىچىدىن يانىدىغان دۆڭاتبلغا ئىشلىتىلىدىغان مايلار ھەققىدە سوئال جاۋابلار» (71 مىك خەتلىك) قاتارلىق كىتابلارنىمۇ نەشر قىلدۇرۇپ، مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى نېفت ھەققىدە تېخىمۇ ئەتراپلىق بىلىم ئېلىش پۇرسىتىگە ئىگە قىلدى.

80 - يىللارنىڭ باشلىرىدىكى بىر قانچە يىل مەھەممەت ئاكىنىڭ كۈندىلىك خىزمەت ھېقدارى ئەڭ ئېغىرلاشقان، نېفت ئايرىش ساھەسىنىڭ تەرجىمە ئىشلىرىغا ئەڭ كۆپ كۈچ چىقارغان ھەمدە بۇ ھەقتىكى تەرجىمە ئەسەرلىرىنىڭ سانىمۇ ئەڭ يۇقىرى پەللىگە يەتكەن بىر مەزگىل بولدى. ئەمدىلا زاۋۇت رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى زىممىسىگە ئالغان مەھەممەت رەخمەت ئاكا بۇ يەردىكى خىزمەتلەرنىڭ جىددىيلىكىدىن قەلەمنى تاشلاپ قويمىدى. بەلكى تۇرلۇك قېينىچىلىقلارنى يېڭىپ تېخىمۇ ئىجتىھات بىلەن ئىشلىدى. بۇ يىللاردا ئۇ «نېفت ئايرىش ئىشچىلىرىنىڭ تېخنىكا دەرىجە ئۆلچىمى»، «پار قازان ئىشچىلىرىنىڭ تېخنىكا مەسلىسى»، «نېفت ئايرىش ھەققىدە ئومۇمىي چۈشەنچە»، «نورمال بېسىمدا چەكلەش»، «قىزدۇرۇش ئوچقى»، «نېفت ئايرىشتىكى ئېنېرگىيە سەرپىياتى ۋە ئۇنى تېجەش»، «كېچىكتۇرۇپ كوكسلاشتۇرۇش» قاتارلىق جەمئىي 139 مىڭ خەتلىك سەككىز پارچە كىتابنى تەرجىمە قىلىپ پۈتتۈردى. كېيىن ئۇ يەنە 320 مىڭ خەتلىك «نېفت ئايرىش تېخنىلوگىيىسى» (ئىككى قىسىم) سەرلەۋھىلىك چوڭ ھەجملىك دەرسلىك كىتابنى تەرجىمە قىلىپ نەشردىن چىقاردى؛ كۆپ يىللىق تەرجىمە ئەمەلىيىتىدىن يەكۈنلىگەن مول تەجرىبىلىرى ئاساسىدا 5500 سۆزلۈكتىن تەركىب تاپقان «خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە نېفت ئايرىش سېلىشتۇرما لۇغىتى»نى تۈزۈپ چىقىپ، نېفت ئايرىش ساھەسىدە مۇنتىزم لۇغەت بولماسلىق تارىخىغا خاتىمە بەردى؛ 1988- يىلى 6 - ئايدا «نېفت ئايرىش ئاتالغۇلىرى» دېگەن كىتابنى تەرجىمە قىلىپ پۈتتۈردى؛ ئارقىدىنلا يەنە «نېفت ئايرىش زاۋۇتلىرىدا نېفت- خىمىيە سانائىتىدىن ئۇنىۋېرسال پايدىلىنىش» ماۋزۇلۇق تەرجىمە ئەسىرىنى نەشرگە تاپشۇردى.

مەھەممەت ئاكا 40 يىللىق خىزمەت ئەمەلىيىتى داۋامىدا تەرجىمە خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ياش تەرجىمانلارنى تەربىيىلەش ۋە يېتىشتۈرۈشكىمۇ ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى. ئۇ كەسپىي جەھەتتىكى كۆپ يىللىق تەجرىبىلىرىنى ئۇلارغا چوڭقۇر سىڭدۈرۈپلا قالماستىن، يەنە پات - پات ئۇلار بىلەن سىردىشىپ، نېفت - خىمىيە ساھەسىدە ئۇلارنىڭ ئۆز ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇشىغا ئىلھام بېرىپ، سىياسىي ۋە ئىدىيە جەھەتتىنمۇ ئۇلارنى ئاكتىپ يېتەكلەپ كەلدى.

مەھەممەت ئاكىنىڭ بۇنداق زور مىقداردىكى ئىلمىي ئەمگەكلىرى ۋە ئالىيجاناب خىسلىتى تەشكىل ۋە ئائىمىنىڭ دىققىتىنى قوزغىمايلا قالمىدى. ئۇ 1983 - يىلى دۆلەتلىك مىللىي ئىشلار كومىتېتى، ئەمگەك كادىرلار مىنىستىرلىكى ۋە جۇڭگو پەن- تېخنىكا جەمئىيىتى تەرىپىدىن «ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا ئۆزۈن مۇددەت پەن - تېخنىكا خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى»، 1986 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كادىرلىرىنى باشقۇرۇش ئىدارىسى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر كەسپىي تېخنىكا خىزمەتچىسى»، 1987 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق تىل- يېزىق كومىتېتى تەرىپىدىن «مىللىي تىل- يېزىق ۋە تەرجىمە خىزمىتىدىكى ئالاھىدە تۆھپىكار» دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشتى. شىنجاڭ نېفت باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋە مايتاغ زاۋۇت رايونى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر زىيالى»، «سىياسىي- ئىدىيەۋى خىزمەت ئىلغارى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس»، «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى» بولۇپ باھالانىپ، كۆپ قېتىم مۇكاپاتلاندى.

ئېھتىمال، پېقىر مۇشۇ قۇرلارنى يېزىۋاتقان مەزگىلدا مەھەممەت رەخمەت ئاكىمۇ بىر دۆۋە كىتابلار ئارىسىغا چۆكۈپ، بىر نېمىلەرنى يېزىۋاتقاندۇر. شۇنداق، ئۇ ھېلىھەم كۆيۈۋاتقان بىر شام، ھېلىھەم كۆۋرۈكلۈك رول ئويناۋاتقان مەزمۇت كۆۋرۈك.

قەشقەر كونىشەھەر تاشيول ئۇچاستىكىسى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئوبۇلقاسىم، ئابدۇغوپۇر ئابىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر كونىشەھەر تاشيول ئۇچاستىكىسى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يول ئاسراش ۋە باشقۇرۇش بىلەن تەڭ ئورۇنغا قويغانلىقتىن، ئۇچاستىكا ۋە ئۇچاستىكىغا قاراشلىق داۋابەنلەرنىڭ قىياپىتىدە خۇشاللىنارلىق ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى.

بۇ ئۇچاستىكىدىكى 170 ئىشچى - خىزمەتچى 314 - دۆلەت يولىنىڭ 1450 - كىلومېتردىن 1640 - كىلومېترغىچە بولغان ئارىلىقتىكى 190 كىلومېتر يولنى ئاسراش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، بۇ يوللار دائىم كەلكۈن، قار - يامغۇر تەھدىتىگە ئۇچراپ تۇراتتى. ئىشچىلارنىڭ يول ئاسراش ۋەزىپىسى ئېغىر، خىزمەت شارائىتىمۇ بىر قەدەر جاپالىق ئىدى. بۇ ئۇچاستىكا يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان يول ئاسراش ۋەزىپىسىنى ياخشى ئورۇنداش بىلەن بىر ۋاقىتتا، داۋابەنلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇشقا ئىزچىل ئەھمىيەت بەردى، سىياسىي ئۆگىنىشنى ئىزچىل ئېلىپ بېرىشنى ئىشچىلارنىڭ تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈش، ئىدىيىسىنى مۇقىملاشتۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئۇچاستىكا رەھبەرلىكى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش قۇرۇپېيىسى قۇردى ھەم ئالتە ماددىلىق «چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۇرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ھەققىدە بەلگىلىمە» تۈزۈپ يولغا قويدى، ھەر ھەپتىدە ئۇچ قېتىم سىياسىي ئۆگىنىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى، قانۇن ئۆگىنىش ۋە قانۇن بىلىملىرىدىن نۆتۈق سۆزلەش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى، بۇ يىل ئىچىدە بۇنىڭغا قاتناشقانلار 2000 ئادەم (قېتىم)دىن ئېشىپ كەتتى. بۇ ئۇچاستىكا ئۆز ئورنىنىڭ ئەھمىيلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ تۈرلۈك قانۇن - نىزاملار، تاشيول كەسپىگە ئائىت بىلىملەردىن سوئال - جاۋاب تەبىيارلاپ ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىگە بىر نۆسخىدىن تارقىتىپ بەردى.

بۇ ئۇچاستىكا يەنە ئۇچاستىكا ۋە داۋابەنلەردە قەرەللىك ھالدا قارا تاختاي گېزىتى چىقىرىش، تەشۋىقات خادىملىرى ۋە باشقا كادىرلار ئايدا ئىككى پارچىدىن خەۋەر، ماقالە يېزىش قاتارلىق تۈزۈملەرنى بېكىتىپ، بۇ تۈزۈملەرنى ئىجرا قىلىشتا نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغانلارنى مۇكاپاتلىدى، «ئوندا ياخشى داۋابەن»، «ئوندا ياخشى تاشيول ئىشچىسى»، «ئون يۈلتۈزلۇق ئائىلە»لەرنى باھالاش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. بۇ ئۇچاستىكا ناھىيىلىك خەلق قورالللىق بۆلۈمى، گەز چېگرا مۇداپىئە تەشكىلۇرۇش پونكىتى بىلەن بىرلىكتە مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش ئەھدىنامىسى تۈزدى ۋە ئۇلار بىلەن قويۇق دوستلۇق ئورناتتى. بۇ ئۇچاستىكا خىزمەت ۋەزىپىسى ئېغىر، ئادەم يېتىشمەيۋاتقان ئەھۋال ئاستىدىمۇ كۆرسلارغا، مەكتەپلەرگە ئەۋەتىش، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىشكە ئىلھام بېرىش قاتارلىق چارىلەرنى قوللىنىپ 80 نەچچە ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى، ئۇلار 22 مىڭ 100 يۈەنلىك كىتاب، تەنتەربىيە بۇيۇملىرى سېتىۋېلىپ داۋابەنلەرگە تارقىتىپ بەردى. ئۇچاستىكا ۋە ھەرقايسى داۋابەنلەردە كىتاب، گېزىت، ژۇرنال، تەنتەربىيە ئەسلىھەلىرى، تېلېۋىزور بولۇش ئىشقا ئاشتى، بۇ ئۇچاستىكا تەۋەسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ماتارىپ ئىشلىرى، ئاپەتكە ئۇچرىغانلار، يېتىم - يېسىرلار، تېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇلۇشى قاتارلىقلارغا 61 مىڭ يۈەن پۇل ئىئانە قىلدى. ھازىر بۇ ئۇچاستىكىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى، مەنىۋى تۇرمۇشى جانلاندى.

غۇلجا ناھىيە دادامتۇ يېزا نوغايتۇ باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى تاشپولات نىزام ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان 20 يىلدىن بۇيان، ھەر يىلى ئۆزى مەسئۇل بولغان سىنىپنىڭ دەرس ئۆزلەشتۈرۈش نىسبىتىنى مەكتەپ بويىچە ئالدىنقى قاتاردا تۇرغۇزۇپ كەلدى. شۇڭا ئۇ كۆپ قېتىم ناھىيە ۋە يېزا بويىچە «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: تاشپولات نىزام ئوقۇتقۇچىلار بىلەن تەجرىبە ئالماشتۇرماقتا.

كامال جامال فوتوسى

خەنزۇ دېھقان گومىنداڭچۇ 60 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ ئۆز كەنتىدىكى مىللى باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىدى

كاچۇك يېزىلىق خەلق دوختۇرخانىسى كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

باغلىدى.

ئۇ خىزمەتتىن چۈشكەندىن كېيىن ھاردىم - تالدىم دېمەي، زاۋۇت رايونلۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەدەنىيەت مەكتىپىگە بېرىپ، ھەم مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە خەنزۇ تىل دەرسى ئۆتتى ھەم خەنزۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ئۇيغۇر تىلىدىن دەرس بەردى. ئۇ چوڭقۇر ئويلىنىش ئارقىلىق، ئىشتىن سىرتقى ۋاقىت ۋە دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن پايدىلىنىپ، نېپت ئايرىش ۋە نېپت - خىمىيە تېخنىكىسىغا ئائىت كىتابلارنى تەرجىمە قىلىشقا باشلىدى. بىر قاتار ئىنچىكە كۆزنىش، تىرىشچانلىق نۆگىنىش، ئىزدىنىش ۋە قېتىرقىنىپ تەتقىق قىلىش ئارقىلىق 1975 - يىلى 6 - ئايدا «نېپت» ناملىق تەرجىمە ئەسەرنى تەبىارلاپ شىنجاڭ خەلق ئەشرىياتىغا تاپشۇردى. بۇ كىتاب نەشر قىلىنغاندىن كېيىن نېپت ئايرىش زاۋۇتىدىكى مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مۇھىم ماتېرىيالى بولۇپ قالدى. ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي ئۇنىڭ «نېپت ئايرىش ۋە نېپت - خىمىيە سانائىتى» (70 مىڭ خەتلىك)، «نېپت ئايرىش ھەققىدە ئاساسىي بىلىملەر» (200 مىڭ خەتلىك) قاتارلىق تەرجىمە كىتابلىرى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى تەرىپىدىن ئارقا - ئارقىدىن نەشر قىلىنىپ تارقىتىلدى. بۇ كىتابلار زاۋۇت رايونلۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى تەربىيەلەش مەركىزىنىڭ مۇھىم سانائىتىدىن ئۇنۇمۇرسال پايدىلىنىش» ماۋزۇلۇق تەرجىمە ئەسىرىنى نەشرگە تاپشۇردى.

1991 - يىلى 4 - ئايدا، مەھەممەت ئاكا رايونلۇق تۇنجى نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭەشكە مۇئاۋىن رەئىس بولۇپ سايلاندى. ئۇ ياشىنىپ قالغىنىغا تەن بەرمەي، ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلاردا تەرجىمە ئىشلىرى بىلەن ئىزچىل شۇغۇللاندى. ئاردىدىن بىر يىل ئۆتۈپ، ئۇنىڭ تەرجىمە ئاساسىدا تۈزۈپ چىققان 500 مىڭ خەتلىك «نېپت ئايرىش خىمىيە سانائىتى ئىزاھلىق لۇغىتى» دېگەن كىتابى نەشردىن چىقتى.

1994 - يىلىنىڭ ئوتتۇرلىرىدا، مەھەممەت رەخمەت ئاكا دەم ئېلىشقا چىققان بولسىمۇ، قەلبى توختاپ قالمىدى. شۇ كۈندىن باشلاپ ئۇ يېڭىچە روھ، يېڭىچە قىياپەت بىلەن يەنە بىر مۇھىم ئۆتكەلگە نېپت - ئايرىش خىمىيە سانائىتى ئاتالمىشىنى خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە ئىككى تىلدا ئىزاھلاپ چىقىش خىزمىتىگە ئاتلاندى. «قوش ئىزاھلىق نېپت - خىمىيە ئاتالغۇلىرى لۇغىتى» دېگەن بۇ 300 مىڭ خەتلىك كىتابمۇ پۈتۈپ مايتاغ نېپت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 60 يىللىقىغا سۇنۇلغان سوۋغات سۈپىتىدە، 1996 - يىلىنىڭ ئوتتۇرلىرىدا نەشرگە تاپشۇرۇلدى.

شارائىتىنى ياخشىلىدى

كۇچا ناھىيىسىنىڭ ئۇچا يېزا ساقاغۇ كەنتىدە ئولتۇرۇشلۇق خەنزۇ دېھقان گۈمىڭچۇ بېيىغاندا دۆلەتنى، مائارىپنى ئۇنتۇپ قالماي، ئۆزى تۇرۇشلۇق كەنتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپكە 60 مىڭ يۆھندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، توت ئېغىزلىق سىنىپ سېلىپ بېرىپ، بۇ مەكتەپنىڭ دەرسخانا يېتىشمەسلىك ئەھۋالىنى ئۆزگەرتتى.

گومىڭچۇ ساقاغۇ كەنتىدە ئۆز كۈچىگە تايىنىپ خىش زاۋۇتى قۇرۇپ بېيىغاندىن كېيىن، ئۆزىگە ھەر تەرەپلىمە ياردەم بېرىپ كەلگەن ئۇيغۇر قېرىنداشلىرىغا بولغان تەشەككۇرىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ قوللاپ مەدەت بېرىشى بىلەن بۇ مەكتەپكە توت ئېغىزلىق سىنىپ سېلىپ بەردى. ئۇ يەنە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان نامرات، ئاجىز، باققۇچىسى يوق ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ نامراتلارغا ئوتۇن، كۆمۈر، ئاشلىق ياردەم قىلىپ ئۇلارنى خاتىرجەم تۇرمۇش كەچۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى.

تاھىر ھىلمەت

قەشقەر شەھىرى مائارىپ سىستېمىسىدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ئۈچۈن جەمئىيەتتىن نازارەتچى تەكلىپ قىلدى

ئابدۇقادىر خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر شەھىرى مائارىپ سىستېمىسىدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش، مائارىپ راسخوتىنىك ئىشلىتىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا جەمئىيەتتىن نازارەتچى تەكلىپ قىلدى.

قەشقەر شەھىرى بۇ يىل 11 - ئاينىڭ 15-كۈنى جەمئىيەتتىن تەكلىپ قىلىنغان نازارەتچىلەر بىلەن سۆھبەت يېغىنى ئېچىپ، ئۇلارغا مەخسۇس نازارەتچىلىك كىنىشكىسى تارقىتىپ بەردى. ھەر ساھە، ھەر كەسىپتىن ئىزچىل تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىلىدۇ.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئادىلجان**

ئۈچۈن جەمئىيەتتىن نازارەتچى تەكلىپ قىلدى

تەكلىپ قىلىنغان بۇ 23 نازارەتچى شەھەرگە قاراشلىق ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش، ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارغا دىپلوم تارقىتىش، ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەرنى تەقسىم قىلىش،ئىجتىمائىي كۆچلەرنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش ئەھۋالى قاتارلىقلارنى نازارەت قىلىدۇ. ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خىزمىتىگە تەكلىپ، پىكىرلەرنى بېرىپ، ئوقۇش - ئوقۇتۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ياردەم بېرىدۇ.

يەكەن ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە ئەمەلىي ئىش قىلدى

يەكەن ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، بىر تەرەپتىن كەسىپىي خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىسە، يەنە بىر تەرەپتىن ھەر خىل شەكىللەر ئارقىلىق چېرىكلىككە قارشى تۇرۇش، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈردى.

بانكا رەھبەرلىكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ چېرىكلىككە قارشى تۇرۇپ،سىل ھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، يىل بېشىدىلا بانكىنىڭ چېرىكلىككە قارشى تۇرۇش ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسىنى تۈزۈپ، ھەرقايسى ئاساسىي قاتلام پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن ھۆددىگەرلىك توختامى ئىمزالدى. بانكىدا 15 كىشىدىن تەركىب تاپقان ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى كۈچلۈك تەشكىلىي ئاساسقا ئىگە قىلدى. قەرەللىك ھالدا ئاساسىي قاتلام پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى ۋە كەسىپىي خادىملارنى مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلەرنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرغاندىن باشقا، سەككىز قېتىم ئىشچى-خىزمەتچىلەر سەپەرۋەرلىك چوڭ يىغىنى ئېچىپ،مەخسۇس ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئېلىپ بارىدى. توققۇز قېتىم مەخسۇس بۇ تۈرده تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدى. 15 ماددىلىق ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش تەدبىرى بەلگىلەپ ئىجرائاسىنى تەكشۈردى. تەكشۈرۈشتىكى پاكىت، ئىسپاتلارنى دەللىلەش ئارقىلىق ئاساسىي قاتلام پۇل مۇئامىلە تارماقلىرىدىكى 14 نەپەر كەسىپىي خادىمنىڭ مەسلىسىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ،ئىككىسىگە ۋەزىپەسىدىن قالدۇرۇش، ئىككىسىگە خىزمىتىدىن قالدۇرۇش، ئىككىسىگە خىزمىتىدىن قالدۇرۇپ بىر يىل سىناش، بىرىگە ۋەزىپەسىنى تۆۋەنلىتىش، قالغانلىرىغا ئاگاھلاندۇرۇش جازاسى بەرگەندىن باشقا، دائىرە ھالقىپ قەرز پۇل تارقاتقان ئىككى كەسىپىي خادىمنى خىزمىتىدىن توختىتىپ، تارقاتقان 80 مىڭ يۇەن قەرز پۇلنى بەلگىلەنگەن مۇھلەت ئىچىدە نەقلەشتۈرۈشكە بۇيرۇدى، بۇنىڭ بىلەن مەسئۇل خادىملار ۋە كەسىپىي خادىملار ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، چېرىكلىككە قارشى تۇرۇشتا ئەمەلىي تەربىيىگە ئىگە بولدى. 17 نەپەر بانكا مەسئۇلى ۋە بۆلۈم دەرىجىلىك كادىر باشقىلار تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىنگەن 900 يۇەن نەق پۇل، 2400 يۇەن قىممىتىدە ماددىي بۇيۇمنى، بىر نەچچە قېتىم مېھماندارچىلىقنى رەت قىلىپ، ئۆزىنى پاك تۇتۇپ، ئادىل ئىش بېجىرىشتە باشقىلارغا ئۈلگە بولدى.

شۇڭا بۇ بانكا بۇ يىل ۋىلايەتلىك مەركىزىي بانكا ۋە ناھىيىلىك ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن ئېلىپ بېرىلغان ئالتە قېتىملىق تەكشۈرۈپ باھالاشتا يۇقىرى نومۇر بىلەن ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

بۇنىياز قادىر

ئۇنۇمگە ئېرىشتى

يەكەن ناھىيە كاچۇك يېزىلىق خەلق دوختۇرخانىسى دوختۇر، سىستېرالارغا بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەت ۋە كەسىپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، داۋالاش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ دوختۇرخانا داۋالاش،كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، پىلانلىق ئىممۇنىتېتلاش قاتارلىق خىزمەتلەردە كۆپ قېتىم ناھىيە ۋە يېزىنىڭ تەدبىرلىشىگە ئېرىشىپ كەلگەنىدى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان دوختۇرخانا پارتىيە ياچېيكىسى ۋە مەمۇرىيىتى دوختۇرخانىنىڭ مۇلازىملىق سۈپىتىنى يەنمۇ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، بىر قاتار چارە - تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقىپ، ھەرقايسى بۆلۈملەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. ئىشنى ئالدى بىلەن تىببىي خادىملارنىڭ كەسىپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاپ ئامما ئىنكىنى ئىشەنچىنى قولغا كەلتۈرۈشتىن باشلىدى. دوختۇر - سىستېرالارنىڭ ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى تەرتىپكە سېلىپ ئۇنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈردى. مۇكاپاتلاش - جازالاشنى تۈزۈملەشتۈرۈپ، خادىملارنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتتى. پىكىر-ساندۇقى ئورنىتىپ ئاغرىقلارنىڭ پىكىر-ئىنكاسلىرىنى ۋاقتى - ۋاقتىدا ئىگىلىدى. دوختۇر - سىستېرالارنى «مەن بىر ئاغرىق بولسام»، «ئاغرىقلار مېنىڭ قېلىمدە» دېگەن تېمىلاردا نۇتۇق سۆزلەش، تام گېزىتى چىقىرىش، تەسىرات ماقالىسى يېزىشقا، «ئامىمغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈش» پائالىيىتىگە ئۇيۇشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلاردا ئاغرىقلارنى كۆيۈنۈپ داۋالايدىغان، ئۇلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزىدىغان، قىيىنچىلىقى بار نامراتلارغا ياردەم بېرىدىغان ياخشى ئىستىل شەكىللەندى. بۇ دوختۇرخانا بۇ يىل ئوندىن ئارتۇق قېينىچىلىقى بار نامرات دېھقانىنى ھەقسىز داۋالىدى؛ ئۇچ ئېغىر كېسەلگە 510 يۇەن نەق پۇل ياردەم قىلدى؛ تۇرسۇن موللىكنىڭ ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىدا داۋالىنىشى ئۈچۈن 11 مىڭ يۇەندىن كۆپرەك پۇل ياردەم قىلدى. يەنە ئاغرىقلار ئۈچۈن مەخسۇس ئاشخانا، چايخانا قۇرۇپ بېرىپ، ئۇلارغا قولاي شارائىت يارىتىپ بەردى.

داۋۇت ئاۋۇت

يېزا ئىگىلىك 4 - شى 64 - تۈمەن - مەيدان پارتكومى تۈمەن - مەيداندىكى 20 مىڭدىن ئارتۇق ھەر مىللەت ئامىسىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت پائالىيىتىنى يەنمۇ بېيىتىش، قوشنا ئورۇنلار بىلەن بولغان دوستلۇق ئالاقىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، يېقىندا سەنئەت ئۆمىكى تەشكىللەپ مول مەزمۇنلۇق سەنئەت نومۇرلىرىنى تەييارلاپ، تۈمەن - مەيدانغا قاراشلىق لەيلەڭلەر، قوشنا تۈمەن- مەيدانلار ۋە ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ قورغاس چېگرا ئېغىزىدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسمىغا بېرىپ 15 مەيدان ئويۇن قويدى. سەنئەت ئۆمىكى بارغانلا يېرىدە ھەر مىللەت ئامىسىنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.ئويۇن كۆرگۈچىلەر 10 مىڭ ئادەم(قېتىم)دىن ئېشىپ كەتتى.

سۈرەتتە: سەنئەت ئۆمىكى تۈمەن - مەيدانىدا ئويۇن قويماقتا. **تۇرغان ئۆمەر** فوتوسى

دىڭ گۇەنگبن جۇڭگو ئەدەبىياتى - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيتى ئومۇمىي يىغىنىدا سۆز قىلغاندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

ساغلام، گۈللەنگەن ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىنى 21 - ئەسىرگە ئېلىپ كىرىش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - دېكابىر تېلېگرامىمىز. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۈروسىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى دىڭ گۇەنگبن 12 - ئاينىڭ 20 - كۈنى جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيتى ئومۇمىي يىغىنىدا سۆز قىلغاندا ئەدەبىيات- سەنئەت خادىملىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ تارىخىي مەسئۇلىيىتى ۋە ئالىيجاناب بۇرچىنى ئېنىق تونۇپ، ئىتتىپاقلىشىپ غەيرەتكە كېلىپ، تىرىشىپ كەسپىي ماھارىتىنى ئۆستۈرۈپ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ جۇشقۇن مەنزىرىسىنى ئوبرازلىق ئەكس ئەتتۈرۈپ، 100 مىليونلىغان خەلقنىڭ جاپالىق ئىگىلىك يارىتىلىشىغا ئۇلۇغ سەھىپىسىنى، دەۋر روھىنى ئىپادىلەيدىغان، ئەۋلادلار ئۆچۈن ئەگىشەرلىك بولۇپ قالىدىغان ياخشى ئەسەرلەرنى يېزىپ چىقىپ، جۇشقۇن ۋە ھاياتىي كۆچكە تولغان ساغلام، گۈللەنگەن ئەدەبىيات- سەنئەت ئىشلىرىنى 21 - ئەسىرگە ئېلىپ كىرىشنى ئومۇمىي ئۈمىد قىلدى.

دىڭ گۇەنگبن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئەدەبىيات - سەنئەت خەلقنى - پارتىيىمىز رەھبەرلىك قىلۋاتقان ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. 14 - قۇرۇلتايىدىن بۇيان، يولداش جيالۇ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى.يولداش جيالۇ زېمىن بۇ قېتىمقى قۇرۇلتايىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا قىلغان مۇھىم سۆزىدە يېڭى دەۋردىكى ئەدەبىيات- سەنئەت خىزمىتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئەدەبىيات - سەنئەت سىپىنىڭ ھازىرقى ۋەزىپىلىرىنى چوڭقۇر شەرھلىدى، سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات - سەنئەتنى گۈللەندۇرۇشكە ئەھمىيەت بېرىش، تىكلەشنى ئاساس قىلىش؛ ئاساسىي مېلودىيىنى جارى قىلدۇرۇش، كۆپ خىللىششىنى تەشەببۇس قىلىشتا چىڭ تۇرۇش؛ تۇرمۇشقا، ئەمەلىيەتكە چوڭقۇر چۆكۈش، خەلق ئاممىسى بىلەن قويۇق ئالاقە باغلاشتا چىڭ تۇرۇش؛ ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى 1 - ئورۇنغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇش، ئىجتىمائىي ئۈنۈم بىلەن ئىقتىسادىي ئۈنۈمنىڭ بىرلىكىنى تىرىشىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇش؛ بىر قولدا گۈللەندۇرۇشنى، يەنە بىر قولدا باشقۇرۇشنى تۇتۇشتا چىڭ تۇرۇش؛ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولىدا ھېڭىشتا چىڭ تۇرۇش كېرەك. بۇ سەككىز ئاجىزنى پرىنسىپتا پارتىيىمىزنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىشتىكى ئەمەلىي تەجرىبىلىرى يەكۈنلەنگەن، سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات - سەنئەتنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئوبيېكتىپ قانۇنىيىتى گەۋدىلەندۇرۇلگەن. بۇ، بىزنىڭ يېڭى ۋەزىيەتتە ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزنىڭ مۇھىم كاپالىتى.

دىڭ گۇەنگبن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىدا خەلق ئۈچۈن، سوتسىيالىزم ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇش؛ ھەممە گۈللەر تەكشى ئېچىلىش، ھەممە ئېقىملار بەس - بەستە سايراش، قەدىمكىنى ھازىرقى ئۈچۈن، چەت ئەلنىڭكىنى جۇڭگو ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش، كونىلاردىن يېڭىلارنىنى يارىتىشتا چىڭ تۇرۇش؛ گۈللەندۇرۇشكە ئەھمىيەت بېرىش، تىكلەشنى ئاساس قىلىش؛ ئاساسىي مېلودىيىنى جارى قىلدۇرۇش، كۆپ خىللىششىنى تەشەببۇس قىلىشتا چىڭ تۇرۇش؛ تۇرمۇشقا، ئەمەلىيەتكە چوڭقۇر چۆكۈش، خەلق ئاممىسى بىلەن قويۇق ئالاقە باغلاشتا چىڭ تۇرۇش؛ ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى 1 - ئورۇنغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇش، ئىجتىمائىي ئۈنۈم بىلەن ئىقتىسادىي ئۈنۈمنىڭ بىرلىكىنى تىرىشىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇش؛ بىر قولدا گۈللەندۇرۇشنى، يەنە بىر قولدا باشقۇرۇشنى تۇتۇشتا چىڭ تۇرۇش؛ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولىدا ھېڭىشتا چىڭ تۇرۇش كېرەك. بۇ سەككىز ئاجىزنى- پرىنسىپتا پارتىيىمىزنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىشتىكى ئەمەلىي تەجرىبىلىرى يەكۈنلەنگەن، سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات - سەنئەتنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئوبيېكتىپ قانۇنىيىتى گەۋدىلەندۇرۇلگەن. بۇ، بىزنىڭ يېڭى ۋەزىيەتتە ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزنىڭ مۇھىم كاپالىتى.

پاختىچىلىقنى بوشاشماي چىڭ تۇتايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇنداق دېدى: «بۇلتۇر 90 مىڭ يۇەندىن ئارتۇق كىرىم قىلغان، بۇ يىل ئاران 44 مىڭ يۇەن كىرىم قىلدۇق. بۇلتۇر 12 مىڭ كىلوگرام پاختا سېتىۋېدۇق، بۇ يىل ئاران 7300 كىلوگرام پاختا ساتالىدۇق.» بۇ چاغدا ئابدۇرېھىم ھامىد گەپ قىستۇرۇپ: «دېمەك 5000 كىلوگرام زىيان چوڭ بولغىنى بىلەن كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىم چىقمەيپ كەتمەپتۇ» دېدى. قۇربان نىياز «پاختا كېمەيپ كەتتى، لېكىن ئاشلىق ھوسۇلى ئاشتى، چارۋامال بوردىشىنىڭ، كەنت باشقۇرۇشىدىكى كارخانىلارنىڭ كىرىمى ئاشتى، شۇڭا كۆپچىلىكنىڭ كىرىمى چىقتى، ئۇنداق دېمەسلىك كېرەك» دېدى. ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى تەپسىلىي سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ئۆيدە 88 نەپەر خەلق ئەسكىرى بار، ئۇلارنىڭ ئىچىدە 44 نەپەر ئەسكىرى بار، ئۆيدە 88 نەپەر خەلق ئەسكىرى بارلىقىنى، ھەر كۈنى كېچىدە بەش نەپەر خەلق ئەسكىرىنىڭ چارلاشقا چىقىدىغانلىقىنى، بۇ يىل بۇ يەردە بىرەر قېتىممۇ دېھلو يۈز بەرمىگەنلىكىنى، باشقا جايلاردىكى كارخانىلارنىڭ كىرىمى چىقىدىغانلىقىنى، شۇڭا ئۆيدىكى ئەسكەرلەرنىڭ بىرى ئۆيدە قالماي ھەممىسى ئىشلەپ پۇل تاپقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. ئۇ ئاخىرىدا «ئەسكەرلەر ئۈچۈن ئىشلەيدىغان ئىشلىرىمىز ئىنتايىن كۆپ، ئەسكەرلەر ئۈچۈن ئىشلەيدىغان ئىشلىرىمىز ئىنتايىن كۆپ، ئەسكەرلەر ئۈچۈن ئىشلەيدىغان ئىشلىرىمىز ئىنتايىن كۆپ» دېدى.

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ «پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ كارخانىنى جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرغان ياخشى رەھبەرلىرى»نى تەقدىرلەش توغرىسىدىكى قارارى

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بۇلتۇردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىپ كارخانىنى ياخشى باشقۇرغان «پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ ياخشى رەھبەرلىرى»نى باھالاش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇردى، بۇنىڭ بىلەن پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىدىغان بىر تۈركۈم ياخشى رەھبەرلىرى بارلىققا كەلدى، ئۇلار ئومۇمىيلىقنى كۆزدە تۇتۇپ، ئەلنى گۈللەندۇرۇش ئۈچۈن جان كۆيدۇرۇپ، چاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىپ، خالىسانە تۆھپە قوشۇپ، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشنىڭ ئۇلۇغۋار ئەمەلىيىتىگە پائال ئاتلىنىشقا يېتەكلەپ، پارتىيىنىڭ جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشتىن ئىبارەت تۇپ يېتەكچى فاكىجىنىڭ كارخانىلاردا ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاساسىي قوشۇنلۇق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ كارخانلارنى، بولۇپمۇ دۆلەت كارخانىلىرىنى ياخشى باشقۇرۇش ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشتى. ئىلغارلارنى تەقدىرلەش، تىپلارنى تۇرغۇزۇش، جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشتىن ئىبارەت يېتەكچى فاكىجىنىڭ ئەمەلىيلىششىنى تېخمۇ ياخشى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قاتلامۇقاتلام كۆرسىتىش، تەكشۈرۈش ۋە باھالاش ئارقىلىق، پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ كارخانىنى جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرغان 29 نەپەر ياخشى رەھبىرنى تەقدىرلەشنى قارار قىلدى. ئۇلار تۆۋەندىكىچە:

خوتەن پاختا توقۇمچىلىق زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **جۇفۇگو**

قەشقەر ئۆلايەتلىك سېمونت زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **خېگۈەنسەن**

شىنجاڭ «ئالغا» ماشىنا - ئۇسكۇنىلەر زاۋۇتىنىڭ پارتكوم شۇجىسى **جاڭ يىڭ**

ئاقسۇ ئۆلايەتلىك نېفت شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **گۈەن يىنكۈي**

ئىلى ئۆلايەتلىك بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **لى دېلياڭ**

بورتالا ئوبلاستلىق يولۇچىلار تىرانسپورت شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **جياۋ يالى**

ئىلى ئوبلاستلىق 2 - يۇڭ توقۇمچىلىق زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **شۇي يۈزۇ**

تۇرپان ئۆلايىتى پىچان ناھىيىلىك سېمونت زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **جۇجيەنجۇ**

شىنجاڭ 2 - يۇڭ توقۇمچىلىق زاۋۇتى پارتكوم شۇجىسى **يالۇرېنفاڭ**

بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 7 - شىسى «125» تۈەن - مەيدان پارتكوم شۇجىسى **جۇدېچېن**

بىڭتۈەن يېزا - ئىگىلىك 1 - شىسى «12» تۈەن - مەيدان پارتكوم شۇجىسى **ۋاڭزىشېڭ**

بىڭتۈەن يېزا ئىگىلىك 2 - شىسى «30» تۈەن - مەيدان پارتكوم شۇجىسى **جياڭ گوخۇا**

شىنجاڭ ئاشلىق - ياغ ماشىنىسازلىق - پىششىقلاپ ئىشلەش باش زاۋۇتى پارتكومىنىڭ شۇجىسى **لیۇشجۇن**

ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **خۇشياۋجيەن**

ئۇرۇمچى تۆمۈريول ئىدارىسىنىڭ باشلىقى **سۇڭ دىتاڭ**

شىنجاڭ پولات - تۆمۈر گۈرۈھى شىركىتى پارتكومىنىڭ شۇجىسى **ۋاڭ فۇخېڭ**

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى كارخانىلارنىڭ پارتكوم، مەمۇرىيەت رەھبەرلىرىنى ئۇلاردىن ئۆگىنىشكە، ئۇلارغا ئوخشاش يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەننى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىشتىن ئىبارەت يېتەكچى فاكىجىدا تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ، كارخانا ئىسلاھاتى ۋە قۇرۇلۇشىنىڭ پۈتكۈل جەريانىدا چىن كۆڭۈل - سەمىمىي نىيەت بىلەن ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇشقا ۋە ئۇلارغا تايىنىشقا؛ ئۇلارغا ئوخشاش ئىشچى- خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنى ئاساسىي شەكىل قىلغان دېموكراتىك باشقۇرۇش ۋە دېموكراتىك نازارەت قىلىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىلمىي يوسۇندا تەدبىر بەلگىلەش ۋە دېموكراتىك باشقۇرۇشقا قاتنىشىشىنى قوللاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسىنىڭ كارخانا رەھبەرلىرىنى ئۇنۇملۇك نازارەت قىلىشىنى ئاكلىق قوبۇل قىلىپ، كارخانىنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە؛ ئۇلارغا ئوخشاش ئەمگەكچىلەرنىڭ «ئەمگەك قانۇنى»دا بەلگىلەنگەن قانۇنىي ھوقۇق- مەنپەئەتىنىڭ ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، باراۋەر ئاساستا كېڭىشىش ۋە كوللېكتىپ توختام ئىمزالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق، كارخانىلاردا مۇقىم، ئىناق بولغان ئەمگەك مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىشقا؛ ئۇلارغا ئوخشاش ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە كۆڭۈل بۆلۈپ ۋە ئۇلارنى ياسراپ، ئۇلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداپ، ئەمەلىي قىسىنچىلىقلىرىنى ھەقىقىي ھەل قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىق ۋە

گەپ قىستۇرۇپ: «دېمەك 5000 كىلوگرام كېمىيىپ كېتىپتۇ - دە، بۇ ئاز سان ئەمەس، بۇنىڭ سەۋەبى نېمە؟» دەپ سورىۋېدى، قۇربان نىياز بىر پەس ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن: «ئاساسلىقى يامغۇر كۆپ ياغقانلىقى، كېۋەز قۇرتى يامراپ كەتكەنلىكى تۆپەيلىدىن بولدى، كەنتتە بەزىلەر چىگىتتىن گۈمانلاندى، مېنىڭچە، چىگىتتە مەسىلە يوق، بۇلتۇرمۇ «جۇڭمېيەن — 12» نومۇرلۇق چىگىتنى تېرىپ كۆپ هوسۇل ئېلىۋېدۇق، ئەمما بۇ يىل هوسۇل كېمىيىپ كەتتى» دەپ جاۋاب بەردى. ۋالاڭ لېچۈەن: «بۇ ئۇقۇمۇشلۇق ئادەم ئىكەن، ئۇ پاختا هوسۇلىنىڭ كېمىيىپ كېتىشىدىكى سەۋەبلەرنى ئېنىق تەھلىل قىلىپ بەردى!» دەپ ماختىدى.

ۋالاڭ لېچۈەن كۆيۈنگەن هالدا: «بۇ يىل ئائىلىگىزنىڭ پاختا هوسۇلى، كىرىمى كېمىيىپ كېتىپتۇ، كېلەر يىلى يەنە كېۋەز تېرامسىز؟» دەپ سورىدى. قۇربان نىياز قەتئىي هالدا «پاختىچىلىق بىزنىڭ هاللىق سەۋىيىگە يۇرۇش قىلىشىمىزدىكى تايىنىدىغان كەسىپىمىز، كېلەر يىلى كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىمەن، بۇ يىل زىيان تارتتىم، دەپ كېلەر يىلى كېۋەز تېرىماي قالمايمەن، پاختا هەر يىلى كېمىيىپ كېتىۋەرمەيدۇ» دېدى. ئۆيدىكىلەر قۇربان نىيازنىڭ جاۋابىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، پاراققده كۈلۈشۈپ كەتتى، ۋالاڭ لېچۈەن ئۇنىڭ سۆزىنى قۇۋۇۋەتلەپ مۇنداق دېدى: «ناھايىتى ياخشى ئېيتتىڭىز، بۇ يىل هەر خىل ئامىللار تۆپەيلىدىن كېۋەز هوسۇلى كېمىيىپ كېتىپتۇ، بۇنىڭ بىلەن بەزى كىشىلەر كېلەر يىلى كېۋەز تېرىساق زىيان تارتىپ قالارمىزمىكىن، دەپ ئەندىشە قىلۇاتىپتۇ. مۇنداق تونۇش بىر تەرەپلىمىلىك. ئىشەنچىمىزنى چىڭىتىپ، بۇ يىل تارتقان زىيانىنى كېلەر يىلى ئامال قىلىپ تولدۇرۇۋېلىشىمىز لازىم. بۇنىڭ كۆپچىلىككە ئېيتىپ قويۇڭ، ئۇلار پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ئىشەنچىسىدىن تەۋرىنىپ قالمىسۇن» قۇربان نىياز خۇشال هالدا: «شۇجى ۋالاڭ لېچۈەننىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ خاتىرجەم بولدۇق، مەن چوقۇم شۇجى ۋالاڭ لېچۈەننىڭ سۆزىنى كۆپچىلىككە يەتكۈزىمەن، كېلەر يىلى پاختىچىلىقتا چوقۇم قەد كۆتۈرۈش جېڭى قىلىمىز» دېدى.

ۋالاڭ لېچۈەن كەنتته كىشى ېېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىمنىڭ بۇلتۇر 2682 يۈەنگە يەتكەنلىكىنى، بۇ يىل بۇلتۇرقىدىن 32 يۈەن كېمىيىپ كەتكەنلىكىنى ئۇقۇپ: «پاختىدىن

(بېشى 1 - بەتته)

2. باشلامچىلىق بىلەن نەمۇنە بولۇپ، باشلامچىلىق بىلەن ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، تويىنى ئاددىي ئوتكۈزۈش كېرەك، تويىنى ھەشەمەتلىك ئوتكۈزۈشكە قارشى تۇرۇش لازىم. مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ «ئۆزىنىڭ ۋە ئائىلە ئەزالىرىنىڭ توي ئوتكۈزۈش، نەزىر - چىراغ قىلىش، خىزمەتتىن يوتكىلىش، توغۇلغان كۈننى خاتىرىلەش، يېگى ئۆيگە كۆچۈش قاتارلىق پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق قىلىشقا رۇخسەت قىلىمايدۇ» دېگەن بەلگىلىمىسىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، ئۆزى ھەشەمەتچىلىك قىلماسلىقنى ھەققىي يوسۇندا ئەمەلدە كۆرسىتىپلا قالماي، باشقىلارنىڭ ھەشەمەتچىلىك قىلىشىغىمۇ قارشى تۇرۇش كېرەك. كۆز قاراشنى ئۆزگەرتىپ، پەرزەنتلىرىنىڭ يېگىچە توي قىلىشىنى ئاكتىپ قوللاپ ۋە قىزغىن مەدەت بېرىپ، پەرزەنتلەردە مۇستەقىل ئىشلەش ۋە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئېگىلىك يارىتىش روھىنى يېتىلدۇرۇش كېرەك. ئۆزى ياكى پەرزەنتلىرى توي قىلغاندا ئۆز ئورگىنى، ئۆز تارمىقىغا قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ، ھەمكارلاشقۇچى ئورۇنلارنىڭ خادىملىرىغا، باشقۇرۇش، مۇلازىملىق ئوبيېكتلىرىغا ۋە ئۆز رايونى، ئىدارىسى، تارمىقىدىكى خىزمەتچى خادىملارغا ھەم ئېلگىرى رەھبەرلىك قىلغان باشقا رايون، تارماق، ئورۇنلارنىڭ خادىملىرىغا باغاق تارقاتماسلىقى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىشداشلىرى ۋە قول ئاستىدىكىلەرنىڭ توي ئېلىرىغا قاتناشماسلىقنى باشلامچىلىق بىلەن تەشەببۇس قىلىشى كېرەك. ئۆزىنىڭ نەمۇنىلىك ھەرىكىتى بىلەن پۈتۈن جەمئىيەتتىكىلەرنى توينى ھەشەمەتلىك ئوتكۈزۈشتەك ناتوغرا ئىستىلنى توزىتىشكە يېتەكلىشى كېرەك.

3. پارتىيە ئىنتىزامى ۋە ھۆكۈمەت بەلگىلىمىسىگە باشلامچىلىق بىلەن رىئايە قىلىشى كېرەك. ئۆزىنىڭ ياكى پەرزەنتلىرىنىڭ توي ئىشلىرىدا ھۆكۈمەت پۈلىنى ۋە ھۆكۈمەتنىڭ نەرسە - كېرەكلىرىنى ئىشلىتىشكە، تويلۇقنى كۆپ ئېلىشقا، توي قىلىشتىن پايدىلىنىپ، ھوقۇق، پۇل سودىسى قىلىپ، ھارام بايلىق توپلاشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، كارخانا - كەسىپىي ئورۇنلاردىكى ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا ئىشلىتىلىدىغان ماشىنىلارنى قىز كۆچۈرۈشكە ئاجرىتىشقا بىردەك رۇخسەت قىلىنمايدۇ. تويىنى ھەشەمەتلىك ئوتكۈزۈپ، ئىسراپچىلىق قىلىشنى ئۆز مەيلىگە قويىۋەتكەن، ھەتتا ئۇنىڭغا بۋاسته قاتناشقان ياكى ھوقۇق، پۇل سودىسى قىلىپ، ھارام بايلىق توپلىغانلارنى ئىنتىزام بويىچە قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

4. يېگى يىل، باھار بايرىمى، روزا ھېيت، قۇربان ھېيتلار يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ. مۇشۇ مەزگىللەردە ئىسراپچىلىق قىلىشقا قەتئىي قارشى تۇرۇش كېرەك. ھەرقانداق ئورۇن ۋە شەخسنىڭ ھەرقانداق باھانە ۋە شەكىل بىلەن ھۆكۈمەت پۇلىغا بىر- بىرىنى مېھمان قىلىشى، پائالىيەت ئويۇشتۇرۇش نامى بىلەن ھۆكۈمەت پۇلىغا تائىسخانا، رېستوران ۋە باشقا سورۇنلارغا بېرىپ، يۇقىرى ئىستېمالللىق كۆكۈل ئېچىشى قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ. يېگى يىل، باھار بايرىمىدىن پايدىلىنىپ زەربىدارلىق بىلەن پۇل خەجلەش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ، بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ، ھەرقانداق باھانە بىلەن قالايمىقان پۇل ۋە نەرسە - كېرەك تارقىتىشقا، ھۆكۈمەت پۇلىنى توي راسخوتىغا ياكى سوۋغا-سالام ئورنىدا ئىشلىتىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار ۋە شۇنداق ئورۇنلاردا خىزمەت قىلىدىغان شەخسلەرنىڭ ھەرقانداق باھانە ياكى سەۋەب بىلەن تۆۋەندىكىلەرنىڭ سوۋغىتىنى قوبۇل قىلىشىغا، تۆۋەن دەرىجىلىك ئورۇنلار ۋە شەخسلەرنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇن رەھبەرلىرىگە سوۋغات (جۈملىدىن يەرلىك، ئالاھىدە مەھسۇلاتلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)نى ۋە پۇل ھەدىيە قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ. تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇش پرىنسىپىغا ئاساسەن، يېگى يىل، باھار بايرىمىدىكى پائالىيەتلەرنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش، ھەر خىل چاي، بىرلەشمە كۆكۈل ئېچىش يىغىلىشى ۋە چوك-چوك تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئازايتىپ، تېجەپ قالغان پۇلنى ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇشىغا ئىشلىتىپ، ھەر مىللەت كادىرلار، ئاممىنى يېگى يىل ۋە باھار بايرىمىنى شاد-خۇرام، ئىناق، تېجەشلىك ئۆتكۈزۈش، روزا ھېيت، قۇربان ھېيتلارنى شاد - خۇرام، ئىناق، تېجەشلىك ئۆتكۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىپ، ئەمەلىي ھەرىكەت ئارقىلىق مەنبۇي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش كېرەك.

5. نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر نازارەتچىلىك، تەكشۈرۈش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىش، بولۇپمۇ تەشكىلىي نازارەتچىلىك، جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكى ۋە ئامما نازارەتچىلىكىنى چىڭ تۇتۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش ۋە مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى فۇنكسىيىلىك رولىنى ئەستايىدىل جارى قىلدۇرۇپ، نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇشى كېرەك، پەرمانىنى ئىجرا قىلماي، مەنئى قىلىنغان ئىشلارنى قىلىپ، ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى جىددىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، ھەرگىز رايىغا قويۇپ بېرىپ، كەچىلىك قىلماسلىقى، قىلمىشى ئېغىر بولغانلارنى ئاشكارا بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك.

جۇجيەنچۇ

بۇرۇلتوقاي ناھىيىلىك رېمونت قىلىش - ياساش زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **لىۋجيەنياۋ**

جىمسار ناھىيىسى سەنتەي ھاراق زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **جالاڭ كەييك**

تارباغاتاي ۋىلايىتى شىخو شەھىرى چىڭشور كۆمۈر كېنىنىڭ باشلىقى **خۇفاجى**

شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى نېفىتلىك قۇرۇلۇشى شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **خي‌تىڭلياڭ**

شىنجاڭ «ئۆكتەبر» تراكتور گۇرۇھى چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **چېن يۈڭگاڭ**

شىنجاڭ كۆمۈر - خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **گەن ۋېيجۇن**

شىنجاڭ تاشقى ئىقتىساد - سودا شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **جۇ لىتيەن**

شىنجاڭ يول - كۆۋرۈك قۇرۇلۇشى باش شىركىتىنىڭ پارتكوم شۇجىسى **ئابدۇراخمان جاپپار**

شىنجاڭ سېمونت زاۋۇتىنىڭ باشلىقى **يەن‌خۇگربن**

ئاپتونوم رايونلۇق مەخسۇس كۆك تاماكا تىجارىتى ئىدارىسى قۇرۇمچى شۆبە شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **گوۋېنپېڭ**

ئاپتونوم رايونلۇق كىنو شىركىتىنىڭ جىڭلىسى **جالقېيۇگخەي**

ئورمانچىلىق نازارىتى موري ئورمانچىلىق مەيدانىنىڭ باشلىقى چېن **جۇگخي**

ئاپتونوم رايونلۇق رەڭلىك مېتال شىركىتى فۇكالك مېتال تاۋلاش زاۋۇتىنىڭ باشلىقى شېن بىڭدۇ

ئاسراپ، ئۇلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداپ، ئەمەلىي قىيىنچىلىقلىرىنى ھەققىي ھەل قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىنى ياخشى قوغداپ، ياخشى يېتەكلەپ ۋە ياخشى قوزغاپ، كارخانىلارنىڭ ئۆيۇشۇش كۈچى ۋە مەركەزگە ئىنتىلىش كۈچىنى ئاشۇرۇشقا؛ ئۇلارغا ئوخشاش ئىشچىلار ئۆيۇشمىسى خىزمىتىنى قوللاپ، ئىشچىلار ئۆيۇشمىسىنىڭ قوغداش فۇنكسىيىسىنى گەۋدىلەندۈرۈشگە ياردەم بېرىپ، يېگى دەۋردىكى ئىشچىلار ئۆيۇشمىسى خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي تەسەۋۋۇرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە؛ ئۇلارغا ئوخشاش ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك - دىيانەتلىك، دۇرۇس بولۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاممىسى بىلەن جاپا - مۇشەققەتتە بىللە بولۇپ، كارخانىنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىنى بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە يۈكسەلدۈرۈشكە چاقىرىدۇ.

ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۆيۇشمىلىرى پارتىيىنىڭ «تايىنىش، فاڭجېننى ئىلگىرى سۈرۈشنى داۋاملىق تۇرىدە ئۆزلىرىنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتى دەپ بىلىپ، «پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ كارخانىنى جان - دىلى بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرغان ياخشى رەھبەرلىرى» نى باھالاش پائالىيىتىنى چوڭقۇر، ياخشى قانات يايدۇرۇپ، كارخانىلاردىكى ئىشلەپ چىقارغۇچىلار ۋە ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى يەنمۇ قوزغاپ، دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلارنى ھەقىقىي تۇرىدە ياخشى باشقۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىنىڭ ئۇدا، ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشى لازىم.

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۆيۇشمىسى

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 20 - كۈنى

چاڭدې شەھرى شەھەر مۇھىتىنى ھەر تەرەپتىن تۈزىدى

خۇنەن تۆلكسى چاڭدې شەھرى شەھەرنى ھەر تەرەپتىن تۈزەشنى كۈچەيتكەنلىكتىن، شەھەرنىڭ قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىش بولدى، قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن مەملىكەت بويىچە شەھەر مۇھىتىنى ھەر تەرەپتىن تۈزەشتە ئۈلغار شەھەر قىلىپ باھالاندى، چاڭدې شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋۇدىكشيەن ئۆزلىرىنىڭ بۇ جەھەتتىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلىرىنى «كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئاساس سېلىش، ئېچۇۋېتىشنى تېزلىتىپ قۇرۇلۇش قىلىش» دېگەن سۆزگە يىغىنچاقلىدى.

1988-يىلى چاڭدې ۋىلايىتى شەھەر قىلىنغاندىن كېيىن، شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى شەھەر تەرەققىياتىغا، مەبلەغ سېلىش مۇھىتىغا، شەھەرنىڭ ئۇنۇمبرسال ئىقتىدارىغا بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك بولغان شەھەرنىڭ ئۈل ئەسلىھەلىرىنى قۇرۇلۇشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، شەھەر يوللىرى، شەھەرنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش، شەھەرنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ۋە كېرەكسىز سۇنى چىقىرىش، مۇھىت ئۇسكۇنىلىرى، شەھەر كۆركەرتىشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان «بىرىنچى قۇرۇلۇشلار پىلانى»نى ئوتتۇرىغا قويدى. ھەر يىلنىڭ بېشىدا شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى قۇرۇلۇش پىلانى تۈزۈپ، خەلق قۇرۇلتىيىدا قارىلىپ تەستىقلانغاندىن كېيىن يولغا قويدى.

1990-يىلى شەھەر رايونىنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش تۇغنى ياساشنى قارار قىلدى، قۇرۇلۇشقا 100 مىليون يۈەن سەرمايە كېتەتتى، بۇ قۇرۇلۇشنى ئېلىپ بارغاندا باشقا قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە مەبلەغ سېلىشقا تەسىرى يېتەتتى، لېكىن چاڭدې شەھرىنىڭ كەلكۈن ئاپىتىدىن ئەڭ بېشى قاتاتتى، شۇڭا ئالدى بىلەن شەھەرنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش، بىخەتەرلىك خىزمىتىنى ھەل قىلىش مۇھىم ئىدى.

بىر نەچچە يىل قۇرۇلۇش قىلىش ئارقىلىق كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش تۇغنى قۇرۇلۇشى ئۈگۈشلۇق پۈتتى. بۇ يىل 7-ئايدا چاڭدې شەھرى تارىختىكى ئەڭ زور كەلكۈنده ھېچ قانداق تەسىرگە ئۇچرىمىدى، مۇشۇنداق پىلان بولغاچقا، چاڭدې شەھرى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 15 ئاساسىي ۋە قوشۇمچە غول تاشيول لىنىيىسىنى ياسىدى، كۈنىگە ئەسلىدىكىسىدىن 125 مىڭ كۇب مېتر ئارتۇق سۇ بىلەن تەمىنلەش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى، شەھەر رايونىدىكى تۇغاننى ئۆز ئىچىگە ئالغان شەھەر رايونى كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش-كەلكۈن ئېقىتىش بىخەتەرلىك سىستېمىسى ۋە كېرەكسىز سۇنى چىقىرىش سىستېمىسىنى قۇرۇپ، سۇ چىقىرىش تورى قۇرۇلۇشىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈردى، يېڭىدىن باغچا، چىمەنزارلىق ۋە مۇھىت ئۇل ئەسلىھەلىرىنى ۋۇجۇدقا چىقاردى. ھازىر بۇ شەھەرنىڭ شەھەر رايونى قۇرۇلۇشىنىڭ يەر كۆلىمى بۇنىڭدىن بەش يىل ئىلگىرىكىسىگە قارىغاندا بىر قاتلاندى، شەھەرنىڭ ئۇنۇمبرسال ئىقتىدارى ھەسسىلەپ ئاشتى.

(«خەلق گېزىتى» دىن)

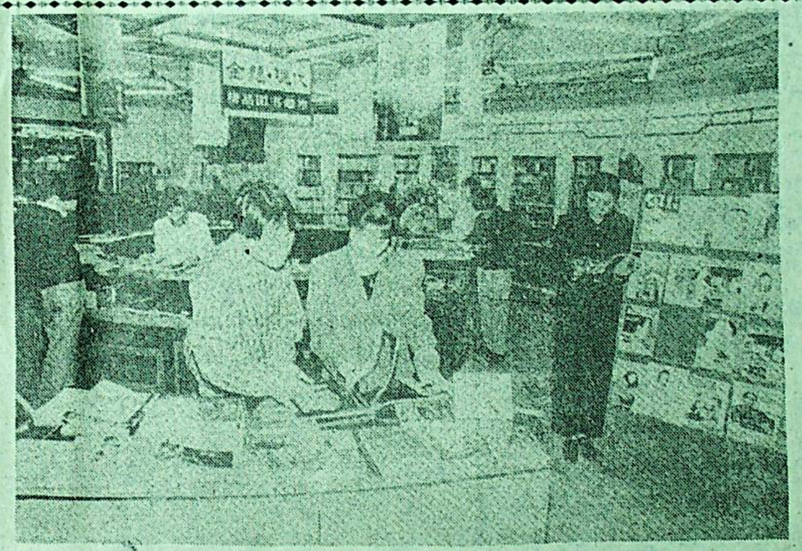

بۇ يىل كۆزدىن بۇيان خاڭجۇدىكى سودا سارايلىرى كىچىك كىتابخانىلارنى ئېچىپ، خېرىدارلارنىڭ كىتاب سېتىۋېلىشى ۋە ئوقۇشىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى.

بۇرەتتە: خاڭجۇدىكى جىنلۇڭ سودا سارىيى ئاچقان كۆلىمى 200 كۋادرات مېتر كىتابخانا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شاڭخەي شەھىرىدىكى سىياسىي كېڭەش ئەزالىرى
پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرىنىڭ كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى ئېچىشنى چەكلەشنى مۇراجىئەت قىلدى

يېقىندا شاڭخەي شەھىرىدىكى سىياسىي كېڭەش ئەزالىرى تۆت گۇرۇپپا بولۇپ تەشكىللىنىپ، شەھەردىكى بىر قىسىم كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىنىڭ كەچلىك تىجارەت ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە: «پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرىنىڭ مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى ئېچىشنى چەكلەش لازىم» دەپ ئوتتۇرىغا قويدى. ئەزالار شاڭخەي شەھىرىنىڭ مەنىۋى ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمىتىنىڭ نەتىجىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، مەنىۋى ئەخلەتلەرنى تازىلاش خىزمىتىدىن بەك مەمنۇن بولۇپ كەتكەنلىكى، بۇ خىزمەتنى تۇتۇشنى بوشاشتۇرۇپ قويغىلى بولمايدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئەزالارنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرىنىڭ كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى ئېچىش مەسىلىسىگە بەرگەن پىكرى كۆپرەك بولدى. بىر ئەزا ئۆزى بار گۇرۇپپىدىكىلەرنىڭ شاڭخەي شەھرى خۇڭچياۋ رايونىدىكى تۆت كۆڭۈل ئېچىش سورۇنىنى تەكشۈرگەنده، بۇ كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىنىڭ ئۇچىنى پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرى ئاچقانلىقىنى، بىر ئورگان ئاچقان كەچلىك بەزمىخانىدا ئايال مۇلازىمىنىڭ نېپىز، تولىمۇ قىسقا يوپكا كىيىپ مۇلازىملىق قىلىۋاتقانلىقىنى، بەزى ئايال مۇلازىملارنىڭ خېرىدارلار بىلەن قۇچاقلىشىپ يۇرگەنلىكىنى، قىلىقلىرىنىڭ بەكمۇ تېتىقسىز، كىشىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشتۇرىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئەزالار كەسكىن ھالدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ئورگانلىرىنىڭ ئۆزلىرى پاك بولماي تۇرۇپ، مەنىۋى ئەخلەتلەرنى تازىلاش كۈرىشىنى پائال، كۈچلۈك قانات يايدۇرمىز دېگىنى قۇرۇق گەپ بولۇپ قالىدۇ.

(«شاڭخەي قانۇنچىلىق گېزىتى» دىن)

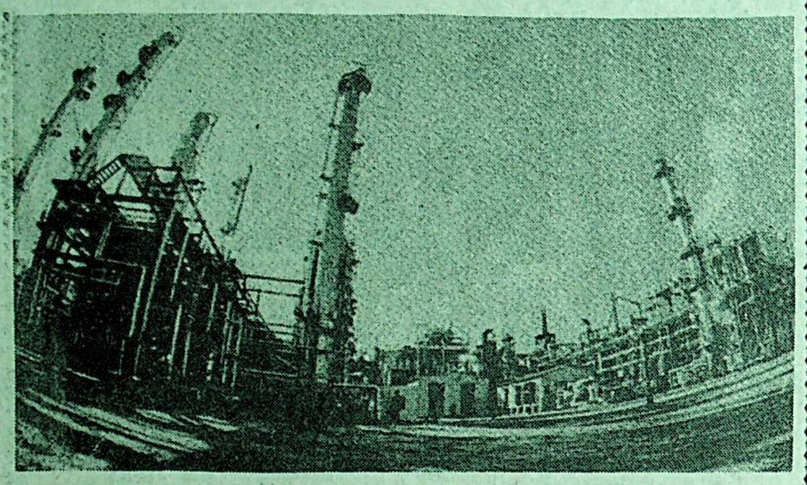

گۈۋۈيۈەن بېكىتكەن 1996-يىللىق نۆۋەتلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ بىرى - ئۇچكى موڭغۇل خەمىيۇي ئوغۇت زاۋۇتى يېقىندا پۈتۈپ، لايىقەتلىك بىرىكمە ئاممىياك ئىشلەپ چىقاردى. بۇ زاۋۇت ئېلىمىزنىڭ غەربىي شىمال رايونلىرىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى گۈللەندۈرۈشىگە يارىدەم بېرىش ئۈچۈن قۇرۇلغان بولۇپ، 3 مىليارد يۈەن مەبلەغ سېلىنغان، يىلىغا 300 مىڭ تونىنا بىرىكمە ئاممىياك، 500 مىڭ تونىنا ئۇرىيا ئىشلەپچىقىرىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

رېن جۇڭيى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار خەلقنىڭ خوجايىنى ئەمەس، دېدى

گۇاڭدۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ سابىق بىرىنچى شۇجىسى رېن جۇڭيى يېقىندا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا توختالغاندا: «ھازىر پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ قىسمەن رەھبىرىي كادىرلىرى دائىم ئۆزىنى «خەلقنىڭ خوجايىنى» دەپ قارايدۇ، بەزى كىشىلەرمۇ خەلق ئۈچۈن ياخشى ئىش قىلىپ بەرگەن كادىرلارنى «خوجايىن» دەپ ئاتايدۇ، بۇ، بىر خىل مىنىتەدىلىق ھېسسىياتنى يىلدۇرۇسىدۇ، «خەلقنىڭ خوجايىنى» بولمىز؟ «خوجايىن» - فېئودالىزم دەۋرىدىكى ئاتالغۇ، كاپىتالىزم جەمئىيىتىدىمۇ ئۇنداق ئاتىمايدۇي».

رېن جۇڭيى مۇنداق دەيدۇ: «كىچىك ئەمەلدار دېگەن» تېياتىردىكى ناخشىدا «ئەمەلدار پۇقرالارنىڭ غېمىنى يېمىسە، ئۆيىگە قايتىپ تاتلىق ياغيۇ تېرىغىنى تۇزۇك» دېيىلىدۇ، بۇ ناخشا تېكىستى كېيىن خەلق ئاممىسىنىڭ چاكىرى دەيمىز. بۇنداق گەپنى دېمەك ئاسان، چاكارلىق قارىشىنى ھەققىي تىكلەش، ئۇنى ئىش- ھەرىكەتتە ئىشقا ئاشۇرۇش بەكمۇ تەس!

رېن جۇڭيى يەنە مۇنداق دەيدۇ: بىزنىڭ بەزى كادىرلىرىمىز «ئەمەل»نى بەك چوڭ بىلىدۇ، بۇ ياخشى ئەھۋال ئەمەس، بەزى رەھبىرىي كادىرلار پىنسىيىگە چىققاندىن كېيىن چۈشكۈنلۈشۈپ كېتىدۇ، بەزىلىرى ھەتتا

جياڭشى ئۆلكىلىك پارتكوم دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاتقانلارنى جازالىدى

يېقىندا جياڭشى ئۆلكىسى نىڭدۇ ناھىيىسىدىكى خۇاڭپۇ قاتارلىق تۆت يېزا-بازار ئۆز ئالدىغا دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرىدىغان ھەق ئېلىش تۈرلىرىنى يولغا قويغان ھەم ھەق ئېلىش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، دېھقانلاردىن مەجبۇرىي پۇل يىغىپ، دېھقانلارنىڭ نارازىلىقىنى قوزغىغان. شۇڭا دېھقانلار يۇقىرىغا كوللېكتىپ ئەرز قىلىپ ئىنكاس قىلغان.

ئاممىنىڭ قاتتىق نارازىلىقىنى قوزغىغان. سەيجياڭ، شياۋ بۇ، داجي يېزىلىرىدىكى دېھقانلار كوللېكتىپ ئەرز قىلىپ، يېزىلىق ھۆكۈمەتنىڭ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ بېرىشىنى تەلەپ قىلغان. نىڭدۇ ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ئىشنىڭ ھەقىقىي ئەھۋالىنى ئۆلكىدىن يوشۇرغان، ئەكسىچە دېھقانلارنى يولسىزلىق قىلىپ، جىددىل تېرىۋاتىدۇ، دەپ ئەيىبلىگەن.

قوللىشىغا ئېرىشكەن. ئارقىدىنلا بازاردا يېزا باشلىقى خۇ جېڭلياڭ بىلەن جياڭ شياۋپىڭ باشچىلىقىدا مەخسۇس دېلو گۇرۇپپىسى تەشكىللەنگەن. مەخسۇس دېلو گۇرۇپپىسى لياۋ ئائىلىسىدىن «ئېلىشقا تېگىشلىك» ھەر خىل قەرز پۇل ۋە قائىدىنى بۇزغانلىقى ئۈچۈن ئېلىنىدىغان جەرىمانە بولۇپ جەمئىي 10 مىڭ 862 يۈەن ھېسابلاپ چىققان، 6-ئاينىڭ

يېغىپ، دېھقانلارنىڭ ناراز‌لىقىنى قوزغىغان. شۇڭا دېھقانلار يۇقىرىغا كوللېكتىپ ئەرز سۇنغان. جياڭشى ئۆلكىسى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ مۇناسىۋەتلىك كىشىلەرنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى.

نىڭدۇ ناھىيىسىنىڭ خۇاڭپۇ قاتارلىق تۆت يېزا-بازىرىدا يۈز بەرگەن بۇ ئىش 6-ئاينىڭ بېشىدىلا باشلانغان بولۇپ، خۇاڭپۇ بازىرى بىرىم يىللىق مالىيە بېجى يىغىشنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇنداش ئۆچۈن مەخسۇس پۇل يىغىش گۇرۇپپىسى تەشكىللىگەن. 6-ئاينىڭ 11-كۈنى دېھقان لياۋخەيجەن ئائىلىسىدىن 468.2 يۈەن قەرز پۇل ئالغاندا (ئېلىشقا تېگىشلىكى 70.7 يۈەن)، لياۋخەيجەننىڭ ئايالى پۇل يىغقۇچىلار بىلەن تاكاللىشىپ قالغان؛ پۇل يىغىش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى، بازارلىق خەلق قوراللىق بۆلۈمىنىڭ باشلىقى جياڭ شياۋپىڭ لياۋ ئائىلىسىنى كۆزگە قادالغان مىق دەپ قاراپ، بۇ «مىق»نى ئېلىۋېتىش قارارىغا كەلگەن ھەم بۇ ئىشنى بازارلىق پارتكومىنىڭ شۇجىسى لیۇجىنچاڭغا دوكلات قىلىپ، لیۇ جىنچاڭنىڭ يۇشۇرغان، ئەكسىچە دېھقانلارنى يولسىزلىق قىلىپ، جېدەل تېرىۋاتىدۇ، دەپ ئەيىبلىگەن.

بۇ ئىش يۈز بەرگەندىن كېيىن، جياڭشى ئۆلكىسى دەرھال تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، بۇ ئىشنى ئېنىقلاپ قاتتىق بىر تەرەپ قىلدى، بۇ ئاستە مەسئۇلىيىتى بارلارنى ۋەزىپىسىدىن بوشاتتى، ناھىيىلىك پارتكومىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىگە پارتىيە ئىنتىزامى بويىچە چارە كۆردى.

(«خەلق گېزىتى» دىن)

ئېلىنىدىغان جەرىمانە بولۇپ جەمئىي 10 مىڭ 862 يۈەن ھېسابلاپ چىققان، 6-ئاينىڭ 14-كۈنى 30 غا يېقىن يېزا-بازار كادىرىنى لياۋ ئائىلىسىگە باشلاپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ رەڭلىك تېلېۋىزورى، شامالدۇرغۇچى قاتارلىق جەمئىي 28 خىل ئائىلە سايمىنى ۋە 1000 جىڭدىن كۆپرەك ئاقلانمىغان گۇرۇچىنى مەجبۇرىي ئېلىپ كەتكەن. لياۋ خەيجەننىڭ 72 ياشلىق دادىسى، 69 ياشلىق ئانىسى، 11 ۋە سەككىز ياشلىق ئىككى ئوغلىنىڭ جياڭ شياۋپىڭنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئازراق گۇرۇچ قويۇپ كېتىش توغرىسىدىكى يالۋۇرۇشلىرى، لياۋ خەيجەننىڭ ئاكىسىنىڭ ئاچچىقىدا شۇ مەيدانىدىلا دېھقانچىلىق دورىسى ئېچىۋېلىنىشىمۇ پۇل يىغقۇچىلارنى نېيىتىدىن ياندۇرالمىغان.

لياۋ ئائىلىسىدە شۇ چاغدا بىر كارىۋات ۋە 200 جىڭ گۇرۇچ قالغان. لياۋ ئائىلىسىدىكىلەر يېزا-بازار رەھبەرلىرىنى ئون نەچچە قېتىم ئىزدەپ ئۆيىدىن ئېلىپ كېتىلگەن نەرسىلەرنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئۆتۈنگەن بولسىمۇ، ئۇلار پېسەنت قىلمىغان. بۇ ئىش شۇ يەردىكى

تەيۋەن ئاھالىسى 21 مىليون 460 مىڭغا يەتتى

تەيۋەن «ئىچكى ئىشلار مىنىستىرلىكى» نىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، 9-ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر تەيۋەن ئاھالىسى 21 مىليون 469 مىڭ 900 كىشىگە يەتكەن، بۇنىڭ ئىچىدە ئەرلەر 11 مىليون 40 مىڭ 120 كىشى، ئاياللار 10 مىليون 429 مىڭ 800 كىشى ئىكەن.

ستاتىستىكا ماتېرىيالىغا قارىغاندا، تەيۋەن ئاھالىلىرىنىڭ ئائىلە سانى 5 مىليون 981 مىڭ 500 ؛ ئوتتۇرىچە تۇغۇت نىسبىتى 15‰، ئۆلۈش نىسبىتى 5.06‰ ئىكەن. شەھەرلىشىش دەرىجىسى يۇقىرى بولغان ناھىيە، شەھەرلەردە تۇغۇت نىسبىتى تۆۋەن، شەھەرلىشىش دەرىجىسى تۆۋەن جايلاردا ئۆلۈش نىسبىتى يۇقىرى ئىكەن.

(«جۇڭگو ياشلىرى گېزىتى» دىن)

ئون ياشلىق ئوقۇغۇچىنىڭ خېتى مۇھىت ئاسراش ئىشچىلىرىنى تەسىرلەندۈردى

بۇ يىل 6-ئاينىڭ بېشىدا ئەنخۇي ئۆلكىسى خېفېي شەھىرى شىيۈەن يېڭى كەنتى باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئون ياشلىق ئوقۇغۇچىسى لى يىنىڭ خېفېي شەھىرىدىكى مۇھىت ئاسراش ئىشچىلىرىغا يازغان بىر پارچە خېتى يېقىندا خېفېي شەھىرىدىكى ھەر ساھەدىكىلەرنىڭ كۆچلۈك ئىنكاسىنى قوزغىدى.

لى يى خېتىدە مۇنداق يازغان: «ھەر كۈنى سەھەر شەھەر خەلقى تېخى تاتلىق ئۇيقۇدا ياتقاندا سىلەر سۇپۇرگىلەرنى ئىشقا سېلىپ جاپالىق ئىشقا كىرىشىپ كېتىسىلەر... ئەڭ جاپالىق شارائىتتا ئەڭ پاسكىنا، ئەڭ ئېغىر ئىشلارنىمۇ قىلچە ۋايسىماي قىلىسىلەر، سىلەر شەھەرنىڭ ھۆسىن تۇرمۇش ئۇستىلىرى بولۇشقا، يېڭى دەۋردىكى ئەڭ سۆيۈملۈك كىشىلەر بولۇشقا مۇناسىپ».

بۇ سەبىي بالىنىڭ چوڭقۇر مۇھەببىتى ئىزھار قىلىنغان بۇ خەت «ئەنخۇي گېزىتى»، «خېفېي كەچلىك گېزىتى»، ئەنخۇي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى، خېفېي رادىئو ئىستانسىسى قاتارلىق ئاخبارات ۋاستىلىرىدا ېسلىغان، كۆرسىتىلگەن، ئاڭلىتىلغاندىن كېيىن، خېفېي شەھىرىدىكى 2000 دىن كۆپ مۇھەت ئاسراش ئىشچىسى ئىنتايىن تەسىرلەندى. 30 يىلغا يېقىن كوچا سۈپۈرگەن، نەچچە قېتىم تىل-ھاقارەت ئاڭلىغان، ھەتتا تاياق يېگەن، ئەنخۇي ئۆلكىسى بويىچە ئەمگەك نەمۇنىچىسى چاۋگۇيبېيگ خەتنى كۆرۈپ يىغلاپ كەتتى؛ مەملىكەت بويىچە «1-ماي» ئەمگەك نەمۇنىچىسى، تارىلىق ئىشچىسى سۈك جېنفېڭ كۆز يېشى قىلغان ھالدا: «مۇھەت تازىلىقى ئىشچىلىرىنىڭ خىزمىتى جاپالىق، بىز پاسكىنىچىلىقتىن قورقمايمىز، باشقىلارنىڭ بىزنى كۆزگە ئىلماسلىقىدىن قورقمىز. بىز كىشىلەرنىڭ بىزنى چۈشىنىشىنى ئۈمىد قىلمىز» دەيدۇ. بۇ خەتنىن نۇرغۇن يىللاردىن بۇيانقى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ كىشىلەرنىڭ كونا ئادەت، بىر تەرەپلىمە قاراشلىرىنى پەيدىنپەي ئۆزگەرتكەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

(«جۇڭگو سودا گېزىتى»دىن)

جىلىن ئۆلكىسى چاڭبەيشەن چاۋشيەن ئاپتونوم ناھىيىلىك مىللىي ناخشا-ئۇسسۇل ئۆمىكى ئۈزۈن يىللار-دىن بۇيان خەلق ئاممىسىغا خىزمەت قىلىشتا چىك تۇرۇپ، خەلق تەرىپىدىن «چاڭبەيشەندىكى سەنئەت گۈلزارى» دەپ ئاتالدى. ئۇلار ھەر يىلى يېزىلارغا بېرىپ 70 نەچچە قېتىمدىن ئويۇن قويۇپ، 100 مىڭدىن كۆپ ئاممىغا ئويۇن كۆرسەتتى.

سۆرەتتە: بۇ ئۆمەكتىكى ئارتىستلار يېزىلارغا بېرىپ ئويۇن قويۇش ئۈچۈن يېڭى نومۇر تەييارلىماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چىگدىاۋدا كادىرلار خىزمەت ئورنى كۆتۈش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى

يېقىندا چىگداۋ شەھىرى «شەھەر باشقۇرۇشىدىكى كادىرلار ئارىسىدا خىزمەت ئورنى كۆتۈش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش توغرىسىدا بەلگىلىمە» چىقىرىپ، دۆلەت كادىرلىرىنىڭ «فارفور قاچىسى»نى «ساپال قاچا»غا ئايلاندۇرۇپ قويىدى.

بەلگىلىمىدە ئاممىنىڭ رايىنى سىناش، تەشكىلات تارماقلىرى تەكشۈرۈش ئارقىلىق ھازىرقى ۋەزىپىسىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالمىغان شۇنداقلا يېقىنقى ۋاقىت ئىچىدە رەھبەرلىك ئورنى ياكى غەيرىي رەسمىي رەھبەرلىك ئورنى تېپىلمىغان كادىرلارنى، يەنى خىزمەتتە نەتىجە يارىتالمىغان كادىرلارنى ھازىرقى رەھبەرلىك ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇپ، ئۆز ئورنىدا كونكرېت خىزمەت ئىشلەشكە ئورۇنلاشتۇرۇش، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلار تەرىبىيلەشكە ئەۋەتىش، ۋەزىپە بىلەن چېنىقتۇرۇش ياكى خىزمەت ئورنى كۆتۈپ دەم ئېلىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تەلەپ قىلىنىدى، خىزمەت ئورنى كۆتۈش ۋاقتى ئادەتتە ئىككى يىل بولىدۇ، دەپ بەلگىلەندى. خىزمەت ئورنى كۆتۈۋاتقان كادىرلارنىڭ 2-كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشقا بولمايدىغانلىقى مۇئەييەنلەشتۇرۇلدى.

(«خەلق گېزىتى» دىن

تامغىنى **تۇردى قادىر نازىرى** ئىشلىگەن

چۈشكۈنلۈشۈپ كېتىدۇ، بەزىلىرى ھەتتا تۆرىدىن چۈشۈپ ئەتىۋارسىز قالمىدى، دەپ زارلايدۇ. مەن يەنىلا بۇرۇنقى سۆزۈمنى تەكرارلايمەن: كەلگۈسىدىكى قارىشى ئېلىش، كەتكەنلەرنى ئەستىن چىقىرىۋەتمەسلىك كېرەك.

پېنسىيەگە چىققانلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئادەم كەتكەندىن كېيىن چايمۇ قىزىق تۇرۇۋېرمەيدۇ، ئەلۋەتتە. شۇڭا كەڭ قورساق بولۇش، بىكاردىن-بىكار ئاغرىنماسلىق كېرەك. ئەمەلدار-لارنىڭ ھەممىسى پېنسىيەگە چىقىدۇ، بۇگۈن مەن چۈشەم، ئەتىسى ئۇ چۈشىدۇ. ئادەم كەتكەندىن كېيىن چايمۇ تەبىئىلا سوۋۇپ قالىدۇ، بۇ، نورمال ئىشقۇ.

(«خەلق گېزىتى» دىن)

رەئىس جياڭ زېمىن مارشال تاقىم ئاراللىرى جۇمھۇرىيىتى زۇڭتۇڭىنىڭ ۋاپات بولغانلىقىغا تەزىيە بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24- دېكابر خەۋىرى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈنى مارشال تاقىم ئاراللىرى جۇمھۇرىيىتىنىڭ مۇۋەققەت زۇڭتۇڭى كونسۇ رېمارىغا تېلېگراممىسا ئەۋەتىپ، ئاماتا كابۇئا زۇڭتۇڭىنىڭ ۋاپاتىغا تەزىيە بىلدۈردى. تېلېگراممىنىڭ تولۇق تېكىستى تۆۋەندىكىچە:

مارشال تاقىم ئاراللىرى جۇمھۇرىيىتىنىڭ مۇۋەققەت زۇڭتۇڭى كونسۇ رېمارى ئالىيلىرىغا:

ئاماتا كابۇئا زۇڭتۇڭ ئالىيلىرىنىڭ بەختكە قارشى ۋاپات بولغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، قاتتىق قايغۇردۇم. مەن جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى نامىدىن، شۇنداقلا ئۆز نامىمدىن مارشال تاقىم ئاراللىرى جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىگە چوڭقۇر تەزىيەمدە ئىكەنلىكىمنى بىلدۈرىمەن، كابۇئا زۇڭتۇڭنىڭ ئائىلە تاۋابئاتلىرىدىن سەمىمي ھال سورايمەن.

كابۇئا زۇڭتۇڭ جۇڭگو خەلقىنىڭ قەدىناس دوستى ئىدى. ئۇ ۋەزىپە ئۇتۇنگەن مەزگىلدە جۇڭگو بىلەن مارشال تاقىم ئاراللىرى جۇمھۇرىيىتىنىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقىنىڭ دوستلۇقىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ئىجابىي تۆھپە قوشقان. جۇڭگو خەلقى ئۇنى مەڭگۈ ياد ئېتىدۇ.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى **جياڭ زېمىن**

1996- يىل 12- ئاينىڭ 21- كۈنى، بېيجىڭ

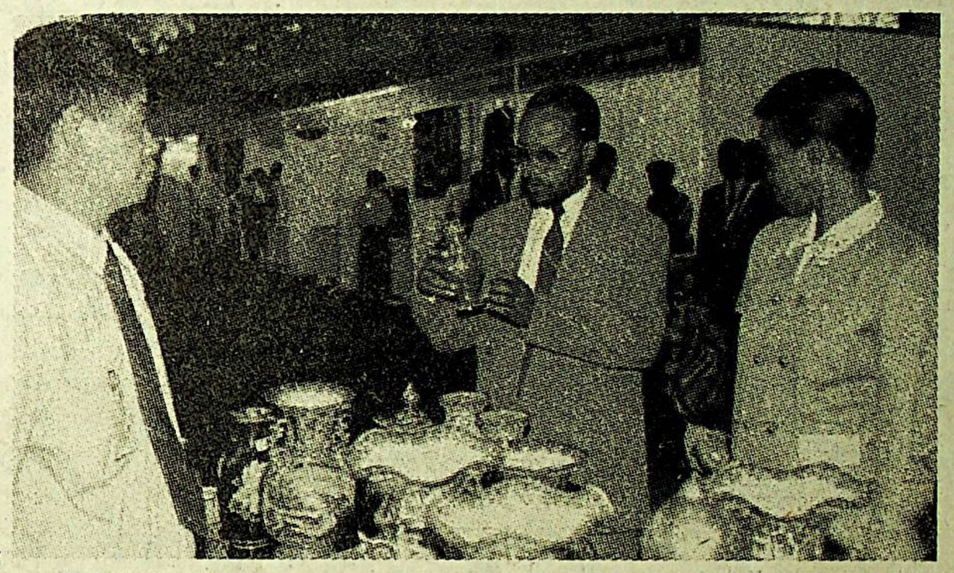

جۇڭگو تاۋارلىرى يەرمەنكىسى 12-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرى كېنىيىنىڭ پايتەختى نايروبىدىكى كىنياتا يىغىن مەركىزىدە ئۆتكۈزۈلدى. كۆرگەزمە بۇيۇملىرى نۇرغۇن ئېكسكۇرسىيەچىنى جەلپ قىلدى. نۇرغۇن تاۋار يەرمەنكە ئېچىلىپ ئۇزاق ئۆتمەيلا سېتىلىپ بولدى ياكى زاكاز قىلىندى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ 29 - قۇرۇلتىيى يىغىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 22-دېكابر خەۋىرى. فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ بەش كۈن داۋاملاشقان مەملىكەتلىك 29-قۇرۇلتىيى بۈگۈن چۈشتىن كېيىن پارىژنىڭ غەربىدىكى رادىئانس رايونىدا يىغىلدى، بۇ يىل 50 ياشقا كىرگەن روھىل فرانسىيە كومپارتىيەسى مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ شۇجىلىقىغا يەنە سايلاندى.

بۇ قېتىمقى قۇرۇلتاي فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ ئالىي رەھبەرلىك ئاپپاراتىنىڭ نامىنى سىياسىي بيۇرودىن مەملىكەتلىك بيۇروغا ئۆزگەرتتى. مەركىزىي كومىتېتمۇ مەملىكەتلىك كومىتېتقا ئۆزگەرتىلدى. مەملىكەتلىك بيۇرو 22 كىشىدىن تەركىب تاپتى، ئۇلارنىڭ يەتتىسى يېڭى.

بۇ قېتىمقى قۇرۇلتاي مۇشۇ ئاينىڭ 21-كۈنى مۇتلەق كۆپ ئاۋاز بىلەن «فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ سىياسىتى» دېگەن ئاخىرقى ھۆججەتنى ماقۇللىدى. ۋەكىللەر بۇ ھۆججەتتە مەركۇر پارتىيەنىڭ ئۆتكەن قېتىمقى قۇرۇلتايىدىن بۇيان ئېلىپ بارغان ئىسلاھاتنىي مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، مەركۇر پارتىيەنى «تېخىمۇ دېموكراتىك، تېخىمۇ ئېچۇشلۇق» پارتىيە قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئىسلاھاتنى داۋاملىق يولغا قويىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

بۇ ھۆججەتتە فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي پروگراممىسى ئونتۇرىغا قويۇلدى، پروگراممىدا مۇنداق دېيىلگەن: «ئومۇمىي خەلق مۇلۇكچىلىكىدىكى تارماقلارنى يەنمۇ كېڭەيتىش» ھەم ھازىر فرانسىيىدە ئېلىپ بېرىلىۋاتقان چوڭ تېپتىكى دۆلەت كارخانىلىرىنى خۇسۇسىيلاشتۇرۇشنى توختىتىپ، فرانسىيە ئىقتىسادىنى «ئومۇمىي خەلق مۇلۇكچىلىكىنى ئاساس قىلىدىغان كۆپ خىل ئىگىلىككە» ئايلاندۇرۇش كېرەك. پروگراممىدا مۇنداق ھېسابلاندى: ئىستېمالنى رىغبەتلەندۈرۈپ، ئىقتىسادنىڭ ئېشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش فرانسىيە ھازىر دۇچ كېلىۋاتقان ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي كرىزىسنى ھەل قىلىشنىڭ ئۇنۇملۇك ئۇسۇلى. شۇڭا فرانسىيە كومپارتىيەسى كرىزىسى تۆۋەنلەرنىڭ ئىش ھەققىنى كۆپەيتىشنى، نامراتلارغا بېرىلىدىغان قوشۇمچە يارەمنى كۆپەيتىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

پروگراممىدا يەنە فرانسىيەدىكى سولچى پارتىيەلەرنىڭ «يېڭى سول قاناتلارنىڭ بىرلىشىشى»نى ئىشقا ئاشۇرۇشى مۇراجىئەت قىلىندى ھەم فرانسىيە كومپارتىيەسىنىڭ ستول قانات تەرەققىپەرۋەر كۆچلەر ھاكىمىيەتنى قولغا ئالغاندا ھۆكۈمەتكە قاتنىشىدىغانلىقى بىلدۈرۈلدى.

بۇ قېتىمقى قۇرۇلتايغا فرانسىيەنىڭ جايلىرىدىن كەلگەن 1100 دىن ئارتۇق ۋەكىل قاتناشتى. قۇرۇلتايغا يەنە جۇڭگو كومپارتىيەسىنىڭ ۋەكىلى، چ ك پ شاڭخەي شەھەرلىك پارتكومىنىڭ مۇۋاپۇن شۇجىسى ۋاڭ لىيەنگۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان چەت ئەل پارتىيەلىرىنىڭ 300 گە يېقىن ۋەكىلمۇ تەكلىپكە بىنائەن قاتناشتى.

ئامېرىكىلىق خەنزۇ ئالىم «دەۋر» ھەپتىلىك ژۇرنىلى تەرىپىدىن 1996 - يىللىق مەشھۇر شەخس بولۇپ باھالاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ - يورك، 22- دېكابر تېلېگراممىسى. ئامېرىكىلىق خەنزۇ ئالىم خې دايى ئەيدىز كېسىلىنى داۋالاپ ساقايتقىلى بولىدىغان ئۇسۇلنى ھەممىدىن ئاۋۋال بايقىغانلىقىتىن، ئامېرىكىدىكى «دەۋر» ھەپتىلىك ژۇرنىلى تەرىپىدىن 1996 - يىللىق مەشھۇر شەخس بولۇپ باھالاندى.

بۇ يىل 44 ياشقا كىرگەن خې دايى جۇڭگونىڭ تەيۋەن ئۆلكىسىدە تۇغۇلغان، ئۇ 12 يېشىدا ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئامېرىكىنىڭ لوس - ئانژېلېس شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشقان، ئامېرىكىنىڭ خارۋارد ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇغان، ھازىر ئامېرىكا لوكفېلېر ئۇنىۋېرسىتېتى ئەيدىز كېسەللىكى تەتقىقات مەركىزىنىڭ پەن تەتقىقاتا مەسئۇل مۇدىرى.

خې دايى ئەيدىز كېسىلىنى مەشھۇر «كوكتېيىل بىلەن داۋالاش ئۇسۇلى» نى كەشىپ قىلغان، مەزكۇر ئۇسۇلدا ئاقسىل ۋىرۇسقا قارشى دورىلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىلىدۇ، ئەيدىز ۋىرۇسى ئادەم بەدىنىگە كىرىشى بىلەنلا بۇ دورا ئىچىلسە، كېسەل قوزغالغىچە ۋىرۇسلارنىڭ ئادەم بەدىنىدىكى ئىممۇنىتېتىت سىستېمىسىنى بۇزۇپ تاشلىشىنى توسىدۇ. خې دايىنىڭ ماتېماتىكا ۋە فىزىكىلىق مودېلىغا قارىغاندا، ئەيدىز كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغۇچى ئەيدىز كېسەللىكى ۋىرۇسى بىلەن يۇقۇملانغان دەسلەپكى مەزگىللىلا ئاقسىل فېرمېنتلىرىنى تورمۇزلاش دورىسىنى ئىشلەتسە، ئىككىنچى ۋىرۇسنىڭ زىيىنىغا ئۇچرىمايدىكەن.

12- ئاينىڭ 30 - كۈنى نەشرىدىن چىققان «دەۋر» ھەپتىلىك ژۇرنىلىدا مۇنداق دېيىلدى: خې دايىنىڭ بۇ تەتقىقاتى ئەيدىز كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغۇچىنىڭ كېسىلىنىڭ قوزغىلىش ۋاقتىنى كەم دېگەندەمۇ بىر قانچە يىل كېچىكتۈرەلەيدۇ، ھەتتا كېسەل

ئائىنان ب د ت نىڭ ئىسلاھاتنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈشنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاگوس، 21- دېكابر خەۋىرى. ئاككرا خەۋىرى: ب د ت نىڭ يېڭىدىن تەيىنلەنگەن باش كاتىپى ئائىنان مۇشۇ ئاينىڭ 20- كۈنى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ب د ت نىڭ دۇنيا دائىرىسىدە خەۋىكە تاقابىل تۇرۇش ۋە مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، مەن ب د ت نىڭ ئىسلاھاتلىرىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرىمەن.

ئائىنان ئايالى بىلەن قىزىنى ئېلىپ گانا‌غا قايتىپ كەلگەندە پايتەخت ئاككرادىكى ئايرودرومدا بۇ سۆزنى قىلدى.

شۇ كۈنى كەچتە، ئائىنان مۇشۇ ئاينىڭ بېشىدا گانانىڭ زۇڭتۇڭلۇقىغا يەنە سايلانغان رولنسنى ھۆرمەت يۈزىسىدىن بوقلىدى.

يېلتسىن كرېملىغا كېلىپ ئىشقا چۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23-دېكابر تېلېگراممىسى. روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن بۈگۈن موسكۋاغا يېقىن شەھەر ئەتراپى رايونىدىكى سارىيىدىن كرېملىغا قايتىپ كەلدى.

خەلقارا يېزىقلىق تېلېگراف ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، يېلتسىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن كرېملىغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن زۇڭتۇڭ ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى تېۋېبىس بىلەن دەرھال كۆرۈشۈپ، ئېچكى ۋەزىيەت ۋە يېقىن مەزگىلدىكى خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشىنى مۇزاكىرە قىلغان، يېلتسىن تېۋېبىسنىڭ خىزمەتلىرىدىن مەمنۇن بولغان.

يەنە بىر خەۋەرگە قارىغاندا، ئەنگلىيە تەرەپنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن يېلتسىن بۈگۈن كرېملدا ئەنگلىيە باش ۋەزىرى ماجور بىلەن تېلېفوندا سۆھبەتلەشكەن. ئىككى رەھبەر تېلېفوندا روسىيە- ئەنگلىيە مۇناسىۋىتى، بولۇپمۇ ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىدىن رازى ئىكەنلىكىنى بېيتقان، شۇنىڭ بىلەن بىللە، يېلتسىن يەنە ئەنگلىيە ھۆكۈمىتىنىڭ روسىيەنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرقە كېڭىيىشىگە تۇتقان مەيدانىنى ئويلىشىشنى ئۈمىد قىلغان.

ئامېرىكىنىڭ پەۋقۇلئاددە ئەلچىسى پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيىنى ھېبرون مەسلىسى توغرىسىدا ئىمكان قەدەر تېز كېلىشىم ھاسىل قىلىشقا دەۋەت قىلدى

ئىسرائىلىيە گولان ئېگىزلىكىدە يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش پىلانىنى تەستىقلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، غان.

هاسل قىلىشقا دەۋەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 22-دېكابر خەۋىرى. ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنىڭ ئىلگىرىلىشىگە تۈرتكە بولۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

رۇس پەلەستىن تەرەپ يېقىندا ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىقى مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش تىرىشچانلىقىدىن ئۈمىدسىزلەنگەن ئەھۋالدا ئوتتۇرا شەرقە زىيارەتكە كەلدى. ئەڭ ئاپىرات مۇشۇ ئايىنىڭ 20 - كۈنى ئامېرىكىنىڭ هازىرقى ئورنىنى ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ ئىگىلىشىنى ئۈمىد قىلدىغانلىقىنى ئېيتقاندى.

12-ئايىنىڭ 22-كۈنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى هېبرون شەهىردە پەلەستىنلىكلەر بىلەن ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى يەنە توقۇنۇشۇپ قالدى، توقۇنۇش ئاخىردا ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرىنىڭ قورال ئىشلىتىپ، كۆپىدە سەرتقا چىقىشى چەكلەشنى يولغا قويۇشى بىلەن ئاخىرلاشتى.

سۆزەتە: پەلەستىنلىك بىر ئايال ئىسرائىلىيىنىڭ قوراللىق ئەسكىرى بىلەن تاكالالاشقاتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 23-دېكابر خەۋىرى. ئىسرائىلىيە رادىئو ئىستانسىسىنىڭ بۈگۈنكى خەۋىرىگە قارىغاندا، ئىسرائىلىيە هۆكۈمىتى گولان ئېگىزلىكىدىكى كازىرىن يەهۇدىيلار مەھەللىسىگە يەنە بىر قانچە ئون يۇرۇش ئولتۇراق ئۆيى سېلىش پىلانىنى تەستىقلىغان.

ئىسرائىلىيە «تىنچلىقنى هازىرلا ئىشقا ئاشۇرۇش مەرىكىتى» بۈگۈن بايانات ئېلان قىلىپ، هۆكۈمەتنىڭ بۇ قارارىنى ئەيىبلىدى هەم بۇ مەرىكەت ئىسرائىلىيە بىلەن سۈرىيە ئارىسىدىكى تىنچلىق سۆھبىتىنى تېخىمۇ بۇزىدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئامېرىكىنىڭ مىسىردا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى ئىسرائىلىيىنىڭ يېڭى يەهۇدىيلار مەھەللىسى قۇرغانلىقىنى ئەنقىد قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاهىرە، 22 - دېكابر خەۋىرى. ئامېرىكىنىڭ مىسىردا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى ئووك بۈگۈن بۇ يەردە: ئىسرائىلىيىنىڭ ئىشغال قىلىۋالغان ئەرەب زېمىنىدا يېڭى يەهۇدىيلار مەھەللىسى قۇرغانلىقى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىقى مۇساپىسىگە توسالغۇ بولىدۇ، دەپ تەكىتلىدى.

ئووك قاهىرە ئۇنىۋېرسىتېتى سىياسەت تەتقىقات مەركىزى ئۆيۈشتۈرغان «1996 - يىللىق مىسىر ۋە ئىئوردانىيە بىلەن تىنچ مۇناسىۋەت ئورناتقى هەم ئوخشاش نىشانغا يېتىش ئۈچۈن پەلەستىنلىكلەر بىلەن تىنچلىق سۆھبىتى» ئۈتكۈزۈۋاتىدۇ. مازبل ئىسرائىلىيە بىلەن سۈرىيىنىڭ تىنچلىق سۆھبىتىنىڭ ئەسلىگە كېلىشىنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئامېرىكا ئۇمۇمىي سايلىمىنىڭ نەتىجىسىنى تەھلىل قىلىش» مۇھاكىمە يىغىندا مۇنداق دېدى: يەهۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش تىنچلىقنىڭ ماس كەلمەيدۇ، هەرقانداق كىشىنىڭ ئوتتۇرا شەرق رايونىدا تىنچلىق سۆھبىتىگە ياكى مۇشۇ رايونىنىڭ كېلەچىكىگە يامان تەسىر پەيدا قىلدىغان يېڭى ۋەقە پەيدا قىلىش هوقۇقى يوق. ئووك ئامېرىكىنىڭ بۇ مەيدانىنى ئىسرائىلىيىگە چۈشەندۈرگەنلىكىنى ئاشكارىلىدى.

ئووك ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتونىنىڭ هۆكۈمەت بەنزىسىنى تەڭشىگەنلىكى ئۇستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: شۇنىسى ناهايىتى ئېنىقكى، ئامېرىكىنىڭ تاشقى سىياسىتىنىڭ داۋاملىشىش دەرىجىسى ئۆزگىرىش دەرىجىسىدىن خېلىلا يۇقىرى. ئووك كلىنتونىنىڭ تاشقى سىياسىتە جەهەتتە تېخىمۇ زور رول ئوينايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئىسرائىلىيە ئوتتۇرا شەرقتىكى دۆلەتلەر بىلەن تىنچ ئۆتۈشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاهىرە، 23-دېكابر تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيىنىڭ مىسىردا تۇرۇشقا يېڭىدىن تەينىلەنگەن باش ئەلچىسى زىۋى مازبل بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە ئوتتۇرا شەرق رايونىدىكى دۆلەتلەر، جۈملىدىن سۈرىيە ۋە پەلەستىن بىلەن تىنچ ئۆتۈش ئۈچۈن، ئۇلار بىلەن ئىقتىسادىي هەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىش ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇشقا تىرىشىدۇ.

مازبل مىسىرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى مۇسا بىلەن سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن ئاخبارات ساهەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە مىسىر ۋە ئىئوردانىيە بىلەن تىنچ مۇناسىۋەت ئورناتتى هەم ئوخشاش نىشانغا يېتىش ئۈچۈن پەلەستىنلىكلەر بىلەن تىنچلىق سۆھبىتى ئۈتكۈزۈۋاتىدۇ. مازبل ئىسرائىلىيە بىلەن سۈرىيىنىڭ تىنچلىق سۆھبىتىنىڭ ئەسلىگە كېلىشىنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى

خەۋىپسىزلىك كېڭىشى سىپرۇستا تۇرۇشلۇق تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىنى يەنە ئۇزارتىشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23- دېكابر خەۋىرى. ب د ت خەۋىپسىزلىك كېڭىشى بۈگۈن 1092- نومۇرلۇق قارارنى بىردەك ماقۇللاپ، ب د ت نىڭ سىپرۇستا تۇرۇشلۇق تىنچلىق ساقلاش قىسمى لىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىنى 1997- يىل 6- ئايىنىڭ 30- كۈنىگىچە ئۇزارتىشنى قارار قىلدى.

خەۋىپسىزلىك كېڭىشى سىپرۇستا تۇرۇشلۇق تىنچلىق ساقلاش قىسمى لىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىنى ئۇزارتىشنى سىپرۇس ۋەزىيىتى ئۈزلۈكسىز كەسكىن لەشكەن ئەھۋالدا قارار قىلدى. بۇ يىل 8- ئايدىن 11- ئايغىچە بولغان ئارىلىقتا يۈز بەرگەن ئوچ قېتىملىق زوراۋانلىق ۋەقەسىدە ئوچ گرېك پۇقرا ۋە بىر تۈرك ئەسكەر ئۆلدى، نۇرغۇن كىشى يارىلاندى.

خەۋىپسىزلىك كېڭىشى سىپرۇستا تۇرۇشلۇق تىنچلىق ساقلاش قىسمى لىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىنى ئۇزارتىشنى ئالماي تۇرۇپ توقۇنۇش پەسەيگەن رايونلارغا كىرىشنى توسۇشنى تەلەپ قىلدى. خەۋىپسىزلىك كېڭىشى يەنە ئىككى تەرەپ هەربىي دائىرىلىرىنىڭ توقۇنۇش پەسەيگەن رايونلاردىكى مىنانى دەرهال تازىلاپ، توقۇنۇش پەسەيگەن رايونلار ئەتراپىدا هەربىي ئەسلىهە قۇرۇشنى توختىتىشنى، توقۇنۇش پەسەيگەن رايونلار ئەتراپىدا هەر قانداق هەربىي مانېۋر ئېلىپ بارماسلىقنى تەلەپ قىلدى.

تاجىكستان هۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرى تۇتقۇنلارنىڭ بىر قىسمىنى قويۇپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 21-دېكابر خەۋىرى. تاجىكستان هۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرى بۈگۈن چۈشتىن كېيىن ب د ت نىڭ تاجىكستاندا تۇرۇشلۇق يەتتە هەربىي كۆزەتكۈچىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان تۇتقۇنلارنىڭ بىر قىسمىنى قويۇپ بەردى.

خەلقارا يېزىقلىق تېلېگراف ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، قويۇپ بېرىلگەن تۇتقۇنلار ئىچىدە ب د ت نىڭ هەربىي كۆزەتكۈچىلىرىدىن باشقا يەنە ئۇرۇش توختىتىش كېلىشىمىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى كۆزىتىش بىرلەشمە گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى ۋە هۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ تۆت ئەسكىرى بار ئىكەن. ئۇلار مۇشۇ ئايىنىڭ 20-كۈنى تاجىكستان پايتەختى دۇشەنبىنىڭ 60 كىلومېتر شەرقىدىكى كالىنىن ناھىيە كەنتىدە تۇتقۇن قىلىنغان.

خەۋەردە تاجىكستان دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى ئەرباببىنىڭ سۆزىدىن نەقىل كەلتۈرۈلۈپ مۇنداق دېيىلگەن: بىرلەشمە گۇرۇپپىدىكى بەزى ئەزالار تېخى قويۇپ بېرىلمىدى، تۇتقۇن قىلغۇچىلار ئۇلارنى قارشى تەرەپ تۇتۇۋالغان ئەسىرلەر بىلەن ئالماشتۇرماقچى بولۇۋاتىدۇ.

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇل، پارچە باھاسى: 18 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)